

T.C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SANAT TARİHİ ANABİLİM DALI

MALATYA-BATTALGAZİ ALACA KAPI MAHALLESİ
MEZARLIĞI'NDA BULUNAN OSMANLI MEZAR TAŞLARI

GÖNÜL KAYA

DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi Sevinç EREN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ORDU 2021

ÖĞRENCİ BEYAN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak savunduğum ‘‘Malatya-Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı’nda Bulunan Osmanlı Mezar Taşları’’ adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmada yazdığımı ve yararlandığım kaynakların ‘‘Kaynakça’’ bölümünde gösterilenlerden farklı olmadığını, belirtilen kaynaklara atıf yapılarak yararlandığımı belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

24/08/2021

GÖNÜL KAYA

17531300006

TEŞEKKÜR

Ölen kişi ile yakınları arasında bir köprü vazifesi gören mezar taşları Türk Kültürünün İslamiyet’le kaynaştığı en küçük mezar anıtlarıdır. Aynı zamanda mezar taşları bir milletin geçmiştir.

Gerek kitabeleri gerekse plastik özellikleriyle Osmanlı mezar taşları sanat ve estetiğin konusu olmuştur. Kültür varlıklarımız içinde önemli bir yere sahip olan mezar taşları her geçen gün doğa ve beşer eliyle tahribata uğrayarak hızla kaybolmaktadır. Yapılacak bilimsel çalışmalarla bu eserler koruma altına alınmalı, belgelenecek kuşaklara aktarılmalıdır.

Bu doğrultuda tez çalışmamızda önemli kervan yollarının geçiş noktasında olan ve coğrafi konumundan dolayı birçok medeniyete ev sahipliği yapan Malatya ili Battalgazi ilçesi Alacakapı mezarlığında yer alan Osmanlı mezar taşları detaylı bir biçimde incelenerek belgelenmiştir.

Beni bu alanda çalışma yapmaya yönlendiren danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Sevinç EREN’e, Ordu Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü hocalarıma, benden yardımlarını esirgemeyen, arşiv belgelerini benimle paylaşan B. Bayram GÜNGÖR’e canı gönülden teşekkür ederim. Osmanlı Türkçesi ile yazılmış kitabelerin günümüz Türkçesine çevrilmesinde yardımlarını esirgemeyen Doç. Dr. Selman Can’a, mezar taşlarının çizimleri konusunda desteklerini gördüğüm meslektaşım Erdem KARADENİZ’e, malzemeyi tespit etmemde yardımcı olan Jeolog Burhanettin TÜZÜN’e ve öğrenim hayatım boyunca çeşitli konularda bana kılavuzluk eden yolumu aydınlatan tüm hocalarıma teşekkürü bir borç bilirim. Beni büyütüp bu günlere getiren babam, bu günleri görmek nasip olamayan annem ve her zaman yanımda olan ablalarım ve ismini sayamadığım birçok kişiye sonsuz sevgilerimle.

GÖNÜL KAYA

ORDU 2021

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	ii
İÇİNDEKİLER	iii
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vi
KISALTMALAR DİZİNİ.....	vii
GÖRSELLER DİZİNİ	viii
ÇİZİMLER DİZİNİ.....	xii
TABLOLAR DİZİNİ	xiii
GİRİŞ	1
<u>Konunun Amacı-Önemi ve Kapsamı</u>	1
Yararlanılan Yayın ve Kaynaklar	2
Metod ve Düzen	3
BİRİNCİ BÖLÜM	6
1. MALATYA’NIN TARİHİ GELİŞİMİ.....	6
İKİNCİ BÖLÜM.....	12
2. TÜRKLERDE ÖLÜ GÖMME, MEZAR VE MEZAR TAŞI GELENEĞİNE KISA BİR BAKIŞ.....	12
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	23
3. KATALOG: MALATYA-BATTALGAZİ ALACAKAPI MAHALLESİ MEZARLIĞINDA BULUNAN OSMANLI MEZAR TAŞLARI	23
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	191
4. DEĞERLENDİRME VE KARŞILAŞTIRMA.....	191
4.1. MALZEME	192
4.2. YAPIM TEKNİĞİ VE İŞLENİŞ NİTELİĞİ.....	192
4.3. MEZAR ÇEŞİTLERİ	193
4.3.1. Şahideli Toprak Mezarlar:	193
4.3.2. Çerçeveli Şahideli Mezarlar:.....	193

4.3.3.	Lahit Biçimi Şahideli Mezarlar:.....	194
4.3.3.1.	Kapak Taşlı Şahideli Mezarlar:	195
4.3.3.2.	Tekne Lahit Biçimi Mezarlar:.....	195
4.4.	MEZAR TAŞI FORMLARI	196
4.4.1.	Kare Prizma Gövdeli Mezar Taşları	196
4.4.2.	Kareye Yakın Dikdörtgen Prizma Gövdeli Mezar Taşları.....	197
4.4.3.	Çokgen Gövdeli Mezar Taşları	197
4.4.4.	Silindirik Gövdeli Mezar Taşları	197
4.4.5.	Dikdörtgen Plaka Biçimi Mezar Taşları	197
4.4.5.1.	Paralel Kenarlarla Uzanan Mezar Taşları:	198
4.4.5.2.	Yukarı Doğru Genişleyen Mezar Taşları:.....	198
4.4.5.3.	Yukarı Doğru Daralan Mezar Taşları:	198
4.5.	BAŞLIK VE TEPELİKLER	199
4.5.1.	Erkek Başlıkları.....	199
4.5.2.	Kadın Başlıkları ve Tepelikler	203
4.5.3.	Ayakucu Taşlarında Görülen Tepelik Çeşitleri.....	203
4.6.	KİTABE	205
4.7.	SÜSLEMEDE KULLANILAN MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ	209
	SONUÇ	217
	KAYNAKÇA.....	219
	GÖRSELLER.....	230
	ÇİZİMLER.....	291
	TABLolar	333
	ÖZGEÇMİŞ	341

ÖZET

MALATYA-BATTALGAZİ ALACAKAPI MAHALLESİ MEZARLIĞINDA BULUNAN OSMANLI MEZAR TAŞLARI

Malatya ili, Battalgazi ilçesi Alacakapı Mahallesi'nde bulunan mezarlıkta Osmanlı dönemine ait 98 mezar, 128 mezar taşı belirlenmiştir. Günümüzde Alacakapı Mahallesi'nde bulunan mezar taşlarının 30'u baş ve ayakucu taşından, 58'i sadece başucu taşından, 3'ü sadece ayakucu taşından, 1'i mezarı oluşturan kapak taşından oluşmaktadır. 6 adet mezar taşının ise zamanla kaybolarak günümüze ulaşmadığı arşivlerde bulunan fotoğraflardan tespit edilmiştir. Eserlerin 47 tanesi erkek, 17 tanesi kadın mezarıdır. 34 eserin ise kimliği tespit edilememiştir.

Eserlerin 61'nin tarihi tespit edilirken, 31'nin tarihi tespit edilememiştir. Eserlerin tarih aralığı H.1061/ M. 1622 ile H.1331/ M. 1913'tür. Mezar taşlarının biri 17.yüzyıla, 22'si 18.yüzyıl, 30'u 19.yüzyıla, 8'i 20.yüzyıla aittir.

Tamamı volkanik tüf kaya malzemeden yapılmış olan eserler oyma tekniği ile kabartma olarak işlenmiştir. İncelediğimiz mezarlıkta şahideli toprak mezar, çerçeveli şahideli mezar, lahit biçimi şahideli mezar olmak üzere üç tip mezar çeşidi belirlenmiştir. Başlıklar, kavuk, sarık, fes, takke ve kemer formunda tepeliklerden meydana gelmektedir. Mezar taşlarında görülen kitabe metinleri genelde gövde yüzeyine işlenmiştir. Kitabe satırları birbirine paralel düz ya da sağdan sola eğimli satırlar şeklinde yazılmıştır. Bezeme programında geometrik ve nesneli bezeme görülmektedir. Battalgazi Alacakapı Mahallesi mezarlığında bulunan Osmanlı dönemine ait mezar taşları bölgesel özellik taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler; Osmanlı, Battalgazi, Alacakapı, Mezar, Mezar Taşı.

ABSTRACT

OTTOMAN TOMBSTONES IN MALATYA-BATTALGAZI ALACAKAPI NEIGHBORHOOD

A cemetery which involved in Malatya province in Battalgazi district in Alacakapı neighborhood, has 98 tombs and 128 tombstones which belong to the Ottoman period. In the results of reviews some stones which have been determined in cemetery are understood that they have been mingled with the ground or haven't been happened due to destructions there. In the present, the tombstones in Alacakapı neighborhood occur from 30 head and foot stones, only 58 head stones, only 3 foot stones, a capstone which composes the tomb and a shrine. That 6 tombstones had been lost in course of time and were not been reached today has been determined from the photoes in the archive. 47 pieces of works in the cemetery are male, 17 pieces of works in the cemetery are female. The identities of 34 work have been determined.

When the histories of 61 works were been determined, the histories of 31 weren't been determined. The date ranges of works which were determined the histories are (H.1061). M. 1622. And (H. 1331). M. 1913. Only one piece of tombstone belongs to 17th, 22 pieces of tombstones belong to 18th century, 30 pieces of tombstones belong to 19th century, 8 pieces of tombstones belong to 20th century.

In all works which have been made from volanic tuff rock material, linear and glyph techniques have been used. In examined cemetery, there tomb types have been determined as tomb with witness, framed and witnessed tomb, sarcophagus and witnessed tomb. Titles occur from turban, skullcap which consisted of circular hoods and arched hoods. Inscription texts in the tombstones have been machined to the body surface in general. Inscription lines have been written as parallel to each other, straight, or curved lines from right to left. In decoration program, geometric ornaments and decorative objects have been found. Witnesses which were found in tombstones in Alacakapı neighborhood which belong to Ottoman period show regional style differences.

Key Words; Ottoman, Battalgazi, Alacakapı, Tomb, Tombstone

KISALTMALAR DİZİNİ

cm.	: santimetre
H.	: Hicri
kat.	: katalog
M. Ö.	: Milattan Önce
M. S.	: Milattan Sonra
M.	: Miladi
no.	: numara
S.	: sayı
s.	: sayfa
s.s.	: sayfa sayısı
yy.	: Yüzyıl

GÖRSELLER DİZİNİ

Görsel 1. Malatya Battalgazi İlçesi Genel Görüntü (B. Bayram Güngör'den)...	230
Görsel 2. Alacakapı Mahallesi Mezarlığı Genel Görüntü (B. Bayram Güngör'den).	230
Görsel 3. Türbe Duvarı Genel Görüntü.	231
Görsel 4. Türbe Duvarından Detay (B. Bayram Güngör Arşivinden).	231
Görsel 5. Başucu Taşı (Kat. No: 1). Görsel 6. Başucu Taşı (Kat. No: 2).	231
Görsel 7. Ayakucu Taşı (Kat. No: 2).	232
Görsel 8. Genel Görüntü (Kat. No: 2).....	232
Görsel 9. Başucu Taşı (Kat. No: 3). Görsel 10. Başucu Taşı (Kat. No: 4).....	233
Görsel 11. Ayakucu Taşı (Kat. No: 4). Görsel 12. Başucu Taşı (Kat. No: 5). ...	233
Görsel 13. Başucu Taşı (Kat. No: 6). Görsel 14. Başucu Taşı Ön Yüz(Kat. No:7)	234
Görsel 15. Başucu Taşı Arka Yüz (Kat. No:7). Görsel 16. Başucu Taşı(Kat. No:8)	234
Görsel 17. Ayakucu Taşı (Kat. No: 8).	235
Görsel 18. Genel Görüntü (Kat. No: 8).....	235
Görsel 19. Başucu Taşı Ön Yüz (Kat. No: 9). Görsel 20. Başucu Taşı Arka Yüz (Kat. No: 9).	236
Görsel 21. Ayakucu Taşı (Kat. No: 9).	237
Görsel 22. Genel Görüntü (Kat. No: 9).....	237
Görsel 23. Başucu Taşı (Kat. No: 10). Görsel 24. Ayakucu Taşı (Kat. No: 10).	238
Görsel 25. Genel Görüntü (Kat. No: 10).....	238
Görsel 26. Başucu Taşı (Kat. No: 11). Görsel 27. Başucu Taşı (Kat. No: 12)... ..	239
Görsel 28. Ayakucu Taşı (Kat. No: 12).	239
Görsel 29. Genel Görüntü (Kat. No: 12).....	240
Görsel 30. Başucu Taşı (Kat. No: 13). Görsel 31. Başucu Taşı (Kat. No: 14).. ..	240
Görsel 32. Ayakucu Taşı (Kat. No: 14). Görsel 33. Başucu Taşı (Kat. No: 15).	241
Görsel 34. Genel Görüntü (Kat. No: 15).....	241
Görsel 35. Başucu Taşı (Kat. No: 16). Görsel 36. Başucu Taşı (Kat. No: 17)... ..	242
Görsel 37. Genel Görüntü (Kat. No: 17).....	242
Görsel 38. Başucu Taşı (Kat. No: 18). Görsel 39. Başucu Taşı (Kat. No: 19)... ..	243
Görsel 40. Başucu Taşı(Kat. No: 20). Görsel 41. Başucu Taşı Ön Yüz(Kat.No:21)	243
Görsel 42. Başucu Taşı Arka Yüz(Kat. No:21). Görsel 43. Başucu Taşı(Kat. No: 22).	244
Görsel 44. Başucu Taşı (Kat. No: 23).....	244
Görsel 45. Genel Görüntü (Kat. No: 23).....	245
Görsel 46. Başucu Taşı (Kat. No: 24). Görsel 47. Başucu Taşı (Kat. No: 25)... ..	245
Görsel 48. Başucu Taşı (Kat. No: 26). Görsel 49. Başucu Taşı (Kat. No: 27). .	246
Görsel 50. Başucu Taşı (Kat. No: 28).....	246
Görsel 51. Genel Görüntü (Kat. No: 28).....	247
Görsel 52. Başucu Taşı Ön Yüzü (Kat. No: 29). Görsel 53. Başucu Taşı Arka Yüz (Kat. No: 29).	247
Görsel 54. Başucu Taşı (Kat. No: 30). Görsel 55. Başucu Taşı (Kat. No: 31)... ..	248
Görsel 56. Ayakucu Taşı (Kat. No: 31).	248

Görsel 57. Genel Görüntü (Kat. No: 31).....	249
Görsel 58. Başucu Taşı (Kat. No: 32). Görsel 59. Ayakucu Taşı (Kat. No: 32).....	249
Görsel 60. Genel Görüntü (Kat. No: 32).....	250
Görsel 61. Başucu Taşı (Kat. No: 33). Görsel 62. Ayakucu Taşı (Kat. No: 33).....	250
Görsel 63. Genel Görüntü (Kat. No: 33).....	251
Görsel 64. Başucu Taşı (Kat. No: 34). Görsel 65. Başucu Taşı (Kat. No: 35)...	251
Görsel 66. Başucu Taşı (Kat. No: 36). Görsel 67. Başucu Taşı (Kat. No: 37)...	252
Görsel 68. Başucu Taşı (Kat. No: 38). Görsel 69. Başucu Taşı (Kat. No: 39)...	252
Görsel 70. Başucu Taşı (Kat. No: 40). Görsel 71. Başucu Taşı (Kat. No: 41)...	253
Görsel 72. Başucu Taşı (Kat. No: 42). Görsel 73. Ayakucu Taşı (Kat. No: 42).....	253
Görsel 74. Genel Görüntü (Kat. No: 42).....	254
Görsel 75. Başucu Taşı (Kat. No: 43). Görsel 76. Başucu Taşı (Kat. No: 44)...	254
Görsel 77. Başucu Taşı Ön Yüz (Kat. No: 45). Görsel 78. Başucu Taşı Arka...	255
Görsel 79. Başucu Taşı (Kat. No: 46). Görsel 80. Başucu Taşı (Kat. No: 47)...	255
Görsel 81. Başucu Taşı (Kat. No: 48).....	256
Görsel 82. Ayakucu Taşı ve Genel Görüntü (Kat. No: 48).....	256
Görsel 83. Başucu Taşı (Kat. No: 49).....	257
Görsel 84. Başucu Taşı (Kat. No: 50).....	257
Görsel 85. Ayakucu Taşı (Kat. No: 50).	258
Görsel 86. Genel Görüntü (Kat. No: 50).....	258
Görsel 87. Başucu Taşı Ön Yüz (Kat. No: 51). Görsel 88. Başucu Taşı Arka Yüz(Kat. No:51).....	259
Görsel 89. Ayakucu Taşı (Kat. No: 51).	259
Görsel 90. Genel Görüntü (Kat. No: 51).....	260
Görsel 91. Başucu Taşı (Kat. No: 52). Görsel 92. Ayakucu Taşı (Kat. No: 52).....	260
Görsel 93. Genel Görüntü (Kat. No: 52).....	261
Görsel 94. Başucu Taşı (Kat. No: 53).....	261
Görsel 95. Genel Görüntü (Kat. No: 53).....	262
Görsel 96. Başucu Taşı Ön Yüz (Kat. No: 54). Görsel 97. Başucu Taşı Yan Yüzey(Kat. No: 54).....	262
Görsel 98. Genel Görüntü (Kat. No: 54).....	263
Görsel 99. Başucu Taşı(Kat. No: 55). Görsel 100. Ayakucu Taşı(Kat. No: 55).....	263
Görsel 101. Genel Görüntü (Kat. No: 55).	264
Görsel 102. Başucu Taşı (Kat. No: 56). Görsel 103. Başucu Taşı(Kat. No: 57).....	264
Görsel 104. Ayakucu Taşı (Kat. No: 57).	265
Görsel 105. Genel Görüntü (Kat. No: 57).	265
Görsel 106. Başucu Taşı (Kat. No: 58). Görsel 107. Ayakucu Taşı(Kat. No: 58).	266
Görsel 108. Genel görüntü (Kat. No: 58).	266
Görsel 109. Başucu Taşı (Kat. No:59). Görsel 110. Ayakucu Taşı (Kat. No: 59).	267
Görsel 111. Genel Görüntü (Kat. No: 59).	267
Görsel 112. Başucu Taşı (Kat. No: 60). Görsel 113. Ayakucu Taşı (Kat. No: 60).	268
Görsel 114. Genel Görüntü (Kat. No: 60).	268
Görsel 115. Başucu Taşı(Kat. No:61). Görsel 116. Genel Görüntü(Kat. No:61).	269

Görsel 117. Başucu Taşı Yan Yüzey (Kat. No: 62). Görsel 118. Başucu Taşı Arka Yüz (Kat. No: 62).....	269
Görsel 119. Ayakucu Taşı (Kat. No: 62).....	270
Görsel 120. Genel Görüntü (Kat. No: 62).	270
Görsel 121. Başucu Taşı (Kat. No: 63).....	271
Görsel 122. Genel Görüntü (Kat. No: 63).	271
Görsel 123. Başucu Taşı (Kat. No: 64). (B. Bayram Güngör'den).	272
Görsel 124. Genel Görüntü (Kat. No: 64).	272
Görsel 125. Başucu Taşı(Kat. No: 65). Görsel 126. Başucu Taşı(Kat. No: 66). 273	
Görsel 127. Başucu Taşı (Kat. No: 67). Görsel 128. Başucu Taşı (Kat. No: 68).	273
Görsel 129. Genel Görüntü (Kat. No: 68).	274
Görsel 130. Başucu Taşı Ön Yüz (Kat. No: 69). Görsel 131. Başucu Taşı Arka	274
Görsel 132. Başucu Taşı (Kat. No: 70). Görsel 133. Başucu Taşı(Kat. No: 71).275	
Görsel 134. Başucu Taşı (Kat. No: 72). Görsel 135. Ayakucu Taşı(Kat. No: 72).	275
Görsel 136. Genel Görüntü (Kat. No: 72).	276
Görsel 137. Başucu Taşı (Kat. No: 73). Görsel 138. Ayakucu Taşı(Kat. No: 73).	276
Görsel 139. Genel Görüntü (Kat. No: 73).	277
Görsel 140. Başucu Taşı (Kat. No: 74). Görsel 141. Ayakucu Taşı(Kat. No: 74).	277
Görsel 142. Genel Görüntü (Kat. No: 74).	278
Görsel 143. Başucu Taşı (Kat. No: 75). Görsel 144. Başucu Taşı(Kat. No: 76).278	
Görsel 145. Ayakucu Taşı (Kat. No: 76).	279
Görsel 146. Genel Görüntü (Kat. No: 76).	279
Görsel 147. Başucu Taşı (Kat. No: 77). Görsel 148. Başucu Taşı(Kat. No: 78).280	
Görsel 149. Başucu Taşı (Kat. No: 79). Görsel 150. Ayakucu Taşı (Kat. No: 79).	280
Görsel 151. Genel Görüntü (Kat. No: 79).	281
Görsel 152. Başucu Taşı(Kat. No: 80). Görsel 153. Başucu Taşı(Kat. No: 81). 281	
Görsel 154. Başucu Taşı(Kat. No: 82). Görsel 155. Ayakucu Taşı(Kat. No: 82).	282
Görsel 156. Genel Görüntü (Kat. No: 82).	282
Görsel 157. Başucu Taşı (Kat. No: 83). Görsel 158. Ayakucu Taşı (Kat. No: 83).	283
Görsel 159. Genel Görüntü (Kat. No: 83).	283
Görsel 160. Başucu Taşı (Kat. No: 84).....	284
Görsel 161. Kapak Taşı Genel Görüntü (Kat. No: 85).	284
Görsel 162. Kapak Taşı Cepheden Görüntü (Kat. No:85).....	285
Görsel 163. Ayakucu Taşı (Kat. No: 86).	285
Görsel 164. Genel Görüntü (Kat. No: 86).	286
Görsel 165. Ayakucu Taşı (Kat. No: 87). Görsel 166. Ayakucu Taşı (Kat. No: 286	
Görsel 167. Genel Görüntü (Kat. No: 88).	287
Görsel 168. Başucu Taşı (Kat. No: 89). Görsel 169. Başucu Taşı(Kat. No: 90).287	
Görsel 170. Başucu Taşı(Kat. No: 91). Görsel 171. Başucu Taşı(Kat. No: 92).288	
Görsel 172. Başucu Taşı(Kat. No: 93). Görsel 173. Başucu Taşı(Kat. No: 94).288	
Görsel 174. Başucu Taşı (Kat. No: 95). Görsel 175. Başucu Taşı(Kat. No: 96).289	

Görsel 176. Başucu Taşı(Kat. No: 97). **Görsel 177.** Başucu Taşı(Kat. No: 98).289
Görsel 178. Genel Görüntü (Kat. No: 98). (B. Bayram Güngör Arşivinden). ... 290

ÇİZİMLER DİZİNİ

Çizim 1. Alacakapı Mahallesi Mezarlığı Vaziyet Planı.	291
Çizim 2. Başucu Taşı (Kat. No: 1). Çizim 3. Başucu Taşı (Kat. No: 2).	292
Çizim 4. Ayakucu Taşı (Kat. No: 2). Çizim 5. Başucu Taşı (Kat. No: 3).	292
Çizim 6. Başucu Taşı (Kat. No: 4). Çizim 7. Ayakucu Taşı (Kat. No: 4).	293
Çizim 8. Başucu Taşı (Kat. No: 5). Çizim 9. Başucu Taşı (Kat. No: 6).	293
Çizim 10. Başucu Taşı Ön Yüz (kat. No: 7). Çizim 11. Başucu Taşı Arka Yüz.	294
Çizim 12. Başucu Taşı (Kat. No: 8). Çizim 13. Ayakucu Taşı (Kat. No: 8).	294
Çizim 14. Başucu Taşı Ön Yüz (Kat. No: 9). Çizim 15. Başucu Taşı Arka Yüz.	295
Çizim 16. Ayakucu Taşı (Kat. No: 9). Çizim 17. Başucu Taşı (Kat. No: 10).	295
Çizim 18. Ayakucu Taşı (Kat. No: 10). Çizim 19. Başucu Taşı Ön Yüz.	296
Çizim 20. Başucu Taşı Arka Yüz (Kat. No: 11). Çizim 21. Başucu Taşı.	296
Çizim 22. Ayakucu Taşı (Kat. No: 12). Çizim 23. Başucu Taşı (Kat. No: 13)..	297
Çizim 24. Başucu Taşı (Kat. No: 14). Çizim 25. Ayakucu Taşı (Kat. No:14)..	297
Çizim 26. Başucu Taşı (Kat. No: 15). Çizim 27. Başucu Taşı (Kat. No: 16).	298
Çizim 28. Başucu Taşı (Kat. No: 17). Çizim 29. Başucu Taşı (Kat. No: 18).	298
Çizim 30. Başucu Taşı (Kat. No: 19). Çizim 31. Başucu Taşı (Kat. No: 20).	299
Çizim 32. Başucu Taşı Ön Yüz (Kat. No: 21). Çizim 33. Başucu Taşı Arka Yüz(Kat. No: 21).	299
Çizim 34. Başucu Taşı (Kat. No: 22). Çizim 35. Başucu Taşı Ön Yüz.	300
Çizim 36. Başucu Taşı Arka Yüz (Kat. No: 23). Çizim 37. Başucu Taşı.	300
Çizim 38. Başucu Taşı (Kat. No:25). Çizim 39. Başucu Taşı (Kat. No: 26).	301
Çizim 40. Başucu Taşı (Kat. No: 27). Çizim 41. Başucu Taşı (Kat. No: 28).	301
Çizim 42. Genel Görüntü (Kat. No: 28).	302
Çizim 43. Başucu Taşı Ön Yüz (Kat. No: 29). Çizim 44. Başucu Taşı Arka Yüz (Kat. No: 29).	302
Çizim 45. Başucu Taşı (Kat. No: 30). Çizim 46. Başucu Taşı (Kat. No: 31).	303
Çizim 47. Ayakucu Taşı (Kat. No: 31).	303
Çizim 48. Genel Görüntü (Kat. No: 31).	304
Çizim 49. Başucu Taşı (Kat. No: 32). Çizim 50. Ayakucu Taşı (Kat. No: 32)...	304
Çizim 51. Genel Görüntü (Kat. No: 32).	305
Çizim 52. Başucu Taşı (Kat. No: 33). Çizim 53. Ayakucu Taşı (Kat. No: 33)...	305
Çizim 54. Başucu Taşı (Kat. No: 34). Çizim 55. Başucu Taşı (Kat. No: 35).	306
Çizim 56. Başucu Taşı (Kat. No: 36). Çizim 57. Başucu Taşı (Kat. No: 37).	306
Çizim 58. Başucu Taşı (Kat. No: 38). Çizim 59. Başucu Taşı (Kat. No: 39).	307
Çizim 60. Başucu Taşı (Kat. No: 40). Çizim 61. Başucu Taşı (Kat. No: 41).	307
Çizim 62. Başucu Taşı (Kat. No: 42). Çizim 63. Ayakucu Taşı (Kat. No: 42)..	308
Çizim 64. Genel Görüntü (Kat. No: 42).	308
Çizim 65. Başucu Taşı (Kat. No: 43). Çizim 66. Başucu Taşı (Kat. No: 44).	309
Çizim 67. Başucu Taşı Ön Yüz (Kat. No:45). Çizim 68. Başucu Taşı Arka Yüz.	309
Çizim 69. Başucu Taşı (Kat. No: 46). Çizim 70. Başucu Taşı (Kat. No:47).	310
Çizim 71. Başucu Taşı (Kat. No: 48).	310
Çizim 72. Ayakucu Taşı (Kat. No: 48).	311
Çizim 73. Başucu Taşı (Kat. No: 49). Çizim 74. Başucu Taşı (Kat. No: 50).	311
Çizim 75. Ayakucu Taşı (Kat. No: 50).	312
Çizim 76. Başucu taşı Ön Yüz (Kat. No: 51). Çizim 77. Başucu Taşı Arka Yüz(Kat. No: 51).	312
Çizim 78. Ayakucu Taşı (Kat. No: 51).	313
Çizim 79. Genel Görüntü (Kat. No: 51).	313

Çizim 80. Başucu Taşı (Kat. No: 52).	Çizim 81. Ayakucu Taşı (Kat. No: 52)...	314
Çizim 82. Başucu Taşı (Kat. No: 53).		314
Çizim 83. Ayakucu Taşı (Kat. No: 53).		315
Çizim 84. Genel Görüntü (Kat. No: 53).		315
Çizim 85. Başucu Taşı (Kat. No: 54).		316
Çizim 86. Genel Görüntü (Kat. No: 54).		316
Çizim 87. Başucu Taşı (Kat. No: 55).		317
Çizim 88. Ayakucu Taşı (Kat. No: 55).		317
Çizim 89. Başucu Taşı (Kat. No: 56).	Çizim 90. Başucu Taşı (Kat. No: 57).	318
Çizim 91. Ayakucu Taşı (Kat. No: 57).		318
Çizim 92. Genel Görüntü (Kat. No: 57).		319
Çizim 93. Başucu Taşı (Kat. No:58).	Çizim 94. Ayakucu Taşı (Kat. No: 58)...	319
Çizim 95. Başucu Taşı (Kat. No: 59).	Çizim 96. Ayakucu Taşı (Kat. No: 59)..	320
Çizim 97. Başucu Taşı (Kat. No: 60).	Çizim 98. Ayakucu Taşı (Kat. No: 60)...	320
Çizim 99. Başucu Taşı (Kat. No: 61).	Çizim 100. Başucu Taşı Ön Yüz	321
Çizim 101. Başucu Taşı Arka Yüz (Kat. No: 62).	Çizim 102. Ayakucu Taşı	321
Çizim 103. Başucu Taşı (Kat. No: 63).		322
Çizim 104. Başucu Taşı (Kat. No:64).		322
Çizim 105. Başucu Taşı (Kat. No: 65).	Çizim 106. Başucu Taşı (Kat. No: 66).	323
Çizim 107. Başucu Taşı (Kat. No: 67).	Çizim 108. Başucu Taşı (Kat. No: 68).	323
Çizim 109. Başucu Taşı (Kat. No: 69).	Çizim 110. Başucu Taşı (Kat. No: 70).	324
Çizim 111. Başucu Taşı (Kat. No: 71).	Çizim 112. Başucu Taşı (Kat. No: 72).	324
Çizim 113. Ayakucu Taşı (Kat. No: 72).		325
Çizim 114. Başucu Taşı (Kat. No: 73).		325
Çizim 115. Ayakucu Taşı (Kat. No: 73).		326
Çizim 116. Başucu Taşı (Kat. No: 74).	Çizim 117. Ayakucu Taşı(Kat. No: 74).	326
Çizim 118. Başucu Taşı (Kat. No: 75).	Çizim 119. Başucu Taşı (Kat. No: 76).	327
Çizim 120. Ayakucu Taşı (Kat. No: 76).	Çizim 121. Başucu Taşı(Kat. No: 77).	327
Çizim 122. Başucu Taşı (Kat. No: 78).	Çizim 123. Başucu Taşı (Kat. No: 79).	328
Çizim 124. Ayakucu Taşı (Kat. No: 79).	Çizim 125. Başucu Taşı(Kat. No: 80).	328
Çizim 126. Başucu Taşı (Kat. No: 81).	Çizim 127. Başucu Taşı (Kat. No: 82).	329
Çizim 128. Ayakucu Taşı (Kat. No: 82).	Çizim 129. Başucu Taşı(Kat. No: 83).	329
Çizim 130. Ayakucu Taşı (Kat. No: 83).	Çizim 131. Başucu Taşı(Kat. No: 84).	330
Çizim 132. Genel Görüntü (Kat. No: 85).		330
Çizim 133. Ayakucu Taşı(Kat. No: 86).	Çizim 134. Ayakucu Taşı(Kat. No: 87).	331
Çizim 135. Ayakucu Taşı (Kat. No: 88).	Çizim 136. Başucu Taşı(Kat. No: 89).	331
Çizim 137. Başucu Taşı (Kat. No: 90).	Çizim 138. Başucu Taşı(Kat. No: 91).	332
Çizim 139. Başucu Taşı (Kat. No: 92).		332

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Tarih, Cinsiyet, Ait olduğu Kişi, Kitabe, İşleniş Niteliği.....	333
Tablo 2. Mezar Tipi Ve Mezar Taşı Formları.	335
Tablo 3. Başlık Tipi Ve Tepelik Tipi.....	337
Tablo 4. Geometrik Bezeme ve Nesneli Bezemede Görülen Motifler.	339

GİRİŞ

Konunun Amacı-Önemi ve Kapsamı

Sanat tarihi açısından büyük önem arz eden mezar taşları, her geçen gün tahribata maruz kalmaktadır. Son zamanlarda artan araştırmalar sayesinde bu eserlerimiz belgelenmekte ve sanat tarihi alanına katkı sağlamaktadır.

Malatya Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı'nda yer alan Osmanlı Dönemi Mezar Taşları konulu çalışmada araştırılan mezar taşları, belgelenerek bu alana bir nebze de olsun katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Alanda tespit edilen 17. yüzyılın ilk yarısı ile 20. yüzyılın ilk çeyreği arasını kapsayan mezar taşları konu olarak seçilmiştir. Bu mezarlıkta bulunan mezar taşlarıyla ilgili bu zamana kadar doğrudan bir araştırma veya inceleme yapılmadığı, sadece Battalgazi'nin envanter (Ercan, Yalvaç, Şahin, Artan, Sarı, Dağdelen, Elmas, Demirci, Kazan, 2016) kitaplarında kısaca bahsedildiği görülmüştür. Bunun üzerine bizler de konu ile ilgili etraflı bir araştırma yaparak Sanat Tarihi ve Türk-İslam Sanatı içerisindeki yeri ve önemini anlatmak asıl hedef olarak belirlenmiştir.

“Malatya-Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığında Bulunan Osmanlı Mezar Taşları” konulu tezde, mezar taşlarının hemen hepsi malzeme, teknik ve işleniş niteliği, mezar çeşitleri, mezar taşı formları, başlık ve tepelik biçimleri, kitabe ve bezemede kullanılan motifler bakımından ayrıntılarına inilerek detaylı bir şekilde anlatılmıştır. İncelenen mezar taşları, benzer eserlerle karşılaştırılarak Türk Sanatı'ndaki yerinin anlatılması, tahribata dayalı yıpranmalar ve eserlerin kaybolmasından dolayı belgelenerek arşivlenmek istenmiştir.

Araştırma neticesinde Battalgazi İlçesi Alacakapı Mahallesi'nde bulunan Osmanlı mezar taşları hakkında ilk defa derli toplu incelenip belgelenmekte ve Türk-İslam Sanatı açısından değerlendirilmiş bulunmaktadır.

Bu çalışma kapsamında saha çalışmaları yapılmıştır. Toplamda 98 adet mezar, 128 adet mezar taşı incelenmiştir. Bu taşlar üzerine daha önce herhangi bir araştırma yapılmadığından, eserlerin fotoğraflanması, ölçülerinin alınması, gözlem fişlerinin oluşturulması, kitabelerinin okunması ve çizimlerinin yapılması sağlanmıştır.

Yararlanılan Yayın ve Kaynaklar

Bu bölümde tez ile ilgili yayın ve kaynaklar tanıtılmaktadır. Çalışma esnasında konu ile ilgili kitap, makale ve tezlerden yararlanılmıştır. Tezin birinci bölümünü oluşturan Malatya'nın tarihi anlatılırken, bizlere yardımcı olan kaynak eserler arasında "Malatya ve Yöresindeki Türk-İslam Dönemi Yapıları (1998) " adlı İsmail AYTAÇ'ın yazmış olduğu Doktora tezinden, Ali Suat'ın çevirdiği, C. Texier'in Küçük Asya Coğrafyası ve Arkeolojisi (2002) adlı eser, G. GÖĞEBAKAN'ın TDV İslam Ansiklopedisi "Malatya" (2003) başlıklı maddesinden, R. Özman'ın "III. Uluslararası Kervansaray Buluşması" adlı makalesinden, M. DOĞAN'ın "Türkiye Selçukluları ve Beylikler Döneminde Malatya" (2011), adlı yüksek lisans tezinden, Bekir ESKİCİ' nin "Malatya Türk-İslam Dönemi Mimari Eserleri I (2013)" adlı yayınlarından Malatya'nın tarihi hakkında yararlanılmıştır.

Malatya Kent Rehberi (2012), Battalgazi Kültür Envanteri (2016), adlı yayınlardan Malatya'nın tarihi hakkında taramalar yapılarak bilgiler aktarılmıştır. Malatya isminin tarihi süreç içerisindeki gelişimi anlatılırken, G. Akçadağ'ın "Malatya Şehir Adı ve Şehrin Tarihi Süreçleri (2016)" adlı makale bizlere önemli bir kaynak olmuştur.

Sanat tarihi açısından önemli eserlerden olan, Mustafa CEZAR'ın "Anadolu Öncesi Türklerde Şehir ve Mimarlık" (1977), Yaşar Çoruhlu'nun "Erken Devir Türk Sanatı"(2007), Gönül Öney'in "Beylikler Devri Sanatı XIV.-XV. Yüzyıl (1300-1453)" (2007), Oktay Aslanapa'nın "Türk Sanatı" (2011), isimli eserler yararlandığımız başlıca kaynaklar arasındadır.

Mezar ve mezar taşları incelenirken araştırmamıza en çok yardımcı olan kaynaklardan Gül TUNCEL'in, "Batı Anadolu Bölgesinde Camii Tasvirli Mezar Taşları" (1989), Beyhan KARAMAĞARALI'nın "Ahlat Mezar Taşları" (1992), Hans-Peter LAQUEUR'UN "Hüve'l-Baki İstanbul'da Osmanlı Mezarlıkları ve Mezar Taşları" (1997), Metin HASEKİ'nin yazmış olduğu "Plastik Açısından Türk Mezar Taşları" (1997), adlı eserler önemli kaynak teşkil etmektedir. Bu eserlerde Osmanlı dönemi mezar taşları hakkında bilgiler edinilmiş ve mezar taşı üzerinde bulunan başlık ve tepeliklerin çeşidi konusunda bilgilerden faydalanılmıştır.

Nejat İŞLİ'nin “Yeniçeri Mezar Taşları” (2009), Nidayi SEVİM'in “Medeniyetimizin Sessiz Tanıkları” (2010) ve “Osmanlı Mezar Taşlarında Manzum Metinler” (2012), İsmail YÜCEDAĞ'ın “Osmanlı Epigrafisi Kitabeler ve Mezar Taşları” (2017), Aslı SAĞIROĞLU ARSLAN'IN “Kayseri Zamantı Irmağı Çevresindeki Bezemeli Mezar Taşları” (2018), Fatih ÇAVUŞ'un “Osmanlı Mezar Taşlarının Sırları” (2018), adlı eserler yine bize çalışmamızda yardımcı olmuştur.

Mezar tipleri araştırılırken Aksel TİBET, Ekrem İŞİN, Dilek YELKENCİ'nin kaleme aldığı “Stelae Turcicae VIII Yenikapı Mevlevihanesi Haziresi, İslam Dünyasında Mezarlıklar Ve Defin Gelenekleri” (1996), Halit ÇAL'IN “Türklerde Mezar, Mezar Taşları” (2015), “Malatya Kırklar Mezarlığı'ndaki Mezar-Mezar Taşı Tipleri” (2017) ve birçok makalelerinden sıkça yararlanılmıştır.

Başlık tiplerini tespit ederken Reşat Ekrem KOÇU'nun “Türk Giyim Kuşam Ve Süsleme Sözlüğü” (1969), Halit ÇAL'ın “İstanbul Eyüp'teki Erkek Mezar Taşlarında Başlıklar” (2000), Celal Esad ARSEVEN'İN “Baş Giyimi, Baş Giyeceği” (1983), önemli kaynaklar olmuştur.

Sevinç EREN, “Trabzon İli Gülbahar Hatun Ve Tavanlı Camii Hazireleri İle Küçük İmaret Mezarlığındaki Mezar Taşları” (2011) adlı doktora tezinden, Gazanfer İLTAR'ın “Giresun İli Sahil Şeridindeki Osmanlı Mezar Taşları” (2005), Abdül Halim VAROL, “Aydın Koçarlı Cihanoğlu Camii Haziresindeki Mezar Taşları” (2015), adlı yüksek lisans tezleri yararlandığımız kaynaklar arasındadır.

Bölgedeki mezar taşları hakkında, Selim YAVUZ'un yazmış olduğu “Malatya Kırkkardeşler Mezarlığındaki Mezar Taşları” (2019) adlı yüksek lisans tezi, “Boyraz, D. Malatya Kaynarca Mezarlığı Mezar Taşları” (2015) lisans tezi, Emine GÜZEL'in “Osmanlı Sancaktar Mezarlığındaki Osmanlı Dönemi Mezar Taşları” (2017), Halit ÇAL'ın “Malatya Kırklar Mezarlığı'ndaki Mezar-Mezar Taşı Tipleri” (2017), bilgi sahibi olmada önemli kaynaklar olmuştur.

Metod ve Düzen

Alacakapı Mahallesinde bulunan Osmanlı dönemine ait mezar taşları incelenirken öncelikle arşiv taraması ve kütüphane araştırmaları yapılarak konu

hakkında gerekli bilgi, belge, yayın, fotoğraf gibi taramalar yapılmıştır. Tez kapsamında bulunan mezar taşlarının, yerinde tespiti yapılarak incelenmesi için Malatya Müzesi'nden gerekli izinler alınmıştır. Mevcut durumlarını belgelemek için 2018 yılından itibaren mezarlığa gidilerek çalışmalar yürütülmüştür. Bu doğrultuda mezarlıktaki mezar taşları numaralandırılarak hazırlanan gözlem fişleri doldurulmuş, tek tek ölçüleri alınan ve fotoğraflanan eserler bilgisayar ortamında Auto Cad programı ile çizilmiştir.

Araştırılan mezarlıkta toplam 128 adet mezar taşı incelenmiştir. Bunların 94'ü başucu taşı, 33'ü ayakucu taşı ve biri mezarı oluşturan kapak taşından meydana gelmektedir. Yapılan gruplandırmalar neticesinde mezar taşları, tarih bakımından 1622-1913 yılları arasını kapsayan geniş bir zaman aralığına sahiptir. Mezar taşlarının 1'i 17. yüzyıl, 22'si 18.yüzyıla, 30'u 19. yüzyıla, 8'i 20.yüzyıla aittir. Ayrıca tarihi tespit edilemeyen ve günümüzde mezarlıkta bulunmayıp kaybolan eserler de bulunmaktadır. Bunlar B. Bayram Güngör'ün arşivinden anlaşılmaktadır. Bu durum tarihi eserlerimiz hakkında özellikle mezar taşlarımızın tahribata ne kadar açık olduğunu zamanla yok olduğunun açık göstergesidir.

Tez, giriş ve girişten sonra beş ana başlık ve alt başlıklardan oluşmaktadır. Giriş bölümünde tez konusunun tanımı, amacı, önemi, kapsamı, yararlanılan kaynaklar, düzen ve metod hakkında genel bilgiler verilmiştir.

Birinci bölümde “*Malatya'nın Tarihi Gelişimi*” adlı başlıkta Malatya'nın kuruluşu, adı ve Battalgazi ilçesinin tarihi süreç içindeki gelişimi hakkında genel bilgiler aktarılmıştır.

“*Türklerde Ölü Gömme, Mezar Ve Mezar Taşı Geleneğine Kısa Bir Bakış*” adlı ikinci bölümde, Türklerde defin geleneği ve mezar taşlarının tarihi süreç içindeki gelişimi hakkında genel bilgiler verilmiştir.

“*Katalog*” bölümünde 98 adet mezar taşının her biri için; katalog numarası, fotoğraf numarası, çizim numarası, bulunduğu yer, inceleme tarihi, mezar taşının tarihi, işleniş niteliği, mezar tipleri, boyutları, genel tanım ve kompozisyon özellikleri, malzeme ve kitabesi hakkında bilgiler verilerek tanımı yapılmıştır. Bu tanımlama yapılırken kronolojik bir sıralamaya gidilmiştir. Mezar taşları ön yüz görünüşleri ile gruplandırılmıştır. Form itibarıyla plaka görünüşlü mezar taşlarının ölçüleri, alt genişlik, üst genişlik, yükseklik ve kenar kalınlığı;

kare prizma formda olan eserler için yine alt genişlik, üst genişlik, yükseklik ve kenar kalınlığı ölçüleri dikkatlice alınmıştır. Başlıklar, kavuk, sarık ve fes tipi şeklinde olup; boyun çapı ve yüksekliği, başlığın yüksekliği ve genişliği, feslerde ise yükseklik, alt genişlik ve üst genişlik şeklinde ölçüleri alınmıştır. Lahit biçimi mezarlar ve çerçeveli mezarlarda yükseklik, uzun kenar ve kısa kenar ölçüleri kaydedilmiştir. Genel tanım ve kompozisyon özellikleri anlatılırken tüm detaya yer verilip dikkatlice anlatılmaya çalışılmıştır. Kitabe satırları okunurken oldukça dikkat edilmiş, yıpranan, tahrip olan ve okunamayan yerler için noktalarla boşluk bırakılarak belirtilmiştir.

“Değerlendirme ve karşılaştırma” bölümünde katalog bölümünde incelenen mezar taşları malzeme, teknik ve işleniş niteliği, mezar çeşitleri, mezar taşı formları, başlık ve tepelikler, kitabe, süslemede kullanılan motif ve kompozisyon özellikleri kendi içerisinde değerlendirilmeye alınmış ve ardından diğer bölgelerdeki mezar taşlarıyla karşılaştırılarak Türk-İslam Sanatı içerisindeki yeri ve önemi vurgulanmıştır.

Sonuç bölümünde, yapmış olduğumuz çalışmadan elde edilen bilgiler, bulgular sanat tarihi açısından genel bir yorum ile verilmeye çalışılmıştır.

Tez çalışmasında kullanılan yayın ve araştırmalar metin içerisinde APA yöntemi kullanılarak gösterilmiştir. “Kaynakça” bölümünde ise yazar soyadları alfabetik sıraya göre sıralanarak verilmiştir. Tezimizin sonunda, konumuzu oluşturan mezarlığın vaziyet planı, krokisi, genel görüntüsü, mezar taşlarının tek tek fotoğrafları, çizimleri ve tablolar tez metnindeki sırasıyla numaralandırılarak yer almaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. MALATYA’NIN TARİHİ GELİŞİMİ

Malatya ili, Doğu Anadolu Bölgesi’nin yukarı Fırat havzasında yer almaktadır. Kuzeyinde Sivas, güneyinde Adıyaman, batısında Kahramanmaraş ve doğusunda Elazığ illeri ile çevrelenmiştir. Eski Malatya olarak bilinen Battalgazi İlçesi, Malatya’ya 9 km uzaklıkta şehrin kuzeyinde kurulmuş eski bir yerleşim yeridir. Coğrafi konumu ve stratejik önemi nedeni ile eski çağlardan beri birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır.

Şehir, Paleolitik, Mezolitik, Neolitik, Kalkolitik ve Tunç çağlarında yerleşim görmüştür. Birçok çağda önemli yerleşim merkezi olmasının en önemli nedenlerinden biri olarak, tarıma elverişli alanlarının olması ve Mezopotamya’yı Anadolu’ya bağlayan önemli geçiş güzergâhına sahip olmasından kaynaklanmaktadır (Aytaç, 1998, s.8).

Malatya’nın ismi, yüzyıllar boyunca küçük değişikliklere uğrayarak günümüze kadar gelebilmeyi başarmıştır. İlk defa Malatya ismine, dört bin yıl önce rastlanmıştır (Özman, 2010, s. 109). Kayseri Kültepe Höyüğü’nde yapılan kazılar sonucunda tespit edilen vesikalarda “Melita” şeklinde, diğer bir vesikada ise “Malazia” ve “Malita” şeklinde yazılmıştır. Boğazköyde bulunan Hitit vesikalarında ise “Maldia, Mal-diya/ Maldija” şeklinde yazılmıştır (Akçadağ, 2016, s.186). Malatya, Hititçe “bal” anlamına gelmektedir (Gögebakan, 2003, s. 496). Aynı zamanda Hitit hiyeroglif kitabelerinde Malatya şehri, öküz başı ve ayağı ile de ifade edilmektedir (Şahin, Darmaz, Köpürür, Kılınç, Altaş, Yavaşoğlu, Özdemir, Günhan, Kekeç, Polat, Sarıtaş, Oğuz ve Dayan, 2012, s. 12). Asur İmparatorluk devri vesikalarında “Milidia, Melidia, Meli-te-a, Milid, Meliddu ve Melide” şeklinde iken Urartu vesikalarında “Melita” şeklinde geçmektedir (Akçadağ, 2016, s.186). Eski çağ coğrafyacılarından Strabon (MÖ. 58-MS. 21) Malatya’nın coğrafi yerini ilk defa belirleyerek adını da “Melitene” olarak kaydetmiştir. Roma ve Bizans İmparatorluğu dönemlerinde “Melitene” şehri bu ismini korumuştur (Akçadağ, 2016). Daha sonraları şehrin, Arap hakimiyetine girmesiyle “Malatiyye” şeklini almıştır (Şahin vd., 2012, s. 14). Arap-Bizans mücadelelerin devam ettiği ve akabinde bölgeye gelen Türkler,

şehrin adını değiştirmeyerek Araplardan aldığı şekli ile devam ettirmiştir. Selçuklu devrinde yapılan idari taksimatlarda “Vilayet-i Malatya” diye anılmıştır (Akçadağ, 2016, s.188). Şehir, üstünlük ve asalet ifadesi olarak “Daru’r-Rifa” (Saadet, mutluluk yeri) ismi ile anılmıştır (Şahin vd., 2012, s. 14). Görüldüğü gibi Malatya’nın ismi kurulduğu ilk günden bu yana birçok toplumda dil ve konuşmalardan kaynaklı ufak değişikliklere uğrayarak günümüze kadar gelmiştir.

Şehrin, siyasi tarihi M.Ö. 1700 yıllarında Hititler ile başlamasına rağmen (Gezer, 2011, s.24) ilk defa ne zaman ve kimler tarafından kurulduğu kesin olarak bilinmemektedir (Elibüyük, 2013, s.198-199). Bölgede yapılan arkeolojik araştırmalar sonucunda şehrin tarihinin 10.000 yıl öncesine kadar gittiği bilinmektedir (Özman, 2010, s.109). Kaynaklarda tarihi M.Ö. 6500-7000 yıllarına dayandırılmaktadır (Gezer, 2011, s. 24). Şehrin ilk yerleşim yeri, Eski Malatya’nın 4 km güney doğusunda Aslantepe’de oluşmuştur (Eskici, 2013, s.19). Aslan tepe Höyüğünde yapılan kazılar neticesinde, altı ana katman ve 27 kültür katı tespit edilmiştir. Höyükte, M.Ö. 3600-3500’lere ait bir tapınak, M.Ö.3300-3000 yıllarına ait bir kerpiç saray, iki bini aşkın mühür baskı ve kaliteli metal eserler bulunmuştur. (Şahin, vd., 2012, s. 12). Şehir, sırasıyla Akad, Hitit, Asurlar, Roma, Bizans, Arap, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde birçok kültüre ev sahipliği yapmıştır (Demiral, Evin, 1992, s.79).

Hitit ve Asurlular döneminin önemli bir yerleşim yeri olan Malatya, bilinmeyen bir nedenden dolayı birdenbire tarih sahnesinden kaybolmuştur. Ancak Roma döneminde M.S. I. yüzyılda ilk kurulduğu yerde yani, Aslantepe’nin yaklaşık 4 km kuzeyinde düz bir ovada (Eski Malatya) ‘Melitene’ olarak ortaya çıkmıştır (Elibüyük, 2013, s.198-199). Böylelikle ilk yer değiştirme hadisesi yaşanmış ve ardından günümüzdeki Eski Malatya şehri kurulmuştur. Roma döneminde etrafı surlarla çevrili olan Malatya, askeri nitelikli bir üs konumunu taşıyan şehir niteliği kazanmıştır. Zamanla yerleşmenin artmasıyla şehir, sur dışına taşarak gelişmiştir (Gögebakan, 2003, s.14).

Roma imparatorluğunun ikiye bölünmesi ile şehir, Bizans sınırları içerisinde kalmıştır. 532’de Justinianus döneminde şehir surlarla kuşatılmış ve 3. Ermeniye eyaletine merkez konumuna gelmiştir (Eskici, 2002, s.405).

Bizanslılar, Malatya'yı Romalılardan daha çok geliştirmiştir. Bizans döneminde halkın kaldığı düşünölen bağlarda mozaikli havuz ve ev kalıntılarına rastlanılmıştır. şehir ve çevresinde çok sayıda kilise ve manastır yaptırılmış ancak bu eserler Bizans-İşlam mücadelesi sırasında tahrip edildiği için günümüze ulaşamamıştır. Müşlömanlar tarafından yaptırılan cami ve mescitler Hristiyanlar tarafından tahrip edilmiştir (Cantürk, Doğan, Aytaç, Kılıç, Uğraş, Kazancı, Çıtak, Pektekin, Yiğit, şahin, Çetin, Gelegen ve Kelleci, 1996, s.17-18).

Charles Texier, *“İmparator Justinyen döneminde İran saldırılarında zarar gören şehri onararak görüntüsünü tamamen değiştirdiğini ve süşlü bir cadde haline getirdiğini fakat o dönemlerde yapılan eserlerden günümüze hiçbir şey kalmadığı yalnızca Selçuklulardan kalma ve tamamen harap bazı eserlerin geldiğini söylemektedir.”* (Texier, 1923-1924 / 2002, s.143).

şehir 7. yüzyıla kadar Sasani İmparatorluğu'na karşı sınır kalesi olmuş, zamanla saldırılara uğramış ve 575'de İran kralı I. Hüsrev'in emri ile yıkılmıştır. 7. yüzyılın ikinci yarısından itibaren İşlam ordularının saldırılarına uğramış, 756 yılında El-Mansur'un eline geçmiş, şehir surları tamir edilmiş ve camii ve kışlalar inşa ettirilmiştir (Eskici, 2013, s.20). 7. ve 11. yüzyıllar arasında Bizans ve İşlam devletleri arasında oluşan mücadeleden dolayı şehrin yönetimi zaman zaman el değişmiştir (Eskici, 2002, s.405).

11. yüzyılın ortalarına kadar Türk akınlarına uğrayan şehir, 1071 yılında başlayan Malazgirt Savaşında Melik Ahmed Danişment Gazi tarafından şehir tekrar Bizanslılardan alınmıştır (Eskici, 2013, s.20). şehrin Büyük Selçuklu komutanı Alparslan (1063-1072) tarafından fethedilmesinin ardından Türkler bu topraklara kesin olarak yerleşmişlerdir (Doğan, 2011, s.13). 1178 yılında Selçuklu Sultanı II. Kılıçarslan şehri ele geçirmiş ve ardından Moğol istilasına kadar şehir Selçukluların elinde kalmıştır (Oral, 1943, s.435).

Selçuklular döneminde şehir altın çağını yaşamıştır. Anadolu'dan, Mezopotamya, İran ve Suriye'ye açılan ticaret yollarının kesişim noktasında olan Malatya, İran'dan birçok bilim ve fikir adamı buraya yerleşerek çok sayıda imar faaliyetinde bulunmuştur (Eskici, 2009, s.93). Kervansaraylar, hanlar, hamamlar, camiler ve türbeler Selçuklu devirde inşa edilmiştir (Durgun, 2006, s.5). Ama bu eserlerin çoğu günümüze gelememiştir. Bu bölge, Selçuklulardan sonra Anadolu

Beylikleri, Osmanlılar ve Türkiye Cumhuriyeti dönemlerinde hüküm sürmüştür (Karagöz, 2008, s.299).

1243’lerde Moğol istilasının Anadolu’da başlaması nedeni ile Malatya bir süre İlhanlıların bağımlılığa altına girmiştir. Selçuklu devleti hükümeti Hülagü tarafından şehrin taksimatı sonucunda, kentte ilk II. İzzettin Kevkavus hüküm sürmüş, sonra yerine kardeşi Rüküddin getirilmiş, 1256 yılından sonra tekrar Keykavus bölgeye hakim olmuştur. 1300’lü yıllarda Selçuklu devletinin zayıflaması ile kent Moğol hakimiyetine geçmiş, 1315’li yıllarda ise Sultan El Melik Nasır tarafından kuşatılarak Memlük hakimiyeti altına girmiştir. Memlük sultanlarının atadığı emirler tarafından şehir yönetilmiştir. Bölgede zaman zaman hakim olan Dulkadiroğulları Beyliği şehri idare etmiştir (Eskici, 2013, s. 20).

Daha sonra Malatya ilk olarak 1399 yılında I. Bayezid tarafından Osmanlı hakimiyetine girmiş ama bu uzun sürmemiştir (Gögebakan, 2003, s.470). 1402 yılında Ankara savaşından sonra şehir tekrar Memlük idaresine geçmiştir (Eskici, 2013, s.20). 1516 yılında Yavuz Sultan Selim tarafından Malatya, kesin olarak Osmanlı topraklarına katılmıştır. 16. Yüzyıl başlarında Osmanlı topraklarına katılan kent, sınır kenti olmaktan çıkıp ticarete dayalı bir kent olmuştur. Yani uç-il olmaktan çıkıp iç-il konumuna geçmiştir. Tarıma elverişli alanların, Karadeniz kıyılarına ve İç Anadolu’ya giden ticaret yollarının üzerinde olması nedeniyle Osmanlı Devleti döneminde de şehir, önemini korumuştur (Eskici, 2002, s.406).

16.yüzyıla ait Malatya tahrir defterleri ve Evliya Çelebi Seyahatnamesi, kentin o dönemlerdeki durumu hakkında önemli bilgiler vermektedir. Bu kaynaklara göre Türk döneminde birçok imar faaliyetinde bulunulmuştur. 16.yüzyılda kentte 29’u Müslüman 3’ü gayri Müslim olan 32 mahalle tespit edilmiştir (Eskici, 2002, s. 406). Bu durum Evliya Çelebi tarafından da belirtilmiştir (Kuşçuoğlu, 1968, s.17). Bu mahallelerin bir kısmı sur içinde bir kısmı ise sur dışında kalmıştır (Eskici, 2002). Malatya’nın Osmanlı hakimiyeti altına girmesi ile kentte Osmanlı döneminde ilk tahrir 1518 yılında, ikincisi 1530 yılında, üçüncüsü ise 1560 yıllarında yapılmıştır. 1530 yılında yapılan tahrir 1518 yılında yapılan tahrirden farklı olarak birkaç kaza daha eklenmiştir (Akçadağ, 2016, s.198). 1530 tahrir defterinde toplam 5 cami, 24 mescid, 15 zaviye, 3 hamam, 1 bimarhane ve 1 bezzazistana kayıtlı olarak yer verilmiştir. 1560 yılındaki tahrir defterinde ise 3 medrese, 1 türbe ve çeşmeler belirtilmiştir (Eskici,

2002, s.406-407). Evliya Çelebi aynı zamanda kentte 7 kilise, 8 hamam, 11 saray, 12 cami, 20 mescit, Kırkgöz Köprüsü ve gösterişli sebillerin bulunduğundan da bahsetmektedir (Kuşçuoğlu, 1968, s.22).

Tahrir defterlerinde sunulan mevcut olan eserlere göre kentte yerleşmenin Selçuklu döneminde daha çok surların içinde olduğu, Osmanlı döneminde ise bölgede istikrarın sağlanmasıyla beraber yerleşim sur dışına doğru gelişme gösterdiği anlaşılmıştır (Eskici, 2002, s.407). Surların kuşattığı alanın ortasında şehrin en önemli ve en eski yapısı olan Ulu Camii yer almaktadır (Eskici, 2013, s. 21). Surların dışında bulunan camii veya mesid gibi dini yapıların neredeyse tamamı 16.yüzyılda Osmanlı döneminde inşa edilmiştir. Yine surların dışında bulunan Osmanlı dönemi öncesine ait eserlerin türbe olduğu dikkatleri çekmektedir. Bu durum 17. ve 18.yüzyıllara kadar aynı şekilde devam etmektedir (Eskici, 2002, s.407).

19. yüzyılın başlarında şehrin harap bir şekilde olması (Anonim, 2016, s.91), salgın hastalıkların görülmesi ve Nizip savaşında ordunun bu bölgeye yerleşmesiyle halkın büyük çoğunluğu bağlara göç etmiştir(Eskici, 2002, s.407). 1835 yılında Malatya'dan geçen J. Brand, şehrin eşkıya saldırılarına uğradığını ve bu nedenle şehrin zarar gördüğünü belirtmektedir (Anonim, 2016, s. 91). 1838-1839 yıllarında Osmanlı komutanı Hafız Mehmet Paşa, ordusunu yerleştirmek üzere halkın senenin bir kısmını geçirmekte olduğu bugünkü Malatya'da bulunan bağlara (Aspuzu) gitmesi üzerine komutan, halkın evlerine el koymuştur. Halk bağlarda bulunan evlerinde kalmak zorunda bırakılmıştır. Nizip savaşının başlamasıyla Hafız Paşa komutasındaki ordu, şehirden ayrılmıştır (Şahin vd., 2012, s.27-28). Ordu tarafından harap duruma getirilen ve bölgede görülen salgın hastalıklar nedeni ile halk bölgeye geri dönmemiş şehri terk edip yeni kurdukları bugünkü Malatya'yı oluşturarak Aspuzu yöresine yerleşmişlerdir. Halk yeni yerleştiği bölgeyi imar ederken, daha önce yaşadıkları bölgeyi ihmal etmişlerdir. Böylece tarihi şehir "eski" sıfatını kazanmıştır (Eskici, 2002, s.407). Aspuzu ise şimdiki Malatya olmuştur. Yeni Malatya'nın kurulduğu Aspuzu yöresinde bahçeler ve bağlar bulunmaktadır. Bağlardaki küçük yerleşim yerleri, mahalleler zamanla Aspuzu ile birleşmiştir. Malatya 19.yy boyunca küçük bir kent konumunda iken, asıl gelişimini Cumhuriyet Döneminde tamamlamıştır (Cantürk vd., 1996, s.38).

Malatya'dan geçen seyyah İngiliz W.F. Ainsworth, ordunun terk ettiği kentte, şehrin harap olduğunu, 500 yıkık ev olduğunu belirtmektedir(Anonim, 2012, s.28). Charles Texier ise *“Günümüz insanları bağların bulunduğu yere evlerini taşımışlardır. Burada ahşaptan ve kerpiçten evler, asırlık çınarların altında köy camileri, bu kır şehrine benzersiz bir görünüm kazandırdığını ifade eder. Eski şehrin neredeyse 4/3 terk edilmiş durumdadır. Terk edilmiş olan kervansaray, çarşılar, evler dayanamayarak yıkılmıştır. Bağların bulunduğu yerde her birinin ayrı adı olan birçok konut bir araya gelerek bugünkü şehri oluşturur.* (Texier, 1923-1924 / 2002, s.144) diye bahsetmektedir. Aynı zamanda yine Charles Texier, *“Sultan I. Selim Küçük Asya yarım adasını Osmanlı yönetimi altında birleştirdiği zaman Malatya’da enkaz yığınlarından başka bir şey olmadığını ve kasabanın ondan sonra da bir şehir derecesine çıkmadığını, ticaret açısından iyi bir konumda olması, tarım alanlarının elverişli olmasına rağmen gelişmemesini hükümeti tanımayan bazı komşu kürtlerin sebep olduğunu”* söylemektedir (Texier, 1923-1924 / 2002, s. 144).

Osmanlı İmparatorluğu Döneminde Maraş Eyaletine bağlı olan Malatya, 1847 yılında Harput Eyaleti’ne bağlanmış (Anonim, s.1). ve Cumhuriyet’in ilanından sonra 20 Nisan 1924 Anayasası’nın 9. Maddesi gereğince il statüsünü kazanmıştır (Anonim, 2013, s.5). Eski Malatya şehri 1928 yılında belediye, 1932 yılında nahiye olmuştur. Eski Malatya belediyesinin 1987 yılında aldığı karar ile *“Eski Malatya”* ismi, ünlü Türk İslam Komutanı ve Kahramanı Battalgazi’nin burada yaşamasından dolayı değiştirilerek *“Battalgazi”* ismi verilmiştir. Eski Malatya Kasabası 19.06.1987 tarih ve 3392 sayılı kanunla (04.07.1987 tarih ve 19507 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.) ilçe olarak ilan edilmiştir (Anonim, 2015, s.16). Kültür ve Turizm Bakanlığının 22 Ekim 1996 tarihli kararı ile Battalgazi ilçesinde sur içerisinde kalan bölüm 3. Derece arkeolojik sit alanı olarak ilan edilmiştir (Yavuz, 2019, s.11).

İKİNCİ BÖLÜM

2. TÜRKLERDE ÖLÜ GÖMME, MEZAR VE MEZAR TAŞI GELENEĞİNE KISA BİR BAKIŞ

İnsanoğlu dünyada var olduğu süre boyunca ölüm ile yaşam arasında bir döngü içerisinde hayatını devam ettirmiştir. İnsan için yaşam ne kadar önemli ise ölümden bir o kadar önemli olmuştur. Ölümün gerçekleşmesi ile birlikte ruh bedenden ayrılır, ceset çürüyüp kokmaya başlamıştır. İnsanoğlu ruhun bedenden ayrılmasıyla cesedi ortadan kaldırma ihtiyacı duymaktadır. İnançları gereğince cesedi kendine özgü gelenek ve kurallar çerçevesinde yapmıştır. Bunu kimi zaman mağaralara ya da evlere saklayarak, kimi zaman yakarak, ağaca asarak, kuyulara sarkıtarak ve bazen de toprağa gömerek ölüyü defin etmişleridir. Ama bunların içinde en geçerli olan ve günümüze kadar devam edip gelen toprağa gömme geleneği olmuştur. Ölen kişinin mezar yerinin kaybolmaması için üzerine taş dikilmiştir. Böylelikle tarihimize önemli bir ışık tutan mezarlar ve mezar taşlarının oluşumu başlamıştır (Türkler, 2002).

Mezar, “ziyaret edilen yer” manasına gelmekte olup, genelde ölünün gömüldüğü ve üzerinin toprakla örtüldüğü çukur anlamına gelmektedir (Hasol, 2012, s.321). Mezarı ifade etmek için bark, kabir, oba, mastaba, kümbet, kurgan, kereksür, kegür, ehram, türbe gibi isimler de kullanılmaktadır (Sağıroğlu Arslan, 2017, s. 1924). Celal Esad Arseven mezarı, kurganın üst kısmının altında yer alan oda diye nitelendirmektedir (Arseven, 1996, s.1173). Eski Türklerde mezara, “sin” mezar taşına “sintaş” denilmiştir. Zamanla “sintaş” ismi “senk” ismini almıştır (Şapolup, 1970, s.184). Mezarlık ise, Türkçe de ek alarak türeyen, Arapça ziyaret etmek kökünden gelen “ziyaret mekânı” anlamında kullanılan, ölülerin gömüldüğü, mezarların bir arada bulunduğu açık alanlardır. Mezarlığı ifade etmek için Arapça’da makber-makbere, cebban-cebbane, Farsça’da mezârât, kabristan, guristan gibi kelimeler de kullanılmıştır. Önemli kişilerin mezarına veya mezarının bulunduğu yere ravza, meşhed, türbe veya kümbet denilmektedir (İslam, 2004, s.519).

Mezar üzerinde bulunan, orada yatan kişinin ölüm tarihini, kimliğini, önemini, yerini, başarılarını anlatan kitabelerin işlendiği taşlara da mezar taşı denilmektedir (Haseki, 1976, s.5). Mezar taşı, orada yatan kişinin kim olduğuna, şahadet eden anlamına gelen şahide de denilmiştir (Şapolup, 1970, s. 184). Ayrıca yerleşim alanının içinde veya dışında yer alan camii, mescid, tekke gibi yapıların etrafında bulunan, duvar yada ahşap, demir parmaklıklarla çevrili olan mezarlıklara hazire denilmiştir. Bu hazireler birkaç mezardan oluştuğu gibi birkaç yüz mezardan da oluşabilir (İslam, 1994, s.38).

Ölüm kelimesinin yerine o acıyı hafifletmek için göç etmek, irtihal ve rihlet etmek gibi kelimeler de kullanılmıştır. İslam inancına göre ölüm bedene özgü, ruh ise ölümsüzdür. Bedenin ölmesi ile ruh bedenden ayrılır ebedi aleme göç eder (Şener, 2012, s.1-2). Eski Türklerde ruh “tin” anlamına gelmektedir (Sağiroğlu Arslan, 2018, s.31). Göçebe Şaman Türklerde ölüm vuku bulunca ruh bedenden tamamen ayrılır, kuş gibi uçup geldiği yere gittiğine inanmışlardır. Orhun Yazıtlarında Bilge Kağan ve Kültigin anıtlarına göre, ölen önemli kişilerin ruhlarının kuş veya böcek şeklini alarak uçtuğu, göğe yükseldiği ve tanrıya yaklaştığına inandıkları yazmaktadır (Türkler, 2002, s.122). Ruhun bedenden ayrılması ve göğe yükselmesi İslamiyet’teki cennet, cehennem inancını çağrıştırmaktadır. Buda ölümden sonraki hayatın devam ettiği ve bu devam neticesinde Türklerin ölüyü defnetme geleneklerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur (Sümbüllü, 2004, s.63). Eski Türklerde ölü defnetme işlemleri hemen hemen aynı dönemlerde çok fazla değişikliğe uğramadan şekillenmiştir. Defin etme biçimleri olarak cesedi yakma, ağaca asma, mumyalama (tahnit etme) toprağa gömme gibi şekillerde görülmüştür (Türkler, 2002, s.110).

Eski Türkler, İslamiyet’i kabul etmeden önce dini inançlarında ölü gömme ve mezar kültürü ile ilgili ilk bilgilere Çin kaynaklarında rastlanılmaktadır. Çin kaynaklarında Hunların defin töreni ile ilgili ilk bilgiler M.Ö. 3. yüzyıla aittir (Başkan, 1996, s.9). M.Ö. IV.-II. yüzyıllarda “kurgan” adı verilen Türk Mezarları, Moğolistan’ın Altay Dağları çevresinde XX. yüzyılda yapılan arkeolojik kazılar sonucunda bulunmuştur (Tunçel, 1989, s.5). Kazılar sonucunda elde edilen bulgulara göre kurganlar küçük, orta ve büyük olmak üzere çeşitli ebatlardadır (Çoruhlu, 2007, s.84). Hunlara ait bu kurganların içine ve inşa edilmiş tekniğine bakıldığında, dıştan bir tepe görünümünde, alt kısmı ise bir mezar odası

şeklinde düzenlenmiştir. Mezar odasında duvarlar ağaç kütükleri ile yatay ve dikey olarak sıralanmış, örtü sistemi ise ağaçların birbirine çatılarak kiriş şeklinde düzenlenmesi ile meydana getirilmiştir (Tunçel, 1989, s.5).

Hunlar, ölülerini tabut içine yerleştirerek mezar odalarına bırakmışlardır. Bu tabutlar genelde iki katlı olup iç ve dış tabuttan oluşmaktadır. Tabutlar altın ve gümüş işlemeli kumaşlar ve kürklerle örtülmektedir. Mezarlıklara dikilmiş ağaçlar ve matem elbiseleri bulunmamaktadır. Ölü ile beraber yüzlerce kişi de beraber defnedilmektedir (Türkler, 2002, s.107). Asil olan kişilerin cesedi bir süre çadırlarda bekletilir ve cesedin kokmaması için iç uzuvları çıkartılarak içi kokulu ot, toprak ve kozalaklarla doldurulup mumyalama işlemi yapılmaktadır (Çoruhlu, 2007, s.74). Hunlar ölülerini yılın belirli günlerinde, ilkbaharda ölenleri sonbaharda, kışın ölenleri ise ilkbaharda toprağa vermektedirler. Bunun nedeni olarak da büyük kurganların yapımının zor, meşakatli, emek ve zaman isteyen bir iş olmasıdır (Özkan, 2012, s.215). İki katlı olarak düzenlenen mezar odaları, üstte yığma tepe, toprak veya taşla kapatılmaktadır. Odaların birinde ölen kişinin tabutu, diğerinde atı ve eşyaları bulunmaktadır (Onay, 2013, s.239). Eski Türklerde defin törenleri, ölü için düzenlenen yas merasimi “yoğ”, ölüyü gömmek, yakmak, birden fazla ölü ile gömmek, cesetleri “tahnit etmek” mumyalamak, eşya ve yiyecekleriyle birlikte ve mezarının bir köşesine atını gömmek şeklinde olmuştur. Ölen kişi asil biri ise mezarı başına kendi heykelini “sin” ve öldürdüğü düşmanı simgeleyen taş heykeller yani “balbal” dikilmektedir (Türkler, 2002, s. 126).

Eski Türklerde ölen Han, Hakan veya kahraman kişi için mezar etrafına veya üzerine dikilen taş, mermer veya granitten yapılan insan suretinde kabaca yontulmuş, öldürdüğü düşman sayısını temsil eden heykellere balbal denilmektedir. Türkler, taş bulamadıkları takdirde ağaçtan yapılmış heykeller veya kazıkları da bu amaçla kullanmışlardır (Gülensoy, 2018, s.98, Tanyu, 1968, s.88). Balbalı dikilen bu düşmanın, öteki dünyada kendini öldürmüş olan kahraman kişiye hizmet edeceğine inanmışlardır (Doğanay, 2004, s.129).

Hun devletine son veren Göktürkler M.S. 552-745,753 yıllarında geniş topraklara sahip olarak kültür ve sanat varlığını devam ettirmiştir (Çoruhlu, 2007, s. 151). Göktürklerde görülen defin törenleri, kurganlar ve balballar Hunların devamı şeklinde nitelendirilebilir. En önemli ve en büyük kurganları Kudırge,

Gök-Bulak, Issık Göl, Tuyahta şeklinde sayılabilir (Çoruhlu, 2007, s.159). Hunların ölü gömme adetlerine ilişkin bilgiler daha az iken, Göktürkler de daha ayrıntılı bir şekilde verilmiştir (Türkler, 2002, s. 123).

Göktürklerde görülen defin gelenekleri hunlara benzer bir şekildedir. Göktürkler'in'' ölüyü çadıra koyarlar, oğulları, torunlar, erkek kadın başka akrabası atlar ve koyunlar keserler ve çadırın önüne sererler. Ölü bulunan çadırın etrafında at üzerinde yedi defa dolaşırlar. Kapının önünde yüzlerini bıçakla kesip ağlarlar. Yüzlerinden kan ve yaş karışık olarak akar. Bu tören yedi defa tekrar edilir. Sonra muayyen bir günde ölünün bindiği atı, kullandığı bütün eşyası ölüyle beraber ateşte yakarlar. Külünü yılın muayyen bir gününde, mezara gömerler. İlkbaharda ölenleri sonbaharda, otların ve yaprakların sarardığı zamanda, kışın veya güzün ölenleri çiçekler açıldığı zaman (ilkbaharda) gömerler. Defin gününde ölünün akrabası, tıpkı öldüğü günde yaptıkları gibi, at üzerinde gezer ve yüzlerini kesip ağlarlar. Mezar üzerinde kurulan yapının duvarlarına ölünün resmi, hayatında yaptığı savaşları resim ederler. Bu ölü ömründe bir adam öldürmüş ise mezar üzerine bir taş (balbal) koyarlar. Bazı ölülerin mezarında bu taşlar yüze hatta bine baliğ olur. At ve koyunları kurban ettikten sonra kafalarını kazıklar üzerine korlar'' (İnan'dan aktaran Çoruhlu, 2007, s.161). defin töreni şeklinde yapılmaktadır.

Yılın belli zamanlarda ölü gömme geleneği Göktürklerde 8.yüzyıla kadar devam etmiştir (Türkler, 2002, s.124). Göktürkler ölen kişinin mezarı üzerine 'Bengütaş' adı verilen yazılı büyük bir taş dikmişlerdirler (Tunçel, 1996, s.16). Bu taşlar sonsuz yaşam anlamına gelmektedir. Dönüşümü ve döngüyü vurgulamaktadır (Yıldırım, 2016, s.99). Mezar etrafında daire biçiminde sıralanmıştır (Tunçel, 1996, s.16). Ölen kişinin hayatta iken öldürdüğü düşman sayısı kadar dikilen balballar Göktürklerde de dikildiği anlaşılmaktadır (Tuncel, 1989, s.5).

Türkler ölen kişinin yerinin belli olması için mezar odası üzerine geniş daire biçiminde taş veya toprak yığarak tepe oluşturmuşlar ve bu tepelerin üzerine veya çevresine taş heykel ve balballar dikmişlerdir. 1889 yılında çıkarılan ve 1893 yılında çözümlenen Orhun yazıtlarında taş heykel ve balballar için "Babam Kağan öldüğünde, heykelini diktik" cümlesi mezar sahibinin heykelinin yapılmış olduğunu kanıtlarken, balbal için ise şu cümle kullanılmıştır. "Kırgız Kağanını

öldürdüm, balbalını yaptırdım.” bu da balbalın öldürülen düşman için yaptırılan basit biçimli şekilsiz taş olduğunu gösterir. Bazen bu heykellerin üzerinde düşmanın adı da yazmaktadır (Belli, 2002 s.1636). Taş heykellerin bütün uzuvları bellidir ve detaya inilerek tasvir edilmiştir. Mezarda yatan kişiyi temsil etmektedir. Taş heykel ve balballar 6.yüzyıldan itibaren kurgan üzerinde sık bir şekilde görülmeye başlanmış ve 13. yüzyıldan itibaren de ağaçtan örnekleri görülmüştür (Sağıroğlu Arslan, 2017, s.1927-1928).

Mezar üzerine dikilen balballar, 8. Yüzyılda Göktürklerde Kültigin Külliyesi’nde de görülmektedir (Türkler, 2002, s.126). Göktürkler döneminde kurganlar, önemli bir mezar anıtı olmuş fakat Göktürkler bu anıtı geliştirerek külliye inşaa etmişlerdir (Sağıroğlu Arslan, 2017, s.1925-1926). Bunlar içerisinde en önemli olanları Orhun Irmağı kıyılarında bulunan Kültigin, Bilge Kağan ve Tonyukuk mezar külliyeleleridir (Çoruhlu, 2007, s.162). Göktürklerde taş heykellerin erkek olanlarına “taş baba” kadın olanlarına da “taş nine” denilmiştir (Sağıroğlu Arslan, 2017, s.1925-1926).

8. yüzyıl ortalarında Göktürkler’den sonra kurulan Uygur Devleti, mezar üzerine taş dikme geleneğini devam etmiştir(Haseki, 1976, s.7). Şamanizm dinini terk ederek Budizm’i benimsemişlerdir (Tunçel, 1989, s.6). Kurgan biçiminde düzenledikleri mezar anıtlarının üzerine “Bengütaş” adını verdikleri elinde kadeh tutan abidevi nitelikte taşlar dikmektedirler. Bu taşların büyüklüğü 6-7 metreyi bulmaktadır (Sağıroğlu, 2018, s.39). Taşlar üzerinde mezarda yatan kişinin hayatta iken öldürdüğü düşman sayısı kadar balbal adı verilen taşları daire biçiminde diktikleri bilinmektedir. Han ve Hakanların mezarlarına dikilen bu balballar üzerine mezarda yatan kişinin hayatı yazılmıştır (Karaca, 2001, s.502-503). Balbalların büyük bir kısmı 7. ve 8. Yüzyılda Göktürklerden kalma, diğerlerinin ise 8. ve 9. Yüzyılda Uygurlarda kalma olduğu bilinmektedir (Aslanapa, 2011, s.9).

Uygurlar, Hoço ve çevresinde “stupa” adı verilen kubbe ile örtülü mezar anıtları yapmışlardır (Tunçel, 1989, s.6). Stupa adındaki bu mezar anıtları Türklerden önce dindar bir kişinin kemiklerinin ve eşyalarının saklandığı kubbeli yapılardır. Türklerle birlikte bu yapılar mezar anıtı kimliğini kazanmıştır (Sağıroğlu, 2018, s.39). Stupalar Türk sanatının ileriki yıllarında yaygın olarak görülen kubbeli türbe anlayışının öncüllüğünü oluşturmaktadır (Cezar, 1997,

s.75). İlk kubbeli türbe mimarisi olarak adlandırılan stupalar Uygurlar'da görülmüştür (Gökler, 2017, s.69).

Türkler, İslamiyet öncesinde Hun, Göktürk ve Uygurlarda görülen mezar taşı geleneğini, taş heykel ve balbalları, İslamiyet'in kabulünden sonra da devam ettirmiştir. Türkler daha önceki geleneklerini tamamen terk etmeyip, İslam kültürü ve İslam öncesi gelenekleriyle harmanlayarak mezar taşı yapmaya devam etmişlerdir.

İslami dönemlerde ilk mezar taşı geleneğinin tam olarak ne zaman başladığı konusunda kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak Eski Ahid'de Hz. Yakup'un zevcesi Raşel'in mezarı başına dikilen bir taş olduğu söylenmektedir (İslam, 2004, s. 519). İslamiyet'te hicretten sonra Medine'de Hz. Peygamberin gösterdiği şekilde Osman b. Maruz'un mezarı üzerine baş ve ayakucu taşların yerleştirilmesi ile başlamıştır. Bu dönemlerde taş üzerine herhangi bir kitabe işlenmemiştir. Zaman içerisinde mezarların çoğalması ile ölen kişinin mezarını rahat bulabilmek ve dua edebilmek için taş üzerine isim yazma geleneği başlamıştır (Çavuş, 2018, s.14).

Türk devleti olan Karahanlılar Şamanizm inancını terk ederek İslamiyet'i kabul eden ilk Türk devleti olmuştur. 10.yüzyılda Türklerin İslamiyeti kabul etmesiyle mezar taşı geleneği eski inançlara ters düşmüştür (Haseki, 1977, s.7). Fakat ölen kişiyi ölümsüzleştirme, mezarını anıtsallaştırma düşüncesi, İslamiyet ile çelişse de başka şekillere bürünerek devam etmiştir (Tuncel, 1989, s.6). Bu bağlamda Karahanlılar İslamiyet'i kabul etmeleri ile beraber mezar geleneğinde önemli değişiklikler yapmıştır. Yeni adet, inanç ve bölge şartlarına bağlı olarak değişik mezarlar ortaya çıkmıştır (Tuncel, 1989, s.6). Karahanlılar döneminde ilk defa türbe denilen birçok mezar anıtları görülmeye başlamıştır (Sağiroğlu Arslan, 2017, s.1929). Zerefşan Vadisi yakınında Tim'de 978 tarihli Arap Ata Türbesi Karahanlılar'ın en eski türbesidir (Aslanapa, 2011, s.32). Bir diğer önemli örneklerden birisi yine 12. Yüzyıla ait olan Ayşe Bibi türbesidir (Başkan, 1996, s.10).

10. yüzyılda Oğuzlar Karamanoğullarının etkisi ile Müslüman olmuşlardır. Oğuzlar Müslüman olmalarına rağmen eski geleneklerini devam ettirerek balbal dikmeyi geç dönemlere kadar sürdürmüştür (Başkan, 1996, s.11). Ölüye ceket

giydirilerek, kuşak bağlayıp, yayı yanına bırakılıp ve eline tahta bir kadeh tutturularak oturur vaziyette cesedi defnetmiştir. Ölen kişinin servetine göre at kesip yerler, atın başını, derisini, ayak ve kuyruğunu ağaçlara asmaktadırlar. Mezarda yatan kişinin öldürdüğü kişi sayısı kadar ağaçtan suret yontarak mezar üzerine dikmektedirler (Artun, 2012).

Türklerde Karahanlılar ile başlayan türbe mimarisi, Gazneli ve Büyük Selçuklu devletleri tarafından yapılmaya devam etmiştir. Büyük Selçuklu döneminde zengin örnekleri bulunan türbe mimarisi üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm cenazelik (kripta) bölümüdür. İkinci bölüm toprak üzerinde olan ziyaret edilen alandır. Burada sembolik bir lahit bulunmaktadır. Üçüncü bölüm ise üst örtüyü oluşturmaktadır. Üst örtü genelde içten kubbe ile dıştan konik külah ile örtülüdür. Bu mezar tipi daha çok önemli kişiler için yapılmaktadır. Sıradan insanlar ise mezarlıklara gömülmektedir (Aslan Sağıroğlu, 2018, s.40).

Gazneliler ve Büyük Selçuklular dönemlerinde görülen mezar taşı geleneği 11.yüzyılın başlarında Anadolu'da devam etmiştir (Haseki, 1977, s.7). Anadolu Selçuklu döneminde görülen kabartmalı mezar taşları (Aslan Sağıroğlu, 2018, s.40) Göktürkler ve Uygurlar döneminde yani İslamiyet'in kabulünden önceki mezar taşı biçiminin İslamiyet'in kabulünden sonra Anadolu'da devamı şeklinde yansımıştır. Anadolu Selçuklu döneminde mezar taşları taş nine veya taş baba biçiminde yapılmamış, buna benzer figürlü mezar taşları yapılmıştır (Arslan, 2017, s.1930).

Eski çağlarda görülen mezar üzerine tapınak yapma geleneği İslamiyetin kabulü ile yasaklanmıştır. Fakat bu yasağa rağmen Selçuklular, mezar yapılarında mezar üzerine ziyaret etmek amacıyla bir oda veya mescit yapmıştır (Doğanay, 2004, s.132). Selçuklu devri mezar taşları genel olarak iki grupta ele alınmaktadır. Sanduka lahit biçiminde olanlar ve dikey baş ve ayak taşları olanlar diye bunlara en güzel örnek Ahlat mezar taşlarıdır. Mimari eserlerini inşa ederken süsleyen Selçuklular, sadece bunları süslemekle yetinmeyip özellikle önemli merkezlerde bulunan mezarlıkların mezar taşlarını, süslü ve ölünün namına yakışır bir şekilde olmasına özen göstermektedir. Selçuklu taş işçiliğinde daha çok geometrik ve bitkisel motifler kullanılmasının yanı sıra insan ve hayvan gibi figüratif süslemelerin de kullanıldığı görülmektedir (Önder, 1970, s.6-8). Anadolu Selçuklu'da mezar taşları genelde kıvrım dallar ve kitabe metni ile süslenmiştir

(Eren, 2011, s.17). Selçuklunun mimari eserlerinde özellikle taç kapılarında görülen karmaşık, kavranması güç ışık gölge oyunları Selçuklunun mezar taşlarına da yansımıştır (Aslan Sağıroğlu, 2018, s. 41). Sivas, Malatya, Tokat, Konya, Akşehir, Diyarbakır gibi merkezlerde Selçuklu dönemine ait önemli mezar taşları bulunmaktadır (Biçici, 2006, s. 176).

Selçuklularda mezarların büyük bir kısmı şahidelidir. Baş taşının alınlık kısmında rumi motifleri, bitkisel bezemeler ve ayakucu taşının bir ya da her iki yüzeyinde stilize edilmiş motifler bulunmaktadır. Bu motifler 16.yüzyılın sonlarında çoğalarak çeşitlenmiştir. Bu dönemde motifler, zemine daha derin kazınarak kabartma şeklinde işlenmiştir (Biçici, 2006, s.191).

13. yüzyılın ortalarında Selçuklu Devleti İlhanlı egemenliği altına girince 14. Yüzyıl başlarında Anadolu Selçuklu devleti ortadan kalkmıştır. İlhanlı devletinin yıkılması ile beraber Beylikler tamamen bağımsızlığını ilan etmiştir. Beylikler döneminde Selçuklu özellikleri devam etsede, bazı mezar taşları yöresel özellikler göstermektedir (Haseki, 1976, s.1976). Akkoyunlu ve Karakoyunlu dönemlerinde Doğu ve Güney Doğu Anadolu bölgesinde koç-koyun ve at biçimindeki mezar taşları görülmüştür(Hanoğlu, 2006, s. 19). Anadolu Selçuklu döneminde görülen türbe ve kümbetler Beylikler döneminde de devam etmiştir. Beylikler devrinde Selçuklu geleneğini devam ettiren örneklerle beraber yeni bu tipte türbeler de yapılmıştır. Bu dönem türbeleri genel olarak alt kat, sembolik sandukanın bulunduğu gövde ve üst örtüden oluşmaktadır (Öney, 2007, s.20). Beylikler döneminde devam eden türbe ve kümbetlerin bezeme kompozisyonları Selçuklu dönemi türbe yapılarına göre daha sade bırakılmıştır (Aslan Sağıroğlu, 2018, s.41). Bu dönemde Selçuklularda görülen figürlü öğelere pek rastlanmamıştır. Geometrik motifler daha ön planda tutulmuştur. Kufi yazı karakterinin yerine nesih ve sülüs yazı türleri tercih edilmiştir (Öney, 1989, s.3).

Beylikler döneminde sonra Anadolu'ya hakim olan Osmanlı'nın ilk dönemlerinde Bursa üslubu öncelikli olarak kendini göstermektedir (Haseki,1977, s.8). Marmara bölgesinde, Bursa, Edirne ve İstanbul başta olmak üzere Beylikler ve Erken Osmanlı Dönemi mezar taşı özelliklerini bünyesinde bulunduran ince uzun sandukalar ve bu sandukalar üzerinde sivri veya yuvarlak kemerlerin bulunduğu şahideli mezar taşları bulunmaktadır (Biçici, 2006, s.176).

Erken Osmanlı dönemi İznik ve Bursa mezar taşları Selçuklu ve Beylikler devrinden Osmanlıya geçiş döneminin özelliklerini yansıtmaktadır. Osmanlı mezar taşları Beylikler ve Selçuklulara göre daha sade, ağır başlı ve formları daha nettir (Hanoğlu, 2006, s. 20). Şahideler daha uzun ve sivri kemerli, kimileri sütunlu, rumi ve palmet motifleri ile süslenmiş mezar taşları şeklindedir. Mukarnaslı mihrap, hatayi ve rumi motifleri ağırlıklı olarak görülmektedir (Eren, 2011, s.18). Genel olarak mermer malzeme kullanılmıştır. Kufi yazı çeşidi tercih edilmiştir (Tezcan, 2019). Osmanlıda figüratif bezeme bulunmaz bunun yerine bitkisel ve geometrik süsleme kullanılmıştır.

Osmanlı mezar taşları ilk bakışta bir insanı andıran görüntüsü ile kendisini belli etmektedir. Boyun ve baş bölümleri taş üzerinde bir boyunluk ve serpuş şeklinde görülmektedir. Başlık bölümünün görülmediği düz görünümlü kadın mezar taşları da bulunmaktadır (Hanoğlu, 2006, s. 20). Osmanlı döneminde mezar taşlarının en belirgin özelliği serpuşlar olmuştur. Serpuşlarla ilk bakışta ölen kişinin kimliği ve statüsü hakkında bilgi vermek amaçlanmıştır. Osmanlı mezar taşlarına ilk bakıldığında ölen kişinin tanınması, kitabesinin okunması ve görsel öğelerden yola çıkarak kişiyi tanıtmak olmuştur. (Sevim, 2010, s.49). Osmanlıda yapılan mezar taşları genel olarak hangi dönemde yapıldı ise o dönemin özellikler hakkında bilgi vermektedir (Sipahi ve Çetin, 2010, s.232).

15.yüzyıl başlarında mezarlar, yatay bir lahit ve bu lahitin başucuna yerleştirilen kare kesitli taş üzerinde bulunan serpuşlar biçimindedir. Lahit biçiminde olmayan mezarda bulunmaktadır. Kare kesitli başucu taşı ilerleyen zamanlarda daha fazla kitabe metni işleyebilmek adına genişlemiştir. (Sevim, 2010, s.51). Osmanlının ilk dönemlerinde mezar taşlarında kitabe metinleri tarih ve kimlik bilgilerinin yanı sıra Arapça ayet ve hadisler yer alarak dini motifler ön plana çıkarılmıştır (Sevim, 2012, s.14). 16.yüzyıl ortalarında Osmanlı mezar taşları asıl kimliğini kazanmıştır (Haseki, 1977, s.10, Biçici, 2006, s.191). Formlar daha belirgin ve süslemeler sade bir şekildedir. Ölen kişiyi sembollerle anlatma yoluna gidilmiştir. Baş taşında ölen kişinin kimliğini yansıtan serpuşlar görülmektedir (Yılmaz, 2013, s.26). 16.yüzyıl sonlarında kitabeler büyük oranda Türkçeleşmiştir. Sadece dua bölümü Arapça olarak yazılmıştır (Sevim, 2012, s.14). Mezar taşlarında stilize edilmiş kompozisyonlar, motifler, bitkisel süslemede çiçek motifleri natüralist bir anlayışla ele alınmıştır. Süslemelerde daha

çok hurma ağacı, servi ağacı, kıvrım dallar, gül, sümbül, lale ve ayrıca palmet ve rumiler görülmektedir (Tezcan, 2019).

17. yüzyıl sonu 18. Yüzyıl başında mezar taşlarında yeni bir form almıştır. Bu formda kitabe metinleri dua ile başlayıp, kimlik bilgileri ile devam etmektedir. Fatiha isteği ile kitabe sonlandırılmıştır (Sevim, 2012, s.15). Osmanlı dönemi mezar taşlarında kimlik bilgileri ilk zamanlarda Osmanlı'dan önceki gibi baba-oğul ilişkisi içerisinde anlatılmıştır. Bu durum bir dönem devam etse de ilerleyen zamanlarda aile ilişkileri ve akraba bağları mezar taşı metinlerine işlenmiştir. Detaylara yer verilmiştir (Sevim, 2010, s.52). Süslemede görülen motifler 17. ve 18. Yüzyıllarda stilize olmaktan çıkıp daha gerçekçi bir şekilde ele alınmıştır. Gerçek çiçek motifleri artık mezar taşlarında yerini almıştır. Motifler taşta işlenirken daha sade, ince ve fazla derin olmayan şekilde işlenmiştir. Ayak taşlarında vazodan veya saksıdan çıkan son derece güzel olan çiçek motifleri görülmektedir (Tayanç, 1951, s.335).

Erkek mezar taşları genelde kavuk, sarık biçiminde iken kadın başlıklarında hotoz denilen başlıklar uygulanmıştır. (Sevim, 2010, s.50). Hotozlar kadını simgeleyen süs motifleri; gerdanlık, çiçek, takı gibi bezemelerle süslenmiştir (Haseki, 1977, s.27). 19. Yüzyıldan sonra hotoz yerine, çiçek motifi, kolye, bitki, meyve gibi değişik süslemeler kullanılmıştır. 18 ve 19. Yüzyıllarda görülen serpuşlar idari yenilikler ve yaşam tarzına bağlı olarak değişiklikler yapılmıştır. Serpuşlarda kullanılan kavuk ve sarığın yerini fes almıştır. (Sevim, 2010, s.50). Fes 1829 yılından sonra görülmeye başlamıştır. İsmi Fas'ın Fes şehrinden almıştır (Sipahi, Çetin, 2010, s.234).

19. yüzyılda, Osmanlının ilk dönemlerinde görülen kitabelerin içeriği ayet, hadis iken metinlere Farsça şiirler eklenmiştir. Bu durum 17. yy. sonu ve 18.yüzyılda giderek artmış taşın arka yüzüne de yazılmıştır. 19.yüzyıl mezar taşlarında kitabe metinleri ölen kişinin doğumundan ölümüne kadar olan bilgiler anlatılmıştır. Bu bilgiler için artık ayak taşı da kullanılmıştır. (Sevim, 2010, s.53).

Osmanlının son dönemlerinde 20. Yüzyıl mezar taşlarında batılılaşma etkisi görülmeye başlamıştır. Barok, rokoko ve ampir üsluplarının etkisi ile 18. yüzyıl sonu ve 20.yüzyıl mezar taşlarında süslemeler daha sade ve stilize edilmiştir (Biçici, 2006, s.192). Motifler daha kaba ve ustalık istemeyen

biçimdedir (Tayanç, 1951, s.337). Rokoko, barok ve ampir üsluplarının hakim olduğu devirde genel olarak klasik dönem özelliklerine uygun olarak yapılmıştır. Boyut ve içerik olarak aynı, fakat motif ve motiflerin kullanılışı, yeri, tarzı, yeni bir üslup ortaya çıkmasına neden olmuştur. Osmanlı bu üslubu kendine göre yorumlamıştır. Kendine göre yorumladığı ampir ve rokoko üslupları, yine batıdan etkilendiği çiçek ve yaprak motifleri, simetrik ve asimetrik biçimde mezar taşı üzerine işlenmiştir (Haseki, 1977, s.10). Bitkisel motifler yok denecek az olup yerini kase ve tabakları dolduran meyvelere bırakmaktadır (Tayanç, 1951, s.337).

Mimari yapı ve toplumsal yapıya paralel olarak gelişim gösteren Osmanlı mezar taşlarındaki süslemeler, stilize edilmiş sembolik anlam ifade eden motifler yerine natüralist anlayışla yapılan çiçek motiflerine bırakmıştır (Haseki, 1977,s.10, Biçici, 2006, s.191). Mezar taşlarında görülen lale, karanfil, sümbül, hurma ağacı, servi ağaçları, nar, haşhaş, üzüm, asma, meyve tabağı, kâseler, vazolar, çeşitli meyveler, akantus yaprakları, perde bu dönemde sıklıkla tercih edilen motifler arasında olmuştur.

Cumhuriyet döneminde yapılan mezar taşları Osmanlı döneminden bir hayli uzaktır. Bu dönemde yapılan mezar taşları daha sade biçimdedir. Eski dönemlerde olduğu gibi kişiyi sembolik ifadelerle anlatan motifler bulunmamaktadır. Sadece ölen kişinin mezarının kaybolmaması için başucuna taş dikilmiştir. Bu taşlar genelde mermer veya beton olmuştur. Kitabelerde ölen kişinin kimliğine yer verilmiştir. Oldukça sade ve basit olup sanatsal bir özellik taşımamaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. KATALOG: MALATYA-BATTALGAZİ ALACAKAPI MAHALLESİ MEZARLIĞI'NDA BULUNAN OSMANLI MEZAR TAŞLARI

KATALOG NO	: 1
FOTOĞRAF NO	: 3
ÇİZİM NO	: 2
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019 / 17.03. 2020.
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Hacı Ğafur Kızı Abide Hatun.
TARİHİ	: H. 6 Rebiülevvel 1031 / M. 19 Ocak 1622
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak kabartma, Linear.
MEZAR TİPİ	: Belli Değil.
BOYUTLARI	:
Başucu Taşı	: 103 x 32-32 x 10 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu taşı

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan başucu taşı, paralel kenarlar ile yükselen dikdörtgen levha formundadır. Gövde üçgen alınlıklı tepelik ile sonlandırılmıştır.

Gövde yüzeyi üç kuşak ile dört panoya ayrılmıştır. Panolar içerisine kitabe metni istifli olarak sülüs hatla yazılmıştır. İlk pano üçgen alınlığa işlenirken diğer panolar gövde yüzeyine sınırlama getirilmeden istifli olarak alçak kabartma olarak yazılmıştır.

Gövdenin yan yüzeyleri pahlanarak zikzak motifleri ile hareketlilik verilmiştir. Gövde üzerinde başka herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

İntigale ilâ Rahmetillahi teâlâ El-merhum

انتقل الى رحمة الله تعالى المرحوم

Abide Hatun binti Hacı Ğafur

عابده خاتون بنت حاجي غافور

..... tarih fî sitte rebiülevvel

.....تاريخ في ستة ربيع الاول

Sene ihda selasin ve elf (6 Rebiülevvel) 1031

سنة احدى ثلاثين و الف

KATALOG NO	: 2
FOTOĞRAF NO	: 4-5-6
ÇİZİM NO	: 3-4
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018 / 07.02. 2019 / 08.04.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Belli Değil.
TARİHİ	: H. 1129 / M. 1717
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak kabartma
MEZAR TİPİ	: Şahideli Toprak Mezar.
BOYUTLARI	:
Başucu Taşı	:20 x 17 - 17 x 17 cm.
Boyun	:10 x 60 cm.
Başlık	: 32 x 82 cm.
Ayakucu Taşı	:52 x 20-23 x 10 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf kayadan yapılmış olan mezar, başucu ve ayakucu taşından oluşmaktadır. Kare prizma formundaki başucu taşı, gövdeden sonra silindirik boyun formu verilerek kavuk biçimindeki bir başlık ile taçlandırılmıştır.

Kavuk iki bölümden oluşmaktadır. Üst bölümü düz silindirik biçimde iken, alt bölümü yanlardan hafif genişleyerek küre biçimi oluşturacak şekilde sarıkla sarılmıştır. Başlığın ön yüzeyinde V harfi oluşturacak şekilde boşluk bırakılmıştır. Arka yüzeyi ise boyun bölgesinin hemen üstünde küçük ters V biçiminde boşluk bırakılarak sarıkla sarılmıştır. Başlık silindirik boyun formu ile daralarak kare prizma şeklindeki gövdeyle birleştirilmiştir. Boyun bölgesinin ön yüzünde kitabenin ilk satırını oluşturan tarih satırı yer almaktadır.

Kare prizma formda düzenlenen gövdenin mezara bakan ön yüzeyinde dört satırlık kitabe metni herhangi bir çerçeve içerisine alınmadan serbest düzende yazılmıştır. Kitabe metni alçak kabartma olarak talik hatla işlenmiştir. Başucu taşının herhangi bir yüzeyinde bezeme unsuruna yer verilmemiştir.

Ayakucu taşı;

Düşey dikdörtgen plaka görünümündeki ayakucu taşı volkanik tüf kaya kullanılarak yapılmıştır. Gövde aşağıdan yukarıya doğru hafif genişleyerek üçgen alınlıklı bir başlık ile taçlandırılmıştır. Ayakucu taşının her iki yüzeyi sade bırakılıp bezeme unsuruna yer verilmemiştir. Gövdenin arka yüzü yanlardan pahlanmıştır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

1129	١١٢٩
<i>İntigale ilâ</i>	انتقل الى
<i>Rahmetillah</i>	رحمة الله
<i>El-merhum</i>	المرحوم
<i>..... Ruhu</i>	روحي ...
.....	

KATALOG NO	: 3
FOTOĞRAF NO	: 7
ÇİZİM NO	: 5
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02. / 03. 04. 2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Halil Ağa Oğlu Abdi.
TARİHİ	: H. 1133 / M. 1721
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak Kabartma
MEZAR TİPİ	: Belli Değil.
BOYUTLARI	:
Başucu Taşı	: 32 x 17-17 x 17 cm.
Boyun	: 10 x 49,5 cm.
Başlık	: 22 x 51 x 66 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Mezar, sadece başucu taşından oluşmaktadır. Volkanik tüf kaya malzeme kullanılarak yapılmıştır. Başucu taşının kare prizma gövdesi, köşelerden hafif pahlanarak silindirik boyun formu verilmiştir. Boyun ile başlık ince bir silmeyle birbirinden ayrılıp fes biçimindeki başlık ile taçlandırılmıştır.

Boyun bölgesinden sonra yer alan başlık, aşağıdan yukarı doğru genişleyen silindirik fes biçiminde nihayetlendirilmiştir. Fes üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır. Gövde yüzeyine dört satır halinde yazılan kitabesi kareye yakın dikdörtgen bir kartuş içerisine alınarak serbest düzende yazılmıştır. Talik hatla yazılmış olan kitabe metni, alçak kabartma olarak yüzeye işlenmiştir. Gövdenin herhangi bir yüzeyinde süsleme unsuruna yer verilmemiştir.

Kare prizma biçimindeki başucu taşının büyük bir bölümü günümüzde toprağa gömülü durumdadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

İntigalet ilâ Rahmetillah

انتقل الى رحمة الله

El-merhumet'ül mağfur Abdi

المرحوم المغفور عبدی

Bin Halil Ağa ruhuna

بن خليل اغا روحنه

El-fatiha fi 1133

الفاتحه في ١١٣٣

KATALOG NO	: 4
FOTOĞRAF NO	: 8-9
ÇİZİM NO	: 6-7
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019 / 16. 03. 2020.
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Belli Değil.
TARİHİ	: H. 1138 / M. 1726
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak Kabartma
MEZAR TİPİ	: Şahideli Toprak Mezar.
BOYUTLARI	:
Başucu Taşı	:21 x 14-14 x 15 cm.
Boyun	: 12 x 50cm.
Başlık	: 22 x 49,5 x 66 cm.
Ayakucu Taşı	: 37 x 21-21 x 8 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Baş ve ayakucu taşından oluşan mezar, volkanik tüf kullanılarak yapılmıştır. Başucu taşı, kare prizma gövdeye sahip olup fes biçimindeki başlık ile taçlandırılmıştır. Kare gövde, köşelerden hafif daralarak silindirik biçiminde boyun formu verilmiştir. Boyun, aşağıdan yukarı doğru genişleyen silindirik fes biçimindeki başlık ile taçlandırılmıştır.

Başucu taşının arka yüzünde beş satır halinde alçak kabartma olarak yazılmış olan kitabe metni yer almaktadır. Kitabe, kare bir kartuş içerisine alınarak satırlar birbirine paralel olarak yazılmıştır. Kitabe metninde talik hat kullanılarak yazılmıştır. Kitabenin ilk satırı yarım daire kemer ile

sınırlandırılmıştır. Gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuruna yer verilmeyip oldukça sade tutulmuştur. Gövde doğrudan toprağa yerleştirilmiş olup günümüzde kuzeye eğik bir vaziyette durmaktadır.

Ayakucu Taşı;

Aynı malzeme kullanılarak yapılan ayakucu taşı, paralel kenarlarla uzanan düşey dikdörtgen plaka formundadır. Gövde, basık kemerli bir başlık ile son bulup doğrudan toprağa yerleştirilmiştir. Gövdenin her iki yüzeyinde de süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

..... *Allahü*

الله...

İntegale ilâ rahmetillah

انتقل الى رحمة الله

El-mağfur.....

المغفور.....

.....

.....

El-fatihah 1138.

ال فاتحه ١١٣٨

KATALOG NO	: 5
FOTOĞRAF NO	: 10
ÇİZİM NO	: 8
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019 / 17.03.2020
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Oğlu Osman.
TARİHİ	: H. 1140 / M.1727-1728
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Linear, Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ	: Belli değil.
BOYUTLARI	:
Başucu Taşı	: 70 x 18-18 x 18 cm.
Başlık	: 29 x 99 cm.
Boyun	: 10 x 66 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan bu mezar örneği, başucu taşından oluşmaktadır. Eser, kare prizma gövdeye sahip olup, silindirik boyun formu verilerek sarık biçimindeki başlık ile nihayetlendirilmiştir.

Sarik biçimindeki başlık iki bölümden oluşmaktadır. Üst kısmı düz silindirik formda iken, alt kısmı boyun bölgesinden hafif genişleyerek sarıkla sarılmıştır. Sarığın ön yüzü iki çizgi ile sola verrev biçimde kazınarak işlenmiştir. Başlık silindirik biçimde boyun ile daralarak kare prizma gövdeyle birleştirilmiştir. Gövdenin toprağa gömülü olan kısmı düzgün olmayan kare forma sahiptir. Gövdenin ön yüzeyine dikdörtgen çerçeve içerisine alınarak serbest düzende altı satırlık kitabe metni işlenmiştir. Kitabe alçak kabartma olarak talik hatla taş yüzeyine işlenmiştir.

Gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır. Başucu taşı günümüzde toprağa devrilmiş vaziyette yerde durmaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

..... ilâ Rahmetillahi

Teâlâ el-merhum.....

... bin Osman

Rahmetillahi aleyh

Ruhuna el-fatiha

Sene 1140

.....الى رحمة الله

.....تعالى المرحوم

....بن عثمان

رحمة الله عليه

روحنه الفاتحه

سنه ١١٤٠

KATALOG NO	: 6
FOTOĞRAF NO	: 11
ÇİZİM NO	: 9
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019 / 03.04.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Hüseyin Oğlu Ahmed
TARİHİ	: H. 1163 / M. 1750
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak Kabartma
MEZAR TİPİ	: Belli Değil.
BOYUTLARI	:
Başucu Taşı	: 31 x 13-13 x 13 cm.
Başlık	: Kırık

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Kare prizma formundaki başucu taşı, volkanik tüf kaya malzeme kullanılarak yapılmıştır. Doğrudan toprağa yerleştirilmiş olan başucu taşının başlık kısmı, günümüzde kitabenin başladığı yerden düz hatla kırılmıştır.

Başucu taşının gövde yüzeyine istifli olarak dört satır halinde kitabe metni işlenmiştir. Kitabe, alçak kabartma olarak talik hatla yazılmıştır. Kitabe metni herhangi bir kartuş içerisine alınmadan yüzeye serbest düzende işlenmiştir. Son satırında tarih ibaresi yer almaktadır. Başucu taşının gövde yüzeyinde süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

İntigalet Rahmetillahi

انتقل الى رحمة الله

Teâlâ el-merhum Ahmed

تعالى المرحوم احمد

KATALOG NO	: 7
FOTOĞRAF NO	: 12-13
ÇİZİM NO	: 10-11
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019 / 17.03. 2020.
KİMLİĞİ	: Mehmed Kızı Amine
TARİHİ	: H. 1179 / M. 1766
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak Kabartma, Linear.
MEZAR TİPİ	: Belli Değil.
BOYUTLARI	:
Başucu Taşı	: 85 x 27,5 - 27,5 x 9 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf kaya kullanılarak yapılan başucu taşının gövdesi, paralel kenarlar ile yükselen dikdörtgen plaka formundadır. Başucu taşının doğrudan toprağa yerleştirilmiş olan dikdörtgen gövdesi, alınlık kısmından itibaren yanlara doğru genişleyerek sivri kemer formunda bir tepelik ile sonlandırılmıştır.

Başucu taşının ön yüzünde yer alan kitabe metni, kareye yakın bir çerçeve içerisine alınarak çevrelenmiştir. Kitabe beş satır halinde talik hatla yazılmıştır. Çerçevenin üst kenarında küçük bir üçgen ok gibi gövde yüzeyine çıkıntı yapmaktadır. Başucu taşının ön yüzeyinde kemerin son bulunduğu tepe noktasında yarım daire motifi kazınarak işlenmiştir.

Gövdenin arka yüzeyinde tam ortaya gelecek şekilde herhangi bir çerçeve içerisine alınmadan ok motifi kabartma olarak işlenmiştir. Okun kaidesi, dört çizgi

ile beş dilime ayrılmıştır. Gövdesi ise, başucu taşının tepeliğine kadar uzanmakta ve tepelikte son bulmaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

İntigale ilâ Rahmetillahi

انتقل الى رحمة الله

Teâlâ el-merhum El-mağfur

تعالى المغفور

Amine bint-i Mehmed'dir

امينه بنت محمد

Ruhiçün el-fatiha.

روحیچون الفاتحه

sene 1179.

سنة ١١٧٩

KATALOG NO : 8
FOTOĞRAF NO : 14-15-16
ÇİZİM NO : 12-13
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli Değil.
TARİHİ : H. 1182 / M. 1769
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak kabartma
MEZAR TİPİ : Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI :

Çerçeveli Mezar : 20 x 173 x 67 cm.

Başucu Taşı : 34 x 15,5-13,5 x 15 cm.

Boyun : 7x55 cm.

Başlık : 24x70 cm.

Ayakucu Taşı : 50 x 25-25 x 9,5 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu, ayakucu ve mezarı çevreleyen blok taşlardan oluşan mezar örneği, volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılmıştır. Baş ve ayakucu taşı blok taşlarla çerçeve içerisine alınmıştır. Kare prizma gövdeye sahip olan başucu taşı, gövdeden sonra boyun formu verilerek kavuk biçimindeki başlık ile taçlandırılmıştır. Ayakucu taşı, düşey dikdörtgen plaka formunda olup doğrudan toprağa yerleştirilmiştir. Gövde basık kemerli başlık ile sonlandırılmıştır.

Başucu Taşı;

Kare prizma gövdeli başucu taşı, mezarın kısa kenarının ortasına doğrudan toprağa yerleştirilmiştir. Kare prizma gövde, köşelerden daralarak silindirik boyun ile birleştirilip kavuk biçimindeki bir başlık ile taçlandırılmıştır. Kavuk iki bölümden oluşmaktadır. Kavuğun üst kısmı takke biçiminde son bulmaktadır. Alt kısmı ise yanlardan genişleyerek küre biçimini almıştır. Kavuğun ön yüzü V harfi şeklinde boşluk bırakılarak sarıkla sarılmıştır. Arka yüzeyi ise yukarıdan aşağı kıvrımlı şekilde sarıkla sarılmıştır.

Gövdenin mezara bakan ön yüzünde alçak kabartma olarak altı satırlık kitabe metni yer almaktadır. Talik hatla yazılmış olan kitabe, günümüzde yıpranmış olan dikdörtgen çerçeve içerisine alınarak serbest düzende yazılmıştır.

Baş ve ayakucu taşları, blok taşlarla yerden hafif yükseltilerek çerçeve içerisine alınmıştır. Ortası toprak ile doldurulan mezar üzerinde bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Ayakucu Taşı,

Düşey dikdörtgen plaka gövdeli ayakucu taşının, paralel kenarlar ile uzanan gövdesi, sivri kemerli tepelik ile son bulmuştur. Ayakucu taşı, mezarın kısa kenarının ortasına doğrudan toprağa yerleştirilmiştir. Volkanik tüf kaya malzeme kullanılarak yapılan gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Allah

..... الله

El-merhum

المرحوم

.....

.....

Ruhuna

روحنه

Fatiha

فاتحه

1182

١١٨٢

KATALOG NO	: 9
FOTOĞRAF NO	: 17-18-19-20
ÇİZİM NO	: 14-15-16
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Ahmed.
TARİHİ	: H. 1195 / M. 1781
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak kabartma
MEZAR TİPİ	: Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI	:
Çerçeveli Mezar	: 22 x 172 x 70 cm.
Başucu Taşı	: 87 x 26x 26 x 11 cm.
Ayakucu Taşı	: 58 x 23-26 x 10 cm

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Volkanik tüf kaya malzeme kullanılarak yapılan, başucu, ayakucu ve mezarı çevreleyen blok taşlardan oluşan bu mezar örneğinde baş ve ayakucu taşları, kısa kenarın ortasına doğrudan toprağa yerleştirilmiştir. Düşey dikdörtgen plaka biçimindeki başucu taşı, sivri kemer formunda bir tepelik ile sonlandırılmıştır. Ayakucu taşı, düşey dikdörtgen plaka biçiminde olup aşağıdan yukarı doğru genişleyerek basık kemerli tepelik ile sonlandırılmıştır.

Başucu Taşı;

Volkanik tuf kaya malzeme ile yapılan başucu taşının, paralel kenarlar ile yükselen dikdörtgen plaka biçimindeki gövdesi, sivri kemer formlu bir tepelik ile sonlandırılmıştır. Sivri kemer formunda düzenlenen tepelik, yanlardan hafif aşağı doğru daralarak dikdörtgen plaka formundaki gövde ile birleştirilmiştir. Dikdörtgen gövde, çerçeveli mezarın kısa kenarının ortasına gelecek şekilde doğrudan toprağa yerleştirilmiştir.

Başucu taşının mezara bakan ön yüzeyinde kemer alınlığı içerisine düzgün olmayan bir çerçeve içerisine dört satırlık kitabe metni meyilli olarak yüzeye işlenmiştir. Kitabe metni alçak kabartma olarak talik hatla yazılmıştır.

Başucu taşının arka yüzeyine herhangi bir çerçeve içerisine alınmadan kabartma tekniğinde meşale motifi işlenmiştir. Meşale, kaidesinden sonra hafif bir bombe yaparak, gövde yukarıya doğru uzanmaktadır. Meşalenin alev kısmı genişleyerek tepelikte son bulmaktadır. Başucu taşı üzerinde meşaleden başka herhangi bir motife yer verilmemiştir.

Ayakucu Taşı;

Aynı malzeme ile yapılmış olan düşey dikdörtgen plaka gövdeli ayakucu taşı, aşağıdan yukarı doğru genişleyen forma sahiptir. Gövde, basık kemer ile son bulmaktadır. Gövdenin her iki yüzeyinde herhangi bir süsleme unsuruna yer verilmemiştir. Ayakucu taşı, kısa kenarın ortasına doğrudan toprağa yerleştirilmiştir.

Mezarın çevreleyen blok taşlar yerden hafif yükseltilerek dikdörtgen çerçeve oluşturulmuştur. Çerçeve içerisine alınan baş ve ayakucu taşları doğrudan toprağa yerleştirilmiştir. Mezarın ortası toprak ile doldurulup, taşlar üzerinde bezeme unsuruna yer verilmemiştir.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Allah el-merhum

الله المرحوم

El-mağfur... Ahmed

المغفور احمد

Ruhiçün fatiha

روحی ایچون فاتحه

Sene 1195

سنة ۱۱۹۵

KATALOG NO : 10
FOTOĞRAF NO : 21-22-23
ÇİZİM NO : 17-18
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Hamit Kızı Fatıma Hatun
TARİHİ : H. 1199 / M. 1785
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma
MEZAR TİPİ : Şahideli Toprak Mezar.
BOYUTLARI :

Başucu Taşı : 65 x 23,5-26 x 10 cm.

Ayakucu Taşı :23 x 24-24 x 10 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf kaya malzemeden yapılmış olan mezar, baş ve ayakucu taşlarından oluşmaktadır. Başucu taşının, aşağıdan yukarı doğru genişleyen dikdörtgen plaka biçimindeki gövdesi, sivri kemer formunda bir tepelik ile sonlandırılmıştır. Sivri kemer formundaki tepelik, yanlardan aşağı doğru daralarak dikdörtgen gövde ile birleştirilmiştir.

Başucu taşının mezara bakan ön yüzeyinde kemer alınlığı üzerine asimetrik formda çizilmiş olan daire içerisine, beş satırlık kitabe metni serbest düzende birbirine paralel olarak işlenmiştir. Kitabe, alçak kabartma olarak talik

hatla yazılmıştır. Başucu taşının herhangi bir yüzeyinde süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Ayakucu Taşı;

Paralel kenarlar ile yükselen plaka görünümündeki ayakucu taşının gövdesi üçgen alınlıklı tepelikle sonlandırılmıştır. Günümüzde büyük bir kısmı toprağa gömülü vaziyette olan gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Haza el-merhume

هذا المرحومه

El-mağfure Fatıma ha

المغفور فاطمه خا

tun binti Hamit ruhu

تون بنت حامد روى

İçin el-fatiha

ايچون الفاتحه

1199

١١٩٩

KATALOG NO	: 11
FOTOĞRAF NO	: 24
ÇİZİM NO	: 19-20
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Abdullah Oğlu Ali
TARİHİ	: H. 1200 / M. 1786
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak kabartma
MEZAR TİPİ	: Şahideli Toprak Mezar.
BOYUTLARI	:
Başucu Taşı	: 46 x 16-16 x 16 cm.
Boyun	: 5,5 x 58 cm.
Başlık	: 16,5 x 62 - 57 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Sadece başucu taşı bulunan bu mezar volkanik tüf kaya kullanılarak yapılmıştır. Başucu taşının kare prizma biçimindeki gövdesi köşelerden daralarak silindirik boyun formu verilip fes tipindeki başlık ile taçlandırılmıştır.

Aşağıdan yukarı doğru hafif şekilde daralan silindirik formlu fesin ön yüzünde herhangi bir süsleme unsuru bulunmaz iken, arka yüzünde tepeden sallanan püskül kabartma tekniğinde işlenmiştir. Kitabe metni başucu taşının mezara bakan yüzeyinde boyun bölgesinden başlayıp düzgün olmayan çerçeve

içerisine alınarak sekiz satır halinde işlenmiştir. Alçak kabartma olarak işlenen kitabe metni, serbest düzende birbirine paralel olarak talik hatla yazılmıştır.

Günümüzde mezarın etrafını çevreleyen birkaç moloz taştan başka bir şey bulunmamaktadır. Gövde üzerinde bezeme unsuruna yer verilmemiştir.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

1200

١٢٠٠

Ya Gaffar

يا غفار

İntigale ilâ

انتقل الى

Rahmettillahi teâlâ

رحمة الله تعالى

El-merhum el-mağfur

المرحوم المغفور

Ali bin Abdullah

الى بن عبدالله

Ruhiçün

روحي ايچون

El-fatiha

الفاتحه

KATALOG NO	: 12
FOTOĞRAF NO	: 25-26-27
ÇİZİM NO	: 21-22
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Muhammed oğlu
TARİHİ	: H. 1201/ M.1787
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ	: Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI	:
Çerçeveli Mezar	: 15 x 186 x 67 cm.
Başucu Taşı	: 35 x 17-17 x 17 cm.
Boyun	: 10 x 60 cm.
Başlık	: 29 x 81 cm.
Ayakucu Taşı	: 47 x 21-24 x 8 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu, ayakucu ve bunları çevreleyen blok taşlardan oluşan mezarda volkanik tüf malzeme kullanılmıştır. Baş ve ayakucu taşı kesme blok taşlarla dikdörtgen çerçeve içerisine alınmıştır ve içerisi toprak ile doldurulmuştur. Taşlar üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Başucu Taşı;

Kare prizma gövdeye sahip olan başucu taşının gövdesi, köşelerden daralarak silindirik boyun formu verilip kavuk biçiminde bir başlık ile taçlandırılmıştır. Kavuğun üst kısmı silindirik tepelik şeklinde iken alt kısmı küre şeklinde olup ön yüzeyi V harfi oluşturacak biçimde sarıkla sarılmıştır. Kavuğun arka yüzeyi ise boyun bölgesinin hemen üstünde ters V biçimde sarıkla sarılmıştır. Başlık üzerinde başka herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Başucu taşının mezara dönük ön yüzeyinde yedi satırlık kitabe metni bulunmaktadır. Gövde üzerine işlenen kitabe metni dikdörtgen bir çerçeve içerisine alınarak alçak kabartma olarak işlenmiştir. Kitabede satırlar birbirine paralel serbest düzende talik hatla yazılmıştır. Başucu taşının boyun bölgesinde dikdörtgen çerçeve içerisine alınarak yazılan ve kitabenin ilk satırını oluşturan tarih yer almaktadır. Kare prizma gövdeye sahip olan başucu taşı üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Günümüzde gövdenin büyük bir kısmı toprağa karışmış vaziyettedir. Doğrudan toprağa yerleştirilmiş olan gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Ayakucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan ve aşağıdan yukarıya doğru hafif şekilde genişleyen dikdörtgen levha biçimindeki gövde, üçgen alınlıklı tepelik ile sonlandırılmıştır. Gövde doğrudan toprağa yerleştirilmiştir. Gövdenin her iki yüzeyi de sade bırakılıp herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Mezarın etrafını çevreden blok taşlar yerden çok fazla yüksekte olmayıp içerisi toprakla doldurulmuştur. Günümüzde kısmen sağlam durumda olan mezar üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

1201

١٢٠١

İntigale ilâ rahmetil -

انتقل الى رحمة ال

lahi teâlâ

له تعالى

El-merhum el-mağfur

المرحوم المغفور

.....bin Muhammed

.....بن محمد

KATALOG NO	:13
FOTOĞRAF NO	: 28
ÇİZİM NO	: 23
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 24.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: İsmail Oğlu
TARİHİ	: H. 1202 / M. 1788
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak kabartma
MEZAR TİPİ	: Çerçeveleli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI	:
Başucu Taşı	: 22 x 16-16 x 17 cm.
Boyun	: 9 x 56 cm
Başlık	: 26 x 81 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tuf malzemeden yapılmış olan başucu taşının kare prizma gövdesi, köşelerden daralarak silindirik boyun formu verilip kavuk biçimindeki başlık ile taçlandırılmıştır. Başlık iki bölümden oluşmaktadır. Üst bölüm düz silindirik formda iken, alt bölüm yanlardan hafif genişleyerek küre biçimini almıştır. Başlığın ön yüzü V harfi biçimde boşluk bırakılarak başlık sarıklarla sarılmıştır.

Başucu taşının mezara bakan ön yüzeyinde düzgün olmayan çerçeve içerisinde alınarak yazılan kitabe metni bulunmaktadır. Kitabe alçak kabartma olarak işlenmiş olup gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuruna yer verilmemiştir. Kitabe metni talik hatla yazılmıştır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

1202

١٢٠٢

Haza el-merhum

هذا المرحوم

el-mağfur

المغفور

bin İsmail ruhuna

بن اسماعيل روحه

el- fatiha

الفاتحه

KATALOG NO : 14

FOTOĞRAF NO : 29-30

ÇİZİM NO : 24-25

BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı

İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019

AİT OLDUĞU KİŞİ : Hacı Mustafa Oğlu Osman.

TARİHİ : H. 1202 / M. 1788

İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak kabartma

MEZAR TİPİ : Çerçeveli Şahideli Mezar.

BOYUTLARI :

Çerçeveli Mezar : 27 x 250 x 70 cm.

Başucu Taşı : 29 x 15-15 x 15 cm.

Boyun : 9 x 50 cm.

Başlık : 22 x 63 cm.

Ayakucu Taşı : 71 x 15-19 x 10 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Volkanik tüf kaya malzeme kullanılarak yapılan mezar; başucu, ayakucu ve bunları çevreleyen taşların bir kısmından oluşmaktadır.

Başucu Taşı;

Kare prizma biçimindeki başucu taşının gövdesi, köşelerden daralarak silindir boyun formunu almıştır. Boyun, kavuk biçimindeki bir başlık ile taçlandırılmıştır. Kavuk biçimindeki başlık silindirik bir tepelik ile sonlandırılmıştır. Başlık yanlardan genişleyerek ön yüzeyi V harfi şeklinde boşluk bırakılarak sarıkla sarılmıştır. Arka yüzeyi ise boyun bölgesinin hemen üstünde ters V biçiminde boşluk bırakılarak sarıkla sarılarak kavuk oluşturulmuştur.

Başucu taşının mezara bakan ön yüzeyinde boyun bölgesinde kitabenin ilk satırını oluşturan tarih ibaresi yer almaktadır. Gövde yüzeyi herhangi bir çerçeve içerisine alınmadan yedi satırlık kitabe metni birbirine paralel olarak alçak kabartma olarak işlenmiştir. Kitabede talik hat kullanılarak yazılmıştır. Blok taşlardan oluştuğu düşünülen çerçeveli mezarın, taşlarının bir kısmı kaybolmuş, bir kısmı toprağa karışmış durumdadır. Mezar taşları üzerinde herhangi bir süsleme unsuruna yer verilmemiş, günümüze dağılmış bir vaziyette gelmiştir.

Ayakucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme ile yapılan ayakucu taşının gövdesi, aşağıdan yukarı doğru genişleyen dikdörtgen forma sahiptir. Gövde üçgen alınlıklı tepelik sonlandırılmıştır. Ayakucu taşı doğruya doğru yan yatmış bir vaziyettedir. Üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

1202

١٢٠٢

Allahu haza

الله هذا

El- gabir el

الغابر ال

Osman bin

عثمان بن

Hacı Mustafa

حاجى مصطفى

Ruhiçün

روحیچون

El-fatiha

الفاتحه

KATALOG NO : 15
FOTOĞRAF NO : 31-32
ÇİZİM NO : 26
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Hasan Oğlu Muhammed
TARİHİ : H. 1202 / M. 1788
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ : Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI :

Çerçeveli Mezar : 15 x 176 x 68 cm.

Başucu Taşı : 22 x 15-15 x 16 cm.

Boyun : 7 x 54 cm.

Başlık : 26 x 77 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Başucu taşı ve bunu çevreleyen kesme blok taşlardan oluşan mezar, volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılmıştır. Kare prizma forma sahip olan başucu taşının gövdesi, köşelerden daralarak silindirik bir formu alıp, kavuk

biçimindeki başlık ile taçlandırılmıştır. Kavuğun üst kısmı düz silindirik tepelik formunda iken alt kısmı yanlardan hafif şişkin oval biçimindedir. Kavuğun ön yüzünde bırakılan V şeklindeki boşluk nerdeyse boyun bölgesine kadar uzanmaktadır. Başlığın arka yüzü boynun hemen üstünde ters V biçiminde boşluk bırakılarak sarıkla sarılmıştır.

Başucu taşının mezara bakan ön yüzeyinde kare çerçeve içerisine alınarak yazılmış olan beş satır kitabe metni, birbirine paralel şekilde talik hatla alçak kabartma olarak gövdeye işlenmiştir. Başucu taşı ve mezarı çevreleyen kesme taşlar üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kare prizma gövdeli başucu taşı, kısa kenarın ortasına doğrudan toprağa yerleştirilmiştir. Başucu taşının etrafı kesme blok taşlarla çevrelenmiş olup ortası toprak ile doldurulmuştur. Taşlar üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Haza el- merhum

هذا المرحوم

El- mağfur Muhammed

المغفور محمد

Bin Hasan ru

بن حسن رو

huna fatiha

حونه فاتحه

sene 1202

سنة ١٢٠٢

KATALOG NO : 16
FOTOĞRAF NO : 33
ÇİZİM NO : 27
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Muhammed Ağa Oğlu Ebu Mehmed.
TARİHİ : H. 1202 / M. 1788
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ : Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI :

Çerçeveli Mezar : 10 x 165 x 66 cm.

Başucu Taşı :25 x 15-15 x 15 cm.

Boyun : 8 x 54 cm.

Başlık : 21 x 73 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf malzemeden yapılmış olan mezar, başucu taşı ve mezarı çevreleyen kesme blok taşlardan oluşmaktadır.

Başucu taşı, kare prizma gövde ve gövdeden sonra köşelerden daralarak silindirik şeklini alan boyun, kavuk biçimdeki başlık ile taçlandırılmıştır. Mezarın

kısa kenarının tam ortasına doğrudan toprağa yerleştirilmiş olan başucu taşının başlığı, düz silindir şeklinde tepelikle sonlandırılmıştır. Başlık, yanlardan hafif genişleyerek oval biçiminde olup, mezara bakan ön yüzeyi V biçiminde boşluk bırakılarak sarılmıştır. Arka yüzeyi ise düz bırakılmıştır.

Kare prizma gövdeye sahip olan başucu taşının mezara bakan ön yüzeyinde yedi satırlık kitabe metni dikdörtgen çerçeve içerisine alınıp alçak kabartma olarak işlenmiştir. Serbest düzende yazılmış olan kitabe metni talik hatla yazılmış olup ilk satırında yer alan tarih ibaresi yarım daire içerisine alınmıştır. Başucu taşının üzerinde herhangi bir süsleme unsuruna yer verilmemiştir.

Başucu taşını etrafı kesme blok taşlarla çevrelenmiş, ortası toprak ile doldurulmuştur. Ayakucunu oluşturan bölümde günümüzde kısa kenar taşı bulunmamaktadır. Çerçeve üzerinde herhangi bir süsleme unsuruna yer verilmemiştir.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

<i>fi 1202</i>	فی ۱۲۰۲
<i>İntigale ilâ rahmeti</i>	انتقل الى رحمة
<i>Allahi te'âlâ el-merhum</i>	الله تعالى المرحوم
<i>El-mağfur es-seyyid</i>	المغفور السيد
<i>Ebu Mehmed beşe bin</i>	ابو محمد بشه بن
<i>Muhammed Ağa ruhiçün</i>	محمد اغا روحیچون
<i>El-fatiha</i>	الفاتحه

KATALOG NO	: 17
FOTOĞRAF NO	: 34-35
ÇİZİM NO	: 28
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019 / 17. 03. 2020.
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Oğlu Muhammed.
TARİHİ	: H. 1202/ M. 1788
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ	: Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI	:
Çerçeveli Mezar	: 15 x 175 x 70 cm.
Başucu Taşı	: 27 x 14-14 x 16 cm.
Boyun	: 7 x 54 cm.
Başlık	: 28 x 77 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Başucu taşı ve bunu çevreleyen kesme blok taşlardan oluşan mezar örneğinde volkanik tüf kaya malzeme kullanılmıştır. Başucu taşı kısa kenarın ortasına doğrudan toprağa yerleştirilmiştir. Kare prizma gövdeye sahip olan başucu taşının gövdesi köşelerden daralarak silindirik boyun formunu almıştır. Boyun kavuk biçimindeki bir başlık ile taçlandırılmıştır.

Kavuk biçimdeki başlık iki bölümden oluşmaktadır. Üst kısmı düz silindirik formda sonlandırılmıştır. Alt kısmı ise yanlardan hafif genişleyerek küre biçimindedir. Başlığın ön yüzün V harfi şeklinde boşluk bırakılarak arka yüzü ise boynun hemen üstünde ters v biçiminde boşluk bırakılarak sarıkla sarılmıştır.

Kare prizma formundaki gövdenin ön yüzeyinde beş satırlık kitabe metni bulunmaktadır. Kitabe metnine herhangi bir sınırlama getirilmeden serbest düzende, satırlar birbirine paralel biçimde alçak kabartma olarak işlenmiştir. Kitabe talik hatla yazılmıştır. Gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır. Başucu taşını dikdörtgen çerçeve içine alan taşların içi toprakla doldurulmuştur. Üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır ve günümüze bir kısmı gelebilmiştir.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Haza el-merhum

هذا المرحوم

El-mağfur Muhammed

المغفور محمد

Bin Ru

بن.....رو

Huna fatiha

حنه فاتحه

1202

١٢٠٢

KATALOG NO : 18
FOTOĞRAF NO : 36
ÇİZİM NO : 29
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Yusuf Kızı Elif
TARİHİ : H. 1204 / M. 1790
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma
MEZAR TİPİ : Belli değil.
BOYUTLARI :

Başucu Taşı : 84 x 26,5-26,5 x 10 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Paralel kenarlara yükselen volkanik tuf malzeme kullanılarak yapılan başucu taşının dikdörtgen plaka biçimindeki gövdesi, sivri kemerli bir tepelik ile taçlandırılmıştır. Başlığın gövde ile kesişen kısmı iki yandan verrev şekilde daralarak paralel biçimde uzanan gövde ile birleştirilmiştir.

Başucu taşının mezara bakan ön yüzeyinde kemer alınlığı üzerinde başlayan beş satırlık kitabe metni, düzgün olmayan kartuş içerisine alınarak taşla işlenmiştir. Kitabe metni, birbirine paralel bir şekilde alçak kabartma olarak sülüs hat tercih edilerek gövde yüzeyine işlenmiştir. Başucu taşı üzerinde herhangi bir süsleme unsuruna yer verilmemiş oldukça sade bırakılmıştır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

İntigalet ilâ

انتقل الى

Rahmetillahi Teâlâ

رحمة الله تعالى

El-merhume ve el-mağfure Elif

المرحومه و المغفوره اليف

Bint-i Yusuf ruhiçün

بنت يوسف روحیچون

El-fatıha 1204 fi

الفاتحه فی ١٢٠٤

KATALOG NO : 19

FOTOĞRAF NO : 37

ÇİZİM NO : 30

BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı

İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019

AİT OLDUĞU KİŞİ : Mehmed Ağanın Oğlu Hüseyin Ağa

TARİHİ : H. 1205 / M. 1791

İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.

MEZAR TİPİ : Belli Değil.

BOYUTLARI :

Başucu taşı : 16 x 12-12 x 12 cm.

Boyun : 7,5 x 42 cm.

Başlık : 23 x 62 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu taşı;

Sadece başucu taşından oluşan bu mezar örneğinde volkanik tüf malzeme kullanılmıştır. Kare prizma gövdeye sahip olan başucu taşı köşelerden daralarak silindirik boyun formunu alıp kavuk biçimindeki başlık ile taçlandırılmıştır. Kavuğun üst kısmı silindirik tepelik ile son bulurken alt kısmı yanlardan hafif şişkin küre biçiminde sarıkla sarılmıştır. Başlığın ön yüzeyi V harfi şeklinde boşluk bırakılarak sarıkla sarılmıştır. Soldan gelen tülbentin boyun kısmına kadar

devam ettiği gör÷lmektedir. Yine bu durum başlığın arka yüzeyinde boynun hemen üstünde ters V şeklinde devam etmektedir.

Başucu taşının ön yüzeyinde bulunan sekiz satırlık kitabe metni, dikdörtgen çerçeve içersine alınarak serbest düzende birbirine paralel olarak talik hatla taşā işlenmiştir. Kitabe alçak kabartma olarak işlenmiş olup, gövde yüzeyinde herhangi bir süsleme unsuruna yer verilmemiştir. Kitabenin son satırında tarih ibaresi yer almaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

<i>İntigale ilâ rahmeti</i>	انتقل الى رحمة
<i>Allahi Teâlâ el merhum</i>	الله تعالى المرحوم
<i>El-mağfur Hüseyin</i>	المغفور حسين
<i>Ağa bin Mehmed</i>	اغا بن محمد
<i>Ağanın.....</i>	اغانك
<i>Ruhiçün</i>	روحچون
<i>El-fatiha</i>	الفاتحه
<i>Sene 1205</i>	سنة ١٢٠٥

KATALOG NO : 20
FOTOĞRAF NO : 38
ÇİZİM NO : 31
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Ahmed Oğlu Ali
TARİHİ : H. 1207 / M. 1793
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ : Belli Değil.
BOYUTLARI :
Başucu Taşı : 18 x 16,5-16,5 x 16,5 cm.
Boyun : 8,5 x 56 cm.
Başlık : 26 x 81cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf malzemeden yapılan başucu taşı, kare prizma gövdeli olup, gövde köşelerden daralarak silindirik boyun formunu almıştır. Boyun kavuk biçimindeki başlık ile taçlandırılmıştır. Kavuğun üst kısmı düz silindirik formda iken, alt kısmı küre şeklinde olup ön yüzü V biçiminde boşluk bırakılarak sarıklarla sarılmıştır. Başucu taşının mezara bakan ön yüzüne altı satırlık kitabe metni işlenmiştir. Kitabe, düzgün olmayan dikdörtgen çerçeve içerisine alınarak serbest

düzende talik hatla alçak kabartma olarak yazılmıştır. Başucu taşı üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

fi 1207

فی ۱۲۰۷

İntigale ilâ rahmetillahi

انتقل الى رحمة الله

Teâlâ el-merhum

تعالی المرحوم

El-mağfur Ali

المغفور علی

Bin Ahmed er oğuz

بن احمد ار اوغوز

Ruhuna fatiha

روحنه فاتحه

KATALOG NO	: 21
FOTOĞRAF NO	: 39-40
ÇİZİM NO	: 32-33
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019 /17.03.2020
AİT OLDUĞU KİŞİ	: İbrahim kızı Aişe
TARİHİ	: H. 1211 / M. 1798
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak kabartma
MEZAR TİPİ	: Belli Değil
BOYUTLARI	:
Başucu Taşı	: 66 x 25-25 x 10 cm.
Boyun	: 8 x 53 cm.
Başlık	: 23 x 53 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılmış olan başucu taşının gövdesi paralel kenarlar ile yükselmektedir. Dikdörtgen levha biçimindeki gövde paralel kenarlarla uzanarak silindirik boyun ile birleştirilmiştir. Boyun daire biçiminde bir başlıkla taçlandırılmıştır. Başlığın üst kısmında tepelik benzeri takı kabartılarak çıkıntı yapmaktadır.

Gövde yüzeyi tamamen boş bırakılan başucu taşında kitabe, başlık üzerine işlenmiştir. Dört satırdan oluşan kitabe, yüzeye serbest düzende birbirine paralel olarak satırlar yazılmıştır. Kitabe talik hatla alçak kabartma olarak işlenmiştir. Başucu taşının ön yüzü sade bir şekilde bırakılmış, arka yüzeyinde ise tepeden başlayan ve gövdeye kadar uzanan saç veya eşarp olduğunu düşündüğümüz bezeme uzanmaktadır. Günümüzde başucu toprağa devrilmiş vaziyette bulunmaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

İntigalet ilâ rahmetillahi Teâlâ

El-merhum ve el-mağfure

Aişe bint-i İbrahim ruhuna

fatıha 1211

انتقل الى رحمة الله تعالى

المرحومه و المغفوره

عائشه بنت ابراهيم روحه

فاتحه ١٢١١

KATALOG NO : 22
FOTOĞRAF NO : 41
ÇİZİM NO : 34
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : ... oğlu ...
TARİHİ : H. 1212/ M. 1798
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ : Belli Değil.
BOYUTLARI :
 Başucu Taşı : 18 x 14-14 x 14 cm.
 Boyun : 9 x 48 cm.
 Başlık : 23 x 67 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Sadece başucu taşından oluşan bu mezar örneği volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılmıştır. Kare prizma formda olan gövde köşelerden daralarak silindirik boyun formunu almıştır. Boyun kavuk biçiminde başlıkla taçlandırılmıştır. Kavuğun üst kısmı silindirik tepelik formunda sonlandırılmıştır.

Alt kısmı yanlardan hafif genişleyerek küre biçimindedir. Başlığın ön yüzü V harfi biçiminde boşluk bırakılarak sarıkla sarılmıştır.

Silindirik boyun üzerine verev şekilde yarım daire içerisine alınarak tarih satırı işlenmiştir. Kare prizma gövde günümüzde kitabenin beşinci satırından itibaren kırılmıştır. Kitabe dikdörtgen çerçeve içerisine alınarak talik hatla yazılmıştır. Gövde üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır. Mezardan günümüze sadece başucu taşı gelmiştir.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

1212

١٢١٢

İntigale ilâ rahmeti

انتقل الى رحمة

Allahi Teâlâ el-merhum

الله تعالى المرحوم

El-mağfur

المغفور

Bin

بن

KATALOG NO	: 23
FOTOĞRAF NO	: 42-43
ÇİZİM NO	: 35-36
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: İbrahim Oğlu
TARİHİ	: H. 1212/ M. 1798
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ	: Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI	:
Çerçeveli Mezar	: 25 x 160 x 59 cm.
Başucu Taşı	: 50 x 16-16 x 16 cm.
Boyun	: 5,5 x 57,5 cm.
Başlık	: 13,5 x 59 - 64 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Volkanik tüf kaya malzeme kullanılarak yapılan mezar, başucu taşı ve başucu taşını dikdörtgen çerçeve içine alan kesme taşlardan oluşmaktadır. Çerçeve yerden çok fazla yüksekte olmayıp içerisi toprak ile doldurulmuştur. Mezarı çevreleyen taşlar üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Başucu Taşı;

Başucu taşının kare prizma gövdesi, köşelerden daralarak silindirik boyun formu verilip fes görünümünde bir başlık ile taçlandırılmıştır. Başlık kısmını oluşturan fes, aşağıdan yukarı doğru genişleyen silindirik formda düzenlenmiştir. Fesin üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır. Silindirik boyun ile başlık, ince bir silmeyle birbirinden ayrılmaktadır. Başucu taşının arka yüzeyinde fesden başlayıp gövdenin alt kısmına kadar devam eden ve aşağı doğru daralan eşarp veya saç olduğunu düşündüğümüz motif kabartılarak taşa işlenmiştir.

Başucu taşının ön yüzeyinde gövdeye herhangi bir sınırlama getirilmeden yazılan yedi satırlık kitabe metni, alçak kabartma olarak işlenmiştir. Kitabede satırlar birbirine paralel serbest düzende talik hatla yazılmıştır. Başucu taşının etrafı kesme blok taşlarla dikdörtgen bir çerçeve içine alınmıştır. Başucu taşını çevreleyen kesme taşlar topraktan çok az yükseltilmiş ve içi toprak ile doldurulmuştur. .

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Sene 1212

سنة ١٢١٢

İntegale ilâ

انتقل الى

Rahmetüllahi

رحمة الله

Teâlâ el-merhu

تعالى المرحو

m el-mağfur

م المغفور

..... bin İbrahim ruhuna

.....بن ابراهيم روحه

Fatiha

فاتحه

KATALOG NO : 24
FOTOĞRAF NO : 44
ÇİZİM NO : 37
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Mustafa Oğlu İbrahim
TARİHİ : H. 1214 / M.1800
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ : Belli Değil
BOYUTLARI :
Başucu Taşı : 24 x 16,5-16,5 x 16,5 cm.
Boyun : 9,5 x 65,5 cm.
Başlık : 15 x 71 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tuf kaya malzeme kullanılarak yapılmış olan başucu taşı, kare prizma gövdeli olup, gövde köşelerden daralarak silindirik boyun formu verilmiştir. Boyun, kavuk biçimindeki başlık ile birleştirilip, takke biçimindeki bir tepelik ile sonlandırılmıştır.

Kare prizma gövdeli başucu taşı doğrudan toprağa yerleştirilmiş olup, kare gövde köşelerden pahlanarak silindirik boyun formu verilmiştir. Boyun bölgesinden sonra başlık yanlardan hafif biçimde genişleyerek başlık, sarıkla düz olarak sarılmıştır. Kavuğun üst kısmındaki tepelik takke görünümünde sonlanmaktadır. Başucu taşının mezara bakan ön yüzeyine altı satırlık kitabe metni işlenmiştir. Kitabe metni herhangi bir kartuş içerisine alınmadan serbest düzende birbirine paralel talik hatla yazılmıştır. Kitabe alçak kabartma olarak gövde yüzeyine işlenmiştir. Başucu taşının gövdesi üzerinde herhangi bir süsleme unsuruna yer verilmemiştir.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

İntegale ilâ rahmeti

Allahi teâlâ el-merhum

El-mağfur

İbrahim bin Mustafa

Ruhuna el fatiha

sene 1214

انتقل الى رحمة

الله تعالى المرحوم

المغفور

ابراهيم بن مصطفى

روحنه الفاتحه

سنة ١٢١٤

KATALOG NO : 25
FOTOĞRAF NO : 45
ÇİZİM NO : 38
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019 /16.03.2020
AİT OLDUĞU KİŞİ :İbrahim Oğlu Osman
TARİHİ : H. 1214 / M. 1800
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ : Belli Değil
BOYUTLARI :

Başucu Taşı : 54 x 15-15 x 14 cm.

Boyun : 7 x 52 cm.

Başlık : 21 x 70 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Sadece başucu taşından oluşan mezar örneğinde volkanik tüf kaya kullanılarak yapılmıştır. Kare prizma gövdeye sahip olan başucu taşı köşelerden

daralarak silindirik boyun formunu almıştır. Boyun kavuk biçiminde başlık ile taçlandırılmıştır. Başlık iki bölümden oluşmaktadır. Tepelik kısmı düz silindirik formdadır. Başlığın alt kısmı ise yanlardan hafif genişleyerek küre biçimindedir. Kavuğun ön yüzünde V harfi şeklinde boşluk bırakılarak sarıkla sarılmıştır. Başlık silindirik boyunla daralarak kare prizma gövdeyle birleştirilmiştir.

Gövdenin ön yüzeyine taşa herhangi bir sınırlama getirilmeden serbest düzende kitabe metni işlenmiştir. Beş satır halinde yazılan kitabe, alçak kabartma olarak talik hatla yazılmıştır. Gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

İntegale ilâ rahmetü

انتقل الى رحمة

Allahi teâlâ el-merhum

الله تعالى المرحوم

el-mağfur Osman bin

المغفور عثمان بن

İbrahim ruhiçün

ابراهيم روحیچون

El-fatihâ 1214

الفاتحه ١٢١٤

KATALOG NO : 26
FOTOĞRAF NO : 46
ÇİZİM NO : 39
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019 /16.03.2020
AİT OLDUĞU KİŞİ : Hüseyin Beşe
TARİHİ : H. 1214 / M. 1800
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ : Belli değil.
BOYUTLARI :

Başucu Taşı : 26 x 16-16 x 16 cm.

Boyun : 5 x 54 cm.

Başlık : 22 x 74 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Mezar, sadece başucu taşından oluşmaktadır. Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılmıştır. Gövde günümüzde kırılmış vaziyette yerde

bulunmaktadır. Başucu taşının kare prizma gövdesi köşelerden daralarak silindirik boyun formu verilmiştir. Boyun bölgesinden sonra başlık, kavuk biçiminde sonlandırılmıştır. Kavuğun üst bölümü düz silindirik formda iken, alt bölümü yanlardan genişleyerek küre biçimini almıştır. Kavuğun ön yüzünde V biçiminde boşluk bırakılarak sarıkla sarılmıştır. Arka yüzü ise düz olarak sarılmıştır.

Başucu taşının gövde yüzeyine altı satırlık kitabe metni alçak kabartma olarak işlenmiştir. Boyun bölgesinden başlayan kitabe metni talik hatla yazılmıştır. Gövde yüzeyine herhangi bir sınırlama getirilmeden satırlar birbirine paralel olarak yazılmıştır. Gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

.....
İntegale ilâ rahmetillah

El-merhum el-mağfur

Müteveffa Hüseyin Beşe

Ruhiçün el-fatiha

sene 1214

.....
انتقل الى رحمة الله

المرحوم المغفور

متوفى حسين بشه

روحي ايچون الفاتحه

سنه ١٢١٤

KATALOG NO : 27
FOTOĞRAF NO : 47
ÇİZİM NO : 40
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Hüseyin Oğlu Mustafa
TARİHİ : H. 1217 / M. 1802 -1803
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma
MEZAR TİPİ : Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI :
 Başucu Taşı : 35 x 17-17 x 17 cm.
 Boyun : 7 x 59,5 cm.
 Başlık : 29 x 77 cm.
 Kısa Kenar : 71 x 10 x 35 cm.
GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ
 Başucu Taşı;

Kare prizma gövdeye sahip olan başucu taşı, volkanik tuf kaya malzeme kullanılarak yapılmıştır. Mezar, başucu taşı ve mezarı çevreleyen kısa kenar taşından oluşmaktadır. Başucu taşı, kare prizma gövdeli olup köşelerden daralarak silindirik boyun formu verilmiştir. Boyun kavuk biçimindeki başlık ile taçlandırılmıştır. Kavuğun üst bölümü düz silindirik biçimde olup verev olarak sonlandırılmıştır. Alt bölümü ise boyundan hafif genişleyip düz biçimde sarık sarılmıştır. Başlık diyagonal olarak sarıkla sarılarak kabartılmıştır.

Günümüzde başucu taşı, toprağa devrilmiş durumda yerde yatmaktadır. Toprağa gömülü olması gereken yer, düzgün olmayan kare prizma yapıya sahiptir. Kare prizma biçimindeki gövde köşelerden daralarak silindirik boyun formunu almıştır. Boyun bölgesi yanlardan genişleyerek kavuk biçimindeki başlıkla nihayetlendirilmiştir.

Başucu taşının gövde yüzeyine kitabe metni, beş satır halinde alçak kabartma olarak işlenmiştir. Kitabe, herhangi bir kartuş içerisine alınmadan serbest düzende işlenmiştir. Talik hatla yazılmış olan kitabenin son satırında tarih ibaresi yer almaktadır. Üzerinde herhangi bir süsleme unsuruna yer verilmemiş oldukça sade tutulmuştur.

Kısa Kenar;

Başucu taşının, doğusunda kısa kenara ait olduğunu düşündüğümüz kısa kenar taşı yer almaktadır. Kısa kenarın iç yüzeyi yarım ay şeklinde iç bükey kavis yapmaktadır. Taş üzerinde herhangi bir süsleme unsuruna yer verilmemiştir.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Ali rahmet

على رحمت

El-merhum ve el-mağfur

المرحوم و المغفور

Mustafa bin Hüseyin

مصطفى بن حسين

Ruhuna el-fa

روحنه الفا

-tiha 1217

تحة ١٢١٧

KATALOG NO : 28
FOTOĞRAF NO : 48-49
ÇİZİM NO : 41-42
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Hasan Oğlu Yusuf
TARİHİ : H. 1219 / M. 1804 - 1805
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ : Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI :
 Çerçeveli Mezar : 25 x 167x72 cm.
 Başucu Taşı : 39,5 x16-16x 16 cm.
 Boyun : 7,5 x 55 cm.
 Başlık : 19 x 74 cm.
GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yap lm   olan mezar, başucu taşı ve mezar  çevreleyen kesme blok taşlardan oluşmaktadır. Mezarın güney yan kanadı günümüzde kaybolmuş durumdadır.

Başucu Taşı;

Kare prizma gövdeye sahip olan başucu taşı, köşelerden daralarak silindirik boyun formu verilmiştir. Boyun, kavuk biçimindeki başlık ile birleşerek silindirik tepelik ile sonlandır lm  tır. Kavu un  n yüzeyi V şeklinde boşluk bırakılarak sarıkla sar lm  tır. Arka yüzey ise boynun hemen üzerinde ters v şeklinde boşluk bırakılarak sar k sar lm  tır.

Kısa kenarın ortasına doğrudan toprağa yerleştirilmiş olan başucu taşının mezara bakan  n yüzeyinde be  satırlık kitabe metni kartu  içerisine alınmadan serbest düzende i lenmi tir. Kitabe, sağdan sola meyilli, alçak kabartma olarak talik hatla yaz lm  tır. Mezarın etrafı kesme blok taşlarla çevrili olup ortası toprak ile doldurulmuştur. Başucu ta ını çevreleyen kesme ta lar üzerinde herhangi bir süsleme unsuruna yer verilmemiştir.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri  le Yazılışı

<i>Sene 1219</i>	سنة ١٢١٩
<i>Haza El-merhum</i>	هذا المرحوم
<i>El-mağfur Yusuf</i>	المغفور يوسف
<i>Bin Hasan ruhuna</i>	بن حسن روحه
<i>El-fatiha</i>	الفاتحه

KATALOG NO : 29
FOTOĞRAF NO : 50-51
ÇİZİM NO : 43-44
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alaca Kapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Mehmet Ağa Oğlu Hasan
TARİHİ : H. 1220 / M. 1805 – 1806
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak kabartma.
MEZAR TİPİ : Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI :
 Çerçeveli Mezar : 7 x 166 x 68 cm.
 Başucu taşı : 26 x 16-16 x 16 cm.
 Boyun : 8 x 56 cm.
 Başlık : 29 x 85 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Mezar başucu taşı ve bu taşı dikdörtgen çerçeve içerisine alan kesme blok taşlardan meydana gelmektedir. Mezar, volkanik tüf kaya malzeme kullanılarak yapılmıştır. Mezarın başucu taşı, kare prizma formda bir gövdeye sahiptir. Kare prizma gövde köşelerden daralarak silindirik form alıp kavuk şeklindeki bir başlık ile taçlandırılmıştır. Kavuk silindirik bir tepelik ile sonlandırılmaktadır. Başlık yanlardan hafif genişleyerek oval biçimdedir. Başlığın ön yüzeyinde V biçiminde boşluk bırakılmıştır. Boşluk boyun bölgesine kadar uzanmaktadır. Arka yüzeyi ise boyun bölgesinin hemen üstünde ters v harfi yaparak tülbent silindirik tepeliğe kadar uzanmaktadır.

Doğrudan toprağa yerleştirilmiş olan gövdenin ön yüzeyinde dört satırlık kitabe metni kare kartuş içerisine alınarak serbest düzende talik hatla yazılmıştır. Kitabe alçak kabartma olarak işlenmiş olup, gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuruna rastlanmamaktadır.

Kare prizma gövdeli başucu taşı günümüzde hafif bir şekilde kuzeye doğru eğimli vaziyette durmaktadır. Mezarı çevreleyen blok taşlar yerden çok fazla yüksekte olmayıp içerisi toprak ile doldurulmuştur. Üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır. Başucu taşını çevreleyen güney yan kanadı günümüzde mevcut değildir.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

El-merhum el-mağfur

المرحوم المغفور

Hasan bin

حسن بن

Mehmed Ağa ruhuna

محمد اغا روحه

El-fatih 1220

الفاتحه ١٢٢٠

KATALOG NO : 30
FOTOĞRAF NO : 52
ÇİZİM NO : 45
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Murtaza Kızı Elif
TARİHİ : H. 1223 / M. 1808
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ : Çerçeveleli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI :

Çerçeveleli Mezar : 18 x 160 x -

Başucu Taşı : 98 x 24,5-26,5 x 11 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan başucu taşı, aşağıdan yukarı doğru genişleyen dikdörtgen plaka formunda bir gövdeye sahiptir. Başucu taşı

doğrudan toprağa yerleştirilmiş olup, gövde sivri kemerli bir tepelik ile sonlandırılmıştır.

Aşağıdan yukarı doğru genişleyen gövdenin, tepelik kısmı yanlardan ikişer santimetre genişleyerek sivri kemerli bir başlık ile son bulmuştur. Kemerin alınlık kısmına beş satırlık kitabe metni, herhangi bir kartuş içerisine alınmadan serbest düzende yazılmıştır. Birbirine paralel bir şekilde yazılan kitabe metni, talik hatla alçak kabartma olarak yüzeye işlenmiştir. Başucu taşının herhangi bir yüzeyinde süsleme unsuruna yer verilmeyip oldukça sade bırakılmıştır.

Mezarı çevreleyen blok taşlar büyük oranda toprağa karışmış vaziyettedir. Günümüze sadece kuzey yan kanadı gelebilmiştir.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

fi 1223

فی ۱۲۲۳

İntigalet ilâ rahmetillahi

انتقل الى رحمة الله

Teâlâ el-merhume El-mağfure

تعالی المرحومه المغفوره

Elif binti Murtaza

الیف بنت مرتضی

Ruhuna Fatiha

روحنه فاتحه

KATALOG NO : 31
FOTOĞRAF NO : 53-54-55
ÇİZİM NO : 46-47-48
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Hasan Oğlu
TARİHİ : H. 1225 / M. 1810
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ : Lahit Biçimi Mezar.
BOYUTLARI :

Lahit Biçimi Mezar : 25 x 179 x 55 cm.

Başucu taşı : 61 x 17-17 x 15 cm.

Boyun : 5,5 x 57cm.

Başlık : 23 x 80 cm.

Ayakucu Taşı : 53 x 19-22 x 14 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Dikdörtgen prizma biçiminde düzenlenen mezar; başucu, ayakucu ve mezarı çevreleyen blok taşlardan oluşmaktadır. Başucu ve ayakucu taşı kısa kenar ortasına doğrudan toprağa yerleştirilmiş olup mezarda volkanik tüf malzeme kullanılmıştır.

Başucu Taşı;

Kare prizma gövdeye sahip olan başucu taşı, kavuk görünümünde bir başlık ile taçlandırılmıştır. Kare gövde köşelerden pahlanarak silindirik boyun formu verilip kavuk biçiminde başlık ile nihayetlendirilmiştir. Başlık üzerinde herhangi bir dekoratif unsur olmayıp üst kısmı düz basık silindir biçimindedir. Alt kısmı ise yüzeyde herhangi bir süsleme unsuru bulunmayıp küre biçiminde sarıkla sarılmıştır. Başlık silindirik boyunla daralarak kare prizma gövde ile birleştirilmiştir.

Başucu taşının mezara bakan ön yüzeyinde yedi satırlık kitabe metni yer almaktadır. Kitabe, dikdörtgen bir çerçeve içerisine alınarak serbest düzende birbirine paralel olarak yazılmıştır. Kitabe talik hatla, alçak kabartma olarak yazılmıştır. Başucu ve ayakucu taşının yerleştirildiği kısa kenarlar dışı doğru kavisli şekilde oyularak şahidler doğrudan toprağa yerleştirilmiştir. Mezarı çevreleyen yan taşlar yekpare olup yerden yükseltilerek baş ve ayakucu taşı çerçeve içerisine alınmıştır. Mezarı çeviren taşlar üzerinde herhangi bir süsleme unsuruna yer verilmemiş oldukça sade bırakılmıştır.

Ayakucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme ile yapılmış olan aşağıdan yukarı doğru genişleyen dikdörtgen levha biçimindeki ayakucu taşı, üçgen alınlıklı tepelik ile sonlandırılmıştır. Doğrudan toprağa yerleştirilmiş olan gövde yüzeyinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Ya Gaffar

يا غفار

İntegale ilâ rahmetillah

انتقل الى رحمة الله

El- merhum el-mağfur

المرحوم المغفور

.....

.....

Bin Hasan ruhiçün

El Fatiha 1225

.....

.....

بن حسن روحیچون

الفاتحه ۱۲۲۵

KATALOG NO : 32

FOTOĞRAF NO : 56-57-58

ÇİZİM NO : 49-50-51

BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı

İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019

AİT OLDUĞU KİŞİ : Mustafa Oğlu Ahmet

TARİHİ : H. 1225 / M. 1810

İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak kabartma

MEZAR TİPİ : Lahit Biçimi Mezar.

BOYUTLARI :

Lahit Biçimi Mezar : 38 x 171 x 59 cm.

Başucu Taşı : 45 x 20-20 x 18 cm.

Boyun : 6 x 71 cm.

Başlık : 28 x 95,5 cm.

Ayakucu Taşı : 71 x 23-26 x 12 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Dikdörtgen prizma formundaki lahit biçimli mezar, başucu, ayakucu ve mezarı çevreleyen blok taşlardan oluşmaktadır. Volkanik tüf kaya malzeme kullanılarak yapılmış olan mezar, bir kaide üzerinde yükselmektedir. Mezarı oluşturan kısa kenarlar kare şeklinde dışa doğru oyularak baş ve ayakucu taşları bu oyuğa yerleştirilmiştir.

Başucu Taşı;

Kare prizma forma sahip olan başucu taşının gövdesi, köşelerden pahlanarak silindirik boyun formu verilip kavuk biçimindeki başlık ile taçlandırılmıştır. Kavuğun alt kısmı küre şeklinde iken üst kısmı düz silindirik formundadır. Başlık üzerinde herhangi bir dekoratif unsur bulunmamaktadır. Başucu taşı, yan kanatlar ve kısa kenar arasına sıkıştırılarak çerçevenin içi toprakla doldurulmuştur.

Başucu taşının mezara bakan ön yüzeyinde yedi satır halinde kitabe metni herhangi bir çerçeve içerisine alınmadan serbest düzende birbirine paralel olarak alçak kabartma olarak talik hatla yazılmıştır. Tarih ibaresi kitabenin son satırında dikdörtgen bir çerçeve içerisine alınarak sınırlandırılmıştır. Gövde üzerinde herhangi bir süsleme bulunmamaktadır.

Mezarı oluşturan yan kanatlar yekpare blok taşlardan oluşup bir kaide üzerinde yükselmektedir. Sandukanın içerisi toprakla doldurulmuştur. Üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmayan taşlar sade bırakılmıştır.

Ayakucu Taşı;

Ayakucu taşının gövdesi, aşağıdan yukarı doğru hafif şekilde genişleyen dikdörtgen plaka formundadır. Dikdörtgen gövde üçgen alınlıklı tepelik ile sonlandırılmıştır. Taş üzerinde herhangi bir süsleme unsuruna yer verilmemiştir. Gövde yan kanatlar ve kısa kenar arasına sıkıştırılarak doğrudan toprağa yerleştirilmiştir.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Ya Gaffar

يا غفار

İntegal ilâ rahmeti

انتقل الى رحمة

Allahi el-merh

الله المرح

el-mağfur

المغفور

..... Ahmed Bin

.... احمد بن

Mustafa ruhiçün

مصطفى روحیچون

- El- Fatiha 1225

الفاتحه ۱۲۲۵

KATALOG NO	: 33
FOTOĞRAF NO	: 59-60-61
ÇİZİM NO	: 52-53
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AIT OLDUĞU KİŞİ	: İbrahim Oğlu
TARİHİ	: H. 1225 / M. 1810
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ	: Şahideli Toprak Mezar.
BOYUTLARI	:
Başucu Taşı	: 27,5 x 15,5-15,5 x 16,5 cm.
Boyun	: 7 x 54 cm.
Başlık	: 28 x 76 cm.
Ayak Taşı	: 30 x 20-20 x 9 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Baş ve ayakucu taşından oluşan bu mezar örneğinde volkanik tüf malzeme kullanılmıştır. Kare prizma biçimindeki başucu taşının gövdesi, silindirik boyun formu verilerek kavuk biçiminde bir başlık ile taçlandırılmıştır.

Kavuk biçimindeki başlığın üst kısmı, düz silindir formunda sonlandırılmıştır. Alt kısmı ise yanlardan şişkin küre biçiminde olup, ön yüzeyi yine V harfi şeklinde boşluk bırakılarak sarıkla sarılmıştır. Başlık, boyun formu ile daralarak köşeleri pahlandırılmış, bezemesiz sade bir gövde ile birleştirilmiştir.

Kare gövdenin mezara bakan ön yüzeyinde beş satırlık kitabe metni yüzeye herhangi bir sınırlandırma yapılmadan serbest düzende talik hatla alçak kabartma tekniğinde işlenmiştir. Günümüzde gövdenin büyük bir bölümü toprak altında olduğu için kitabenin son satırı okunamamıştır. Başucu taşı yüzeyinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Ayakucu Taşı;

Yine aynı malzeme ile yapılmış olan ayakucu taşının gövdesi, paralel kenarlar ile yükselen dikdörtgen levha formundadır. Ayakucu taşının gövdesi, üçgen alınlıklı tepelik ile taçlandırılmıştır. Doğrudan toprağa yerleştirilmiş olan ayakucu taşının gövde kısmı günümüzde büyük bir bölümü toprak altındadır. Üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Sene 1225

سنة ١٢٢٥

İntigale ilâ rahmeti

انتقل الى رحمة

Allahi teâlâ el-merhum

الله تعالى المرحوم

El-mağfur

المغفور

Bin İbrahim

بن ابراهيم

.....

.....

KATALOG NO : 34
FOTOĞRAF NO : 62
ÇİZİM NO : 54
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Musa Beşe
TARİHİ : H. 1225 / M. 1810
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak kabartma
MEZAR TİPİ : Belli Değil
BOYUTLARI :
Başucu Taşı : 21 x 13-13 x 12 cm.
Boyun : 8,5 x 43 cm.
Başlık : 15 x 45 - 57 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Sadece başucu taşından oluşan bu örnekte volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılmıştır. Kare prizma gövdeye sahip olan başucu taşının gövdesinin büyük bir bölümü günümüzde kırılmış vaziyette yerde bulunmaktadır. Kare gövde, boyun bölgesinden daralarak silindirik formu alıp, fes tipi bir başlık ile taçlandırılmıştır. Boyun ile başlık ince bir silme ile birbirinden ayrılmaktadır. Fes, aşağıdan yukarı doğru genişleyen silindirik formda olup üzerinde bezeme unsuru bulunmamaktadır. Başucu taşının yan yüzeyinde yıpranmış şekilde bulunan kitabesi, yüzeye herhangi bir sınırlandırılma yapılmadan hafif sola meyilli biçimde yazılmıştır. Kitabe alçak kabartma olarak talik hatla yazılmıştır.

Başucu taşının arka yüzeyinde fesin bittiği yerden başlayıp gövdenin alt kısmına kadar devam eden kabartma bulunmaktadır. Kabartılan bu desen aşağı doğru daralarak uzanmaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Sene 1225

سنة ١٢٢٥

Haza el-merhum

هذا المرحوم

El-mağfur

المغفور

Musa Beşe

موسى بشه

KATALOG NO : 35
FOTOĞRAF NO : 63
ÇİZİM NO : 55
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Es-seyyid Ebu Bekir Oğlu Muhammed
TARİHİ : H.1225 / M. 1810
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak kabartma
MEZAR TİPİ : Belli Değil.
BOYUTLARI :
 Başucu Taşı : 14 x 12-12 x 12 cm.
 Boyun : 5,5 x 41 cm.
 Başlık : 19 x 56 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Kare prizma gövdeye sahip olan başucu taşı volkanik tüf kaya kullanılarak yapılmıştır. Doğrudan toprağa yerleştirilmiş olan başucu taşının kare prizma gövdesi kenarlarından pahlanarak silindirik boyun formu verilmiştir. Boyun kavuk şeklindeki başlık ile taçlandırılmıştır. Kavuk biçimindeki başlığın üst kısmı silindirik formdadır. Alt kısmı ise yanlardan genişleyerek küre biçimindedir. Başlığın ön yüzeyi V harfi oluşturacak şekilde tülbentle sarılmıştır.

Kitabe metni başucu taşının gövde yüzeyine alttan ve üstten olmak üzere düz çizgi ile sınırlama getirilerek beş satır halinde serbest düzende yazılmıştır. Kitabe talik hatla alçak kabartma olarak yazılmıştır. Kare gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır. Gövdenin büyük bir kısmı günümüzde toprak altındadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

İntegale ilâ rahmetillahi

انتقل الى رحمة الله

Teâlâ el-merhum el-mağfur

تعالى المرحوم المغفور

Muhammed bin es-seyyid

محمد بن اسيد

Ebubekir ruhiçün

ابو بكر روحیچون

El- fatiha 1225 fi

الفاتحه فی ۱۲۲۵

KATALOG NO	: 36
FOTOĞRAF NO	: 64
ÇİZİM NO	: 56
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019 / 03.16.2020
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Mecid Efendi Oğlu Hasan
TARİHİ	: H.1225 / M. 1810
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak kabartma
MEZAR TİPİ	: Belli Değil
BOYUTLARI	:
Başucu Taşı	: 87 x 16 -16 x 16 cm.
Boyun	: 7 x 57 cm.
Başlık	: 23 x 75 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Sadece başucu taşından oluşan bu örnekte volkanik tüf kaya kullanılmıştır. Başucu taşının gövdesi kare prizma forma sahiptir. Gövdenin toprağa gelen kısmı düzgün olmayan, ucu sivriltilmiş bir yapıya sahiptir.

Başucu taşının kare prizma gövdesi kavuk biçiminde başlık ile taçlandırılmıştır. Kare gövde köşelerden daralarak silindirik boyun formunu almıştır. Kavuk iki bölümden oluşmaktadır. Alt kısmı boyundan sonra yanlardan hafif genişleyerek küre biçiminde sarılmıştır. Ön yüzü V harfi şeklinde boşluk bırakılarak sarıkla sarılmıştır. Başlığın üst kısmı ise düz silindirik formdadır. Başlık üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Gövde yüzeyine işlenen kitabe metni çerçeve içerisine alınmadan altı satır halinde yazılmıştır. Satırlar birbirine paralel, serbest düzende taşta işlenmiştir. Kitabede alçak kabartma olarak işlenmiş, talik hatla yüzeye işlenmiştir. Günümüzde başucu taşı başka bir mezar üzerinde yer almaktadır (Kat. No: 48).

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Sene 1225

سنة ١٢٢٥

İntegale ilâ rahmet طلاله

انتقل الى رحمة الله

Teâlâ el-merhum

تعالى المرحوم

Hasan bin Mecid

حسن بن مجيد

Efendi ruhuna

افندی روحنه

El-fatiha

الفاتحه

KATALOG NO : 37
FOTOĞRAF NO : 65
ÇİZİM NO : 57
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli Değil
TARİHİ : H.1230 / M. 1815
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ : Belli Değil.
BOYUTLARI :
Başucu Taşı : 108 x 28-28 x 8 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Sadece başucu taşından oluşan bu örnekte volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılmıştır. Başucu taşının gövdesi paralel kenarlar ile uzanan dikdörtgen plaka formundadır. Gövde sivri kemer formunda bir tepelik ile sonlandırılmıştır.

Kemer alınlığı üzerine dört satır halinde işlenen kitabe metni, yüzeye herhangi bir sınırlama getirilmeden serbest düzende, satırlar birbirine paralel olarak yazılmıştır. Kitabe alçak kabartma olarak, talik hat ile işlenmiştir. Günümüzde toprağa devrilmiş vaziyette duran başucu taşı üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

1230

۱۲۳۰

KATALOG NO	: 38
FOTOĞRAF NO	: 66
ÇİZİM NO	: 58
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: oğlu İsmail
TARİHİ	: H. 1230 / M. 1815
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak kabartma
MEZAR TİPİ	: Belli Değil
BOYUTLARI	:
Başucu Taşı	: 46 x 16-16 x 16 cm.
Boyun	: 8 x 56,5 cm.
Başlık	: 23 x 77 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf kaya kullanılarak yapılan başucu taşı günümüzde yerde devrilmiş vaziyette durmaktadır. Gövdenin toprağa gömülü olan kısmı düzgün olmayan kare prizma yapıya sahip iken asıl gövdeyi oluşturan bölüm kare prizma formdadır. Gövde köşelerden pahlanarak silindirik boyun formunu almıştır. Boyun yukarı doğru kürevi şekilde genişleyerek kavuk biçimindeki başlık ile taçlandırılmıştır. Kavuğun üst kısmı silindirik bir tepelik ile nihayetlendirilmiştir. Alt kısmı ise basık küre şeklinde, ön yüzeyinde V biçiminde boşluk bırakılarak tülbentle sarılmıştır.

Başucu taşının yüzeyine dikdörtgen çerçeve içerisine alınarak işlenen beş satırlık kitabe metni talik hatla yazılmıştır. Satırlar birbirine paralel, serbest düzende taşta işlenmiştir. Başucu taşı üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmayan taşın kitabesi alçak kabartma tekniğinde işlenmiştir.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

İntigale ilâ rahmetillahi

انتقل الى رحمة الله

Teâlâ el-merhum el-mağfur

تعالى المرحوم المغفور

..... İsmail bin

..... اسماعيل بن

..... ruhiçün

..... روحیچون

El-fatiha sene 1230

الفاتحه سنه ١٢٣٠

KATALOG NO : 39
FOTOĞRAF NO : 67
ÇİZİM NO : 59
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Mustafa Kızı Naile
TARİHİ : H.1230 / M. 1815
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak kabartma
MEZAR TİPİ : Belli Değil
BOYUTLARI :
Başucu Taşı : 46 x 25 – 25 x 9 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Sadece başucu taşından oluşan mezar, volkanik tüf kaya kullanılarak yapılmıştır. Paralel kenarlarla uzanan dikdörtgen levha formundaki gövde sivri kemer biçiminde tepelik ile sonlandırılmıştır. Gövde günümüzde kırılmış yere devrilmiş vaziyette bulunmaktadır.

Kemer alınlığı üzerine işlenen dört satırlık kitabe metni herhangi bir sınırlama getirilmeden yüzeye işlenmiştir. Kitabede satırlar birbirine paralel serbest düzende yazılmıştır. Alçak kabartma olarak işlenen kitabe sülüs hatla yazılmıştır. Gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

İntegale ilâ rahmetillahi

انتقل الى رحمة الله

Teâlâ el-merhum El-mağfur

تعالى المرحوم المغفور

Naile binti Mustafa ruhiçün

نائله بنت مصطفى روحیچون

El-fatıha 1230

الفاتحه ١٢٣٠

KATALOG NO	: 40
FOTOĞRAF NO	: 68
ÇİZİM NO	: 60
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Ali Mustafa oğlu Hasan
TARİHİ	: H. 1231/M. 1816
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ	: Belli Değil
BOYUTLARI	:
Başucu taşı	: 66 x 16-16 x 16 cm.
Boyun	: 7 x 55 cm.
Başlık	: 22 x 80 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan başucu taşının gövdesi kare prizma forma sahiptir. Gövde kenarlarından daralarak silindirik boyun formunu almıştır. Boyun, kavuk biçiminde bir başlık ile taçlandırılmıştır.

Kavuk biçiminde düzenlenen başlık, yanlardan hafif şişkin küre biçiminde olup ön yüzeyi V harfi oluşturacak şekilde boşluk bırakılarak sarıkla sarılmıştır. Arka yüzeyi tamamen sade düz bırakılan kavuğun üst kısmı düz silindirik formdadır. Üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır. Başucu taşının gövde yüzeyine işlenen beş satırlık kitabe metni, düzgün olmayan çerçeve içerisine alınmıştır. Kitabenin yazımında talik hat kullanılmıştır.

Günümüzde devrilmiş vaziyette bulunan başucu taşının toprağa gömülü olan kısmı düzgün olmayan kare prizma şeklindedir. Gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Haza El-merhum

هذا المرحوم

El-mağfur Hasan

المغفور حسن

Bin Ali Mustafa

بن علي مصطفى

ruhuna el-fatiha

روحنه الفاتحه

1231

١٢٣١

KATALOG NO	: 41
FOTOĞRAF NO	: 69
ÇİZİM NO	: 61
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Mehmed oğlu Bekir
TARİHİ	: H. 1235 / M. 1820
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ	: Belli Değil.
BOYUTLARI	:
Başucu Taşı	: 60 x 16-16 x 15 cm.
Boyun	: 8 x 54 cm.
Başlık	: 23 x 77 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf kaya malzeme kullanılarak yapılan başucu taşının kare prizma biçimindeki gövdesi köşelerden pahlanarak silindirik boyun formu verilmiştir. Gövde boyun bölgesinden sonra kavuk görünümünde bir başlık ile taçlandırılmıştır. Kavuğun üst kısmı düz silindir biçiminde olup alt kısmı hafif şişkin küre biçimindedir. Başlığın ön yüzünde V biçiminde boşluk bırakılarak sarık sarılmıştır.

Günümüzde devrilmiş vaziyette olan başucu taşının toprağa gömülü olan kısmı düzgün olmayan kare prizma yapıya sahiptir. Gövde yüzeyine herhangi bir sınırlama getirilmeden beş satır halinde işlenen kitabe metni, alçak kabartma olarak talik hatla işlenmiştir. Gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

İntegale ilâ rahmetü

انتقل الى رحمة

Allahu teâlâ el merhum

الله تعالى المرحوم

El-mağfur Bekir bin

المغفور بكر بن

Mehmed ruhuna

محمد روحه

El-fatihâ 1235 fi

الفاطحه في ١٢٣٥

KATALOG NO	: 42
FOTOĞRAF NO	: 70-71-72
ÇİZİM NO	: 62-63-64
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Ali Mahmud
TARİHİ	: H. 1239 / M. 1824
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak kabartma
MEZAR TİPİ	: Lahit Biçimi Mezar.
BOYUTLARI	:
Lahit Biçimi Mezar	: 38 x 164 x 55 cm.
Başucu Taşı	: 41 x 16-16 x 14 cm.
Boyun	: 6 x 56 cm.

Başlık : 17,5 x 65 – 55 cm.

Ayakucu Taşı : 65 x 17-17 x 10 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Volkanik tüf kaya kullanılarak dikdörtgen prizma formunda düzenlenen mezar, lahit biçimli bir forma sahiptir. Mezar, baş ve ayakucu taşı, kısa ve uzun kenar ve kaide taşından oluşmaktadır. Başucu taşı, kısa kenarın ortasına kare oyuk açılarak yerleştirilmiştir. Kısa kenar kare biçiminde oyuk açılarak ayakucu taşı buraya yerleştirilmektedir. Ayakucu taşı günümüzde yerde devrilmiş vaziyette bulunmaktadır. Mezar üzerinde başka bir mezara ait olduğu düşünülen (Kat. No: 46) başucu taşı bulunmaktadır.

Başucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme ile yapılan başucu taşı, kare prizma gövdeye sahiptir. Kare prizma gövde kısa kenarın ortasına kare bir oyuk açılarak gövde buraya yerleştirilmiştir. Gövdenin üst bölümü hafif bir şekilde pahlanarak boyun formu verilmiştir. Boyun aşağıdan yukarı doğru daralan fes tipindeki bir başlık ile taçlandırılmıştır. Fes üzerinde herhangi bir dekoratif unsur bulunmamaktadır. Başucu taşının mezara bakan ön yüzeyinde gövdeye herhangi bir sınırlandırılma getirilmeden serbest düzende birbirine paralel sekiz satırlık kitabe metni işlenmiştir. Kitabenin ilk iki satırı yuvarlak kemer ile sınırlama getirilmiştir. Kitabe talik hatla yazılmış olup alçak kabartma olarak işlenmiştir. Başucu taşı üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Ayakucu Taşı;

Yine aynı malzeme ile yapılan paralel kenarlara sahip dikdörtgen levha biçimindeki ayakucu taşı, üçgen alınlıklı tepelik ile taçlandırılmıştır. Kısa kenarın ortası yine aynı şekilde kare oyuk açılarak gövde bu oyuğa yerleştirilmiştir. Gövdenin oyuğa yerleştirilen kısmı gövdeden daha dar biçimdedir. Günümüzde ayakucu taşı mezarın güney kenarında yerde bulunmaktadır. Gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Mezarı çevreleyen blok taşlar yerden yüksekte olup bir kaide üzerinde yükselmektedir. Taşların içerisi toprak ile doldurulmuştur. Mezarın kuzeye bakan yan kanat üzerinde kama ya da hançer olarak düşündüğümüz motif, kabartma

olarak işlenmiştir. Motif, sap ve kesici kısmının bir bölümünden oluşmaktadır. Sap ve kesici kısmının birleştiği yer daha bombeli şeklindedir.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

<i>Hüvel Hallak</i>	هو الحلاق
<i>El-Bakî</i>	الباقى
<i>Osman o-</i>	عثمان او
<i>ğlu</i>	غلى
<i>Mahmud</i>	محمود
<i>Ruhiçün</i>	روحیچون
<i>Fatiha</i>	فاتحه
1239	۱۲۳۹

KATALOG NO	: 43
FOTOĞRAF NO	: 73
ÇİZİM NO	: 65
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Hasan oğlu Hamza
TARİHİ	: H. 1242 / M. 1827
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ	: Şahideli Toprak Mezar.
BOYUTLARI	:
Başucu Taşı	: 62 x 15-15 x 15 cm.
Boyun	: 7 x 54 cm.

Başlık : 26 x 76 cm.

Ayakucu Taşı : 41 x 21 - 21 x 8 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf malzemeden yapılan başucu taşı kare prizma gövdeye sahiptir. Gövdenin toprağa gelen kısmı düzgün olmayan kare şeklindedir. Kare prizma formundaki gövde köşelerden daralarak silindirik boyun formunu almıştır. Boyun kavuk biçimindeki bir başlık ile taçlandırılmıştır. Kavuğun üst kısmı düz silindirik bir formda iken alt kısmı şişkin küre biçimindedir. Kavuğun ön yüzüne V şekli verilerek sarıkla sarılmıştır.

Herhangi bir bezeme unsuru bulunmayan gövde yüzeyine kitabe metni, sınırlandırılma getirilmeden işlenmiştir. Birbirine paralel şekilde yazılan altı satırlık kitabe metni, alçak kabartma olarak talik hatla yazılmıştır. Başucu taşı günümüzde yerde devrilmiş bir vaziyette durmaktadır.

Ayakucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılmış olan ayakucu taşının gövdesi, birbirine paralel bir şekilde uzanan dikdörtgen levha biçimindedir. Dikdörtgen levha formunda düzenlenen gövde, üçgen alınlıklı tepelik ile sonlandırılmıştır. Doğrudan toprağa yerleştirilmiş olan gövde yüzeyinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

1242

١٢٤٢

İntegale ilâ rahmeti

انتقل الى رحمة

Allahi Teâlâ el-merhum

الله تعالى المرحوم

El-mağfur Hamza bin

المغفور حمزه بن

Hasan ruhuna

حسن روحه

El-fatiha

الفاتحه

KATALOG NO	: 44
FOTOĞRAF NO	: 74
ÇİZİM NO	: 66
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Abdullah
TARİHİ	: H.1245 / M. 1830
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak kabartma
MEZAR TİPİ	: Çerçevesiz Şahideli Mezar.
BOYUTLARI	:
Çerçevesiz Mezar	: 31 x - x 65 cm.
Başucu Taşı	: 36 x 17-17 x 17 cm.

Boyun : 7 x 63 cm.

Başlık : 25 x 83 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Kare prizma formda düzenlenen başucu taşı ve başucu taşını çevreleyen kısa kenar taşı günümüzde bulunmaktadır. Mezar volkanik tüf kaya kullanılarak yapılmıştır. Kare prizma biçiminde olan gövde, köşelerden pahlanarak silindirik formlu boyun ile birleşip, kavuk biçimindeki başlık ile taçlandırılmıştır.

Kavuk görünümündeki başlık, küre biçiminde yanlardan genişleyip silindirik tepelik ile son bulmaktadır. Başlığın ön yüzeyinde V harfi şeklinde boşluk bırakılarak sarıkla sarılmıştır. Arka yüzeyi tamamen düz bezemesiz bırakılmıştır. Başucu taşının ön yüzeyinde bulunan kitabe, alttan ve üstten çizgilerle sınırlama getirilerek dört satır halinde yazılmıştır. Alçak kabartma olarak yazılan kitabede talik hat kullanılmıştır. Gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Başucu taşını çevreleyen kısa kenar taşı yerden çok fazla yüksekte olmayıp gövdenin yerleştiği kısım iç bükey kavis verilerek oyulmuştur. Kısa kenarın bir bölümü günümüzde kırılmış durumdadır. Taş üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

..... *el- merhum*

.....المرحوم

.... *Abdullah*

.....عبدالله

Ruhuna fatiha

روحنه فاتحه

1245

١٢٤٥

KATALOG NO	: 45
FOTOĞRAF NO	: 75-76
ÇİZİM NO	: 67-68
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Yüzbaşı Asitaneli Sefer Ağa
TARİHİ	: H. 1253 / M. 1836-37
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak Kabartma
MEZAR TİPİ	: Belli Değil.
BOYUTLARI	:
Başucu Taşı	: 52 x 23-23 x 15 cm.
Boyun	: 8 x 62 cm.
Başlık	: 23 x 72 - 72 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Sadece başucu taşından oluşan bu mezarda volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılmış ve taşın gövdesi dikdörtgen prizma bir forma sahiptir. Gövde köşelerden pahlanarak silindirik boyun formunu alıp fes tipindeki bir başlık ile taçlandırılmıştır.

Paralel bir şekilde uzanan fes, düz silindirik formda sonlanmaktadır. Fesin ön yüzünde herhangi bir süsleme bulunmamaktadır. Arka yüzünde fesin tam ortasından çıkan püskül yayılarak yüzeye kabartma olarak işlenmiştir.

Başucu taşının doğuya bakan yüzeyinde yedi satırlık kitabe metni yüzeye herhangi bir sınırlama getirilmeden serbest düzende işlenmiştir. Birbirine paralel biçimde yazılan kitabe, alçak kabartma olarak talik hatla işlenmiştir. Gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Hüvel el-bakî

هو الباقي

Merhum ve mağfur

مرحوم و مغفور

üçüncü taburun dördüncü

اوچنجی طابورک دوردنجی

Bölüğün sani Yüzbaşısı

بولوکک ثانى يوزباشيسى

Asitâneli Sefer ağa

استانه لى سفر اغا

Ruhiçün el- fatiha

روحیچون الفاتحه

sene 1253

سنه ۱۲۵۳

KATALOG NO : 46
FOTOĞRAF NO : 77
ÇİZİM NO : 69
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : oğlu İsmail ... efendi
TARİHİ : H. 1253 – 1254 / M. 1837- 38
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ : Belli Değil.
BOYUTLARI :
 Başucu Taşı : 61 x 21 - 21 x 14 cm.
 Boyun : 8 x 57 cm.
 Başlık : 19 x 67 - 69 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tuf kayadan yapılan başucu taşı kareye yakın dikdörtgen prizma gövdeye sahiptir. Gövdenin büyük bir bölümü günümüzde kırılmış vaziyette başka bir mezar (Kat. No: 42) üzerinde bulunmaktadır. Kare prizma gövde, köşelerden daralarak silindirik boyun formunu almıştır. Gövde boyun bölgesinde hafif bir şekilde genişleyerek fes tipindeki başlık ile taçlandırılmıştır. Fes biçimindeki başlık aşağıdan yukarıya doğru genişleyen formdadır. Fes üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Başucu taşının yüzeyine herhangi bir sınırlama yapılmadan beş satırlık kitabe metni alçak kabartma olarak işlenmiştir. Satırlar birbirine paralel talik hatla yazılmıştır. Gövde üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

1254

١٢٥٤

İntegale ilâ rahmetillahi teâlâ

انتقل الى رحمة الله تعالى

El-merhum el-mağfur Yusuf

المرحوم المغفور يوسف

..... bin İsmail

..... بن اسماعيل

..... Efendi ruhiçün

..... افندی روحیچون

El-fatiha 1253

الفاتحه ١٢٥٣

KATALOG NO : 47
FOTOĞRAF NO : 78
ÇİZİM NO : 70
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Kızı Fahir....
TARİHİ : H. 1262 / M. 1846
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ : Belli Değil.
BOYUTLARI :
Başucu Taşı : 56 x 23-27 x 10 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tuf malzeme kullanılarak yapılan başucu taşı aşağıdan yukarı doğru genişleyen dikdörtgen plaka formundaki gövdesi sivri kemerli bir tepelik ile sonlandırılmıştır.

Tepelik yanlardan genişleyerek gövdeden daha geniş tutulmuştur. Gövde üzerinde herhangi bir bezeme bulunmayıp oldukça sade bırakılmıştır. Sivri kemer alınlığı üzerine düzgün olmayan çerçeve içerisine alınarak işlenen dört satırlık kitabe metni, serbest düzende yazılmıştır. Talik hatla yazılmış olan kitabe, alçak kabartma olarak yüzeye işlenmiştir. Mezardan günümüze başka bir unsur gelmemiştir.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

<i>Ya gaffar</i>	يا غفار
<i>Haza el-merhum el-mağfur</i>	هذا المرحوم المغفور
<i>Binti Fahir ruhuna</i>	بنت فاحر روحه
<i>El-fatih</i>	الفاتحه
<i>1262 fi</i>	في ١٢٦٢

KATALOG NO	: 48
FOTOĞRAF NO	: 79-80
ÇİZİM NO	: 71-72
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Osman Oğlu Midhat
TARİHİ	: H. 1263 / M. 1847
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak Kabartma, Yüksek kabartma.
MEZAR TİPİ	: Çerçeveveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI	:
Çerçeveveli Mezar	: 20 x 214 x 62 cm.
Başucu Taşı	: 46 x 53 x 10 cm.
Ayakucu Taşı	: 17 x 51 x 10 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Mezar; başucu, ayakucu ve yan taşlardan oluşmaktadır. Mezarda volkanik tuf kaya kullanılmıştır. Mezarın kısa kenarını oluşturan taş ile başucu taşı yekpare durumdadır. Başucu taşı, sivri kemerli bir tepelik ile taçlandırılmıştır. Başlık kısa kenardan daralarak devam etmektedir. Kemerin iki yanında kısa kenar ile birleştiği nokta da iki kabara motifi bulunmaktadır. Kısa kenarın mezara bakan iç yüzeyi oyularak içbükey haline getirilmiştir.

Başucu taşının dış yüzeyinde kemer alınlığı üzerinde düzgün olmayan çerçeve içerisine serbest düzende beş satırlık kitabe metni işlenmiştir. Talik hatla yazılan kitabe alçak kabartma olarak gövde yüzeyine işlenmiştir. Gövde üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Ayakucu Taşı;

Kısa kenar ile yekpare durumda bulunan ayakucu taşı, sivri kemerli tepelikle taçlandırılmıştır. Kemerin iki yanında yine kabaralar bulunmaktadır. Ayakucu taşı üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır. Taşın iç yüzeyi oyularak dışa doğru kavis verilmiştir. Mezar üzerinde başka bir mezara ait olduğunu düşündüğümüz başucu taşı bulunmaktadır (Kat. No: 36).

Günümüzde mezarın etrafını çeviren taşlar kısmen bulunmaktadır. Mezar üzerinde herhangi bir bezeme unsuruna rastlanılmamıştır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

1263

١٢٦٣

Haza el-merhum el-mağfur

هذا المرحوم المغفور

Îlâ rahmetillahi teâlâ

الى رحمة الله تعالى

Midhat ibni Osman ruhu

مدحت ابن عثمان روحى

İçün el-fatihâ

ايچون الفاتحه

KATALOG NO : 49
FOTOĞRAF NO : 81
ÇİZİM NO : 73
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : oğlu Muhammed
TARİHİ : H. 1266 / M. 1850
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak kabartma.
MEZAR TİPİ : Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI :
 Çerçeveli Mezar : 31 x - x 53 cm.
 Başucu Taşı : 29 x 14-14 x 14 cm.
 Boyun : 6,5 x 48 cm.
 Başlık : 23 x 66 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Kısa kenar ve başucu taşından oluşan bu örnekte volkanik tüf malzeme kullanılmıştır. Kısa kenarın ortasına doğrudan toprağa yerleştirilmiş olan başucu taşı, kare prizma gövdeye sahiptir. Gövde köşelerden pahlanarak silindirik boyun formu ile birleşip kavuk biçimindeki başlık ile taçlandırılmıştır. Kavuğun üst kısmı silindirik tepelik şeklinde iken alt kısmı küre biçimindedir. Kavuğun ön yüzeyinde V şeklinde boşluk bırakılarak sarıkla sarılmıştır. Aynı durum başlığın arka yüzünde boynun hemen üstünde ters V şeklinde sarık sarılarak devam etmektedir.

Başucu taşının mezara bakan ön yüzeyi dikdörtgen çerçeve içerisine alınarak yedi satırlık kitabe metni yüzeye işlenmiştir. Satırlar birbirine paralel bir şekilde olup serbest düzende yazılmıştır. Talik hatla yazılan kitabe alçak kabartma olarak işlenmiştir. Boyun bölgesi üzerinde kitabenin ilk satırını oluşturan Allah'ın Esmâ-ül Hüsnâ'si yer almaktadır. Gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kısa kenar taşı yan kenarlara doğru hafif şekilde uzanmaktadır. Günümüze sadece başucu taşı ve kısa kenarı gelebilmiştir. Diğer bölümler ise günümüzde kaybolmuştur. Taş üzerinde herhangi bir bezeme unsuruna rastlanılmamıştır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

<i>Ya gaffar</i>	يا غفار
<i>İntegale ilâ</i>	انتقل الى
<i>Rahmetillahi</i>	رحمة الله
<i>Teâlâ</i>	تعالى
<i>Muhammed bin</i>	محمد بن
<i>Sene 1266</i>	سنة ١٢٦٦
<i>El-fatiha</i>	الفاتحة

KATALOG NO	: 50
FOTOĞRAF NO	: 82-83-84
ÇİZİM NO	: 74-75
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Hasan Kızı Hatice
TARİHİ	: H. 1281 / M. 1865
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak kabartma, Yüksek Kabartma.
MEZAR TİPİ	: Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI	:
Çerçeveli Mezar	: 20 x 167 x 60 cm.
Başucu Taşı	: 39 x 52 x 11 cm.
Ayakucu Taşı	: 30 x 50 x 9 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tuf kaya kullanılarak yapılan bu mezar örneğini; başucu, ayakucu ve mezarı çevreleyen kesme blok taşlardan oluşturmaktadır. Başucu taşı, kısa kenar ile yekpare durumda olup sivri kemerli tepelik ile sonlandırılmıştır. Başlık, kısa kenardan daha dar ve birleştiği iki noktada kabara motiflerine yer verilmiştir. Kısa kenarın iç yüzeyi düz ve kenarlar yan kanatlara doğru devam etmektedir.

Kısa kenarın dış yüzeyine kemer alınlığı üzerine beş satırlık kitabe metni kemerin şeklini alacak biçimde çerçeve içerisine alınarak yüzeye işlenmiştir. Kitabe, birbirine paralel serbest düzende talik hatla alçak kabartma olarak yüzeye işlenmiştir. Başucu taşının gövde yüzeyinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Ayakucu Taşı;

Kısa kenar ile yekpare durumda bulunan ayakucu taşı, kenarlardan daralarak sivri kemerli tepelik ile sonlandırılmıştır. Kemer ile kısa kenarın birleştiği iki yanda kabara motiflerine yer verilmiştir. Oldukça sade bir şekilde bırakılan ayakucu taşı üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır. Mezarı çevreleyen blok taşlar yerden çok fazla yüksekte olmayıp içerisi toprakla doldurulmuştur. Taşlar üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

<i>Ya Allahü</i>	يا الله
<i>İntegale ilâ rahmeti</i>	انتقل الى رحمة
<i>Allahi teâlâ el-merhum</i>	الله تعالى المرحوم
<i>Hatice binti Hasan ruhiçün</i>	حديجه بنت حسن روحیچون
<i>El-fatihâ sene 1281</i>	الفاتحه سنه ١٢٨١

KATALOG NO	: 51
FOTOĞRAF NO	: 85-86-87-88
ÇİZİM NO	: 76-77-78-79
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: İbrahim kızı
TARİHİ	: H. 1285 / M. 1868 - 69
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ	: Sandık Tarzında Lahit Biçimi Mezar.
BOYUTLARI	:
Kapak Taşı	: 19 x 116 x 46 cm.
Başucu taşı	: 29 x 13-13 x 12 cm.
Boyun	: 6 x 43 cm.

Başlık : 11 x 44 - 51 cm.

Ayakucu Taşı : 30 x 17-18 x 9 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu, ayakucu ve dikdörtgen prizma kırma çatı biçiminde kapak taşına sahip olan lahit biçimindeki mezar, volkanik tüf kaya malzeme kullanılarak yapılmıştır. Kapak taşı altında sandukaya rastlanmamıştır. Günümüze kapak taşı ortadan kırılmış vaziyette gelmiştir.

Başucu Taşı;

Kapak taşlı lahit biçiminde düzenlenen mezarın kapağı başucu kenarına kare şeklinde oyuk açılarak başucu taşının kare gövdesi yerleştirilmiştir. Kare prizma formda düzenlenen başucu taşının gövdesi köşelerden pahlanarak silindirik boyun formu fes biçimindeki başlık ile taçlandırılmıştır. Fes biçimindeki başlık boyun bölgesinde hafif genişleyerek birbirinden ayrılmaktadır. Başlık aşağıdan yukarı doğru genişleyen düz silindirik forma sahip olup üzerinde herhangi bir dekoratif unsur bulunmamaktadır. Başucu taşının arka yüzeyinde gövdeden başlayarak tepelik bölümüne kadar uzanan düz motif bulunmaktadır. Motif, bir kaide ve kaideden sonra paralel kenarlarla yükselen gövdeden oluşmaktadır.

Başucu taşının mezara bakan ön yüzeyinde gövdeye herhangi bir sınırlandırma getirilmeden kitabe metni işlenmiştir. Serbest düzende birbirine paralel olarak yazılan kitabe, alçak kabartma olarak gövde yüzeyine işlenmiştir. Sekiz satırlık kitabe metni talik hatla yazılmıştır. Gövde yüzeyinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Ayakucu Taşı;

Yine aynı volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan, paralel kenarlara sahip dikdörtgen levha biçimindeki ayakucu taşı, üçgen alınlıklı tepelik ile sonlandırılmıştır. Kapak taşının ayakucu kısmına dikdörtgen oyuk açılarak ayakucu taşının gövdesi yerleştirilmiştir. Gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Ya Allah

يا الله

İntegale ilâ rahmeti

انتقل الى رحمة

Allahi teâlâ el-merhum

الله تعالى المرحوم

El mağfur

المغفور

Binti İbrahim

بنت ابراهيم

Ruhiçün

روحیچون

El- Fatiha

الفاتحه

1285 fi

فی ۱۲۸۵

KATALOG NO	: 52
FOTOĞRAF NO	: 89-90-91
ÇİZİM NO	: 80-81
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Hasan İbni İbrahim
TARİHİ	: H . 1299 / M. 1882
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ	: Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI	:
Çerçeveli Mezar	: 20 x 220 x 61 cm.
Başucu Taşı	: 38 x 16,5–16,5 x 16 cm.

Boyun : 7 x 58,5 cm.

Ayakucu Taşı : 50 x 20-22 x 12 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Volkanik tüf kaya kullanılarak yapılan bu mezarın; baş ve ayakucu taşlarının etrafı kesme taşlarla dikdörtgen çerçeve içerisine alınmıştır. Kısa kenar ortasına baş ve ayakucu taşları yerleştirilmiştir. Çerçeve çok yüksek olmayıp içerisi toprak ile doldurulmuştur. Mezarı çevreleyen taşlar üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Başucu Taşı;

Uzun kenarlar ile kısa kenar arasına doğrudan toprağa yerleştirilen başucu taşı, kare prizma gövdeye sahip olup silindirik boyun ile sonlandırılmıştır. Kare prizma gövde köşelerden daralarak silindirik boyun formunu almıştır. Başlık bölümü olmayan başucu taşının gövde yüzeyinde altı satırlık kitabe metni bulunmaktadır. Yüzeye herhangi bir sınırlandırılma getirilmeden yazılan kitabe metni talik hatla alçak kabartma olarak birbirine paralel biçimde yazılmıştır. Gövde yüzeyinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Ayakucu Taşı;

Yine aynı malzeme ile yapılan aşağıdan yukarı doğru genişleyen dikdörtgen levha biçimindeki ayakucu taşının gövdesi üçgen alınlıklı tepelik ile sonlandırılmıştır. Gövdenin her iki yüzeyinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmayıp doğrudan toprağa yerleştirilmiştir.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Ya Gaffar

يا غفار

Hazan kabr'ül merhum

حزن قبر المرحوم

el-mağfurunleh Hasan

المغفور له حسن

İbni İbrahim ru-

ابن ابراهيم رو

huna el-fatiha Allah

حنه الفاتحه الله

fi sene 1299

في سنة ١٢٩٩

KATALOG NO	: 53
FOTOĞRAF NO	: 92-93
ÇİZİM NO	: 82-83-84
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Kızı ...
TARİHİ	: H. 1311 / M. 1894
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak kabartma, Yüksek Kabartma.
MEZAR TİPİ	: Lahit Biçimi Mezar
BOYUTLARI	:
Lahit Biçimi Mezar	: 34 x 150 x 56 cm.
Başucu Taşı	: 61 x 52 x 13 cm.

Ayakucu Taşı : 60 x 52 x 13 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan bu mezar; başucu, ayakucu ve mezarı çevreleyen blok taşlardan oluşmaktadır. Başucu ve ayakucu taşı kısa kenarlar ile yekpare bir kütleyle sahip olup sivri kemerli başlık ile taçlandırılmıştır. Üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmayan mezar bir kaide üzerinde bulunmaktadır.

Başucu Taşı;

Başucu taşı kısa kenar ile yekpare bir kütleyle sahip olup başlığın, kısa kenar ile birleştiği noktada daralarak sivri kemerli tepelik ile sonlandırılmıştır. Kemerin yan kenarlarında kısa kenar ile birleştiği noktada kabara şeklinde iki motif bulunmaktadır. Başlık üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Başucu taşının dış yüzeyinde kemer alınlığı üzerine yüzeye herhangi bir sınırlama getirilmeden dört satır halinde talik hatla alçak kabartma olarak kitabe metni işlenmiştir. Başlık ile kısa kenar ince bir silme ile birbirinden ayrılmıştır.

Ayakucu Taşı;

Kısa kenar ile yekpare kütleyle sahip olan ayakucu taşı sivri kemerli bir tepelik ile taçlandırılmıştır. Kısa kenar ile tepeliğin birleştiği noktada kemer daralarak tepelik devam etmektedir. Başlığın birleştiği yan kenarlarda kabara şeklinde iki motif bulunmaktadır. Gövde üzerinde başka herhangi bir süsleme unsuru bulunmayıp yüzey tamamen sade bırakılmıştır.

Yan kanatlar yerden yükseltilmiş olup içi toprakla doldurulmuştur. Üzerinde süsleme unsuru bulunmamaktadır. Mezar günümüzde toprağa karışmış vaziyette olan bir kaide üzerinde durmaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Ya Gaffar

يا غفار

El-merhum el-mağfur

المرحوم المغفور

Binti ruhuna

بنت روحه

El- fatiha 1311

الفاتحه ١٣١١

KATALOG NO	: 54
FOTOĞRAF NO	: 94-94-96
ÇİZİM NO	: 85-86
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Mehmed oğlu İbrahim
TARİHİ	: H.1318 / M. 1900
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ	: Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI	:
Çerçeveli Mezar	: 15 x 160 x 40 cm.

Başucu Taşı : 30 x 12-12 x 11 cm.

Boyun : 3 x 41 cm.

Başlık : 13 x 46 - 38 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan bu mezar örneğinde başucu taşı, kare prizma gövdeye sahiptir. Kare prizma gövdeye sahip olan başucu taşı boyun bölgesinde silindirik bir form alarak fes biçiminde başlık ile taçlandırılmıştır. Fes, aşağıdan yukarıya doğru daralan, silindirik formda düzenlenmiş olup üzerinde herhangi bir dekoratif unsur bulunmamaktadır.

Başucu taşının mezara bakan ön yüzeyinde boyun bölgesinde başlamak üzere yedi satırlık kitabe metni, düzgün olmayan bir çerçeve içerisine alınarak alçak kabartma olarak yüzeye işlenmiştir. Birbirine paralel şekilde yazılan kitabe talik hatla yazılmış olup gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır. Başucu taşının güneye bakan yan yüzeyinde Allah ismi ve hemen altında tarih satırı yer almaktadır. Günümüzde başucu taşı kuzeye doğru hafif meyilli biçimde durmaktadır.

Ölçülerinden çocuk mezarı olduğu anlaşılan ve başucu taşının etrafı kesme taşlarla yerden çok fazla yükseltilmeden çevrelenmiş ve içi toprakla doldurulmuştur. Kısa kenarları oluşturan taşlar dışa doğru kavis verilerek yarım daire görünümünde oyulmuştur. Mezar üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Ya Gaffar

يا غفار

İntegale ilâ

انتقل الى

Rahmetillah

رحمة الله

Teâlâ El-merhum

تعالى المرحوم

Tamuzade

طاموزاده

İbrahim bin Mehmed

ابراهيم بن محمد

Ruhiçün el-fatih

روحیچون الفاتحه

KATALOG NO : 55
FOTOĞRAF NO : 97-98-99
ÇİZİM NO : 87-88
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alaca Kapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Mustafa kızı Hatice
TARİHİ : H. 1324 / M. 1906
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma, Yüksek Kabartma.
MEZAR TİPİ : Lahit Biçimi Mezar.
BOYUTLARI :

Lahit Biçimi Mezar : 35 x 178 x 56 cm.

Başucu Taşı : 60 x 52 x 11 cm.

Ayakucu Taşı : 49 x 48 x 13 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu, ayakucu ve mezarı çevreleyen blok taşlardan oluşan bu örnek, volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılmıştır. Başucu ve ayakucu taşı kısa kenar ile yekpare kütleye sahip olup sivri kemerli başlık ile taçlandırılmıştır. Yan kanatları oluşturan taşlar yekpare olup yerden yükseltilmiştir.

Başucu Taşı;

Kısa kenar ile yekpare bir kütleye sahip olan başucu taşı sivri kemerli tepelik ile sonlandırılmıştır. Kısa kenar ile tepeliğin birleştiği yan yüzeyde kabara şeklinde iki kabara motifi bulunmaktadır. Başlığın mezara bakan iç yüzeyinde kısa kenar oyularak iç bükey kavisli hale getirilmiştir. Tepelik ile kısa kenar dış yüzeyinde ince bir silmeyle birbirinden ayrılmaktadır.

Başucu taşının dış yüzeyinde kemer alınlığı üzerinde beş satırlık kitabe metni yüzeye herhangi bir sınırlama yapılmadan birbirine paralel talik hatla yazılmıştır. Kitabe metni gövdeye işlenirken alçak kabartma olarak yazılmıştır.

Ayakucu Taşı;

Kısa kenar ile yekpare kütleye sahip olan ayakucu taşı, sivri kemerli tepelik ile sonlandırılmıştır. Tepeliğin kısa kenarla birleştiği yan yüzeyde iki kabara motifi bulunmaktadır. Mezar üzerinde herhangi bir süsleme unsuruna yer verilmemiştir. Ayakucu taşının iç yüzeyi oyularak kavisli hale getirilmiştir. Mezarı oluşturan taşlar yerden yüksekte olup üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Ya Gaffar

يا غفار

İntigalet ilâ rahmeti

انتقلت الى رحمة

Allahi teâlâ el-merhum

الله تعالى المرحوم

El-mağfur Hatice binti

المغفور حديجه بنت

Mustafa ruhiçün el-fatıha 1324

مصطفى روحیچون الفاتحه ۱۳۲۴

KATALOG NO : 56
FOTOĞRAF NO : 100
ÇİZİM NO : 89
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Hüseyin kızı ...han
TARİHİ : H. 1326 / M. 1908
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ : Belli Değil.
BOYUTLARI :

Başucu Taşı : 49 x 15-15 x 16 cm.

Boyun : 5, x 56,5 cm.

Başlık : 16,5 x 58,5 - 64 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan kare prizma gövdeye sahip başucu taşının gövdesi, köşelerden pahlanarak silindirik boyun formu verilmiştir. Boyun fes tipindeki başlık ile taçlandırılmıştır. Fes, aşağıdan yukarı doğru genişleyen silindirik bir formda olup üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Başucu taşının gövde yüzeyine herhangi bir sınırlama getirilmeden altı satır halinde talik hatla yazılan kitabe metni işlenmiştir. Birbirine paralel şekilde yazılan kitabede, alçak kabartma olarak işlenmiştir. Başucu taşının gövde yüzeyinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Günümüzde devrilmiş bir şekilde duran başucu taşının toprağa gömülü olan bölümünün bir kısmı kırık biçimde mevcuttur.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Ya gaffar

يا غفار

Haza el-merhum

هذا المرحوم

El-mağfur

المغفور

.....han binti

.....حان بنت

Hüseyin ruhiçün

حسين روحیچون

El-fatiha 1326

الفاتحه ١٣٢٦

KATALOG NO : 57
FOTOĞRAF NO : 101-102-103
ÇİZİM NO : 90-91-92
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Veli oğlu Hüseyin
TARİHİ : H.1328 / M. 1910
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ : Lahit Biçimi Mezar.
BOYUTLARI :

Lahit Biçimi Mezar : 35 x 183 x 58 cm.

Başucu Taşı : 50 x 19-19 x 18 cm.

Boyun : 7,5 x 66,5 cm.

Başlık : 18 x 86 cm.

Ayakucu Taşı : 89 x 24-24 x 12 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Lahit biçimli mezar tipinde oluşan bu mezar örneğinde volkanik tüf kaya kullanılmıştır. Mezar; başucu, ayakucu, kısa kenarlar ve uzun kenarları oluşturan blok taşlardan oluşmaktadır.

Başucu Taşı;

Kısa kenarın iç yüzeyi kare şeklinde oyularak kare prizma gövdeye sahip olan başucu taşı, yan taşlar arasına sıkıştırılarak doğrudan toprağa yerleştirilmiştir. Kare prizma biçimindeki gövde köşelerden daralarak silindirik boyun formu verilip kavuk görünümünde bir başlık ile taçlandırılmıştır.

Kavuk biçimindeki başlığın üst kısmı düz silindir formda iken kavuğun alt kısmı düz bezemesiz küre formundadır. Üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmayan başlık, sade kare prizma bir gövde ile birleştirilmiştir. Başucu taşının mezara bakan ön yüzeyinde yüzeye herhangi bir sınırlama yapılmadan birbirine paralel altı satır halinde bulunan kitabe metni, alçak kabartma olarak talik hatla yazılmıştır.

Ayakucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan ayakucu taşının gövdesi, paralel kenarlar ile yükselen dikdörtgen levha formunda olup, gövde üçgen alınlıklı bir tepelik ile taçlandırılmıştır. Kısa kenar kare şeklinde oyularak ayakucu taşının gövdesi buraya yerleştirilmiştir. Kuzeye doğru devrilmiş vaziyette duran ayakucu taşı üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Yekpare ve blok halinde bulunan kısa kenar ve yan taşlar yerden yüksekte olup bir kaide üzerinde bulunmaktadır. Günümüzde kısmen dağılmış vaziyette olan taşlar üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır. Blok taşların içerisi toprakla doldurulmuştur.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Ya Gaffar

يا غفار

Haza el-merhum el-mağfur

هذا المرحوم المغفور

.....

.....

..... hüseyin bin

.....حسين بن

Veli Ruhiçün el-fatih

ولى ايچون الفاتحه

fi 1328

فى ١٣٢٨

KATALOG NO : 58

FOTOĞRAF NO : 104-105-106

ÇİZİM NO : 93-94

BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı

İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019

AİT OLDUĞU KİŞİ : Oğlu

TARİHİ : H. 1328 / M. 1910

İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.

MEZAR TİPİ : Çerçeveli Şahideli Mezar.

BOYUTLARI :

Çerçeveli Mezar : 30 x 210 x 70 cm.

Başucu Taşı : 30 x 18-18 x 17 cm.

Boyun : 3,5 x 67 cm.

Başlık : 18,5 x 80 cm.

Ayakucu Taşı : 57 x 20-24 x 12 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Volkanik tüf kaya kullanılarak yapılan bu mezar örneği başucu, ayakucu ve bunları çeviren kesme taşlardan oluşmaktadır.

Başucu Taşı;

Yan kenarlarda bulunan düzgün kesme taşlar arasına doğrudan toprağa yerleştirilen kare prizma biçimindeki gövde, silindirik boyun formu verilerek kavuk biçiminde bir başlık ile taçlandırılmıştır.

Kavuk biçimindeki başlığın üst kısmı düz silindirik bir formdadır. Kavuğun alt kısmı ise düz küre biçimindedir. Üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmayan başlık, silindirik bir boyunla daralarak kare prizma biçimindeki gövdeyle birleştirilmiştir. Gövde üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır. Başucu taşının mezara bakan ön yüzeyinde altı satırlık kitabe metni yüzeye herhangi bir sınırlama yapılmadan talik hatla alçak kabartma olarak işlenmiştir.

Ayakucu Taşı;

Yine aynı malzeme ile yapılan ayakucu taşının gövdesi, aşağıdan yukarı doğru hafif şekilde genişleyen dikdörtgen levha formundadır. Dikdörtgen gövdeye sahip olan ayakucu taşı, üçgen alınlıklı tepelik ile sonlandırılmıştır. Gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmayıp oldukça sade bırakılmıştır. Günümüzde mezarı çevreleyen taşların bir kısmı toprak altında kalmıştır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

İntegale ilâ rahmeti

انتقل الى رحمة

Allah el-merhum

الله المرحوم

El-mağfur Tamuzade

المغفور طاموزاده

..... bin.....

ruhiçün el-fatiha

1328

..... بن

روحیچون الفاتحه

۱۳۲۸

KATALOG NO	: 59
FOTOĞRAF NO	: 107-108-109
ÇİZİM NO	: 95-96
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Şükrü oğlu Hüseyin
TARİHİ	: H. 1329 / M. 1911
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ	: Lahit Biçimi Mezar.
BOYUTLARI	:

Lahit Biçimi Mezar : 34 x 176 x 59 cm.

Başucu Taşı : 91 x 19,5-19,5 x 18 cm.

Boyun : 8 x 66,5 cm.

Başlık : 24 x 85 cm.

Ayakucu Taşı : 84 x 24-24 x 12 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan bu mezar lahit biçiminde yapılmıştır. Mezar; başucu, ayakucu, mezarı çevreleyen blok taşlar ve bir kaideden oluşmaktadır. Dikdörtgen prizma biçiminde düzenlenen mezarın ortası taş ve toprakla doldurulmuştur. Baş ve ayakucu taşları, kısa kenarların kare şeklinde oyulması ve bir tarafının açık bırakılması ile toprağa yerleştirilmiştir.

Başucu Taşı;

Kare prizma formda düzenlenen başucu taşının gövdesi, köşelerden pahlı olarak silindirik boyun formu verilmiştir. Boyun kavuk görünümünde bir başlık ile taçlandırılmıştır. Kavuğun üst kısmı düz silindirik biçimde iken alt kısmı yanlardan hafif şişkin küre şeklinde düzenlenmiştir. Başlık üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır. Başucu taşının mezara dönük ön yüzeyinde yedi satırlık kitabe metni bulunmaktadır. Kitabe, herhangi bir çerçeve içine alınmadan serbest düzende birbirine paralel olarak talik hatla yazılmıştır. Kitabe alçak alçak kabartma olarak yüzeye işlenmiştir. Başucu taşının gövde yüzeyinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Ayakucu Taşı;

Yine aynı malzeme ile yapılmış olan ayakucu taşının gövdesi, paralel kenarla uzanan dikdörtgen levha formundadır. Gövde, üçgen alınlıklı tepelik ile sonlanmaktadır. Ayakucu taşı, kısa kenarın iç yüzeyine kare şeklinde oyuk açılarak yerleştirilmiştir. Gövdenin her iki yüzeyinde bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Bir kaide üzerinde bulunan mezar, yerden yüksekte olup blok taşlardan oluşmaktadır. Mezarı oluşturan taşlar üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Ya gaffar
İntegale ilâ rahmeti
Allahi Teâlâ el-merhum
El-mağfur Hüseyin
Bin şükrü ru-
Hu içün el-fatiha
1329

يا غفار
انتقل الى رحمة
الله تعالى المرحوم
الغفور حسين
بن شكرى رو
حيچون الفاتحه
١٣٢٩

KATALOG NO	: 60
FOTOĞRAF NO	: 110-111-112
ÇİZİM NO	: 97-98
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Ahmet kızı Fatıma
TARİHİ	: H. 1329 / M. 1911
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ	: Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI	:

Çerçeveseli Mezar : 30 x 221 x 62 cm.

Başucu Taşı : 67 x 27,5-27,5 x 13,5 cm.

Ayakucu Taşı : 68 x 25-25 x 13 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Mezar; başucu, ayakucu ve bunları dikdörtgen çerçeve içerisine alan moloz taşlardan oluşmaktadır. Volkanik tüf kaya kullanılarak yapılan başucu taşının gövdesi paralel kenarlarla uzanan dikdörtgen plaka formundadır. Gövde at nalı kemer biçiminde başlık ile taçlandırılmıştır. Başlık uzun kenarlar arasına doğrudan toprağa yerleştirilmiştir.

Paralel kenarlara sahip olan gövde başlık kısmından itibaren daralıp sonra genişleyerek at nalı kemer formunda sonlanmaktadır. Kemer alınlığı ve gövde üzerinde bulunan kitabe metni, yüzeye herhangi bir sınırlama getirilmeden serbest düzende yazılmıştır. Birbirine paralel olarak yazılan satırlar talik hatla alçak kabartma olarak işlenmiştir. Gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Ayakucu Taşı;

Dikdörtgen levha biçiminde paralel kenarlarla uzanan ayakucu taşının gövdesi, üçgen alınlıklı tepelik ile taçlandırılmıştır. Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılmış olan ayakucu taşının gövdesi, kısa kenar ve yan kenarlar arasına sıkıştırılarak doğrudan toprağa yerleştirilmiştir. Gövdenin her iki yüzeyinde herhangi bir süsleme ögesi bulunmamaktadır. Baş ve ayakucu taşını çevreleyen yan taşlar düzdün olmayan moloz taşlardan ibarettir ve üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Ya Gaffar

يا غفار

İntigalet ilâ rahmetillahi

انتقلت الى رحمة الله

Teâlâ el-merhum el-mağfur

تعالى المرحوم المغفور

Fatıma Binti Ahmed

فاطمة بنت احمد

..... ruhiçün el-fatıha

..... روحیچون الفاتحه

KATALOG NO : 61
FOTOĞRAF NO : 113-114
ÇİZİM NO : 99
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Cemal kızı Safi
TARİHİ : H. 1331 / M. 1913
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ : Çerçevesiz Şahideli Mezar.
BOYUTLARI :

Çerçeveseli Mezar : 30 x 170 x 50 cm.

Başucu Taşı : 82 x 19-19 x 11 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan bu mezar örneği başucu taşı ve mezarı çevreleyen parça kesme taşlardan oluşmaktadır. Başucu taşının gövdesi, paralel kenarlarla uzanan dikdörtgen levha formundadır. Gövde at nalı kemer biçiminde tepelik ile sonlandırılmıştır. Dikdörtgen gövdeden sonra başlık yanlardan hafif daralıp sonra genişleyerek at nalı kemer biçiminde sonlandırılmıştır. Paralel kenarlar ile uzanan gövdenin toprağa gelen bölümü düzgün olmayan kenarlara sahiptir.

Kemerin alıklık bölümünde başlayan kitabe metni, beş satırdan oluşmaktadır. Yüzey üzerine herhangi bir sınırlama getirilmeden yazılan kitabe alçak kabartma olarak işlenmiştir. Kitabe talik hatla yazılmış olup gövde üzerinde herhangi bir süsleme ögesi bulunmamaktadır.

Günümüzde başucu taşı, kısa kenar üzerine devrilmiş vaziyette durmaktadır. Mezar, kesme taşlar ile çevrelenmiş kısmen dağılmış bir durumdadır. Taşlar üzerinde herhangi bir süsleme ögesi bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Ya Gaffar

يا غفار

Haza el-merhum el-mağfur

هذا المرحوم المغفور

Safi binti Cemal

صافی بنت جمال

..... ruhiçün el-fatih

.....روحیچون الفاتحه

1331

۱۳۳۱

KATALOG NO : 62
FOTOĞRAF NO : 115-116-117-118
ÇİZİM NO : 100-101-102
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Hasan.....
TARİHİ : Belli Değil
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ : Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI :

Çerçeveseli Mezar	: 25 x 180 x 72 cm.
Başucu Taşı	: 32 x 16-16 x 16 cm.
Boyun	: 11 x 52 cm.
Başlık	: 28 x 77 cm.
Ayakucu Taşı	: 53 x 20-20 x 12 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Baş ve ayakucu taşlarının doğrudan toprağa yerleştirildiği ve etrafının kesme blok taşlarla çevrilerek dikdörtgen oluşturulan mezarda volkanik tüf kaya malzeme kullanılmıştır. Mezarın etrafını çevreleyen blok taşlar üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamakta ve içi toprak ile doldurulmuştur.

Başucu Taşı;

Volkanik tüf ile yapılan başucu taşının kare prizma gövdesi, kenarlardan pahlanarak silindirik boyun formu verilmiştir. Boyun kavuk biçiminde bir başlık ile taçlandırılmıştır. Kavuğun üst kısmı düz silindirik formda ve üzerinde bezeme unsuru bulunmamaktadır. Alt kısmı küre biçiminde hafif şişkin, ön yüzü düz V harfi şeklinde boşluk, arka yüzünde ise ters V şeklinde boşluk bırakılarak sarık sarılmıştır. Kavuk üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Başucu taşının iki kenarına güney ve batı yüzeylerine işlenen kitabe metni, talik hatla yazılmıştır. Güney ve batı kenarına işlenen kitabe biri yedi, diğeri beş satır halinde, alçak kabartma olarak işlenmiştir. Kitabeye alttan ve üstten düz çizgi ile sınırlama getirilmiş fakat yanlardan yüzeye herhangi bir sınırlama getirilmeden serbest düzende yazılmıştır. Gövdenin batı yüzeyine işlenen kitabe beş satır halinde olup alçak kabartma tekniğinde işlenmiştir. Kitabenin son satırında bir harf yarım daire içerisine alınarak kitabe sonlandırılmıştır. Gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Ayakucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan ayakucu taşının gövdesi, paralel kenarlar ile uzanan dikdörtgen plaka formundadır. Gövde, basık kemerli başlık ile sonlandırılmıştır. Gövdenin her iki yüzeyinde bezeme unsuru bulunmamaktadır. Baş ve ayakucunu taşı dikdörtgen çerçeve içine alan kesme

blok taşlar yerden çok fazla yüksekte olmayıp içerisi toprak ile doldurulmuştur.
Taşlar üzerinde süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Güney kenarı

..... rahmetillahi

.... رحمة الله

....

.....

....

.....

..... Hasan rahmetli

حسن رحمتلى

....

.....

....

.....

....

.....

Batı kenarı

..... -

.....

.....

....

.....

.....

..... -

.....

.....

..... -

.....

.....

KATALOG NO : 63

FOTOĞRAF NO : 119-120

ÇİZİM NO : 103

BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı

İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019

AİT OLDUĞU KİŞİ : Oğlu Cemil.

TARİHİ	: Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak Kabartma
MEZAR TİPİ	: Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI	:

Çerçeveli Mezar : 30 x 176 x 95 cm.

Başucu Taşı : 20 x 16-16 x 16 cm.

Boyun : 6 x 47 cm.

Başlık : 23 x 68 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan mezar, başucu taşı ve bunu dikdörtgen çerçeve içine alan kesme blok taşlardan oluşmaktadır. Başucu taşı günümüzde gövdeden itibaren kırık vaziyettedir. Başucu taşının kare prizma gövdesi silindirik boyun formu alarak kavuk biçimde bir başlık ile taçlandırılmıştır.

Başlık iki bölümden oluşmaktadır. Başlığın üst kısmı düz silindirik formdadır. Üzerinde bezeme unsuru bulunmamaktadır. Alt ölüm ise boyundan sonra hafif yanlardan genişleyerek küre biçiminde olup üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır. Kavuk biçimde düzenlenen başlık, silindirik boyun formuyla daralarak kare prizma gövde ile birleşmektedir. Kare prizma gövdenin kenarları üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Başucu taşının arka yüzeyine altı satırlık kitabe metni işlenmiştir. Kitabe gövde yüzeyine herhangi bir sınırlama getirilmeden serbest düzende satırlar birbirine paralel olarak yazılmıştır. Kitabe, alçak kabartma olarak talik hatla yazılmıştır. Gövde kitabenin tam bittiği yerde kırılmıştır. Hatta tarih satırı okunamamıştır.

Başucu taşını dikdörtgen çerçeve oluşturacak şekilde çeviren kesme taşların içerisi toprakla doldurulmuş ve üzerinde süsleme unsuru bulunmamaktadır. Çerçeve günümüzde dağılmış bir şekilde bulunmaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Ya Gaffar

İntegale ilâ rahmeti

Allahi teâlâ mer-

hum El-mağfur

Cemil bin

(kırık) el-fatıha

یا غفار

انتقل الى رحمة

الله تعالى مر

حوم المغفور

جميل بن

الفتاحه

KATALOG NO : 64

FOTOĞRAF NO : 121-122

ÇİZİM NO : 104

BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı

İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019

AİT OLDUĞU KİŞİ : Hüseyin Kızı Hatice

TARİHİ : Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma, Yüksek Kabartma.
MEZAR TİPİ : Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI :

Çerçeveli Mezar : 14 x 171 x 67 cm.

Başucu Taşı : 28 x 48 x 10 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme ile yapılan mezar, başucu taşı ve mezarı çevreleyen kesme taşlardan oluşmaktadır. Başucu taşı ile kısa kenar yekpare olup yerden çok fazla yüksekte değildir. Kısa kenar yanlarda hafif daralarak sivri kemer formunda bir tepelik ile sonlandırılmıştır. Kemerin yan yüzeyinde kısa kenar ile birleştiği noktada iki kabara motifi yer almaktadır.

Kemer alınlığı üzerine işlenen üç satırlık kitabe metni, çerçeve içerisine alınmadan serbest düzende yüzeye işlenmiştir. Kitabe talik hatla, alçak kabartma olarak yazılmıştır. Mezarı çevreleyen kesme taşlar yerden hafif yükseltilmiş ve içerisi toprak ile doldurulmuştur. Güney yan kanadını oluşturan taş günümüzde toprağa karışmış durumdadır. Başucu ve yan kanatlar üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

İntegalet ilâ rahmetillahi Teâlâ el-merhum انتقل الى رحمة الله تعالى المرحوم

El-mağfur Hatice bint-i Hüseyin المغفور حديجه بنت حسين

Ruhuna el-fatih. روحه الفاتحه

KATALOG NO : 65
FOTOĞRAF NO : 123
ÇİZİM NO : 105
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli Değil.

TARİHİ : Belli Değil.

İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak kabartma

MEZAR TİPİ : Belli Değil.

BOYUTLARI :

Başucu Taşı : 16 x 19-19 x 13 cm.

Boyun : 8 x 59 cm.

Başlık : 20 x 67 - 74 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf kullanılarak yapılan başucu taşı kareye yakın dikdörtgen prizma gövdeye sahiptir. Gövde kenarlarından daralarak boyun formu verilmiştir. Boyun iki yan kenardan yarım ay şeklinde daralarak boyun bölgesi oluşturulmuştur. Boynun ön ve arka yüzü gövde ile aynı yüzeydedir. Başucu taşı fes biçiminde başlık ile taçlandırılmıştır.

Fes aşağıdan yukarı doğru genişleyen silindirik formlu olup üzerinde bezeme unsuru bulunmamaktadır. Gövde yüzeyine herhangi bir sınırlama getirilmeden yazılan kitabe alçak kabartma olarak gövde yüzeyine işlenmiştir. Günümüzde kitabenin tamamına ulaşılammıştır. Beş satırdan oluşmaktadır. İlk satır kitabenin diğer satırlarından ayrı boşluk bırakılarak yazılmıştır. Kitabe gövde yüzeyine işlenirken talik hatla yazılmıştır. Gövde üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

.....

Merhum ve mağfur ilâ rahmet

..... *el-gafur asakri-i Hassa*

.....

.....

مرحوم و مغفور الى رحمة

.... الغفور عساكر حصه

.....

.....

.....

KATALOG NO : 66
FOTOĞRAF NO : 124
ÇİZİM NO : 106
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019

AİT OLDUĞU KİŞİ	: Belli Değil.
TARİHİ	: Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ	: Belli Değil.
BOYUTLARI	:
Başucu Taşı	: 51 x 16-16 x 16 cm.
Boyun	: 8 x 53 cm.
Başlık	: 32 x 79 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf kaya kullanılarak yapılan başucu taşı, kare prizma formda bir gövdeye sahiptir. Gövdenin toprağa gelen kısmı düzgün olmayan kare prizma formdadır. Gövde köşelerden pahlanarak silindirik boyun formu verilmiştir. Gövde kavuk görünümünde başlık ile taçlandırılmıştır.

Kavuk biçimindeki başlığın ön yüzeyi v harfi oluşturacak şekilde boşluk bırakılarak sarıkla sarılmıştır. Arka yüzey ön yüzeye aynı görünüme sahiptir. Kavuğun üst kısmı takke biçiminde nihayetlendirilmektedir. Kavuk üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Kare prizma gövde yüzeyine işlenen kitabe, boyun bölgesinde başlamaktadır. Yedi satır halinde işlenen kitabe dikdörtgen çerçeve içerisine alınarak birbirine paralel alçak kabartma olarak yazılmıştır. Kitabede talik hat kullanılmıştır. Günümüzde devrilmiş vaziyette olan başucu taşı üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

.....

İntegale ilâ rahmeti

Allahi teâlâ el-mer-

.....

انتقل الى رحمة

الله تعالى المر

hum el-mağfur

حوم المغفور

.....

.....

Ruhiçün

روحچون

El-fatiha

الفاتحه

KATALOG NO : 67

FOTOĞRAF NO : 125

ÇİZİM NO : 107

BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı

İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019

AIT OLDUĞU KİŞİ : oğlu İbrahim

TARİHİ : Belli Değil.

İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.

MEZAR TİPİ : Belli Değil.

BOYUTLARI :

Başucu Taşı : 19 x 15-15 x 15 cm.

Boyun : 7 x 52 cm.

Başlık : 22 x 67 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Mezar, sadece başucu taşından oluşmaktadır. Volkanik tüf kaya kullanılarak yapılmıştır. Başucu taşının kare prizma biçimindeki gövdesi kenarlardan pahlanarak silindirik boyun formu verilmiştir. Boyun kavuk biçimindeki başlık ile taçlandırılmıştır.

Kavuğun üst kısmı basık silindirik formda olup üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır. Kavuğun alt kısmı ise yanlardan hafif genişleyerek küre şeklindedir. Başlığın ön yüzü V harfi şeklinde boşluk bırakılarak, arka yüzü ise boynun hemen üstünde ters V şeklinde boşluk bırakılarak sarıkla sarılmıştır. Başlık üzerinde süsleme bulunmamaktadır.

Başucu taşının yan yüzeyinde beş satırlık kitabe metni bulunmaktadır. Gövde üzerine herhangi bir sınırlama getirilmeden yazılan kitabe, alçak kabartma olarak gövdeye işlenmiştir. Talik hatla yazılan kitabe, gövdenin büyük bir bölümü kırıldığı için günümüzde mevcut değildir. Gövde üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

İntegale ilâ rahmeti

انتقل الى رحمة

Allahi Teâlâ el-mer-

الله تعالى المر

hum el-mağfur

حوم المغفور

İbrahim bin

ابراهيم بن

kırık

KATALOG NO : 68

FOTOĞRAF NO : 126-127

ÇİZİM NO : 108

BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı

İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : ... kızıAli
TARİHİ : Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ : Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI :

Çerçeveli Mezar : 25 x 174 x 68 cm.

Başucu Taşı : 93 x 24-28 x 12 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan başucu taşı ve bunu dikdörtgen çerçeve içerisine alan kesme blok taşlardan mezar oluşmaktadır. Başucu taşının gövdesi, aşağıdan yukarı doğru genişleyen dikdörtgen plaka formundadır. Dikdörtgen gövde sivri kemer formunda bir tepelik ile sonlandırılmıştır. Tepelik gövdeden itibaren iki yana genişleyerek sivri kemer formunda sonlandırılmıştır.

Kemer alınlığı üzerine işlenen kitabe metni, yüzeye herhangi bir sınırlama getirilmeden serbest düzende birbirine paralel olarak yazılmıştır. Kitabe, talik hatla alçak kabartma olarak işlenmiştir.

Başucu taşını çevreleyen kesme blok taşlar dikdörtgen çerçeve oluşturmaktadır. Mezarı oluşturan blok taşlar yerden çok fazla yüksekte olmayıp üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır ve içerisi toprak ile doldurulmuştur.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

.....

İntegale ilâ rahmetillahi teâlâ

.....

انتقل الى رحمة الله تعالى

El-merhum el-mağfur binti

Ali ruhuna fatiha

المرحوم المغفور بنت

الى روحنه فاتحه

KATALOG NO : 69

FOTOĞRAF NO : 128-129

ÇİZİM NO : 109

BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi

İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019

AİT OLDUĞU KİŞİ : oğlu Halid

TARİHİ : Belli Değil.

İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.

MEZAR TİPİ : Belli Değil.

BOYUTLARI :

Başucu Taşı : 20 x 18-18 x 17 cm.

Boyun : 11 x 59 cm.

Başlık : 22 x 88 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf kaya malzemeden yapılan başucu taşı kare prizma gövdeye sahiptir. Gövde kenarlarından pahlanarak silindirik boyun formu verilip oldukça büyük sarık biçiminde bir başlık ile taçlandırılmıştır.

Sarık görünümündeki başlık oldukça büyük küre formunda düzenlenmiştir. Başlığın alt kısmı ince bir silme ile çevrelenmiştir. Sarığın güney yüzeyi diyogonal üç çizgi ile iki dilime, kuzey yüzeyi ise iki çizgi ile bir dilim oluşturacak biçimde kazınarak sarığa hareketlilik verilmiştir. Sarığın üst kısmı büyük oranda günümüzde kırılmış durumdadır. Başlık silindirik boyun formu ile daralarak kare prizma gövdeyle birleştirilmiştir.

Kitabe metni yüzeyde dikdörtgen oluşturacak biçimde, satırlar birbirine paralel talik hatla alçak kabartma olarak işlenmiştir. Gövdenin büyük bir bölümü toprak altında olduğundan kitabe tam olarak okunamamıştır. Başucu taşının gövde yüzeyinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

..... *Rahmeti*

..... رحمة

Allahi el-mer-

الله المر

hum el-mağfur

Halid bin

.....

حوم المغفور

حالد بن

.....

KATALOG NO : 70
FOTOĞRAF NO : 130
ÇİZİM NO : 110

BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı

İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019

AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli Değil

TARİHİ : Belli Değil

İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.

MEZAR TİPİ : Belli Değil.

BOYUTLARI :

Başucu Taşı : 67 x 66 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme ile yapılan başucu taşı, çokgen forma sahiptir. Altıgen biçimde düzenlenen gövde hafif şekilde daralarak takke biçiminde başlık ile taçlandırılmıştır. Boyun ve başlık kısmı günümüzde deforme olmuştur. Altıgen gövdenin her bir yüzeyine kitabe metni talik hatla alçak kabartma olarak işlenmiştir. Gövde üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

.....

.....

.....

.....

.....

.....

KATALOG NO : 71

FOTOĞRAF NO : 131

ÇİZİM NO : 111

BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Oğlu
TARİHİ	: Belli Değil
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak kabartma
MEZAR TİPİ	: Belli Değil.
BOYUTLARI	:
Başucu Taşı	: 52 x 15-15 x 13 cm.
Boyun	: 8 x 49 cm.
Başlık	: 17 x 55 - 50 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Kare prizma gövdeye sahip olan başucu taşı, volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılmıştır. Kare gövde köşelerden daralarak silindirik form alıp fes tipinde bir başlık ile taçlandırılmıştır. Fes boyun bölgesinden genişleyerek aşağıdan yukarı doğru daralan silindirik bir forma sahiptir. Başlığın arka tarafında tepeden çıkarak fes üzerine sallanan püskül bulunmaktadır.

Başucu taşının gövde yüzeyine herhangi bir sınırlama getirilmeden sekiz satırlık kitabe metni işlenmiştir. Birbirine paralel bir şekilde yazılan satırlar, talik hatla alçak kabartma olarak yazılmıştır. Kare prizma gövdeye sahip başucu taşı üzerinde herhangi bir süsleme unsuru kullanılmamıştır.

Günümüzde toprağa devrilmiş durumda olan başucu taşının gövdesinin bir bölümü kırılmış durumdadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Ya Gaffar

İntegale ilâ rahmetü

يا غفار

انتقل الى رحمة

Allahi Teâlâ el-merhum

الله تعالى المرحوم

El-mağfur

المغفور

..... *bin*

بن.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

KATALOG NO : 72

FOTOĞRAF NO : 132-133-134

ÇİZİM NO : 112-113

BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı

İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019

AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli Değil.

TARİHİ : Belli Değil.

İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.

MEZAR TİPİ : Şahideli Toprak Mezar.

BOYUTLARI :

Başucu Taşı : 57 x 16-16 x15 cm.

Boyun : 11 x 53 cm.

Başlık : 25 x 66 cm.

Ayakucu Taşı : 55 x 19-19 x 10 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan bu örnek, baş ve ayakucu taşından oluşmaktadır. Başucu taşı günümüzde devrilmiş vaziyette yerde, ayakucu taşı ise doğrudan toprağa yerleştirilmiş durumdadır.

Başucu Taşı;

Volkanik tüf kaya kullanılarak yapılan başucu taşının gövdesi, kare prizma forma sahiptir. Gövde kenarlardan pahlanarak silindirik boyun formu verilmiştir. Boyun kavuk biçiminde bir başlık ile taçlandırılmıştır.

Kavuğun üst kısmı düz silindirik formda olup üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır. Alt kısmı ise V harfi oluşturacak şeklinde bir boşluk bırakılarak sarıkla sarılmıştır. Başucu taşının gövde yüzeyine işlenen kitabe metni, günümüzde oldukça yıpranmış durumdadır. Devrilmiş vaziyette duran başucu taşı üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Ayakucu Taşı;

Paralel kenarlar ile yükselen dikdörtgen plaka formundaki ayakucu taşında volkanik tüf malzeme kullanılmıştır. Dikdörtgen gövde, üçgen alınlıklı tepelik ile taçlandırılmıştır. Gövdenin her iki yüzeyi de sade olup üzerinde bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Kitabe metni yıprandığı için okunamamıştır.

KATALOG NO : 73
FOTOĞRAF NO : 135-136-137
ÇİZİM NO : 114-115

BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli Değil
TARİHİ : Belli Değil
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma, Yüksek Kabartma.
MEZAR TİPİ : Lahit Biçimi Mezar.
BOYUTLARI :

Lahit Biçimi Mezar : 35 x 160 x 22 cm.

Başucu Taşı : 90 x 55-55 x 24 cm.

Ayakucu Taşı : 87 x 57-58 x 21 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu taşı;

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan mezarın başucu taşı kısa kenar ile yekpare durumdadır. Başlık sivri kemer formunda bir tepelikle taçlandırılmıştır. Kısa kenar yanlardan hafif şekilde daralarak başlık ile birleştirilmiştir. Kısa kenar ile başlığın bileştiği yan yüzeyde iki kabara motifi yüksek kabartma tekniğinde işlenmiştir. Kısa kenarın iç yüzeyi yarım ay şeklinde içbükey olarak oyulmuştur. Gövde üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Başucu taşı ince bir silme ile kısa kenardan ayrılmaktadır. Kemer alınlığı üzerine işlenen kitabe metni yıpranmış olduğu için tam olarak tespit edilememiştir.

Ayakucu Taşı;

Kısa kenar ile yekpare durumda bulunan ayakucu taşı sivri kemer formunda bir tepelik ile sonlandırılmıştır. Tepelik ile kısa kenar ince bir silmeyle birbirinden ayrılıp, gövde üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır. Kısa kenarın iç yüzeyi yarım ay biçiminde kavis verilerek oyulmuştur. Kemer ile kısa kenarın birleştiği yerde yan yüzeylerde iki kabara motifi bulunmaktadır. Mezarı oluşturan yan blok taşlar günümüzde mevcut değildir.

Kitabe Metni Ve Latin Harfleri İle Yazılışı

Kitabe metni yıpranmış olduğu için okunamamıştır.

KATALOG NO : 74

FOTOĞRAF NO : 138-139-140
ÇİZİM NO : 116-117
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli Değil.
TARİHİ : Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Linear.
MEZAR TİPİ : Şahideli Toprak Mezar.
BOYUTLARI :

Başucu Taşı : 39 x 16-16 x 17 cm.

Boyun : 9 x 56 cm.

Başlık : 29 x 78 cm.

Ayakucu Taşı : 40 x 21-21 x 9 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan mezar, başucu ve ayakucu taşından oluşmaktadır. Başucu taşının kare prizma gövdesi, köşelerden pahlanarak silindirik boyun formu verilmiştir. Boyun bölgesinden sonra başlık küre biçiminde genişleyerek kavuk görünümünde başlık ile taçlandırılmıştır. Kavuğun ön yüzeyi V harfi oluşturacak şekilde boşluk bırakılarak sarıkla sarılmıştır. Başlığın arka yüzeyi ise boynun hemen üstünde ters V oluşturacak biçimde sarıkla sarılarak başlık oluşturulmuştur. Başlığın üst kısmı düz silindirik formda olup üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Kavuk biçiminde sonlanan başucu taşı, silindirik formda daralarak kare prizma gövde ile birleştirilmiştir. Gövdenin arka yüzeyinde tam ortaya gelecek şekilde linear tekniğinde daire motifi işlenmiştir. Başucu taşı üzerinde kitabe veya süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Ayakucu Taşı;

Yine aynı malzeme kullanılarak yapılan ayakucu taşının gövdesi, paralel kenarlar ile yükselen dikdörtgen plaka forma sahiptir. Ayakucu taşının gövdesi

üçgen alınlıklı bir tepelik ile sonlandırılmıştır. Gövdenin her iki yüzeyinde de bezeme unsuruna yer verilmemiştir.

Kitabe metni bulunmamaktadır.

KATALOG NO : 75

FOTOĞRAF NO : 141
ÇİZİM NO : 118
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019 /17.03.2020
AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli Değil.
TARİHİ : Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak kabartma.
MEZAR TİPİ : Belli Değil.
BOYUTLARI :

Başucu Taşı : 13 x 13 – 13 x 13 cm.

Boyun : 6,5 x 42 cm.

Başlık : 12 x 48 x 50 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan mezardan günümüze sadece başucu taşı gelebilmiştir. Kare prizma gövdeye sahip olan başucu taşı gövdesi, köşelerden daralarak silindirik boyun formunu almıştır. Boyun hafif genişleyerek fes tipinde başlık ile sonlandırılmıştır. Fes, aşağıdan yukarı doğru genişleyen düz silindirik formdadır. Fesin tepesinden aşağı doğru uzanan püskül, kabartma olarak başlığa işlenmiştir.

Fes tipi başlık silindirik boyunla daralarak kare prizma gövdeyle birleşmektedir. Gövde üzerinde kitabe metni veya herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır. Tamamen sade bırakılmıştır. Gövdenin büyük bir bölümü günümüzde toprak altındadır.

Kitabe metni bulunmamaktadır.

KATALOG NO : 76

FOTOĞRAF NO : 142-143-144
ÇİZİM NO : 119-120
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli Değil
TARİHİ : Belli Değil
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : -
MEZAR TİPİ : Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI :

Çerçeveli Mezar : 15 x 120 x 58 cm.

Başucu Taşı : 25 x 12-12 x 12 cm.

Boyun : 5 x 43 cm.

Başlık : 17 x 56 cm.

Ayakucu Taşı : 37 x 16-16 x 8 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Baş ve ayakucu taşlarının moloz taşlarla çevrilerek dikdörtgen çerçeve oluşturulduğu bu mezar örneğinde volkanik tüf kaya kullanılmıştır. Ölçülerinden çocuk mezarı olduğu anlaşılmaktadır. Başucu taşının gövdesi kare prizma formda olup köşelerden daralarak silindirik boyun formu verilmiştir. Silindirik formda olan boyun, kavuk görünümünde bir başlık ile taçlandırılmıştır.

Kavuk biçiminde olan başlığın ön yüzeyi V harfi şeklinde boşluk bırakılarak sarıkla sarılmıştır. Kavuğun üst kısmı silindirik formda olup üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır. Kavuk biçiminde düzenlenen başlık silindirik boyun formu ile daralarak kare prizma gövde ile birleştirilmiştir. Gövde yüzeyinde herhangi bir bezeme veya kitabe metni bulunmamaktadır.

Ayakucu Taşı;

Yine aynı malzeme ile yapılmış olan ayakucu taşının gövdesi paralel kenarlar ile yükselen dikdörtgen plaka formundadır. Gövde üçgen alınlıklı tepelik

ile sonlandırılmıştır. Gövdenin her iki yüzeyinde de bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Ölçülerinden bebek mezarı olduğu anlaşılan mezarda baş ve ayakucu taşları moloz taşlarla çevrilmiştir. Taş üzerinde bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe metni bulunmamaktadır.

KATALOG NO : 77
FOTOĞRAF NO : 145
ÇİZİM NO : 121
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli Değil
TARİHİ : Belli Değil
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : -
MEZAR TİPİ : Belli Değil.
BOYUTLARI :

Başucu Taşı : 20 x 16-16 x 16 cm.

Boyun : 10 x 52 cm.

Başlık : 21 x 53 - 60 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan başucu taşı, kare prizma gövdeye sahiptir. Kare prizma gövde köşelerden daralarak silindirik boyun formunu alıp fes biçiminde başlık ile taçlandırılmıştır.

Boyun bölgesinde hafif şekilde genişleyerek ayrılan fes, aşağıdan yukarı doğru genişleyen düz silindirik bir forma sahiptir. Silindirik forma sahip olan başlık üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır. Başlığın üst kısmının kenarları günümüzde kırılmış vaziyettedir.

Aşağıdan yukarıya doğru genişleyen başlık, silindirik boyun formuyla dalarak kare prizma biçiminde gövde ile birleştirilmiştir. Gövdenin herhangi bir yüzeyinde bezeme unsuru veya kitabe bulunmamaktadır.

Kitabe metni bulunmamaktadır.

KATALOG NO : 78
FOTOĞRAF NO : 146
ÇİZİM NO : 122
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli Değil.
TARİHİ : Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : -
MEZAR TİPİ : Belli Değil.
BOYUTLARI :
Başucu Taşı : 20 x 14 – 14 x 14 cm.
Boyun : 4,5 x 45 cm.
Başlık : 13 x 48 - 54 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Sadece başucu taşından oluşan mezar örneği volkanik tüf kaya kullanılarak yapılmıştır. Başucu taşının gövdesi kare prizma forma sahiptir. Gövde kenarlardan daralarak silindirik boyun formunu almıştır. Boyun hafif genişleyerek fes tipi başlık ile taçlandırılmıştır.

Boyun bölgesinden hafif genişleyerek yukarı doğru uzanan başlık üzerinde süsleme bulunmamaktadır. Fes, aşağıdan yukarı doğru genişleyen düz silindirik formdadır. Başlık ve gövde üzerinde herhangi bir süsleme veya kitabe metni bulunmamaktadır. Fes tipi başlığın tepesinden gövdeye daralarak uzanan saç veya eşarp motifi kabartma olarak işlenmiştir.

Kitabe metni bulunmamaktadır.

KATALOG NO	: 79
FOTOĞRAF NO	: 147-148-149
ÇİZİM NO	: 123-124
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Belli Değil.
TARİHİ	: Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: -
MEZAR TİPİ	: Şahideli Toprak Mezar.
BOYUTLARI	:
Başucu Taşı	: 15 x 16-16 x 15 cm.
Boyun	: 11 x 50 cm.
Başlık	: 22 x 52 - 66 cm.
Ayakucu Taşı	: 43 x 20-20 x 10 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan mezar, başucu ve ayakucu taşından oluşmaktadır. Başucu taşı kare prizma gövdeye sahiptir. Kare gövde kenarlardan daralarak silindirik boyun formunu almıştır. Boyun fes tipinde başlık ile birleşerek son bulmuştur.

Aşağıdan yukarı doğru genişleyen silindirik formdaki fes üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır. Başlık çok hafif genişleyerek boyun bölgesinden ayrılmaktadır. Silindirik formdaki boyun kare prizma gövdeyle birleşmektedir. Gövde yüzeyinde herhangi bir kitabe veya bezeme unsuru bulunmayıp oldukça sade bırakılmıştır.

Ayakucu Taşı;

Yine aynı malzeme ile yapılan ayakucu taşının gövdesi paralel kenarlar ile yükselen dikdörtgen plaka formundadır. Gövde basık kemerli bir tepelik sonlandırılıp üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe metni bulunmamaktadır.

KATALOG NO : 80
FOTOĞRAF NO : 150
ÇİZİM NO : 125
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli Değil.
TARİHİ : Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : -
MEZAR TİPİ : Çerçevesiz Şahideli Mezar.
BOYUTLARI :

Başucu Taşı : 21 x 15-15 x15 cm.

Boyun : 10 x 48 cm.

Başlık : 22 x 51 - 61 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Sadece başucu taşından oluşan bu mezar örneğinde volkanik tüf malzeme kullanılmıştır. Başucu taşının kare prizma gövdesi kenarlardan pahlanarak silindirik boyun formunu almaktadır. Boyun fes biçiminde bir başlık ile taçlandırılmıştır.

Aşağıdan yukarı doğru genişleyen silindirik fes biçimindeki başlık boyun bölgesinde hafif genişleyerek birbiri ile birleştirilmektedir. Başlık üzerinde herhangi bir bezeme unsuruna yer verilmemiştir.

Silindirik formdaki fes, yine silindirik formdaki boynun hafif daralması ile birbirine birleştirilmiştir. Boyun ile birleşen kare prizma gövdenin kenarları üzerinde herhangi bir bezeme unsuruna yer verilmemiştir. Gövdenin büyük bir bölümü günümüzde toprak altındadır.

Kitabe metni bulunmamaktadır.

KATALOG NO : 81
FOTOĞRAF NO : 151
ÇİZİM NO : 126
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli Değil.
TARİHİ : Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : -
MEZAR TİPİ : Belli Değil.
BOYUTLARI :
Başucu Taşı : 20 x 15-15 x 15 cm.
Boyun : 10 x 50 cm.
Başlık : 23 x 47 - 63 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan bu mezarın sadece başucu taşı bulunmaktadır. Kare prizma gövdeye sahip olan başucu taşı kenarlardan pahlanarak silindirik boyun ile birleşip fes tipi başlık ile taçlandırılmıştır. Başlık boyun bölgesinden hafif genişleyerek birbiri ile birleşmiş durumdadır.

Fes biçimindeki başlık aşağıdan yukarı doğru genişleyen silindirik forma sahiptir. Başlık üzerinde herhangi bir bezeme unsuruna yer verilmemiş oldukça sade bırakılmıştır. Fes biçimindeki başlık silindirik boyun ile kare prizma forma sahip olan gövde birbirine birleştirilmiş durumdadır. Kare prizma gövde üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır. Gövdenin büyük bir bölümü günümüzde toprağa gömülü vaziyette bulunmaktadır.

Kitabe metni bulunmamaktadır.

KATALOG NO	: 82
FOTOĞRAF NO	: 152-153-154
ÇİZİM NO	: 127
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Belli Değil.
TARİHİ	: Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: -
MEZAR TİPİ	: Şahideli Toprak Mezar.
BOYUTLARI	:
Başucu Taşı	: 27 x 16-16 x 16 cm.
Boyun	: 6 x 59 cm.
Başlık	: 24 x 76 cm.
Ayakucu Taşı	: 52 x 23-24 x 11 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf kaya kullanılarak yapılan mezar, başucu ve ayakucu taşından meydana gelmektedir. Başucu taşının kare prizma gövdesi köşelerden pahlanarak silindirik boyun formunu alıp kavuk biçimindeki başlık ile taçlandırılmıştır.

Başlık iki bölümden oluşmaktadır. Üst bölümü basık düz silindir biçimindedir. Alt kısmı ise boyundan genişleyerek küre biçimini almıştır. Kavuk tipindeki başlık üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır. Başlıktan sonra silindirik biçimde daralan boyun, kare prizma gövdeyle birleştirilmiştir. Gövde kenarları üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmayıp oldukça sade bırakılmıştır. Gövde doğrudan toprağa yerleştirilmiş olup büyük oranda toprak altındadır.

Ayakucu Taşı;

Paralel kenarlarla uzanan dikdörtgen plaka formundaki ayakucu taşı volkanik tuf malzeme kullanılarak yapılmıştır. Dikdörtgen plaka formundaki ayakucu taşının gövdesi üçgen alınlıklı bir tepelik ile sonlandırılmıştır. Gövde yüzeyinde herhangi bir bezeme unsuruna yer verilmemiştir.

Kitabe metni bulunmamaktadır.

KATALOG NO	: 83
FOTOĞRAF NO	: 155-156-157
ÇİZİM NO	: 129-130
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Belli Değil.
TARİHİ	: Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Linear
MEZAR TİPİ	: Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI	:

Çerçeveli Mezar : 12 x 120 x 60 cm.

Başucu Taşı : 15 x 13-13 x 13 cm.

Boyun : 4 x 45 cm.

Başlık : 14 x 52 cm.

Ayakucu Taşı : 29 x 15-15 x 8 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan bu mezar; başucu, ayakucu ve bu taşları dikdörtgen çerçeve içine alan kesme blok taşlardan oluşmaktadır. Ölçülerinden bebek mezarı olduğu düşünülmektedir.

Başucu Taşı;

İki yan kanat arasına doğrudan toprağa yerleştirilen başucu taşının gövdesi, kare prizma forma sahiptir. Gövde kenarlardan pahlanarak silindirik boyun formu verilmiştir. Silindirik formada olan boyun, takke biçiminde başlık ile taçlandırılmıştır.

Takke görünümlü başlığın yüzeyi tepeden aşağı inen kazıma çizgilerle dilimlere ayrılarak hareketlilik sağlanmıştır. Başlığın tepe noktasında başlayan bu çizgiler başlığın boyun kısmına kadar uzanmaktadır. Yedi çizgi ile sekiz dilime ayrılmıştır. Başlık boyun bölgesinde daralarak silindirik form alıp kare gövde ile birleştirilmiştir. Gövde üzerinde herhangi bir bezeme unsuruna yer verilmemiştir. Gövde büyük oranda toprağa karışmış durumdadır.

Ayakucu Taşı;

Yine aynı malzemeden yapılan ve paralel kenarlarla yükselen ayakucu taşının gövdesi, dikdörtgen plaka formundadır. Gövde üçgen alınlıklı bir tepelik ile sonlandırılmıştır. Gövdenin her iki yüzeyinde de bezeme unsuruna yer verilmemiştir.

Mezarı çevreleyen blok taşlar yerden çok fazla yüksekte olmayıp içerisi toprak ile doldurulmuştur. Blok taşlar üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe metni bulunmamaktadır.

KATALOG NO : 84
FOTOĞRAF NO : 158
ÇİZİM NO : 131
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli Değil.
TARİHİ : Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : -
MEZAR TİPİ : Belli Değil.
BOYUTLARI :

Başucu Taşı : 25 x 15-15 x 15 cm.

Boyun : 8 x 49 cm.

Başlık : 25 x 65 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Sadece başucu taşından oluşan bu mezar örneğinde volkanik tüf malzeme kullanılmıştır. Başucu taşının kare prizma gövdesi kenarlardan pahlanarak silindirik boyun formunu almıştır. Boyun kavuk biçiminde başlık ile taçlandırılmıştır.

Kavuk iki bölümden oluşmaktadır. Üst bölümü düz silindirik formdadır. Alt kısmı ise boyundan genişleyerek oval biçimde sarıkla sarılmıştır. Başlığın ön yüzünde V harfi oluşturacak biçimde boşluk bırakılarak sarık sarılmıştır. Arka yüzeyi ise boyun bölgesinin hemen üstünde ters V harfi biçiminde boşluk bırakılarak sarılmıştır. Kavuğun üst kısmı ise silindirik formda olup üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Kare prizma gövdeye sahip olan başucu taşının kenarları üzerinde herhangi bir bezeme unsuru veya kitabeye yer verilmeyip oldukça sade bırakılmıştır.

Kitabe metni bulunmamaktadır.

KATALOG NO : 85
FOTOĞRAF NO : 159-160
ÇİZİM NO : 132
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli Değil.
TARİHİ : Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : -
MEZAR TİPİ : Sandık Tarzı Lahit Biçimi Mezar.
BOYUTLARI :
Kapak Taşı : 19 - 10 x 70 – 61 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılan mezar, sadece kapak taşından oluşmaktadır. Kapak taşı ortadan kırılmış iki parça halindedir. Mezardan günümüze başka bir bölüm ulaşmamıştır. Dikdörtgen prizma, kırma çatı şeklinde düzenlenen kapak taşının, iki ucuna kare oyuklar açılmıştır. Bu oyuklara baş ve ayakucu taşları yerleştirildiği düşünülmektedir. Taş üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe metni bulunmamaktadır.

KATALOG NO : 86
FOTOĞRAF NO : 161-162
ÇİZİM NO : 133
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli Değil.
TARİHİ : Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : -
MEZAR TİPİ : Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI :
 Ayakucu Taşı : 40 x 19-20 x 10 cm.
 Çerçeveli Mezar : 12 x 143 x 62 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Ayakucu Taşı;

Mezar; sadece ayakucu taşı ve bunu dikdörtgen çerçeve içine alan kesme blok taşlardan oluşmaktadır. Mezarda volkanik tüf malzeme kullanılmıştır. Paralel kenarlar ile uzanan ayakucu taşının dikdörtgen plaka biçimindeki gövdesi, üçgen alınlıklı bir tepelik ile sonlandırılmıştır. Gövde yüzeyi tamamen sade bırakılıp üzerinde bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Ayakucu taşını dikdörtgen çerçeve içerisine alan kesme blok taşlar kısmen toprağa karışmış vaziyettedir. Çerçeve üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır. İçerisi toprakla doldurulmuştur.

Kitabe metni bulunmamaktadır.

KATALOG NO	: 87
FOTOĞRAF NO	: 163
ÇİZİM NO	: 134
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Belli Değil.
TARİHİ	: Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: -
MEZAR TİPİ	: Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI	:
Çerçeveli Mezar	: 10 x 130 x 60 cm.
Ayakucu Taşı	: 61 x 18-18 x 11 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Ayakucu Taşı;

Volkanik tüf malzeme ile yapılan bu mezar örneğinde sadece ayakucu taşı ve ayakucu taşını dikdörtgen çerçeve içine alan kesme blok taşlardan oluşmaktadır. Ayakucu taşını çevreleyen dikdörtgen kesme taşlar yerden çok fazla yüksekte olmayıp içerisi toprakla doldurulmuştur. Mezarı çevreleyen taşlar üzerinde bezeme unsuru bulunmamaktadır. Doğrudan toprağa yerleştirilmiş olan ayakucu taşının gövdesi paralel kenarlarla yükselen dikdörtgen plaka formundadır. Gövde üçgen alınlıklı tepelik ile sonlandırılmıştır. Gövdenin her iki yüzeyi sade bırakılıp bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe metni bulunmamaktadır.

KATALOG NO : 88
FOTOĞRAF NO : 164-165
ÇİZİM NO : 135
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli Değil.
TARİHİ : Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : -
MEZAR TİPİ : Çerçeveli Şahideli Mezar.
BOYUTLARI :
 Çerçeveli Mezar : 15 x 153 x 66 cm.
 Ayakucu Taşı : 31 x 19-19 x 9 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Volkanik tüf kaya kullanılarak yapılan mezar, ayakucu taşı ve ayakucunu çevreleyen kesme blok taşlardan oluşmaktadır.

Ayakucu Taşı;

Volkanik tüf malzemeden yapılmış olan ayakucu taşının gövdesi, paralel kenarlarla yükselen dikdörtgen plaka formunda olup üçgen alınlıklı tepelik ile sonlandırılmıştır. Gövdenin herhangi bir yüzeyinde bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Ayakucu taşını çevreleyen blok taşlar yerden çok fazla yüksekte olmayıp içerisi toprak ile doldurulmuştur. Taş üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe metni bulunmamaktadır.

KATALOG NO	: 89
FOTOĞRAF NO	: 166
ÇİZİM NO	: 136
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Belli Değil.
TARİHİ	: Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Linear.
MEZAR TİPİ	: Belli Değil.
BOYUTLARI	:
Başlık	: 35 x 75 cm.
Boyun	: 10 x 43 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu taşı;

Sadece başlık bölümünden oluşan bu örnekte volkanik tüf malzeme kullanılmıştır. Başucu taşı günümüzde boyun bölgesinden kırık durumdadır. Mezar günümüzde boyun ve başlık kısımlarından oluşmaktadır. Başlık sarık biçiminde tülbentle sarılarak boyun bölgesinde daralıp silindirik bir form almaktadır. Boyun bölgesinde kırılmış olan başlığın gövdesinin ne tür bir forma sahip olduğu kesin olarak bilinmemektedir. Diğer mezar taşlarından yola çıkarak kare prizma gövdeye sahip olduğu düşünülmektedir. Küre şeklinde olan başlığın tepe noktasında başlayan dört çizgi, boyun bölgesine kadar inmektedir. Linear tekniğinde işlenen dört çizgi ile başlık, beş dilime ayrılmıştır. Başlığın arka yüzeyi tamamen düz bırakılmış üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe metni bulunmamaktadır.

KATALOG NO : 90
FOTOĞRAF NO : 167
ÇİZİM NO : 137
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli Değil
TARİHİ : Belli Değil
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : -
MEZAR TİPİ : Belli Değil.
BOYUTLARI :
Boyun : 5 x 50 cm.
Başlık : 25 x 77 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Mezar, günümüzde sadece başlık kısmından oluşmaktadır. Volkanik tüf malzeme kullanılarak yapılmıştır. Başlık, boyun bölgesinden itibaren kırık vaziyettedir. Gövde kısmı günümüzde bulunamayan başlığın, nasıl bir gövde formuna sahip olduğu bilinmemektedir. Diğer örneklerden yola çıkarak kare prizma formda olduğu düşünülmektedir. Silindirik formda boyun ve yanlardan genişleyerek kavuk biçiminde sonlanan başlık bulunmaktadır. Başlık iki bölümden oluşmaktadır. Üst kısmı düz silindirik formda, alt kısmı ise yanlardan genişleyerek küre biçimindedir. Başlık üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe metni bulunmamaktadır.

KATALOG NO : 91
FOTOĞRAF NO : 168
ÇİZİM NO : 138
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli Değil
TARİHİ : Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : -
MEZAR TİPİ : Belli Değil.
BOYUTLARI :
Boyun : 11 x 50 cm.
Başlık : 28 x 81 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı:

Volkanik tüf kaya kullanılarak yapılan bu mezar, sadece başucu taşından oluşmaktadır. Başucu taşı dünümüzde büyük oranda toprak altındadır. Kare prizma gövdeye sahip olan eserin kazılması biraz daha olduğundan kitabesine ulaşamamıştır. Kare gövde köşelerden daralarak silindirik boyun formunu almıştır. Boyun kavuk tipinde bir başlık ile taçlandırılmıştır. Boyun ile başlık hafif genişleyerek birbirinden ayrılmaktadır. Kavuk iki bölümden oluşmaktadır. Üst bölüm düz silindir biçiminde, alt bölüm ise yanlardan hafif genişleyerek küre şeklindedir. Kavuğun ön ve arka yüzü üstten düz V, alttan ters V yapacak şekilde boşluk bırakılarak sarıkla sarılmıştır. Üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe metni bulunmamaktadır.

KATALOG NO	: 92
FOTOĞRAF NO	: 169
ÇİZİM NO	: 139
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alaca Kapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Belli Değil.
TARİHİ	: Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: -
MEZAR TİPİ	: Belli Değil.
BOYUTLARI	:
Boyun	: 4 x 50 cm.
Başlık	: 23 x 72 cm.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Sadece başlık bölümünden oluşan bu mezar taşında volkanik tüf malzeme kullanılmıştır. Eser büyük oranda toprak altında olduğundan gövde kısmına ulaşamamıştır. Silindirik boyundan sonra kare prizma gövdeye sahip olduğu anlaşılmaktadır. Boyun yanlardan genişleyerek kavuk biçiminde başlık ile taçlandırılmıştır. Başlık iki bölümden oluşmaktadır. Üst bölüm düz silindir biçiminde, alt bölüm ise genişleyerek küre biçimdedir. Başlık üzerinde herhangi bir süsleme ögesi bulunmamaktadır. Gövde büyük oranda toprak altında olduğundan kitabesine ulaşamamıştır.

Kitabe metni bulunmamaktadır.

KATALOG NO : 93
FOTOĞRAF NO : 170
ÇİZİM NO :
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli Değil.
TARİHİ : Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : -
MEZAR TİPİ : Belli Değil.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı:

Paralel kenarla uzanan dikdörtgen levha biçimindeki başucu taşı, volkanik tuf kaya malzeme kullanılarak yapılmıştır. Eser günümüzde mezarlıkta bulunmayıp toprağa karışarak kaybolmuş durumdadır. B. Bayram Güngör'ün arşivinden yararlanarak sadece fotoğraflarına ulaşılabilmiştir. Fotoğraflar üzerinden tespit ettiğimiz eserin ölçüleri bilinmemektedir. Paralel kenarlarla uzanan gövde sivri kemer formunda bir tepelik ile sonlandırılmıştır. Başucu taşının gövde yüzeyine işlenmiş olan iki satırlık kitabe metni bulunmaktadır. Kitabesi yıpranmış olduğundan okunamamıştır.

Kitabe metni okunamamıştır.

KATALOG NO	: 94
FOTOĞRAF NO	: 171
ÇİZİM NO	:
BULUNDUĞU YER	: Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ	: 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ	: Belli Değil.
TARİHİ	: Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ	: Alçak Kabartma
MEZAR TİPİ	: Belli Değil.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Eser, sadece başucu taşından meydana gelmektedir. Volkanik tüf malzeme kullanılmıştır. Günümüzde mezarlıkta bulunmayan mezar taşı arşivler üzerinden tespit edilmiştir. Kare prizma gövdeye sahip olan eser silindirik boyun formu verilerek dilimli sarıkla taçlandırılmıştır. Başlığın arka yüzeyi sarıkla sarılırken ön yüzeyi düz tutulmuştur. Yarısına yakın bölümü kırılmış durumdadır.

Taşın ön yüzeyine işlenen kitabe metninde alçak kabartma tekniği kullanılmıştır. Satırlar birbirine paralel olarak sülüs hatla yazılmıştır. Kitabe yüzeye herhangi bir sınırlama getirilmeden serbest düzende işlenmiştir. Eser üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe metni okunamamıştır.

KATALOG NO : 95
FOTOĞRAF NO : 172
ÇİZİM NO :
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli Değil.
TARİHİ : Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : -
MEZAR TİPİ : Belli Değil.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Günümüzde mezarlıkta bulunmayan mezar taşı diğer eserlerden yola çıkarak volkanik kayadan yapıldığı düşünülmektedir. Eser B. Bayram'ın arşivinden tespit edilmiştir. Bu nedenle de ölçüleri bilinmemektedir. Kare prizma gövdeye sahip olan eser, köşelerden pahlanarak silindirik boyun formu verilmiştir. Boyun sarık biçiminde başlık ile taçlandırılmıştır. Sarık verev dilimlerden oluşmaktadır. Başlığın bir bölümü kırılmış durumdadır. Gövde yüzeyinde herhangi bir kitabe metni bulunmamaktadır. Ayrıca süsleme unsurlarına da yer verilmemiştir. Oldukça sade bırakılmıştır. Sarık tipi başlıkta bulunan dilimlerle hareketlilik verilmiştir.

Kitabe metni okunamamıştır.

KATALOG NO : 96
FOTOĞRAF NO : 173
ÇİZİM NO :
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli değil.
TARİHİ : Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : Alçak Kabartma.
MEZAR TİPİ : Belli Değil.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Sadece başucu taşından oluşan mezar örneğinde, volkanik tuf kaya kullanılmıştır. Başucu taşı paralel biçimde uzanan gövdeye sahiptir. Gövde yuvarlak kemer formunda tepelik ile sonlandırılmıştır. Günümüzde sadece fotoğrafları bulunan bu eserin gövdesi büyük oranda toprak altındadır. İki satırlık kitabe metni bulunmaktadır. Kitabe alçak kabartma tekniğinde satırlar birbirine paralel olarak işlenmiştir. Sülüs hatla yazılmıştır. Gövde üzerine herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe metni okunamamıştır.

KATALOG NO : 97
FOTOĞRAF NO : 174
ÇİZİM NO :
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli Değil.
TARİHİ : Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : -
MEZAR TİPİ : Belli Değil.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf kaya malzeme kullanılarak yapılan başucu taşının gövdesi, paralel kenarlarla uzanan dikdörtgen plaka formundadır. Gövde yuvarlak kemerli tepelik ile sonlandırılmıştır. Gövde yüzeyine işlenen iki satırlık kitabe metni bordürle birbirinden ayrılmıştır. Günümüzde sadece fotoğrafları bulunan eser, gövdeden itibaren kırık durumdadır. Eser mezarlıkta tespit edilmediğinden ölçüleri bilinmemektedir. Üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Kitabe metni okunamamıştır.

KATALOG NO : 98
FOTOĞRAF NO : 175-176
ÇİZİM NO :
BULUNDUĞU YER : Battalgazi Alacakapı Mahallesi Mezarlığı
İNCELEME TARİHİ : 26.09.2018/ 07.02.2019
AİT OLDUĞU KİŞİ : Belli Değil.
TARİHİ : Belli Değil.
İŞLENİŞ NİTELİĞİ : -
MEZAR TİPİ : Belli Değil.

GENEL TANIM VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Başucu Taşı;

Volkanik tüf kaya malzeme kullanılarak yapılmış olan mezar taşı, baş ve ayakucu taşlarından oluşmaktadır. Günümüzde mezarlıkta bulunmayan eser B. Bayram Güngör'ün arşivdeki fotoğraflardan tespit edilmiştir. Bu yüzden ölçüleri bilinmemektedir. Silindirik gövdeye sahip olan baş ve ayakucu taşları düz formla sonlandırılmıştır. Fotoğraflardan anlaşıldığı üzere eser büyük oranda toprak altında kalmıştır. İki satırlık kitabe metni bulunup diğer kısımları toprak altındadır. Kitabe taş yüzeyine alçak kabartma olarak sülüs hatla yazılmıştır. Gövde üzerinde bezeme unsuru bulunmamaktadır.

Ayakucu Taşı;

Yine aynı malzeme ile yapılmış olan ayakucu taşı silindirik gövde formuna sahiptir. Gövde büyük oranda toprak altındadır. Üzerinde herhangi bir bezeme unsuru bulunmayıp oldukça sade bırakılmıştır. Sadece fotoğrafları bulunan eserin ölçüleri bilinmemektedir.

Kitabe metni okunamamıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. DEĞERLENDİRME VE KARŞILAŞTIRMA

Malatya ilinin Battalgazi İlçesi Alacakapı Mahallesi'nde, 1.40b.08a pafta, 803 no'lu (tescil fişi rapor) parsel alanı üzerinde bulunan, Osmanlı dönemine ait mezar taşları incelenme konusu olarak ele alınmıştır. Mezarlığın güneyinde, Ağız Dış Sağlığı Merkezi, batısında Sanayi Caddesi, kuzey ve doğusunda yerleşim alanları bulunmaktadır. Mezarlığın, kuzey, güney ve batı kenarları beton duvarlarla, doğu duvarı ise tahta, ağaç ve tel örgüler ile çevrelenmiştir. Batı ve kuzey duvarının üzerinde demir çubuklarla yapılmış korkuluklar uzanmaktadır. Mezarlık, kuzey güney doğrultusunda uzanan yamuk dikdörtgen planlıdır. 3523 m2 alan üzerine yapılandırılmıştır (Anonim, 2016, s.435). Mezarlığa giriş batı duvarına açılan demir parmaklıklı bir kapı açıklığı ile sağlanmaktadır. Kapı açıklığının hemen solunda günümüzde mezarlar tahrip edilerek bir elektrik panosu inşa edilmiştir. Günümüzde bakımsız bir halde olan mezarlıkta, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerine ait mezar taşları bulunmakta fakat günümüzde defin yapılmamaktadır.

Ayrıca mezarlıkta bulunan türbe, baldeken tarzda olup günümüze sadece bir duvarı gelebilmiştir. Üst örtü yıkılmış vaziyettedir. Üzerinde bir kitabe veya süsleme unsuru bulunmamaktadır.

Mezarlıkta toplam 98 adet mezar, 128 adet mezar taşı tespit edilmiştir. Burada bulunan 92 adet mezarın, 30'u baş ve ayakucu taşı, 58'i başucu (İki eser sadece başlık kısmından oluşmaktadır. Katalog No: 89,90), 3'ü sadece ayakucu taşından (Kat. No: 86,87,88) ve bir eser (Kat. No: 85) mezarı oluşturan kapak taşından meydana gelmektedir. Ayrıca B. Bayram Güngör tarafından 10 yıl önce yapılan araştırmada tespit edilen fakat günümüzde kaybolan 6 adet mezar taşı daha tespit edilmiştir. Bu mezar taşlarına ulaşamadığı için ölçüleri verilmeden katalog kısmında değerlendirmeye alınmıştır. Sadece fotoğraflar ile desteklenerek anlatılmıştır. Mezarlıkta, Cumhuriyet Dönemine ait mezar taşları bulunmakta, bunlar çalışma kapsamına dahil edilmemiştir. Mezarlıkta bulunan mezar taşlarının 47 tanesi erkek, 17 tanesi kadına ait mezar taşlarıdır. 34 mezar taşı üzerinde

herhangi bir kitabe olmadığı veya kitabesinin yıpranmasından dolayı kimlik tespiti yapılamamıştır.

İncelenen eserlerin 61 adedinin tarihi tespit edilmiştir. 12 (Kat. No: 62,63,64,65,66,67,68,69,70,71,72,73) mezar taşı üzerinde kitabe metni bulunmakta fakat tarih kısmına yer verilmediğinden ya da kitabesi yıpranmış olduğundan, 11 adet (Kat. No: 74,75,76,77,78,79,80,81,82,83,84) mezar taşının ise tamamen sade bırakılıp, üzerinde herhangi bir tarih veya süslemeye yer verilmediğinden tarihi tespit edilememiştir. Ayrıca yine mezarlıkta tespit edilen 3 adet mezarın (Kat. No: 86,87,88) sadece ayakucu taşının, bir mezarın (Kat. No: 85) sadece mezarı oluşturan kapak taşının ve iki adet (Kat. No: 89,90) mezarın da sadece başlık kısmının bulunmasından dolayı tarihleri tespit edilememiştir. İki adet mezar taşı (Kat. No: 91,92) ise büyük oranda toprak altında olduğundan tarihi ve kimliği tespit edilememiştir.

Alacakapı Mahallesinde bulunan, Osmanlı mezar taşları 17. yüzyıl başı ile 20. yüzyılın başları aralığında tarihi belirlenen mezar taşlarından oluşmaktadır. Bu mezar taşlarının 1'i 17. yüzyıla (Kat. No:1), 22'si 18. yüzyıla (Kat. No:2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23), 30'u 19. yüzyıla (Kat. No: 24,25,26,27,28,29,30,31,32,33,34,35,36,37,38,39,40,41,42,43,44,45,46,47,48,49,50,51,52,53), 8'i de (Kat. No: 54,55,56,57,58,59,60,61) 20. Yüzyılın ilk çeyreğine aittir. Yapılan araştırma sonucunda incelenen eserlerin tarih sınırları (H.1031) M.1622 ile (H.1331) M.1913 yılları arasındadır.

4.1.MALZEME

Battalgazi İlçesi Alacakapı Mahallesi'nde yer alan mezarlıkta incelenen 128 adet mezar taşının tamamında, yörede çok fazla bulunan, işlenmesi kolay olan volkanik trans taşı malzeme ile yapılmıştır. Bu malzeme türünün Malatya'nın diğer ilçelerinde bulunan mezarlıklarda da kullanıldığı görülmektedir. Bu malzemenin Gelincik Tepesi mevkiinde temin edildiği düşünülmektedir. Taşın bu denli fazla kullanılmasının nedeni yörede rahat bulunabilmesi ve taşın kolay işlenmesinden kaynaklanmaktadır (Taşların tanımlanması Jeolog Burhanettin Tüzün tarafından yapılmıştır).

4.2.YAPIM TEKNİĞİ VE İŞLENİŞ NİTELİĞİ

İncelenen mezar taşlarının kitabe metni ve süslemelerinde, oyma ve linear teknikleri kullanılmıştır. Oyma tekniğini, yüzeyin oyulması sonucunda ortaya çıkmaktadır (Gün, Can, Nefes, Çakır, 2016, s.61). Motif, zemin seviyesinden çok yüksek tutulmadan, hafif kabarık olarak işlendiğinde alçak kabartma, zeminden daha yüksek, hacimli ve daha taşkın işlendiğinde yüksek kabartma olarak isimlendirilir. Linear olarak isimlendirilen diğer teknik ise çizgisel kazıma tekniğidir. Bu teknikte süslemeyi oluşturan motifler sert uçlu bir aletle kazınarak oluşturulmaktadır (Eren, 2011, s.616).

İncelenen eserlerin kitabeleri alçak kabartma olarak işlenmiştir. Kitabede alçak kabartma uygulanan mezar taşlarının gövde yüzeyi genelde bezemesizdir. Ancak birkaç mezar taşında motife yer verildiği görülmektedir. Motiflerin alçak kabartma olarak işlendiği 12 eser (Kat. No: 7,9,11,21,23,27,34,42,45,71,75,78) tespit edilmiştir. Yüksek kabartma, altı mezar örneğinin (Kat No: 48,50,53,55,64,73) baş ve ayakucu taşlarının kısa kenar ile birleştiği yerde görülmektedir. Burada kabara motiflerine yer verilmiştir. Linear tekniği ile alçak kabartma olarak işlenen iki örnek (Kat No: 5,7) tespit edilmiştir. Sadece linear tekniği ise dört örnekte (Kat. No: 69,74,83,89) görülmektedir.

4.3.MEZAR ÇEŞİTLERİ

İncelenen mezarlıkta şahideli toprak, çerçeveli şahideli, lahit biçimi şahideli mezar olmak üzere üç ayrı tip mezar tespit edilmiştir. Bunlar arasında en çok çerçeveli şahideli ve şahideli toprak mezar tipi bulunmaktadır.

4.3.1. Şahideli Toprak Mezarlar:

En basit mezar tipidir. Toprak üzerinde bulunan baş ve ayakucu taşlarının bağımsız olarak toprağa yerleştirilmesi ile oluşan mezar tipidir. İncelenen eserlerin 10'u (Kat. No: 2,4,10,11,33,43,72,74,79,82) bu gruba dahil olduğu anlaşılmaktadır. Bu eserlerin 6 adedinin (Kat. No: 2,4,10,11,33,43) tarihi H.1129/M.1717- H.1242/M.1827 yılları aralığındadır. 4'ü (Kat. No: 2,4,10,11) 18.yüzyıl, 2'si (Kat. No: 33,43) 19. yüzyıla aittir. 2 tanesinin (Kat. No: 72,74) üzerinde kitabe olmasına rağmen tarih yoktur, 2 tanesinde de (Kat. No: 79,82) herhangi bir kitabe veya bezeme olmadığından tarihi saptanamamıştır.

4.3.2. Çerçeveli Şahideli Mezarlar:

Baş ve ayakucu taşlarının, kesme blok taşlarla dikdörtgen çerçeve içerisine alınarak oluşturulan bir mezar tipidir. Oldukça sade bir biçimde olan bu mezar tipinde her bir kenarı tek bir taştan oluştuğu gibi birkaç taştan da oluşabilir. Çerçeveyi oluşturan taşlar çok yüksek olmayıp içleri genelde toprak ile doldurulmuştur. 16, 17 ve 18. yüzyıllarda (Tibet, Işın & Yelkenci, 1996, s.246) yaygın bir şekilde kullanıldığı görülmektedir.

İncelenen mezarlık içerisinde 32 adet mezarın (Kat. No: 8,9,12,13,14,15,16,17,23,27,28,29,30,44,48,49,50,52,54,58,60,61,62,63,64,68,76, 80,83,86,87,88) bu grup içerisine girdiği tespit edilmiştir. Mezarların 22 adedinin tarihi bilinmekte ve H.1182/M.1769 ile H.1331/M.1913 yılları aralığındadır. 9 tanesi (Kat. No: 8,9,12,13,14,15,16,17,23) 18.yüzyıla, 9 tanesi (Kat. No: 27,28,29,30,44,48,49,50,52) 19.yüzyıla, 4 tanesi ise (Kat. No: 54,58,60,61) 20.yüzyıla aittir. 10 adedinin tarihi bilinmemektedir. Eserlerin altı tanesi kadın (Kat.No:30,50,60,61,64,68), 9 tanesi (9,12,13,14,15,16,17,23,27,28,29,44,48,49,52,54,58,62,63) erkek mezarıdır. Bu mezarlar içerisinde 7 tanesinin (Kat. No: 8,76,80,83,86,87,88) kimliği belli değildir.

Eserlerin 4 tanesinin (Kat. No: 62,63,64,68) üzerinde kitabe olmasına rağmen tarih belirlenememiş, 6 eser (Kat. No: 76,80,83,86,87,88) üzerinde de kitabe veya süsleme unsuru bulunmadığından tarihi tespit dilememiştir. Dikdörtgen çerçeveli mezarların 19 adedinde, (Kat. No: 8,9,12,16,17,23,28,29,48,50,52,54,60,61,62,63,68,76,83) blok taşlar bütün olarak, 13 adedinde ise (Kat. No: 13,14,15,27,30,44,49,58,64,80,86,87,88) çerçevenin bir kısmı günümüze gelebilmiştir.

4.3.3. Lahit Biçimi Şahideli Mezarlar:

Genelde kaliteli malzemeden, zengin ve önemli kişiler için yapılan (Tibet vd., 1996, s.244) bu mezar tipi; kaide, dikdörtgen prizmatik gövde, kapak taşı, baş ve ayakucu taşlarından oluşmaktadır. Dikdörtgen prizma biçiminde yekpare taş veya taş plakaların çatılması ile oluşturulmaktadır (Tunçel, 1989, s.7). Profilli kaideye sahiptir. Lahit biçimi mezarların, sandık tarzında lahit biçimi, tekne lahit biçimi ve masa biçimi lahit olmak üzere üç tipi bulunmaktadır (Tibet vd., 1996, s.244).

4.3.3.1.Kapak Taşlı Şahideli Mezarlar:

Sembolik lahit (Çal, 2007,s.201) de denilen bu tip mezarlar, yekpare taşın oyulması yada dört parça taşın birleştirilmesi ile oluşmaktadır. Genelde gövde, bir veya birkaç kaide üzerinde yükselmektedir. Baş ve ayakucu taşları, dikdörtgen prizma biçiminde olan gövdenin kısa kenarları üzerinde, kısa kenarla yekpare olarak tasarlandığı gibi, kısa kenar üzerine açılan yuvalar içine yerleştirilmesi ile de oluşturulmaktadır. Bu tip mezarlar üstü kapalı veya açık biçimde taşımıza çıkmaktadır. Üstü açık olanların içi genelde toprak doludur. Kapalı olanların ise içleri boş bırakılarak üzerine kapak taşı yerleştirilmiştir. (Çavuş, 2018, s.24) Orta Asya'da Göktürkler döneminde de benzer örneklerine (Çal, İltar, 2011, s.15) rastlanılmaktadır. 16. yüzyılda Osmanlı döneminde de görülen mezarlar daha çok 18 ve 20. yüzyıllarda yaygın olarak kullanılmıştır. (Çal, 2015, s.305).

İncelenen mezarlıkta bu gruba dahil edilebilecek 2 örnek (Kat. No:51,85) bulunmaktadır. Üzerinde kapak taşı bulunan bu mezarların iki ucuna kare yuvalar açılarak baş ve ayakucu taşları yerleştirilmiştir. M.1285/ H.1868-1869 tarihli, mezar örneğinin (Kat: No: 51) ölçülerinden kız çocuğuna ait bir mezar olduğu anlaşılmaktadır. Mezarın kapak taşı enine ortadan kırılmış vaziyettedir. Gövdesi toprak altında olduğundan tam olarak tespit edilememiştir. Diğer örneğin ise (Kat. No: 85) sadece kapak taşı bulunup mezarı oluşturan diğer unsurlar toprak altındadır. Kapak taşı ortadan kırık birbirinden ayrılmış durumdadır. Tarihi bilinmemektedir.

4.3.3.2.Tekne Lahit Biçimi Mezarlar:

Genelde bir ya da birkaç kademeli kaide üzerinde yükselen, blok taşların dikdörtgen prizma oluşturacak biçimde birleştirilmesi ile oluşmaktadır. Genelde üzeri açık ve içi toprak doludur. Mezar yüksekliği 30,60 cm arasında (Çal, 2017,s.68) değişmektedir. Mezar üzerine yerleştirilen baş ve ayakucu taşları kısa kenarları oluşturan taş bloklar yönünde doğrudan toprağa yerleştirildiği gibi kısa kenar ile yekpare olup devam ettiği de görülmektedir. Bu tip mezarlar 16, 17 ve 18. yüzyıllarda yaygın (Tibet vd., 1996, s.244) olarak görülmektedir.

İncelediğimiz eserler içerisinde 8 adet (Kat. No: 31,32,42,53,55,57,59,73) mezar, bu grup içerisine dahil edilmektedir. 5 mezar örneği (Kat. No: 31,32,42,57,59) kaide üzerinde yükselen, üstü açık, dikdörtgen prizma biçiminde

gövde, kısa kenarları oluşturan taş bloklar yönünde doğrudan toprağa yerleştirilen başucu ve ayakucu taşından oluşmaktadır. Mezarlar H.1225/M. 1810 ile H.1329/M.1911 yılları arasına tarihlendirilmektedir. 3'ü (Kat. No: 31,32,42) 19.yüzyıla ait olup, 2'si (Kat. No: 57,59) 20.yüzyıla aittir. Bu örneklerin 4'ü erkeklere aittir (Kat. No: 32,42,57,59). Birinin cinsiyeti (Kat. No: 31) belirlenememiştir. Diğer 3 örnek (Kat. No: 53,55,73) gövde yine kaide üzerinde yükselmektedir. Dört blok taşın bir araya getirilip birleştirilmesi ile üstü açık dikdörtgen prizma gövde oluşturulmuştur. Bu örneklerde şahideler kısa kenarın devamı olarak yekpare uzanmaktadır. Mezarlar H.1311/M.1894 ile H.1329/M.1911 yılları arasına tarihlendirilmektedir. 2'si kadınlara aittir (Kat. No: 53,55). Birinin cinsiyeti ve tarihi (Kat. No: 73) belli değildir.

Ayrıca incelenen bu mezarlıkta, 46 eserin hangi tip mezar grubuna girdiği saptanamamıştır.

4.4. MEZAR TAŞI FORMLARI

Araştırılan mezarlıkta yer alan mezar taşları, dikdörtgen prizma gövdeli, kare prizma gövdeli, dikdörtgen plaka gövdeli, silindirik gövdeli ve çokgen gövdeli olarak beş gruba ayrılmıştır. Plaka gövdeli mezar taşları kendi içerisinde paralel kenarlarla uzanan, aşağıdan yukarı doğru genişleyen ve aşağıdan yukarı doğru daralan şeklinde alt gruplara ayrılmaktadır.

4.4.1. Kare Prizma Gövdeli Mezar Taşları

İnceleme yapılan mezarlık içerisinde sayıca en fazla olan mezar taşı formu, kare prizma gövdeli mezar taşlarıdır. Mezarlık içerisinde bu formda 65 adet (Kat. No:2,3,4,5,6,8,11,12,13,14,15,16,17,19,20,22,23,24,25,26,27,28,29,31,32,33,34,35,36,38,40,41,42,43,44,49,51,52,54,56,57,58,59,62,63,66,67,69,71,72,74,75,76,77,78,79,80,81,82,83,84,91,92,94,95) tespit edilmiştir. Bu taşların 43 tanesi erkek (Kat. No: 3,5,6,11,12,13,14,15,16,17,19,20,22,23,24,25,26,27,28,29,31,32,33,34,35,36,38,40,41,42,43,44,49,52,54,57,58,59,62,63,67,69,71), 2 tanesi kadın (Kat. No: 51,56) mezarıdır. 5 eserin (Kat. No: 2,4,8,66,72) kitabesi yıpranmış olduğundan kimlik tespiti yapılamamıştır. 15 eser üzerinde de (Kat. No:74,75,76,77,78,79,80,81,82,83,84,91,92,94,95) kitabe olmamasından dolayı

kimliği tespiti yapılamamıştır. Eserler H.1129/M.1717 ile H.1329/ M.1911 yılları arasına tarihlenmektedir. Mezarların 17 adedi (Kat. No: 2,3,4,5,6,8,11,12,13,14,15,16,17,19,20,22,23) 18. yüzyıla, 21 adedi (Kat. No: 24,25,26,27,28,29,31,32,33,34,35,36,38,40,41,42,43,44,49,51,52), 19. yüzyıla, 5 adedi ise (Kat. No:54,56,57,58,59) 20. yüzyıla tarihlendirilmektedir. 8 mezar taşı üzerinde (Kat. No: 62,63,66,67,69,71,72,74) kitabe olmasına rağmen tarih satırı olmadığı için tarihi bilinmemektedir. 10 adet (Kat. No: 75,76,77,78,79,80,81,82,83,84) mezar taşının tarihi ve kimliği hakkında bilgi sahibi olunamamıştır. İki adet mezar taşı (Kat. No: 91,92) çok derin olduğundan kazılamadı, iki adet mezar taşının (Kat. No: 94,95) ise günümüzde mezarlıkta olmayıp sadece fotoğraflardan tespit edilmesinden dolayı tarihi ve kimliği hakkında bilgi edinilememiştir.

İki adet (Kat. No: 89,90) başucu taşı boyun bölgesinden kırılmış vaziyette günümüze gelmiştir. Bu taşların form itibarıyla kare prizma gövdeye sahip olduğu tahmin edilmektedir.

4.4.2. Kareye Yakın Dikdörtgen Prizma Gövdeli Mezar Taşları

Kareye yakın dikdörtgen prizma gövde formuna sahip 3 eser (Kat: No: 45,46,65) tespit edilmiştir. İkisi (Kat. No: 45,46) M. 1836 ,37 tarihli olup 19.yüzyıla aittir. Bir diğer örnek ise (Kat: No: 65) başucu taşının büyük oranda toprak altında olması nedeniyle tarihi bilinmemektedir. Üç mezar taşı da erkeğe aittir.

4.4.3. Çokgen Gövdeli Mezar Taşları

Altıgen gövdeye sahip olan bir adet mezar taşı (Kat. No: 70) tespit edilmiştir. Bu mezar taşının tarihi ve kimliği, kitabesi yıpranmış olduğundan belirlenememiştir.

4.4.4. Silindirik Gövdeli Mezar Taşları

İncelenen mezarlık içerisinde bir adet mezar taşının (Kat. No: 98) silindirik gövdeli olduğu tespit edilmiştir. Taş büyük oranda toprak altında olduğundan tarihi ve kimliği hakkında bilgi verilememektedir. Eski fotoğraflardan yola çıkılarak tespit edilmiştir.

4.4.5. Dikdörtgen Plaka Biçimi Mezar Taşları

4.4.5.1.Paralel Kenarlarla Uzanan Mezar Taşları:

İncelenen mezarlıkta toplam 12 adet paralel kenarlar ile yükselen plaka gövdeli başucu taşı (Kat. No: 1,7,9,18,21,37,39,60,61,93,96,97) tespit edilmiştir. Bu mezar taşları H.1031/M.1622 ile H.1331/M.1913 yılları arasına aittir. Bir eser (Kat. No: 1) 17. Yüzyıla, 4 eser (Kat. No: 7,9,18,21) 18. yüzyıla, 2 eser (Kat. No: 37,39) 19. yüzyıla, 2 eser ise (Kat. No: 60,61) 20.yüzyılın başlarına aittir. Ayrıca günümüzde tahrip olarak kaybolan 3 adet (Kat. No: 93,96,97) mezar taşı daha bulunmaktadır. Bunlar 2010 yılında Birol Bayram Güngör tarafından çekilen fotoğraflarla tespit edilmiştir. Günümüzde sadece fotoğrafları bulunan bu mezar taşlarının kimliği veya tarihi tespit edilememiştir. 7 adet mezar taşı (Kat. No: 1,7,18,21,39,60,61) kadına ait olup, 4 tanesinin (Kat. No: 9,37,93,96,97) kitabesi büyük oranda yıpranmış olduğundan kimlik tespiti yapılamamıştır.

Paralel kenarlar ile uzanan plaka gövdeli 16 adet ayakucu taşı, (Kat. No: 4,8,10,33,42,43,57,59,60,62,72,74,76,79,83,87,88) tespit edilmiştir. Bu taşların 2'si kadın (Kat. No: 10,60), 6 tanesi (Kat. No: 33,42,43,57,59,62) erkeğe ait mezar taşlarıdır. 8 tanesinin ise (Kat. No: 4,8,72,74,76,79,83,87,88) kimliği tespit edilememiştir.

4.4.5.2.Yukarı Doğru Genişleyen Mezar Taşları:

İncelenen mezarlıkta aşağıdan yukarı doğru genişleyen 4 adet başucu taşı (Kat. No: 10,30,47,68) tespit edilmiştir. Tarih sınırları itibarıyla H.1199/M.1785 ile H.1262/M.1846 yılları arasındadır. Bir eser (Kat. No: 10) 18. yüzyıla, iki eser (Kat. No: 30,47) 19. yüzyıla aittir. Bir eserin (Kat. No: 68) ise tarihi bilinmemektedir. Bu mezar taşlarının 3'ü kadın (Kat. No: 10,47,68), biri (Kat. No: 30) erkek mezarıdır.

Yukarı doğru genişleyen 11 adet ayakucu taşı (Kat. No: 2,9,12,14,31,32,51,52,58,82,86) bulunmaktadır. Bunların biri kadına (Kat. No: 51), 6'sı erkeklere (Kat. No: 12,14,31,32,52,58) ve 4'nün (Kat. No: 2,9,82,86) kimliği belli değildir.

4.4.5.3.Yukarı Doğru Daralan Mezar Taşları:

Bu grup içerisine dahil edilebilecek 6 adet başucu taşı (Kat. No: 48,50,53,55,64,73) ve 5 adet ayakucu taşı (Kat. No: 48,50,53,55,73) tespit edilmiştir. Bu mezarlar H.1263/M.1847 ile H.1324/M.1906 tarihleri arasında olup,

3 tanesi (Kat. No: 48,50,53) 19. yüzyıla, biri (Kat. No: 55) 20. Yüzyıla aittir; 2 tanesinin ise (Kat. No: 64,73) kitabesi yıpranmış olduğundan tarihi belli değildir. Bu mezarların 3 tanesi (Kat. No: 48,50,64) çerçeveli mezar tipi grubuna girip, ayakucu taşı kısa kenar üzerinde daralarak devam etmektedir. 3 tanesi ise sandık tarzında lahit biçimli mezar olarak (Kat. No: 53,55,73), lahitin kısa kenarı üzerinde daralarak uzanmaktadır. Mezarların 3'ü (Kat. No: 50,53,55) kadın mezarı, 2'si (Kat. No: 48,64) erkek mezarıdır; bir mezarın ise (Kat. No: 73) kitabesi yıpranmış olduğundan kimliği tespit edilememiştir.

4.5. BAŞLIK VE TEPELİKLER

Başlıklar, genelde zamana ve millete göre değişen, erkek ve kadınların başlarını örtmek için kullandıkları giyecekleridir. Farsça “başını örten” anlamına gelen “serpuş” da denilmektedir (Arseven, 1983, s.182,185). Osmanlı devletinin başlıklarında, 16.yüzyıla kadar çok fazla bir çeşitlilik görülmemektedir. Başlığın toplum içerisinde statü belirleyici özelliğinin olması, devletin yerleşik düzene geçmesi, 16.yüzyıldan sonra gelişmesi ve buna bağlı olarak devlet ve toplum içindeki statünün artması, başlık tiplerinde çeşitliliklerin meydana gelmesine neden olmuştur. (“İmaret”2018, s.110).

Araştırılan mezar taşlarının bir kısmı silindirik boyun ile daralarak çeşitli tiplerde başlıklarla, bir kısmı da silindirik bir boyunla daralmaksızın sivri kemer, yarım daire biçimli kemer ve at nalı kemer biçiminde tepeliklerle sonlandırılmıştır.

4.5.1. Erkek Başlıkları

İncelenen eserlerin başucu taşlarında görülen başlık tipleri; kavuk, fes, sarık ve terlikli takke biçimindedir. Tepelik çeşidi olarak ise kemer formları, sivri kemer, yarım daire biçimli kemer ve at nalı kemer biçiminde olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunların yanı sıra başlık bölümü olmayan düz hatla sonlanan ve günümüzde gövdenin üst bölümünden kırılan ve daire biçiminde başlıklar da bulunmaktadır.

Sarık, sözlük anlamı itibariyle başlıklara ince bir bez, tülbent veya şal gibi bezlerin sarılarak kullanılmasına verilen addır (Koçu, 1969, s.202). Sarık tipi başlığı bulunan mezar taşlarında, vefat eden kişilerin okuma yazma bildiği ve toplum içerisinde şeyhülislamlık gibi önemli görevlerde bulunduğu

anlaşılmaktadır. İstanbul'daki şeyhülislam mezarlarında sarık tipi başlıkların kullanıldığı görülmektedir (Bilgiç, 2019,s.232). Kavuklar genelde sarıkla sarıldığı için sarıkla aynı anlamda kullanılmıştır. Başlık üzerine sarılan sarıkta, başlık hiç görünmez ya da çok az görünürse sarık, iç kısmındaki başlığın büyük ölçüde görüldüğü başlık kavuk olarak isimlendirilmiştir (Çal, 2000, s.209). İncelenen mezarlar içerisinde 5 adet (Kat. No: 5,69,89,94,95) sarık tipi başlık tespit edilmiştir. Sadece bir tanesinin (Kat. No: 5) tarihi (1727,1728) bilinmektedir. Bu eser 18.yüzyıla ait erkek mezarıdır. Bir tanesinin (Kat: No: 69) gövdesi büyük oranda toprak altında olduğundan tarihi tespit edilememiştir. Biri (Kat: No: 89) boyun bölgesinden itibaren kırık olduğundan tarihi ve kimliği bilinmemektedir. Diğer iki eser (Kat. No: 94,95) ise günümüzde mezarlıkta bulunmayıp sadece fotoğraflar üzerinden tespit edildiğinden tarih ve kimliği bilinmemektedir.

Kavuk, yüzü çuhadan olan, içinde astarı bulunan, çuha ile astar arasına pamuk yerleştirilip çeşitli geometrik şekiller verilerek dikilen başlığa kavuk denilmektedir. Kavuğun üzeri mutlaka sarıkla sarılmaktadır (Koçu, 1969, s.149). Kavuklar, sarıkla sarılı olduğu için bazen sarıkla aynı anlamda kullanılmaktadır. Kallavi, Mücevveze, Horasani, Selimi, Katibi, Serdengeçti kavuğu gibi farklı isimlerle anılan türleri bulunmaktadır. İncelenen mezar taşları içerisinde 43 adet (Kat. No: 2,8,12,13,14,15,16,17,19,20,22,24,25,26,27,28,29,31,32,33,35,36,38,40,41,43,44,49,57,58,59,62,63,66,67,72,74,76,82,84,90,91,92) başlığın kavuk biçiminde taçlandırıldığı tespit edilmiştir. Bu eserlerin 11'i (Kat. No: 2,8,12,13,14,15,16,17,19,20,22) 18. Yüzyıla, 17'si (Kat. No: 24,25,26,27,28,29,31,32,33,35,36,38,40,41,43,44,49) 19. Yüzyıla, 3 tanesi de (Kat. No: 57,58,59) 20. Yüzyıla aittir. 6 adet (Kat. No: 62,63,66,67,72,74) eser üzerinde kitabe olmasına rağmen tarih bulunmadığından, 6 adet mezar taşı (Kat. No: 76,82,84,90,91,92) üzerinde herhangi bir tarih veya bezeme unsuru olmadığından bu eserlerin tarihi bilinmemektedir. Kavuk biçiminde düzenlenen başlıkların hemen hemen hepsi erkeğe aittir. Tüm eserlerde başlık iki bölümden oluşmakta ve başlık kısmına sarılan sarık yanlardan hafif dışa taşacak şekilde sarıkla sarılmıştır. Üst kısmı ise düz silindirik biçimdedir. Kavuk tipi başlıklarda sarık, başlığın ön yüzünde düz V biçiminde, arka yüzünde ise ters V biçimi oluşturacak şekilde sarılmıştır.

Bu başlıkların 30'u (Kat. No:2,8,12,13,14,15,16,17,19,20,22,25,26,28,29,33,35,36,38,40,41,43,44,49,66,72, 74,76,84,91) sarıkla sarılıp, ön yüzü V biçimde, arka yüzü ters V biçiminde boşluk bırakılarak sarılmıştır.

12 tanesi (Kat: No: 24,31,32,57,58,59,62,63,67,82,90,92) ise boyun bölgesinden hafif dışa taşkın, düz küre biçimindedir. Bir tanesi de (Kat: No: 26) diğerlerinden farklı olarak, düz şekilde sarıkla sarılmış, ayrıca üzerine diyogonal olarak bir sarık daha sarılmıştır. 19. Yüzyıla aittir. Kavuğun tepelik bölümü silindirik biçiminde olup verrev olarak sonlandırılmıştır. İncelenen eserlerde kavuklar üzerinde herhangi bir geometrik veya bitkisel motif bulunmamaktadır. Kavuk tipi başlıklı mezar taşlarının hepsi erkeklere aittir.

Fes, genellikle kırmızı keçeden yapılan, siyah püskülü bulunan, tepesi düz, silindirik biçimde olan bir başlık tipidir (Sipahi, Çetin, 2010, s.234). 16. Yüzyılda Kuzey Afrika'nın, Osmanlı'nın eline geçmesiyle fes, Türk kültürüne girmiştir. 1827 yılında ilk kez orduda kullanılmaya başlamış ve ardından 1828 yılında II. Mahmut'un kıyafet devrimi ile halk tarafından kullanılmaya devam edilmiştir (Çal, 2000, s. 212). Fesler Mahmudiye, Mecidiye, Aziziye ve Hamidiye gibi farklı isimlerle anılmaktadır. (Koçu, 1969, s.115; Yiğit Ünlüsoy, 2014, s. 13).

İncelenen mezar taşları içerisinde başlığı fes biçiminde taçlandırılan 19 adet (Kat: No: 3,4,11,23,34,42,45,46,51,54,56,65,71,75,77,78,79,80,81) mezar taşı tespit edilmiştir.

Mecidiye kalıplı fesler, form itibari ile üst çap alt çaptan daha geniş tutularak yukarı doğru genişleyen fesler daha çok hizmetli, katip, paşa görevi ve konumunda olana kişiler tarafından kullanılmıştır. Sulatan Abdülmecit döneminde (1839-61) yoğun olarak kullanıldığı için Mecidiye kalıplı fes olarak anılmaktadır. Hizmetli, kâtip, paşa gibi insanlar bu tip fesi kullanmaktadır (Çal, 2000, s.212). İncelenen eserler arasında form itibariyle bu grupta 12 adet eser (Kat: No: 3,4,11,23,34,65,75,77,78,79,80,81) tespit edilmiştir. Eserlerin 4'ü (Kat. No: 3,4,11,23) 18.yüzyıla, 1'i (Kat. No: 34,) 19.yüzyıla, 7'sinin (Kat. No:65,75,77,78,79,80,81) tarihi bilinmemektedir.

Aziziye kalıplı fesler, başlığın alt çapı üst çapından daha geniş ve boyutu daha küçüktür. Bu tip fesler daha çok II. Mahmut'un oğlu Abdülaziz (1861-76)

döneminde görülmektedir. Asker ve memurlar daha çok bu başlığı kullanmaktadır (Sipahi, Çetin, 2010, s.236). Bu gruba girdiği düşünülen 2 adet (Kat: No: 54,71) mezar taşı tespit edilmiştir.

Hamidiye kalıplı fesler, II. Abdulhamit döneminde (1876-1909) ortaya çıkan (Sipahi, Çetin, 2010, s.236) ve form itibari ile fesin üst çapı alt çapından daha dar olan fes biçimidir. Aziziye tipine göre daha yüksektir. Kehribarcı, derviş ve öğrencilerin kullandığı feslerdir (Çal, 2000, s.212). Alt ve üst çap arasındaki farklılık daha azdır ve feslerin boyu daha uzundur (Eren, 2011, s.623). İncelenen mezar taşlarının başlıklarının çaplarına bakıldığında bu gruba dahil edilebilecek 2 örnek (Kat: No: 42,46) bulunmaktadır. 1'i (Kat. No: 42) 1824 tarihli, diğer bir örnek ise (Kat: No: 46) 1837,38 tarihli. 19.yüzyıla aittir. Her iki eserde erkek mezar taşıdır.

Paralel kenarlı fes, başlığın alt ve üst çaplarının eşit olduğu fes tipidir. Sıfır kalıp olarak da adlandırılmaktadır (Varol, 2019, s.1179). İncelenen eserler içerisinde 1 adet (Kat: No: 45) eserde tespit edilmiştir ve 19.yüzyıla aittir. Püskül fesin arkasında uzanmaktadır. Bir yüzbaşına ait erkek mezar taşıdır.

Püskülün arkada olması; Ahmet Rasim burma püsküllerin fes üzerinde duruşları için şunları söylemektedir: “püskülün fes üzerinde en makbül vaziyeti, tamamen ense ortası hizasına düşendir. Yan duruşlarla öne düşüşler erbabınca ayrı ayrı manalıdır”(Koçu, 1969, s.196). ayrıca beşe ve bin ünvanının yer aldığı 2 eserde (Kat.No: 23,34) ve kimliği belirlenemeyen (Kat. No: 78) bir eserde de yeniçeri börklerine benzeyen başlık kullanımı mevcuttur.

Takke Görünümlü Başlık, incelenen eserler içerisinde iki mezar taşında bu başlık tipi mevcuttur (Kat: No: 70,83). Bir mezar taşı üzerinde (Kat: No: 70) kitabe olmasına rağmen tarihi bilinmemektedir. Başlık, boyun bölgesi ve kitabesi günümüzde oldukça deforme olmuştur. Diğer eser üzerinde ise (Kat: No: 83) herhangi bir kitabe veya bezeme unsuru bulunmamaktadır. Ölçülerinden çocuk mezarı olduğu anlaşılmaktadır. Takkenin tepe noktasından başlayan yedi çizgi ile takke, sekiz dilime ayrılmıştır.

Silindirik formda tepelik, 2 eserde (Kat: No: 52,98) bulunmaktadır. Kare prizma gövdeye sahip olan başucu taşı, silindirik boyunla daralarak düz bir hatla sonlandırılmıştır. (Kat. No: 52) 19 yüzyıla tarihlendirilen başucu taşı erkeğe aittir.

Diğer eser ise (Kat: No: 98) günümüzde mezarlıkta mevcut değildir. Birol Bayram Güngör tarafından 10 yıl önce yapılan araştırmalar sonucunda sadece fotoğraflarına ulaşılabilmiştir. Silindirik gövdeye sahip olan eser konik bir tepelikle sonlandırılmıştır. Tarihi bilinmemektedir.

Ayrıca başlık kısmı düz bir hatla kırık bir eser bulunmaktadır.1 eserde (Kat: No: 6) bulunmaktadır. Kare prizma gövdeye sahip olan başucu taşı, 18. Yüzyıla tarihlendirilmektedir. Erkeğe ait bir başucu taşıdır.

Kemer biçiminde tepeliği bulunan 19 yüzyıla ait bir eser ise erkeğe aittir (Kat: No: 48).

4.5.2. Kadın Başlıkları ve Tepelikler

Daire Biçiminde Tepelikle Sonlanan Başlık, bir eserde (Kat: No:21) tespit edilmiştir. 18.yüzyıla ve bir kadına ait mezar taşıdır. Dikdörtgen gövdeye sahip olan eser silindirik boyunla daralarak daire biçiminde bir başlık ile taçlandırılmıştır. Başlığın üst kısmı tepelik benzeri takı kabartılarak çıkıntı yapmaktadır.

Tepelik kadın baş süslemelerinde görülür. Kadın fesleri üzerine dikilerek ya da doğrudan saç üzerindeki tülbent üzerine yerleştirilen gümüşten yada altından yapılan baş süsüdür (Kuşoğlu, 1988, s.54).

Kemer Biçiminde Tepelikler, dikdörtgen levha biçiminde düzenlenen gövde, boyun formu verilmeksizin kemer biçiminde tepelik ile sonlandırılmıştır. Tepelikler sivri kemer, yarım daire biçimli kemer ve kaş kemer biçiminde olmak üzere üç çeşit olarak tespit edilmiştir. Kemer biçimiyle sonlanan 21 eser mezarlıkta saptanmıştır. Eserlerin 10 tanesi (Kat: No: 7,9,10,18,30,37,39,47,68,93) sivri kemerli, 8 tanesi (Kat. No:48,50,53,55,64,73,96,97) yarım daire biçiminde kemer, 2 tanesi ise (Kat: No: 60,61) kaş kemer, bir tanesinde de üçgen tepelik (Kat. No: 1) biçimindedir. Bu eserlerin 1'i 17. Yüzyıla (Kat. No:1), 4'ü (Kat: No: 7,9,10,18) 18.yüzyıla, 7'si (Kat: No: 30,37,39,47,48,50,53) 19. yüzyıla, 3'ü ise (Kat: No: 55,60,61) 20.yüzyıla aittir. Eserlerden 6 tanesinin ise (Kat: No: 64,68,73,93,96,97) tarihi bilinmemektedir.

4.5.3. Ayakucu Taşlarında Görülen Tepelik Çeşitleri

İncelenen mezarlıkta 33 adet ayakucu taşı (Kat: No: 2,4,8,9,10,12,14,31,32,33,42,43,48,50,51,52,53,55,57,58,59,60,62,72,73,74,76,79, 82,83,86,87,88) tespit edilmiştir. Ayakucu taşlarında başlık yerine tepelik tercih edildiği görülmektedir. Tespit edilen ayakucu taşlarının 7 tanesi (Kat. No: 2,4,8,9,10,12,14) 18. yüzyıla, 10 tanesi (Kat: No: 31,32,33,42,43,48,50,51,52,53) 19. yüzyıla, 5 tanesi ise (Kat: No: 55,57,58,59,60) 20. yüzyıla tarihlendirilmektedir. 3 eser üzerinde (Kat: No: 62,72,73) kitabe olmasına rağmen tarih bulunmamakta, 8 eser üzerinde de (Kat: No: 74,76,79,82,83,86,87,88) kitabe veya bezeme unsuru bulunmadığından tarih ve kimlik tespiti yapılamamıştır. Bu eserlerin 6 tanesi (Kat: No: 10,50,51,53,55,60) kadınlara, 13 tanesi (Kat: No: 12,14,31,32,33,42,43,48,52,57,58,59,62) erkeklere aittir. 14 tanesinin (Kat: No:2,4,8,9,72,73,74,76,79,82,83,86,87,88) ise kimlik tespiti yapılamamıştır.

Tepelik çeşitleri olarak üçgen alınlıklı tepelik, sivri kemer ve basık kemer biçiminde tepeliklerin kullanıldığı görülmektedir.

Sivri kemer formu ile taçlandırılan ayakucu taşlarının toplam 6 tanedir. (Kat: No: 8,48,50,53,55,73). Şahidelerin yüzeyinde dekoratif nitelikli bezeme unsuru bulunmamaktadır. Bir eser (Kat: No: 8) 18.yüzyıla, 3 eser (Kat: No: 48,50,53) 19.yüzyıla, bir eser de (Kat: No:55) 19. Yüzyıla aittir. Bir eserin (Kat: No: 73) ise tarihi bilinmemektedir.

Bu eserlerin 3'ü kadın (Kat: No: 50,53,55), biri erkek (Kat: No: 48), 2'sinde (Kat: No: 8,73) kimlik tespiti yapılamamıştır.

Basık kemer formu ile sonlandırılan 4 ayakucu (Kat. No: 4,9,62,79) bulunmaktadır. Taşların yüzeyinde herhangi bir dekoratif unsur bulunmamaktadır. 2'si (Kat: No: 4,9) 18.yüzyıla, 2'sinin (Kat: No: 62,79) ise tarihi bilinmemektedir. Ayakucu şahidesinin 1'i (Kat: No: 62) erkeğe, 3'nün (Kat: No: 4,9,79) ise kimliği tespit edilememiştir.

Üçgen Alınlıklı Tepelik, 23 ayakucu taşı (Kat. No: 2,10,12,14,31,32,33,42,43,51,52,57,58,59,-60,72,74,76,82,83,86,87,88) üçgen alınlıklı tepelik formundadır. Bu eserler üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır. Tepeliklerin yüzeyi tamamen sade bırakılıp dekoratif nitelikte bezeme unsuru tespit edilmemiştir. Eserlerin 4'ü (Kat. No: 2,10,12,14) 18.yüzyıl, 7'si (Kat. No: 31,32,33,42,43,51,52) 19.yüzyıl, 4'ü (Kat. No: 57,58,59,-60)

20.yüzyıla aittir. 8 tanesinin ise (Kat. No: 72,74,76,82,83,86,87,88) tarihi bilinmemektedir. Bunların 3 tanesi kadın (Kat. No: 10,51,60), 11 tanesi erkeğe (Kat. No: 12,14,31,32,33,42,43,52,57,58,59) ait ayakucu taşlarıdır. Üçgen alınlıklı ayakucu taşlarının 9 adedinde (Kat. No: 2,72,74,76,82,83,86,87,88) kimlik tespiti yapılamamıştır.

4.6. KİTABE

Kitabe kelimesi, “Arapça ke,te,be” kökünden gelmekte olup, mastar ekini alarak isim anlamında kullanılmıştır. (Yücedağ, 2017, s.17). Cami, türbe, medrese, çeşme, han, hamam gibi tarihi yapıların yanı sıra mezar taşlarının üzerinde yer alan metinlere kitabe denilmektedir. Kitabeler bir eserin yapımını, onarımını, bu sürece katkıda bulunan kimseleri, tarihini, yapılış amacını ve dua istekleri gibi bilgilerin yanı sıra eserin bulunduğu bölge ve dönemin kültürü hakkında önemli bilgiler veren en önemli kaynaklardır (Özkurt & Tüfekçioğlu, 2009, s.276). Kitabeler genelde taş, tuğla, mermer, ahşap, maden, çini gibi malzemelerin yüzeylerine oyma veya kabartma olarak işlenmektedir (Alpaslan, 2002, s.76).

İncelenen eserler içerisinde 73 mezar taşında kitabe metni tespit edilmiştir. Bunların 61’nin tarihi bellidir. 12 eser üzerinde kitabe olmasına rağmen tarih satırı yer almamaktadır. 4 eserin (Kat. No: 62,70,72,73) kitabesi büyük oranda yıpranmış olduğundan okunamamıştır. 19 eser üzerinde herhangi bir kitabe bulunmamaktadır. Tamamen sade bırakılmıştır. Mezar taşlarının kitabe metinlerinde genel olarak talik hat yazısı kullanıldığı görülmüştür. Ancak bunun yanı sıra bir eserde (Kat. No: 1) sülüs hat kullanılmıştır.

İncelenen eserlerin 61’nin tarihi bellidir. Bunların 1 tanesi (Kat. No:1) tarih; gün, ay, yıl olarak verilmiştir. Diğer 60 eser sadece yıl olarak belirtilmiştir. 11 eserde (Kat. No: 13,16,20,23,28,30,33,34,36,37,48) tarih ibaresi ilk satırda, 43 eserde (Kat. No: 3,4,5,6,7,8,9,10,15,17,18,19,21,24,25,26,27,29,31,32,35,38,39,40,41,42,44,45,46,47,49,50,51,52,53,54,55,56,57,58,59,60,61) son satırda, 6 eserde de (Kat. No: 2,11,12,14,22,43) boyun bölgesinde yer almaktadır.

Genel olarak Osmanlı mezar taşlarında Osmanlıca dil kullanılmıştır. Ancak incelediğimiz mezar taşları üzerinde bulunan kitabe metinlerinde,

Osmanlıcanın yanı sıra Arapça kullanıldığı da görülmektedir. Kitabelerde sülüs ve talik yazı çeşitlerinin kullanıldığı tespit edilmiştir. 17. yüzyıl başı ile 20. yüzyıl başlarına tarihlenen mezar taşlarının kitabe metinlerinde bulunan hat türlerinin tarih aralığı şu şekilde tespit edilmiştir. 1622 tarihini gösteren bir eser (Kat. No: 1) sülüs hatla yazılmış, geri kalan bütün eserlerde talik hat kullanıldığı tespit edilmiştir. Talik hat 18. – 19. ve 20. yüzyıllarda kullanılmıştır.

İncelenen başucu taşlarının kitabe metinleri; kare, dikdörtgen, düzgün bir çerçeve oluşturmayan ve serbest düzende yazılmış formlara sahiptir. Bazı kitabeler başucu taşının kemer alınlığına işlenmiştir. Eserlerin 4 tanesi (Kat. No:4,7,15,29) kare çerçeve içerisine, 12 tanesi (Kat. No:3,5,8,12,16,19,20,22,31,49,66,69) dikdörtgen çerçeve içerisine, 12 tanesi (Kat. No: 9,18,30,37,39,47,48,50,53,55,64,68) kemer alınlığına, 5 tanesi (Kat. No: 10,11,13,40,54) düzgün olmayan çerçeve içerisine alınarak kitabe metinleri işlenmiştir. 39 mezar taşının (Kat. No:2,6,14,17,21,23,24,25,26,27,28,32,33,34,35,36,38,41,42,43,44,45,46,51,52,56, 57,58,59,60,61,62,63,65,67,70,71,72,73) kitabe metinleri ise herhangi bir çerçeve içerisine alınmadan gövde yüzeye serbest düzende işlenmiştir. 1 eserin (Kat. No: 1) kitabe metninde satırlar, şeritlerle ayrılmıştır.

Kitabe satırları, genel olarak birbirine paralel yazılmıştır. İki örnekte (Kat. No: 9,28) satırlar sola eğimli olarak işlendiği görülmüştür. Bir eserde (Kat. No: 1) kitabe metni şeritlerle panolara ayrılmıştır. 68 eserin kitabe metninde satırlar birbirine paralel olarak yazılmıştır. Birbirine paralel satırlarla yazılan kitabe metinleri şerit ya da panolarla satır aralıkları oluşturulmadan taşla işlenmiştir. Bir eserde kitabe satırları (Kat. No: 6) daha girift iç içe yazılmıştır.

Kitabe metinlerinde yer alan satırlar, başlangıç ifadesi, ölen kişinin ya da yakınlarının dilinden söylenmiş duygu ifadeleri, Allah'tan istek, insanlara nasihat ve dua sıfatları ile başlayan Fatiha isteği ve genelde son satırda bulunan tarih ile sonlandırılmıştır.

Başlangıç ifadeleri, ayet ve hadisler, Allah'ın sıfatları, dua şeklinde görülmektedir. Allah'ın sıfatlarından “Hüve'l Hallak”, bir eserde (Kat. No: 41), “Hüve'l el,Baki” bir eserde (Kat. No: 44) görülmektedir. Her ikisi de 19. Yüzyıla tarihlendirilmektedir ve erkek mezarıdır. 16 eserde (Kat. No:

11,31,32,47,49,52,53,54,55,56,57,59,60,61,63,71) başlangıç ifadesi olarak “Ya Gaffar” kullanıldığı görülmüştür. Bunların 6’sı kadın (Kat. No: 47,53,55,56,60,61), 9’u erkek (Kat. No: 11,31,32,49,52,54,57,59,63), birinin ise (Kat. No: 71) kimliği belli değildir. Bu eserlerin biri (Kat. No: 11) 18.yüzyıl, 6’sı (Kat. No: 31,32,47,49,52,53) 19. Yüzyıla, 7’si (Kat. No: 54,55,56,57,59,60,61) de 20. Yüzyıla aittir. 2 eserin ise (Kat. No: 63,71) tarihi belirlenememiştir. Allah lafzı ile başlayan 5 eser (Kat. No: 8,9,14,50,51) tespit edilmiştir. Bunların ikisi kadın (Kat. No: 50,51), ikisi erkek (Kat. No: 9,14) mezarıdır. Birinin (Kat. No: 8) kimliği belirlenememiştir. 3’ü (Kat. No: 8,9,14) 18. Yüzyıla, 2’si (Kat. No: 50,51) 19.yüzyıla aittir. Haza el,merhum şeklinde başlayan 8 eser (Kat. No: 10,13,15,17,28,34,40,48) tespit edilmiştir. Bunlardan biri kadın (Kat. No: 10), 7’si erkek (Kat. No: 13,15,17,28,34,40,48) mezar taşıdır. 4’ü 18. Yüzyıla (Kat. No: 10,13,15,17), 4’ü 19. yüzyıla (Kat. No: 28,34,40,48) aittir. İntikale ilâ ile başlayan 29 eser (Kat. No: 1,2,3,6,7,12,16,18,19,20,21,22,23,24,25,26,30,33,35,36,38,39,41,43,46,58,64,66,67) tespit edilmiştir. Bunların da 7’si kadın (Kat. No: 1,7,18,21,30,39,64), 20’si (Kat. No: 3,6,12,16,19,20,22,23,24,25,26,33,35,36,38,41,43,46,58,67) erkeklere aittir. İkisinin (Kat. No: 2,66) kimliği belirlenememiştir. 13’ü (Kat. No: 1,2,3,6,7,12,16,18,19,20,21,22,23) 18. yüzyıla, 12’si (Kat. No: 24,25,26,30,33,35,36,38,39,41,43,46) 19.yüzyıla, 1’i (Kat. No: 58) 20. yüzyıla aittir. 3’nün ise (Kat. No: 64,66,67) tarihi belli değildir. Kitabenin ilk satırı yıpranmış okunamayan 10 eser (Kat. No: 4,5,37,44,62,65,68,69,70,72) bulunmaktadır. Bir eser (Kat. No: 29) el merhum el mağfur şeklinde başlamaktadır. Erkek mezar taşı ve 19. Yüzyıla aittir. Bir eser ise (Kat. No: 27) âli rahmet şeklinde başlamakta ve erkek mezar taşıdır. 19. yüzyıla tarihlendirilmektedir.

Kitabe metinlerinin sonunda tarihten önce yer alan Fatiha ve dua isteği biçimindeki sözler (ölen kişinin isminden önce görülen merhum, merhume, mağfur, mağfure gibi sıfatlar) 65 mezar taşında görülmektedir. Bunların 43 tanesi (Kat. No: 3,5,6,9,11,12,13,15,16,17,19,20,22,23,24,25,26,27,28,29,31,32,33,34,35,36,38,40,41,43,44,45,46,48,52,54,57,58,59,63,67,69,71) erkek, 17 tanesi (1,7,10,18,21,30,39,47,50,51,53,55,56,60,61,64,68) kadın, 5 tanesinin ise (Kat. No:

2,4,8,65,66) kimliği belirlenememiştir. 3 eserde de bu tür ifadeler (Kat. No: 14,42,49) yer verilmemiştir; 3 eserde ise (Kat. No: 37,62,70,72) de okunamamıştır. Erkekler için merhum, merhum ve mağfur gibi dua sıfatları kullanılmıştır. Kadın mezar taşlarının kitabelerinde merhume, merhume ve mağfure gibi sıfatlar saptanmıştır.

Kadın ve erkek isimleri; 50 eserde kadın veya erkek isimleri tespit edilmiştir.

Erkek isimleri, Abdi (Kat. No: 3), Ahmed (Kat. No: 6,32), Ali (Kat. No: 11,20), Ali Mahmud (Kat. No: 42), Abdullah (Kat. No: 44), Bekir (Kat. No: 41), Cemil (kat. No: 63), Ebu Mehmed (Kat. No: 16), Osman (Kat. No: 5,14,25), Muhammed (Kat. No: 15,17,35,49), Mustafa (Kat. No: 27), Musa (Kat. No: 34), Hasan (Kat. No: 29,36,40,62), Hamza (Kat. No: 43), Halid (Kat. No: 69), Hüseyin (Kat. No: 19,26,57,59), İbrahim (Kat. No: 24,54,67), İsmail (Kat. No: 38,46), Yusuf (Kat. No: 28), Sefer (Kat. No: 45), Midhat (Kat. No: 48) dır. Erkek isimlerinin bir kısmında ağa, efendi, hacı, es,seyyid ve beşe gibi ünvanlar kullanılmıştır. Ağa 4 eserde (Kat. No: 3,19,29,45), efendi iki eserde (Kat. No: 36,46), hacı bir (Kat. No: 14) eserde, es,seyyid iki eserde (Kat. No: 16,35), beşe ünvanı ise 3 eserde (Kat. No: 16,26,34), bin ((Kat.No: 3, 5, 6, 11- 15,17,19, 20, 22- 25,27-33,35-38,40,41, 43,49, 54, 57- 59, 63, 67, 69, 71), ibn-i (Kat. No: 48-52),kullanılmıştır. İki eserin ise (Kat. No: 45,65) asker mezarı olduğu anlaşılmaktadır.

Kadın isimleri; Abide (Kat. No:1), Amine (Kat. No: 7), Aişe (kat. No: 21), Fatıma (Kat. No: 10,60), Elif (Kat. No: 18,30), Naile (Kat. No: 39), Fahir (Kat. No: 47), Hatice (Kat. No: 50,55,64), Han...(Kat. No: 56), Safi (Kat. No: 61) dir. Kadınlar için hatun sıfatı (Kat. No: 1,10), binti ((Kat. No: 1, 7, 10,18, 21, 30, 39, 47, 50, 51, 53, 55, 56, 60, 61, 64, 68) gibi sıfatlar kullanılmıştır.

Aile ve baba adı, 56 mezar taşında, önce aile veya baba adı ve daha sonra ölen kişinin adı şeklinde verilmiştir. Bunlardan 36 tanesi (Kat. No:3,5,6, 11,12,13,14,15,16,17,19,20,23,24,25,27,28,29,31,32,33,35,36,38,40,41,43,46,48,49,54,57,59,63,67,69) erkek, 15 tanesi kadına (Kat. No: 1,7, 10,18,21,30,39,47,50,51,55,56,60,61,64) ait mezar taşlarıdır.

Ayrıca 11 adet mezar taşı (Kat. No: 74,75,76,77,78,79,80,81,82,83,84) üzerinde herhangi bir kitabe ve bezeme unsuru bulunmadığından kimlik tespiti yapılamamıştır. Bu mezar taşlarının kimsesiz kişilere ait olduğu da düşünülmektedir. Bu gruba giren iki mezar taşının (Kat. No: 75,83) ölçülerinden dolayı çocuk mezarı olduğu düşünülmektedir.

4.7. SÜSLEMEDE KULLANILAN MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

Battalgazi Alacakapı Mahallesi mezarlığında bulunan mezar taşlarının yüzeyinde süsleme unsuruna pek yer verilmemiştir. Yapılan araştırma neticesinde süsleme ögesinin kullanıldığı 20 eser tespit edilmiştir. Eserler geometrik ve nesneli bezeme halinde iki grupta değerlendirilmiştir.

Nesneli Bezeme, 11 eser tespit edilmiştir. 18. ve 19. yüzyılları kapsayan eserlerde görülen nesneli motifler; ok, hançer (kama), meşale, fesin arka yüzünde sallanan püskül, eşarp veya saç olarak düşündüğümüz motiflerdir. Bu motifler taşa alçak kabartma olarak işlenmiştir. Eserlerin 5 tanesi 18. yüzyıla (Kat. No: 7,9,11,21,23), 3 tanesi 19. yüzyıla aittir; (Kat. No: 33,41,44), 3 tanesinin (Kat. No: 71,75,78) ise üzerinde herhangi bir tarih veya kitabe olmadığından tarihi tespit edilememiştir.

Ok, tespit edilen eserler içerisinde sadece birinde (Kat. No: 7) bulunmaktadır. Kadına ait bir mezar taşıdır. 18. yüzyıla tarihlendirilmektedir. Sivri kemer formunda bir tepelik ile sonlandırılan, kadına ait başucu taşının arka yüzeyine motif işlenmiştir. Alçak kabartma olarak işlenmiş olan motif, gövdenin en alt kısmından başlayıp tepelikte son bulmaktadır. Okun kaidesi dört çizgi ile beş dilime ayrılmıştır. Ayrıca başucu taşının ön yüzünde kemerin tepe noktasında yarım daire motifi tespit edilmiştir.

Anadolu'da, Yugoslavya'da ve orta Asya'da görülen ortak motiflerden biri ok,yay olmuştur (Karamağaralı, 1992, s.21). Mezarlara ok,yay, kılıç, hançer yerleştirilmesi Hun dönemlerinde görülen önemli bir gelenek olmakla beraber Türk toplumlarında hala yaşatıldığı görülmektedir. Bu tür motiflerin mezar taşında yer alması Türklere özgü eski bir adettir. Türklerin geçtiği veya yerleştiği Orta Asya'dan Balkanlara çok geniş bir alanda bol miktarda kullanılmıştır. Bu motifler mezar taşında sadece süsleme amacıyla değil, Türklerin inançları

doğrultusunda işlendiği de düşünülmektedir. Ok,yay Altay şamanlarında kutsal eşya olarak kabul edilmiş ve asaletin sembolü olarak kullanılmıştır. Mezar taşlarında görülen ok,yay motiflerinin genellikle ölüm biçimini belirtmek ya da ölen kişinin önemli bir şahıs olduğunu anlatmak için taş işlendiği düşünülmektedir (Berkli, 2007, s.68,75).

Meşale, sadece bir mezar (Kat. No: 9) taşında bulunmaktadır. 18. yüzyıla ait olan mezarın kemer formu itibariyle bir kadına ait olabileceği düşünülmektedir. Motif, paralel kenarlar ile yükselen dikdörtgen gövdenin, arka yüzeyine işlenmiştir. Sivri kemer formunda sonlanan tepeliğe kadar uzanmaktadır. Alçak kabartma tekniğinde işlenmiştir. Bir kaide üzerinde yükselen motif, küçük bir bombe yaparak tepeliğe kadar uzanmaktadır. Düz bir gövdeden sonra meşale, tepede yanlara açılarak sonlandırılmaktadır.

Şamdan, meşale veya kandil gibi nesnelerin günlük hayatta aydınlatma eşyası olarak kullanılmasının yanı sıra, ışık ve nur anlamları taşıdığı ve İslam dininde Allah'ı sembol ettiği bilinmektedir (Eren, 2011, s.657). Ayrıca motif, ölen kişinin toplumsal yerini veya mesleğini belirten sembol olarak da kullanılmıştır (Veyis, 1971, s.71).

Hançer,Kama, bir mezar taşında (Kat. No: 42) tespit edilmiştir. 19.yüzyıla tarihlendirilmektedir. Erkeğe ait bir mezar taşıdır. Tekne lahit biçiminde düzenlenen mezarın, kuzey yan kenarına kabartma olarak işlenmiştir. Motif, ölen kişinin bel hizasına denk gelmektedir. Kama, kabzasından sonra daire şeklinde küçük bir bombe yapmaktadır. Bombeden sonra kama aşağı eğilmiş, ucu küt biçimde son bulmaktadır.

Hançer, yakın dövüşte kullanılan kavisli, kesici gövdesi olan ucu sivri bir silahtır. Ucu düz olanlara kama denilmektedir. Osmanlı döneminde altın, gümüş gibi değerli madenlerden yapılan ve yakut, yeşim gibi değerli taşlarla kakılarak süslenen yada kamaların aksesuar olarak kullanıldığı görülmektedir (Çavuş, 2018, s.79). Kama veya hançerler hayatın kısa kesildiğinin ifadesi olarak da kullanılmıştır (Sağiroğlu, 2018, s.459). Bıçak, kurban töreni, ölüm ve intikamı sembolize etmektedir. Ayrıca herhangi bir şeyi bölmeyi, bir şeyle alakayı kesmeyi de ifade etmektedir. Ölümün simgesi olduğu gibi şehitliğinde simgesidir(Çoruhlu, 1997, s. 64,65).

Püskül, dört adet mezar taşında (Kat. No:11,45,71,75) tespit edilmiştir. Biri 18. Yüzyıl (Kat. No: 11), biri 19. Yüzyıla (Kat. No: 45) ait eserlerdir. Birinin tarihi (Kat. No: 71) okunamamış, diğerinin ise (Kat. No: 75) üzerinde kitabe olmadığından tarihi tespit edilememiştir. Bu mezarlıkta tespit edilen püsküllerin hemen hepsi başlığın arka yüzünde tepeden ense hizasına sallanmaktadır. Alçak kabartma tekniğinde işlenmiştir. İkisi (Kat. No: 11,45) erkek mezarı, diğer ikisinin ise (Kat. No: 71,75) kimliği tespit edilememiştir.

Türk giyim kuşam sözlüğünde Ahmet Rasim fes üzerinde püskülün duruşu hakkında şunları söylemektedir. *“Püskülün fes üzerinde en makbul vaziyeti, tamamen ense ortası hizasına düşenidir. Yan duruşlarla öne düşüşler erbabınca ayrı ayrı manalıdır”* (Koçu, 1969, s.197).

Eşarp veya saç, dört adet mezar taşında (Kat. No: 21,23,34,78) tespit edilmiştir. İkisi (Kat. No: 21,23) 18. yüzyıl, biri (Kat. No: 34) 19. yüzyıla aittir. Bir eseri ise (Kat. No: 78) tarihi tespit edilememiştir. Üç mezar taşının (Kat. No: 23,34,78) başlığı fes biçiminde olup, ikisi (Kat. No: 23, 34) erkeklere ait olmakla birlikte eşarp ya da saç örgüsü benzeri uygulama başlıktan gövdeye kadar uzanmaktadır. Motif, alçak abartma olarak yüzeye işlenmiştir. Yüzey üzerinde başka herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır. Kadına ait olan diğer bir mezar (Kat. No: 21) taşında ise başlık, daire biçiminde olup, üst kısmında kadınların kullandığı tepelik ya da kahrkule benzer motif kabartma olarak işlenmiştir. Arka yüzünde ise örgü saç ya da eşarp benzeri bir motif gövde boyunca uzanmaktadır.

Tanımlanamayan nesne, kadına ait bir mezarın (kat. No: 51) başucu taşında tespit edilmiştir. Başlığın arka yüzeyine tepeden gövdeye kadar uzanan tam olarak ne olduğu anlaşılamayan bir motif, alçak kabartma olarak işlenmiştir.

Geometrik Bezeme, incelenen eserler arasında 9 adet mezar taşında (Kat. No: 1,7,48,50,53,55,64,73,74) tespit edilmiştir. 18.,19. ve 20.yüzyılları kapsayan eserlerde daire, zikzak ve kabara motifleri gibi geometrik süslemeler mevcuttur.

Eserlerin ikisi (Kat. No: 1,7) 18.yüzyıla, 3'ü (Kat. No: 48,50,53) 19.yüzyıla ve biri (Kat. No: 55) 20.yüzyıla aittir. 3 eser ise (Kat. No: 64,73,74) tarihi tespit edilememiştir.

Daire, tespit edilen mezar taşlarının iki adedinde (Kat. No: 7,74) görülmektedir. Biri (Kat. No: 7) kadın mezar taşıdır. Diğerinin ise (Kat. No: 74) kimliği belirlenememiştir. Bir eserde (Kat. No: 7) geometrik motif ile nesneli motifin beraber kullanıldığı görülmektedir. 18. yüzyıla tarihlendirilmektedir. Motif, başucu taşının kemer alınlığına çizgisel olarak işlenmiştir. Sivri kemer formunda sonlanan tepeliğin ucunda tamamlanmamış şekilde yer almaktadır. Bir eserde ise (Kat. No: 74) daire motifi, kare prizma gövdeli başucu taşının arka yüzeyine çizgisel olarak işlenmiştir. Kimliği bilinmeyen mezar üzerinde herhangi bezeme unsuru veya kitabe bulunmamaktadır. Eserin başlık form itibari ile erkek mezarı olduğu düşünülmektedir.

Zikzak, motifi bir eserde (Kat. No: 1) tespit edilmiştir. 17. Yüzyıla tarihlendirilen mezar taşı, kadına aittir. Paralel kenarlarla uzanan dikdörtgen gövde, üçgen alınlıklı tepelik ile son bulmaktadır. Mezar taşının yan yüzeyleri pahlanarak motif işlenmiştir. Motif gövdeyi üç yönden dolanmaktadır.

Kabara, tespit edilen mezar taşlarının 6 adedinde (Kat. No: 48,50,53,55,64,73) bulunmaktadır. Üç adet mezar taşı (Kat. No: 48,50,53) 19. Yüzyıla, 1 adet mezar taşı (Kat. No: 55) 20. yüzyıla tarihlendirilmektedir. 2 eserin ise (Kat. No: 64,73) kitabesi yıpranmış olduğundan tarihi tespit edilememiştir. Bu mezarların 3'ü (Kat. No: 50,53,55) kadına, ikisi (Kat. No: 48,64) erkeğe aittir; birinin ise (Kat. No: 73) kitabesi yıpranmış olduğundan kimliği tespit edilememiştir.

Kabara motifi, çerçeveli mezar (Kat. No: 48,50,64) ve lahit biçimi (Kat. No: 53,55,73) mezarların baş ve ayakucu taşlarında bulunmaktadır.

Çalışma kapsamında incelediğimiz Malatya Battalgazi Alacakapı Mezarlığı'nda yer alan mezarların ve şahidelerin benzerlerine Osmanlı devletinin varlığını gösterdiği pek çok bölgede rastlamak mümkündür. Şahideli toprak mezar, çerçeveli şahideli mezar ve lahit biçimi şahideli mezarların baş ve ayakucu taşlarının form ve süsleme özellikleri açısından benzerlerine değinecek olursak;

Şahideli Toprak Mezarların, (Kat. No: 2,4,7,10,11,18,33,43,72,74,79,82) benzerlerine, Malatya Kaynarca Mezarlığı (Boyraz, 2015, s.250), Erzurum Merkez'de Camii Hazirelerinde Bulunan XVIII.,XIX, yy. Mezar Taşlarında (Canan, 2006, s.361), Aydın Koçarlı Cihanoğlu Camii Haziresi'nde (Varol, 2015,

s.138), Giresun Sahil Şeridindeki Osmanlı Mezar Taşlarında (İltar, 2005, s.351), Rize Mezar Taşlarında (Hanoğlu, 2015, s.1877), Besni Mezar Taşları (Demirel, 2008, s.81), Siirt Kozluk'taki Mezar taşlarında (Boran, Tüfekçioğlu, Erdal ve Yıldız, 2004, s.249), Mardin merkezde bulunan Osmanlı dönemi mezar taşlarında (Bodakçı, 2017, s.173), rastlanmıştır.

Çerçeveli şahideli mezarların; (Kat. No: 8,9,12,13,14,15,16,17,23,27,28,29,30,44,48,49,50,52,54,58,60,61,62,63,64,68,76, 80,83,86,87,88) benzerlerine, Malatya Kaynarca Mezarlığı (Boyraz, 2015, s.253), Trabzon Tavanlı Camii Haziresi'nde (Eren, 2011, s.617), Aydın Koçarlı Cihanoğlu Camii haziresi'nde (Varol, 2015, s.138), Giresun Sahil Şeridindeki Osmanlı mezar taşlarında (İltar, 2005, s.352), Rize Mezar Taşlarında (Hanoğlu, 2015, s.1877), rastlanmıştır.

Lahit biçimi şahideli mezarların; sandık biçimli (Kat. No:51,85) mezarların benzerlerine, Malatya Sancaktar Mezarlığı'nda (Güzel, 2017, s.133), Siirt Mezar Taşlarında (Mutlu, 2006, s.122) Kastamonu müzesinde (Çal, 2007, s.201), Rize mezar taşlarında ki (Hanoğlu, 2015, s.1879), mezar taşlarında rastlanmıştır.

Tekne lahit biçimi (Kat. No: 31,32,42,53,55,57,59,73) mezarların benzerlerine Malatya Kaynarca Mezarlığı (Boyraz, 2015, s.255), Aydın Koçarlı Cihanoğlu Camii Haziresi'nde (Varol, 2015, s.138), Erzurum Merkez'de Camii Hazirelerinde Bulunan XVIII.,XIX, yy. Mezar Taşlarında (Canan, 2006, s.259,365), rastlanmıştır.

Kare prizma gövdeli mezar taşlarının; (Kat. No:2,3,4,5,6,8,11,12,13,14,15,16,17,19,20,22,23,24,25,26,27,28,29,31,32,33,34,35,36,38,40,41,42,43,44,49,51,52,54,56,57,58,59,62,63,66,67,69,71,72,74,75,76,77,78,79,80,81,82,83,84,91,92,94,95) benzerlerine, Üsküp İsa Bey Camii Haziresi'de (Tunçel, 2005, s.79,84), Malatya Sancaktar Mezarlığı'nda (Güzel, 2017, s.133), Malatya Kaynarca Mezarlığı'nda (Boyraz, 2015, s.260), Trabzon Tavanlı Camii Haziresi'nde (Eren, 2014, s. 619), Aydın Koçarlı Cihanoğlu Camii H Haziresi'nde (Varol, 2015, s.140), Mostar Kethüda Camii Haziresi'nde (Tanık, 2017, s.216), rastlanmıştır.

Kareye yakın dikdörtgen prizma gövdeli mezar taşlarının; (Kat. No: 45,46,65) benzerlerine, Malatya Sancaktar Mezarlığı'nda (Güzel, 2017, s.136), Malatya Kırklar Mezarlığı'nda (Çal, 2017, s.200), Giresun Sahil Şeridindeki Osmanlı mezar taşlarında (İltar, 2005, s.355), rastlanmıştır.

Çokgen gövdeli mezar taşları; (Kat. No: 70) benzerlerine, Karaman Müzesi mezar taşlarında (Yemiş, 2017, s.103), Mostar Kethüda Camii Hazinesi'nde (Tanık, 2017, s.216), Kırım Müslüman mezar taşlarında (Useinov, 2018, s.569) rastlanmıştır.

Silindirik gövdeli mezar taşları; (Kat. No: 98) benzerlerine Kastamonu Müzesi'ndeki (Çal, 2007, s.201), Erzurum Merkez'de Camii Hazirelerinde Bulunan 18., 19. yüzyıl Mezar Taşlarında (Canan, 2006, s.365), Trabzon Tavanlı Camii Hazinesi'nde, Trabzon Küçük İmaret Mezarlığı (Eren, 2011, s.619), Giresun Sahil Şeridindeki Osmanlı mezar taşlarında (İltar, 2005, s.355), Kırım Müslüman mezar taşlarında (Useinov, 2018, s.569) rastlanmıştır.

Paralel kenarlarla uzanan gövdeye sahip mezar taşlarının; (Kat. No: 1,7,9,18,21,37,39,60,61,93,96,97) benzerlerine, Erzurum Merkez'de Camii Hazirelerinde Bulunan 18., 19. Yüzyıl Mezar Taşlarında (Canan, 2006, s.361), Trabzon Tavanlı Camii Hazinesi'nde, Trabzon Küçük İmaret Mezarlığı (Eren, 2011, s.618), Aydın Koçarlı Cihanoğlu Camii Hazinesi'nde (Varol, 2015, s.139), Mardin merkezde bulunan Osmanlı dönemi mezar taşlarında (Bodakçi, 2017), Şanlıfı Mezar Taşları'nda (Karakaş, 1996, s.192,193), Beypazarı Müzesi'nde (Tunçel, 2004, s. 274), Üsküp İsa Bey Camii Hazinesi'de (Tunçel, 2005, s.81,84,85), rastlanmıştır.

Yukarı doğru genişleyen gövdeye sahip mezar taşlarının; (Kat. No: 10,30,47,68) benzerlerine, Kastamonu müzesindeki (Çal, 2007, s.202), Trabzon Tavanlı Camii Hazinesi'nde, Trabzon Küçük İmaret Mezarlığı (Eren, 2011, s. 618), Aydın Koçarlı Cihanoğlu Camii Hazinesi'nde (Varol, 2015, s.139), Beypazarı Müzesi'nde (Tunçel, 2004, s.274), Üsküp İsa Bey Camii Hazinesi'de (Tunçel, 2005, s.85), mezar taşlarında rastlanmıştır.

Yukarı doğru daralan gövdeye sahip mezar taşlarının; (Kat. No: 48,50,53,55,64,73) benzerlerine, Trabzon Tavanlı Camii Hazinesi'nde (Eren,

2011, s.619), Aydın Koçarlı Cihanoğlu Camii Haziresi'nde (Varol, 2015, s.139) rastlanmıştır.

Sarik biçiminde taçlandırılan başucu taşlarının (Kat. No: 5,69,89,94,95) benzerlerine, Malatya Sancaktar Mezarlığı'nda (Güzel, 2017, s.143), Erzurum Merkez'de Camii Hazirelerinde Bulunan XVIII.,XIX, yy. Mezar Taşlarında (Hanoğlu, 2006), Siirt Mezar Taşlarında (Mutlu, 2006) benzerlerine rastlanmıştır.

Kavuk görünüşündeki başlıkla nihayetlendirilen başucu taşlarının (Kat. No:

2,8,12,13,14,15,16,17,19,20,22,24,25,26,27,28,29,31,32,33,35,36,38,40,41,43,44, 49,57,58,59,62,63,66,67,72,74,76,82,84,90,91,92) benzerlerine, Malatya Kaynarca Mezarlığı'nda (Boyras, 2015, s.67), Malatya Sancaktar Mezarlığı'nda (Güzel, 2017, s. 138), Erzurum Merkez'de Camii Hazirelerinde Bulunan 18., 19. yüzyıl Mezar Taşlarında (Hanoğlu, 2006, s.307), Şanlıuufa Mezar Taşları'nda (Karakaş, 1996, s.189), Hadim Mezar taşlarında (Bülbül, 2017, s. 207), rastlanmıştır.

Fes tipinde başlıkla sonlandırılan başucu taşlarının (Kat: No: 3,4,11,23,34,42,45,46,51,54,56,65,71,75,77,78,79,80,81) benzerlerine, Malatya Kaynarca Mezarlığı'nda (Boyraz, 2015, s.80), Malatya Sancaktar Mezarlığı'nda (Güzel, 2017, s. 138), Erzurum Merkez'de Camii Hazirelerinde Bulunan 18., 19. yüzyıl Mezar Taşlarında (Hanoğlu, 2006, s.189), rastlanmıştır.

Takke görünümlü başlıkla sonlandırılan başucu taşlarının; (Kat. No: 70,83) benzerlerine, Karaman Müzesi'nde ve yine Karaman'da bulunan mezar taşlarında (Yemiş, 2017, s.111), Malatya Kaynarca Mezarlığı'nda (Boyraz, 2015, s.211),Erzurum Merkez'de Camii Hazirelerinde Bulunan 18., 19. yüzyıl Mezar Taşları'nda (Hanoğlu, 2006, s.259) rastlanmıştır

Daire biçiminde başlıkla sonlanan başucu taşının; (Kat. No: 21) benzerlerine, Malatya (Çal, 2015, s.299), Malatya Sancaktar Mezarlığı (Güzel, 2017, s.137), Malatya Kaynarca Mezarlığı'nda (Boyraz, 2015, s.85), Siirt Mezar Taşları (Mutlu, 2006), Karaman Mezar Taşları (Yıldırım, 2016, s.123) ve Denizli Tavas Yöresi mezar taşlarında (Tok, 2018, s.548), Narlidere'deki Bazı Figürlü Mezar Taşlarında (Karamağaralı, 1977, s.147), benzerlerine rastlanmıştır.

Kemer biçiminde tepelikle taçlandırılan başucu taşlarının (Kat: No: 7,9,10,18,30,37,39,47,48,50,53,55,64,68,73,93,96,97) benzerlerine, Aydın Bozdoğan, Yazıkent Mezarlığı'nda (Kılavuz, 2013, s.90), Erzurum Merkez'de Camii Hazinelelerinde Bulunan 18., 19. yüzyıl Mezar Taşlarında (Hanoğlu, 2006, s.185), Hadim Mezar taşlarında (Bülbül, 2017, s.140), Siirt Mezar Taşlarında (Mutlu, 2006), Siirt Kozluk'taki mezar taşlarında (Boran, Tüfekçioğlu, Erdal ve Yıldız, 2004, s.249), Mardin merkezde bulunan Osmanlı dönemi mezar taşlarında (Bodakçi, 2017, s. 298) benzerlerine rastlanmıştır.

Kaş kemer biçiminde (Kat. No: 60,61) benzerine Malatya Kaynarca Mezarlığı'nda (Boyras, 2015, s.268) rastlanmıştır.

Üçgen tepelikle sonlanan başucu taşının; (Kat: No: 1) benzerlerine, Malatya Kaynarca Mezarlığı'nda (Boyras, 2015, s.270), Erzurum Merkez'de Camii Hazinelelerinde Bulunan XVIII.,XIX, yy. Mezar Taşlarında (Hanoğlu, 2006, s.185), Kastamonu Honsalar Camii Hazinesi'nde (Yeni, 2013, s.600), Çarşamba Kurdahmetli Köyü Mezarlığı'nda (Gün, Nefes, 2011, s.148), Aydın Bozdoğan,Yazıkent Mezarlığı'nda (Kılavuz, 2013, s.90,107), Mostar Kethüda Camisi Mezar Taşları'nda (Tanık, 2017, s.217), Hadim Mezar taşlarında (Bülbül, 2017, s. 170), Siirt Mezar Taşlarında (Mutlu, 2006), Mardin merkezde bulunan Osmanlı dönemi mezar taşlarında (Bodakçi, 2017, s. 317), rastlanmıştır.

Kitabe metinlerinde başlangıç ifadesi olarak kullanılan hüvel baki sıfatı (Kat. No: 44) benzerlerine Çarşamba Kurdahmetli Köyü Mezarlığı'nda (Gün, Nefes, 2011, s.157) rastlanmıştır. İncelenen eserler içerisinde ölen kişinin adından önce kullanılan “merhum”, merhume”, mağfur”, “merhum ve mağfur” ifadelerinin benzerleri Mardin merkezde bulunan Osmanlı dönemi mezar taşlarında (Bodakçi, 2017, s. 184), görülmektedir.

Konumuzu oluşturan eserlerde görülen başlıca nesneli motifler arasında, ok, hançer,kama, meşale, püskül, eşarp veya saç olduğunu düşündüğümüz motifler arasında, hançer,kama motifinin benzerleri, Mardin merkezde bulunan Osmanlı dönemi mezar taşlarında (Bodakçi, 2017, s. 347,348), Besni Mezar Taşlarında (Demirel, 2008 s.83), Siirt Mezar Taşlarında (Mutlu, 2006), benzerleri görülmektedir.

Eşarp veya saç, Hadim Mezar Taşlarında (Bülbül, 2017, s.218), Narlıdere'deki Bazı Figürlü Mezar Taşlarında (Karamağaralı, 1977, s.146), Mardin merkezde bulunan Osmanlı dönemi mezar taşlarında (Bodakçi, 2017, s.200), benzerlerine rastlanmıştır.

İncelenen eserlerde görülen başlıca geometrik motifler, daire, zikzak ve kabara motifleridir. Zikzak motifinin benzerine Aydın Bozdoğan, Yazıkent Mezarlığı'nda (Kılavuz, 2013, s.106), Mostar Kethüda Camisi Mezar Taşları'nda (Tanık, 2017, s.224) rastlanmıştır.

Daire motifinin; benzerine Urfa Ulu Camii Haziresindeki mezar taşlarında (Güler, 2019, s.143) rastlanmıştır.

Kabara motifinin benzerine Urfa Ulu Camii Haziresindeki mezar taşlarında (Güler, 2019, s.144), Mardin merkezde bulunan Osmanlı dönemi mezar taşlarında (Bodakçi, 2017, s.198), benzerleri görülmüştür.

70 nolu katalogda bulunan mezar taşının bir benzerine, Karaman Müzesi'nde rastlanmıştır. Eser altıgen gövdeli ve takke biçiminde başlıkla sonlandırılmıştır. (Kat. No: 83) mezar taşının başlığı terkli takke biçimindedir. Bunların en eski örnekleri 14.yüzyılın ilk yarısına aittir. Terkli takke ifadesini, Necdet İşli, Osmanlı Serpuşları adlı kitabında 1348 tarihli bir mezar taşı için kullanmıştır. Battalgazi de bulunan bu eserin diğer örneklerle benzemesinden yola çıkarak 14.yüzyılda yapılmış olabileceği düşünülmektedir (Yemiş, 2017, s.111).

SONUÇ

Malatya-Battalgazi Alacakapı Mahallesi'nde bulunan Osmanlı Dönemine ait toplam 98 mezar incelenmiştir. 17. yüzyıl ile 20. yüzyıl arasında tarihi belirlenen mezar taşlarından oluşmaktadır. Bu mezar taşlarının 1'i 17. yüzyıla, 22'si 18. yüzyıla, 30'u 19. yüzyıla, 8'i de 20. yüzyıla aittir. Yapılan araştırma neticesinde incelenen eserlerin tarih sınırları M.1622 ile 1913 yılları arasındadır.

Bunların 41 tanesi erkek, 16 tanesi kadına aittir. 29 mezar taşında da kimlik tespiti yapılamamıştır. Eserlerin 94 tanesi başucu taşı, 33 tanesi ayakucu taşıdır.

Eserlerin yapımında volkanik tuf kaya malzeme kullanılmıştır. Bu malzeme Gelincik tepesi mevkiinden getirilerek yapıldığı düşünülmektedir. Eserlerin kitabelerinin tamamına yakını talik hatla alçak kabartma tekniğinde yazılmıştır. Süslemede ise alçak kabartma ile beraber yüksek kabartma ve linear tekniği kullanıldığı görülmektedir.

Mezarlıkta şahideli toprak, çerçevesi ve lahit biçimi olmak üzere üç çeşit mezar tipi görülmektedir. Lahit biçimi mezarların, sandık tarzında lahit biçimi ve tekne lahit biçimi olarak iki farklı örneği tespit edilmiştir. Form bakımından mezar taşları çeşitlilik arz etmektedir. Kare prizma gövdeli, plaka gövdeli, kareye yakın dikdörtgen gövdeli, çokgen ve silindirik gövde şeklindedir. Plaka gövdeli mezar taşları, paralel kenarlarla uzanan, yukarı doğru genişleyen ve yukarı doğru daralan gövde formuna sahiptirler.

Başucu taşları çeşitli biçimlerde başlıklarla taçlandırılmıştır. Plaka gövdeli mezar taşları genelde kemer biçiminde tepelik ile taçlandırılmıştır. Erkeklere ait başlıklar genelde kavuk, sarık ve fes biçimindedir. Kadınlara ait mezar taşları, kemer formunda tepelik ile taçlandırılmıştır. Kadına ait bir mezar taşı, fes biçiminde başlık ile sonlandırılmıştır.

Kitabe metinleri, kare prizma gövdeli mezar taşlarında gövde yüzeyine alçak kabartma tekniğinde bazen kare çerçeve içerisine alınarak bazen de çerçeve içerisine alınmadan serbest düzende yüzeye işlenmiştir. Başucu taşlarının kemer formunda tepelik ile sonlandırıldığı eserlerde ise kitabe alınlık ile gövde yüzeyine herhangi bir sınırlama getirilmeden işlenmiştir. Kitabe metinlerinde başlangıç ifadesi olarak genelde integral ilâ rahmetüllahü teâlâ ifadesi kullanılmıştır. Kitabe satırları birbirine paralel ya da çok azında sola eğimli şekilde işlenmiştir. Kitabeler dua ile başlayıp, kimlik bilgileri ile devam eden ve ardından fatiha isteği ile son bulun şekilde yazılmıştır. Kitabenin ilk ve ya son satırında tarih yer almaktadır. Tarih bilgisinin bulunmadığı eserde mevcuttur. Bezeme programında geometrik motifler ve çeşitli nesnelerle süslenmiş motifler bulunmaktadır. Bitkisel motiflere hiç yer verilmemiştir. Geometrik motifler; daire, kabara ve zikzak, nesneli motifler; ok, meşale, hançer, püskül ve eşarp gibi motifler yer almaktadır.

Alacakapı mahallesinde bulunan Osmanlı mezar taşları, bulunduğu yöreye özgü üslup özellikleri göstermektedir. Malatya'daki diğer tarihi mezar taşları ile süsleme, mezar tipi, malzeme, teknik, tarih ve üslup bakımından genel olarak benzerlik göstermektedir. İstanbul'da görülen üslup ve işçilik, bu mezar taşlarında daha yöresel özellikler göstermektedir.

KAYNAKÇA

Artun, E. (2012). *Türklerde İslamiyet Öncesi İnanç Sistemleri-Öğretiler-Dinler*, http://turkoloji.cu.edu.tr/HALKBILIM/erman_artun_inanc_sistemleri.pdf

Aslanapa, O. (2011). *Türk Sanatı*. İstanbul: Remzi Kitapevi.

Akçadağ, G. (2016). Malatya Şehir Adı ve Şehrin Tarihi Süreçleri, *Akra Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi*, 9, 185-206.
https://www.academia.edu/37261460/_Malatya_Şehir_Adı_ve_Şehrin_Tarihi_Süreçleri_pdf?sm=b

Anonim, (2012). *Malatya Kent Envanteri*, Malatya.

Anonim, (...). *Malatya Kent Rehberi*.

Anonim, *Battalgazi Belediyesi Stratejik Plan 2015-2019*. Malatya.

Aytaç, İ. (1998). *Malatya Ve Yöresindeki Türk-İslam Dönemi Yapıları*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji-Sanat Tarihi Anabilim Dalı Sanat Tarihi Bilim Dalı, Konya.
<http://web.horde.to/tez.yok.gov.tr/>

Başkan, S. (1996). *Karamanoğulları Dönemi Konya Mezar Taşları*, Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

Bahar, H. (2016). “Avrasya’da Ölüm ve Türklerde Mezar Kültürü”. *Tarihçiliğe Adanmış Bir Ömür*. Prof. Dr. Nejat Göynüç Armağanı, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Kültür Yayınları, 267-303

Berkli, Y. (2007). Mezar Taşlarında Görülen Kılıç, Hançer, Ok-Yay Ve Bayrak Motiflerinin Sembolik Anlamları, *EKEV Dergisi*, 11(31), 67-81.
http://isamveri.org/pdfdrq/D01777/2007_31/2007_31_BERKLIY.pdf

Biçici, H. K. (2006). Yazılı Araştırmalar Işığında Türkiye Mezar Taşlarına Toplu Bir Bakış, *Ekev Akedemi Dergisi*, 10(26), 175-192.
http://isamveri.org/pdfdrq/D01777/2006_26/2006_26_BICICIKHK.pdf

Bilgiç, A. (2019). *Konya İli Karatay İlçesi İsmil Köyü Mezar Taşları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi /Sosyal Bilimler Enstitüsü Avrasya Araştırmaları Ana Bilim Dalı, Kayseri.
<http://web.horde.to/tez.yok.gov.tr/>

Boyraz, D. (2015). *Malatya Kaynarca Mezarlığı Mezar Taşları*. (Yayımlanmamış Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi /Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü. Ankara.

Boran, A., Tüfekçioğlu, A., Erdal, Z., Yıldız, İ., (2004). *Siirt ve Çevresi 2003 Yılı Yüzey Araştırması “Kozluk’taki Mezar Taşları”*, 22. Araştırma Sonuçları Toplantısı I., Konya, 241-254 <https://docplayer.biz.tr/1268693-22-arastirma-sonuclari-toplantisi-1-cilt.html>

Bodakçi, A., (2017). *Mardin Merkezde Bulunan Osmanlı Dönemi Mezar Taşları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). T.C. Yüzüncü Yıl Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı. Van. file:///C:/Users/acer/Desktop/mezar%20ta%C5%9F%C4%B1%20ile%20ilgili%20tezler/MARDIN_MERKEZDE_BULUNAN_OSMANLI_DONEMI_M.pdf.

Bülbül, D. (2017). *Hadim Mezar Taşları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Konya. <http://web.horde.to/tez.yok.gov.tr/>

Cantürk, C., Doğan, D., Aytaç, H., Kılıç, H.İ., Uğraş, V., Kazancı, M., Çıtak, İ., Pektekin, A. T., Yiğit, B., Şahin, H., Çetin, M., Gelegen, H.H., Kelleci, M. (1996). “*Malatya 96*”. Ankara: Malatya Valiliği.

Cezar, M. (1977). *Anadolu Öncesi Türkler’de Şehir ve Mimarlık*. İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları.

Çavuş, F. (2018). *Osmanlı Mezar Taşlarının Sırları*, İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayını.

Çal, H. (2000). “İstanbul Eyüp’teki Erkek Mezar Taşlarında Başlıklar”, *Tarihi, Kültürü Ve Sanatıyla III. Eyüp Sultan Sempozyum*; 28-30 Mayıs 1999-İstanbul; Tebliğler, İstanbul, 206-225. https://www.academia.edu/10282520/İstanbul_Eyüp_teki_Erkek_Mezartaşlarında_Başlıklar

Çal, H. (2007). Kastamonu Müzesi’ndeki Türk Mezar Taşları, *İpekyolu Konya Ticaret Odası Dergisi Konya Kitabı X.*, Prof. Dr. Rüçhan Arık- Prof. Dr. Oluş Arık Armağanı, 199-224. https://www.academia.edu/30847812/Kastamonu_Müzesindeki_Türk_Mezar_Taş_ları_Renkli_pdf.

Çal, H., İltar, G. (2011). *Giresun İli Osmanlı Mezar Taşları*, Ankara: Giresun Valiliği Yayınları.

Çal, H. (2015). Türklerde Mezar, Mezar Taşları, *Aile Yazıları* 8, T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Yayını, Ankara, 295-332. https://www.academia.edu/19910917/TÜRKLERDE_MEZAR_MEZAR_TAŞLARI?sm=b.

Çal, H. (2017). Malatya Kırklar Mezarlığı'ndaki Mezar-Mezar Taşı Tipleri, *Milli Folklor Dergisi*, Yıl 29, S. 115. Ankara, 63-78. https://www.academia.edu/34879739/MALATYA_KIRKLAR_MEZARLIĞINDAKİ_MEZAR_MEZAR_TAŞI_TİPLERİ?sm=b

Çoruhlu, Y. (2007). *Erken Devir Türk Sanatı*, İstanbul: Kabalcı Yayınevi.

Çoruhlu, Y. (1997). “Orta Asya'dan Anadolu'ya Lahit veya Taş Sandukalarda Görülen Hançer-Bıçak Tasvirlerinin Sembolizmi”, 1. Eyüp Sultan Sempozyumu Tebliğler, İstanbul, 60-70.

http://isamveri.org/pdfdrd/D057017/1997/1997_CORUHLUY.pdf

Demirel, B., Evin, H. (1992). Malatya Büyükşehir Belediyesi: Arakentten Bütünkente Bir Dönüşüm Hikayesi. *Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C.1, Özel Sayı, 77-87. https://atif.sobiad.com/index.jsp?modul=makalegoruntule&id=AWWO0COGHD bCZb_mQsi5

Demirel, F. (2008). *Besni Mezar Taşları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı Türk Dünyası Ve Ortaçağ Kültürleri Arkeolojisi Bilim Dalı, Konya. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Durgun, Y. (2006). *Geleneksel Malatya Evleri Üzerine Bir İnceleme*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi/Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Doğan, M. (2011). *Türkiye Selçukluları ve Beylikler Döneminde Malatya*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya. <http://web.horde.to/tez.yok.gov.tr/>

Eren, S. (2011). *Trabzon İli Gülbahar Hatun Ve Tavanlı Camii Hazireleri İle Küçük İmarek Mezarlığı'ndaki Mezar Taşları*. Gazi Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara. <http://web.horde.to/tez.yok.gov.tr/>

Ercan, F., Yalvaç, C., Şahin, H., Artan, A., Sarı, M., Dağdelen, E., Elmas, S., Demirci, İ., Kazan, A.,(2016). *Battalgazi Kültür Envanteri*, Malatya: Battalgazi Belediyesi.

Elibüyük, M. (2013). Malatya İli Yerleşmelerinin Tarihsel Dönemlere Göre Coğrafi Dağılışı. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 53, 1, 183-220. https://doi.org/10.1501/Dtcfder_0000001327.

Eskici, B. (2002). VI. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazı Sonuçları Ve Sanat Tarihi Sempozyumu. M. Denктаş- Y. Özbek-A. Sağıroğlu Aslan. (Ed.) *Osmanlı Döneminde Eski Malatya Şehri Ve Yapıları* (s. 405-415). Kayseri.

Eskici, B. (2009). 2. Uluslar Arası Melita'dan Battalgazi'ye Tarih-Arkeoloji-Kültür-Sanat Günleri. Göknur Akçadağ- Fazıl Ercan (Ed.), *Malatya'da Selçuklu Dönemi Yapıları* (s. 93-100). Malatya.

Eskici, B. (2013). *Malatya Türk İslam Dönemi Mimari Eserleri I. Battalgazi* (Eski Malatya). Çetin Şişman (Ed.), İstanbul: Promat Basım Yayın.

Gezer, İ., Özcan, Ş., Tuğrulca, O., Özbudak, K., Korkmaz, A. A., Kabadayı, S., (2011). *Malatya Vizyon 2023*. Malatya: Bilsam Yayınları.

Gögebakan, G. (2003). *Fotoğraflarla Geçmişten Malatya*. Malatya: Malatya Belediyesi Kültür Yayınları.

Gökler, B. M. (2017). Belen Abdurrahman Paşa Türbesi ve Mezarlığı, *Anasay 3 Aylık Ulusal Hakemli- Süreli Dergi*, S.2, 69-98. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/412275>

Gülensoy, T. (2018). *Ve... Tanrı Türkü Yarattı*, 2. Baskı, İstanbul: Bilge Kültür Sanat.

Güzel, E. (2017). Osmanlı Sancaktar Mezarlığı'ndaki Osmanlı Dönemi Mezar Taşları. *Osmanlı Mimarisi Araştırmaları Dergisi*. 4., 111-143. 10.17822/omad.2017.74.

Gün, R., Can, Y., Nefes, E., Çakır, A. (2016). Vezirköprü Yöresinde Bulunan 17-18.Yüzyıl Osmanlı Mezar Taşları, *On dokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*,. 40, 37-75. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/270303>

Güler, G. (2019). Urfa Ulu Camii Haziresindeki Mezar ve Mezar Taşları Süslemeleri, *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi*, S. 42, 142-153. Doi No: 10.17498/kdeniz.558104.

Hanoğlu, C. (2006). *Erzurum Merkez’de Camii Hazirelerinde Bulunan XVIII.-XIX. YY. Mezar Taşları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). T.C. Atatürk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Erzurum. (<http://web.horde.to/tez.yok.gov.tr/>)

Hanoğlu, C. (2015), *Batılılaşma Dönemi Rize Mezar Taşları*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarih Anabilim Dalı, Erzurum. (<http://web.horde.to/tez.yok.gov.tr/>)

Hasol, D. (2012). *Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü*, 12. Baskı, İstanbul: Yem Yayınları.

Haseki, M. (1977). *Plastik Açısından Türk Mezar Taşları*, İstanbul: İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi.

İltar, G. (2005). *Giresun İli Sahil Şeridindeki Osmanlı Mezar Taşları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat tarihi Anabilim Dalı, Ankara. <http://web.horde.to/tez.yok.gov.tr/>

İslam Ansiklopedisi. (1994). *Hazireler* (Cilt. 4, s.38-39). Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı.

İslam Ansiklopedisi. (2002). *Kitabe* (Cilt.26, s.76-81). Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı.

İslam Ansiklopedisi. (2003). *Malatya* (Cilt. 27, s. 468-473). Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı.

İslam Ansiklopedisi. (2004). *Mezarlık*, (Cilt. 29, s. 519-522). Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı.

İşli, N. (2009). *Yeniçeri Mezar Taşları*. İstanbul: Turkuaz Yayınları. 2. Baskı.

Karagöz, M. (2008). Cumhuriyetin Modernleşme Sürecinde “Malatya” (1930-1938). *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C.18, S.11, 291-324. Elazığ. <http://web.firat.edu.tr/sosyalbil/dergi/arsiv/cilt18/sayi1/291-324.pdf>

Karaca, F. (2001). Mezar Taşlarına Yansıyan Şekliyle Türk Kültüründe Hayat Ve Ölümle İlgili Bazı Değerlendirmeler, *İslami Araştırmalar Dergisi*, C.

<http://www.islamiarastirmalar.com/upload/pdf/8f0b41f2a90786d.pdf>

Karamağaralı, B. (1977). Narlıdere’deki Bazı Figürlü Mezar Taşları, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi*, 3, 115-147. file:///C:/Users/acer/Downloads/18487.pdf

Karamağaralı, B. (1992). *Ahlat Mezar Taşları*, Ankara; Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Karakaş, M. (1996). *Şanlıurfa Mezar Taşları*, Şanlıurfa; Şurkav Yayınları.

Kılavuz, B. N., (2013). Bozdoğan-Yazıkent Beldesi Mezarlığı Süslemeli Kadın Mezar Taşları, *Ankara Üniversitesi Dil Ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü Tarih Araştırmaları Dergisi*. C.32, S. 53, 77-110. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/781225>

Kuşçuoğlu, M. (1968). *Evliya Çelebi’den Malatya*, İstanbul.

Kuşoğlu, M. Z. (1988). Kadın Başlıklarında Tepelikler, *İlgi Dergisi*, S. 54, 34-35.

Koçu, R. E. (1969). *Türk Giyim Kuşam Ve Süsleme Sözlüğü*, Ankara: Sümerbank Kültür Yayınları.

Mutlu, M. (2006). *Siirt Mezar Taşları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). T.C. Yüzüncü Yıl Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Van. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Onay, İ. (2013). İslamiyetten Önce Türklerde Ölüm Anlayışı Ve Defin Yöntemleri, *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi*. S.7. (s.234-244). <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/84421>

Oral, M. Z. (1943). “*Malatya Kitabeleri Ve Tarihi*”, III. Türk Tarih Kongresi, Kongreye Sunulan Tebliğler, s. 437. Ankara: Türk Tarih Basımevi.

Öney, G. (2007). *Beylikler Devri Sanatı XIV.-XV. Yüzyıl (1300-1453)*, 2. Baskı, Ankara; Atatürk Kültür, Dil Ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları XXIV. Dizi-Sayı.9

Özman, R. (2010). III. Uluslar Arası Kervansaray Buluşması. Mehmet Karagöz- H. Fazıl Ercan(Ed.), *En Eski Çağlardan Müslümanların Fethine Kadar Malatya* (s. 109-113). Battalgazi: Fersa.

Özkan, S. H. (2012). *Türklerde Mezar Kültü, Ölü Gömme ve Mezar Taşı Geleneği (Şakikaraağaç Örneği ve Geri Kalanlar)*, Tarih ve Kültürümüzde Karaağaç Bilgi Şöleni, (s.215-220). Ankara. <https://www.researchgate.net/publication/303944209>

Özkurt, K., Tüfekçioğlu, A. (2009). Türk-İslam Sanatında Kitabeler, *Türkiye Araştırmaları Lütaratür Dergisi*, Cilt.7, Sayı. 14, (s.275-295). <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/653618>

Örnek Veyis, S. (1971). *Anadolu Folklorunda Ölüm*, Ankara: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları 218. <http://hdl.handle.net/20.500.12575/4892>

Sanat Ansiklopedisi. (1996). *Kurgan* (Cilt. 2, XIII, s.). İstanbul: Fasikül.

Sanat Ansiklopedisi. (1983). *Baş Giyimi, Baş Giyeceği*, (Cilt.1, s.182-185). İstanbul. Maarif Matbaası.

Sağlam, F., Korkmaz, B., Bilgin, Z., Demirbağ, H., Memiş, E. (2013). *Malatya Kent Rehberi*. İstanbul: Kudeb.

Sağiroğlu Arslan, A. (2017). “Taşlar Konuşur”: Türk Mezar Taşlarının Biçim Dili. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*. 6(3), (s.1923-1937). Türkiye. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/351143>

Sağiroğlu Arslan, A. (2018). *Kayseri Zamantı Irmağı Çevresindeki Bezemeli Mezar Taşları*, Kayseri: Kayseri Büyük Şehir Belediyesi Kültür Yayınları Sanat Dizisi.

Sipahi, B., Çetin, A. (2010). 1697-1910 Yılları Arasında Osmanlı Kültüründe Muhasebecilerin Mezar Taşlarının Karakteristik Özellikleri, *(MUFAD) Muhasebe Ve Finansman Dergisi*, 48, Bursa, (s.232-241). <http://journal.mufad.org/attachments/article/88/18.pdf>

Sevim, N. (2010). *Medeniyetimizin Sessiz Tanıkları*. İstanbul: Abide Yayınları.

Sevim, N. (2012). *Osmanlı Mezar Taşlarında Manzum Metinler*. İstanbul: Kitapdostu Yayınları.

Sümbüllü, Y. Z. (2010). Eski Türklerde Defin Şekilleri Üzerine Bir İnceleme, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 4 (2), Erzurum. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ataunisosbil/issue/2814/37849>

Şahin, H., Darmaz, N., Köpürür, İ., Kılınç, Z., Altaş, F., Yavaşoğlu, A., Özdemir, A., Günhan, N., Kekeç, T., Polat, M., Sarıtaş, C., Oğuz, E., & Dayan, Y. (2012). *Malatya Kültür Envanteri*. Malatya: T.C Malatya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü.

Şapolup, E. B. (1970). *Türk Mezar Taşları*, Türk Yurdu, C.V. S.57. Ankara.

Tayanç, M. M. (1951). “*Türk Süsleme Sanatında Mezar Taşları*,” S. 7, İstanbul: Tarih Hazinesi.

Tanyu, H.(1968). *Türklerde Taşla İlgili İnançlar*, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

Texier, C. (1923-1924). *Küçük Asya Coğrafyası ve Arkeolojisi*. C. 3. Ali Suat (Çev.). Ankara: Özkan. (İlk baskı.2002).

Tibet, A., Işın, E., Yelkenci, D. (1996). *Stelae Turcicae VIII Yenikapı Mevlevihanesi Haziresi, İslam Dünyasında Mezarlıklar Ve Defin Gelenekleri*, C.1. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Türkler Ansiklopedisi. (2002). *Türklerde Taş Heykel ve Balballar* (C.3, s. 910-914). Ankara: Yeni Türkiye Yayınları.

Türkler Ansiklopedisi. (2002). *Türklerde Mezar Geleneği* (Cilt. 3, s.122-126). Ankara: Yeni Türkiye Yayınları.

Türkler Ansiklopedisi. (2002). *Eski Türklerde Yas ve Ölü Gömme Adetleri* (C. 3, s.107-121). Ankara: Yeni Türkiye Yayınları.

Tunçel, G. (1989). *Batı Anadolu Bölgesinde Cami Tasvirli Mezar Taşları*. Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları.

Tunçel, G. (1996). Türklerde Mezar Taşı Geleneğine Kısa Bir Bakış, *Bilge Dergisi*. Ankara, 16-18.

Tunçel, G. (2004). Beypazarı Müzesi'ndeki Mezar Taşları, *Ankara Üniversitesi Dil Ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*. 44,2. (s. 267-284).
file:///C:/Users/acer/Downloads/838-4123-1-PB.pdf

Tunçel, G. (2005). Üsküp İsa Bey Camii Haziresi'ndeki Şahideler. *Erdem*, (43). 59-86. <https://erdem.gov.tr/tam-metin-pdf/354/tur>

Tok, T. (2018). I. Uluslararası Türk-İslam Mezar Taşları Kongresi Bildiriler Kitabı 2018. Muvaffak Duranlı, Ramazan Kemal Haykıran, Gonca Kuzay Demir (Ed.), *Denizli Tavas Yöresi Mezar Taşları Ve Taşlardaki Tamgalar* (s. 540-565). Aydın: Yeni Fikir. <https://akademik.adu.edu.tr/bolum/fef/sanattarihi/webfolders/files/I.%20Uluslararası%C4%B1%20Türk%20İslam%20Mezar%20Taşları%C4%B1%20Kongresi%20Bildirileri.pdf>

Useinov, M. (2018). I. Uluslararası Türk-İslam Mezar Taşları Kongresi Bildiriler Kitabı 2018. Muvaffak Duranlı, Ramazan Kemal Haykıran, Gonca Kuzay Demir (Ed.), *Kırım Müslüman Mezar Taşları*, (s. 566-572). Aydın: Yeni Fikir. <https://akademik.adu.edu.tr/bolum/fef/sanattarihi/webfolders/files/I.%20Uluslararası%C4%B1%20Türk%20İslam%20Mezar%20Taşları%C4%B1%20Kongresi%20Bildirileri.pdf>

Varol, A. H. (2015), *Aydın Koçarlı Cihanoğlu Camii Haziresi Mezar Taşları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara. <http://web.horde.to/tez.yok.gov.tr/>

Yavuz, S. (2019). *Malatya Kırkkardeşler Mezarlığındaki Mezar Taşları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya. <http://web.horde.to/tez.yok.gov.tr/>

Yemiş, B. (2017). İmaret. Burhan Yemiş(Ed.), *Karaman Mezar Taşı Motifleri* (s.100-126). Karaman: Doğu Ofset Matbaa.

Yeni, Ö. (2013). Kastamonu Honsalar Camii Haziresi'nde Bulunan Mezar Taşları, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. The Journal of International Social Research, C.6, S. 25, (s.594-611). https://www.sosyalarastirmalar.com/cilt6/cilt6sayi25_pdf_ozelsayi/yeni_ozgur.pdf

Yılmaz, E. (2013). *İzmir-Ödemiş'teki Türk-İslam Devri Mezar Taşları*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı. Van. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Yiğit, İ., Ünlüsoy, Ü. (2014). *Hıdırlık – Ulumezarlık Osmanlı Dönemi Çorum Mezar Taşları*, Çorum: Çorum Belediyesi'nin Kültür Yayınıdır.

Yücedağ, İ. (2017). *Osmanlı Epigrafisi Kitabeler Ve Mezar Taşları*. İstanbul: İdeal Kültür Yayıncılık,

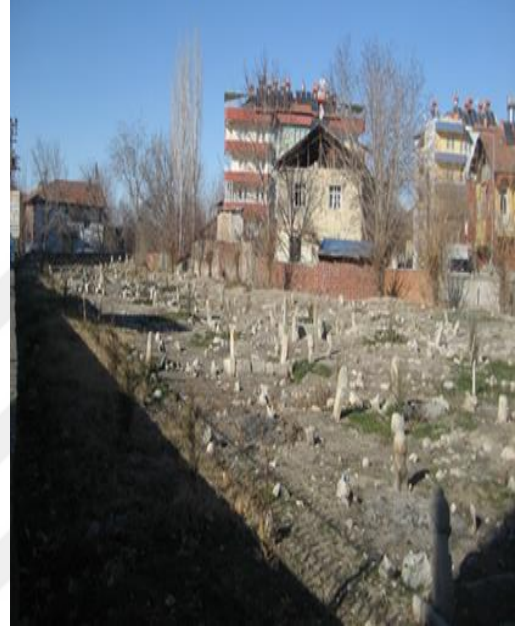
Yıldırım, Y. (2016). *Karaman Mezar Taşları Tipolojisi*, İmaret, Yıl. 6, S.18, (s.97-129).Karaman. https://www.academia.edu/38053095/Karaman_Mezar_Ta%C5%9Flar%C4%B1_Tipolojisi?auto=download

Yıldırım, Y. (2018). I. Uluslararası Türk-İslam Mezar Taşları Kongresi. *Karaman'daki Altıgen Prizmal (Kümbet Modeli) Mezar Taşları*. Muvaffak Duranlı, Ramazan Kemal Haykıran, Gonca Kuzay Demir.(Ed.). Kuşadası. (s.638-664). https://www.academia.edu/38049682/Karamandaki_Altıgen_Prizmal_Mezar_Taşları

GÖRSELLER

Görsel 1. Malatya Battalgazi İlçesi Genel Görüntü (B. Bayram Güngör'den).

Görsel 2. Alacakapı Mahallesi Mezarlığı Genel Görüntü (B. Bayram Güngör'den).

Görsel 3. Türbe Duvarı Genel Görüntü.

Görsel 4. Türbe Duvarından Detay
(B. Bayram Güngör Arşivinden).

Görsel 5. Başucu Taşı (Kat. No: 1).

Görsel 6. Başucu Taşı (Kat. No: 2).

Görsel 7. Ayakucu Taşı (Kat. No: 2).

Görsel 8. Genel Görüntü (Kat. No: 2).

Görsel 9. Başucu Taşı (Kat. No: 3).

Görsel 10. Başucu Taşı (Kat. No: 4).

Görsel 11. Ayakucu Taşı (Kat. No: 4).

Görsel 12. Başucu Taşı (Kat. No: 5).

Görsel 13. Başucu Taşı (Kat. No: 6).

Görsel 14. Başucu Taşı Ön Yüz (Kat. No: 7).

Görsel 15. Başucu Taşı Arka Yüz (Kat. No: 7).

Görsel 16. Başucu Taşı (Kat. No: 8).

Görsel 17. Ayakucu Taşı (Kat. No: 8).

Görsel 18. Genel Görüntü (Kat. No: 8).

Görsel 19. Başucu Taşı Ön Yüz (Kat. No: 9). **Görsel 20.** Başucu Taşı Arka Yüz (Kat. No: 9).

Görsel 21. Ayakucu Taşı (Kat. No: 9).

Görsel 22. Genel Görüntü (Kat. No: 9).

Görsel 23. Başucu Taşı (Kat. No: 10).

Görsel 24. Ayakucu Taşı (Kat. No: 10).

Görsel 25. Genel Görüntü (Kat. No: 10).

Görsel 26. Başucu Taşı (Kat. No: 11).

Görsel 27. Başucu Taşı (Kat. No: 12).

Görsel 28. Ayakucu Taşı (Kat. No: 12).

Görsel 29. Genel Görüntü (Kat. No: 12).

Görsel 30. Başucu Taşı (Kat. No: 13).

Görsel 31. Başucu Taşı (Kat. No: 14).

Görsel 32. Ayakucu Taşı (Kat. No: 14).

Görsel 33. Başucu Taşı (Kat. No: 15).

Görsel 34. Genel Görüntü (Kat. No: 15).

Görsel 35. Başucu Taşı (Kat. No: 16).

Görsel 36. Başucu Taşı (Kat. No: 17).

Görsel 37. Genel Görüntü (Kat. No: 17).

Görsel 38. Başucu Taşı (Kat. No: 18).

Görsel 39. Başucu Taşı (Kat. No: 19).

Görsel 40. Başucu Taşı (Kat. No: 20).

Görsel 41. Başucu Taşı Ön Yüz (Kat. No: 21).

Görsel 42. Başucu Taşı Arka Yüz (Kat. No: 21).

Görsel 43. Başucu Taşı (Kat. No: 22).

Görsel 44. Başucu Taşı (Kat. No: 23).

Görsel 45. Genel Görüntü (Kat. No: 23).

Görsel 46. Başucu Taşı (Kat. No: 24).

Görsel 47. Başucu Taşı (Kat. No: 25).

Görsel 48. Başucu Taşı (Kat. No: 26).

Görsel 49. Başucu Taşı (Kat. No: 27).

Görsel 50. Başucu Taşı (Kat. No: 28).

Görsel 51. Genel Görüntü (Kat. No: 28).

Görsel 52. Başucu Taşı Ön Yüzü (Kat. No: 29).

Görsel 53. Başucu Taşı Arka Yüz

(Kat. No:29).

Görsel 54. Başucu Taşı (Kat. No: 30).

Görsel 55. Başucu Taşı (Kat. No: 31).

Görsel 56. Ayakucu Taşı (Kat. No: 31).

Görsel 57. Genel Görüntü (Kat. No: 31).

Görsel 58. Başucu Taşı (Kat. No: 32).

Görsel 59. Ayakucu Taşı (Kat. No: 32).

Görsel 60. Genel Görüntü (Kat. No: 32).

Görsel 61. Başucu Taşı (Kat. No: 33).

Görsel 62. Ayakucu Taşı (Kat. No: 33).

Görsel 63. Genel Görüntü (Kat. No: 33).

Görsel 64. Başucu Taşı (Kat. No: 34).

Görsel 65. Başucu Taşı (Kat. No: 35).

Görsel 66. Başucu Taşı (Kat. No: 36).

Görsel 67. Başucu Taşı (Kat. No: 37).

Görsel 68. Başucu Taşı (Kat. No: 38).

Görsel 69. Başucu Taşı (Kat. No: 39).

Görsel 70. Başucu Taşı (Kat. No: 40).

Görsel 71. Başucu Taşı (Kat. No: 41).

Görsel 72. Başucu Taşı (Kat. No: 42).

Görsel 73. Ayakucu Taşı (Kat. No: 42).

Görsel 74. Genel Görüntü (Kat. No: 42).

Görsel 75. Başucu Taşı (Kat. No: 43).

Görsel 76. Başucu Taşı (Kat. No: 44).

(B. Bayram Güngör'den).

Görsel 77. Başucu Taşı Ön Yüz (Kat. No: 45).

Görsel 78. Başucu Taşı Arka Yüz (Kat. No: 45).

Görsel 79. Başucu Taşı (Kat. No: 46).

Görsel 80. Başucu Taşı (Kat. No: 47).

Görsel 81. Başucu Taşı (Kat. No: 48).

Görsel 82. Ayakucu Taşı ve Genel Görüntü (Kat. No. 48).

Görsel 83. Başucu Taşı (Kat. No: 49).

Görsel 84. Başucu Taşı (Kat. No: 50).

Görsel 85. Ayakucu Taşı (Kat. No: 50).

Görsel 86. Genel Görüntü (Kat. No: 50).

Görsel 87. Başucu Taşı Ön Yüz (Kat. No: 51).

Görsel 88. Başucu Taşı Arka Yüz

(Kat. No: 51).

Görsel 89. Ayakucu Taşı (Kat. No: 51).

Görsel 90. Genel Görüntü (Kat. No: 51).

Görsel 91. Başucu Taşı (Kat. No: 52).

Görsel 92. Ayakucu Taşı (Kat. No: 52).

Görsel 93. Genel Görüntü (Kat. No: 52).

Görsel 94. Başucu Taşı (Kat. No: 53).

Görsel 95. Genel Görüntü (Kat. No: 53).

Görsel 96. Başucu Taşı Ön Yüz (Kat. No: 54).

Görsel 97. Başucu Taşı Yan Yüzey
(Kat. No: 54).

Görsel 98. Genel Görüntü (Kat. No: 54).

Görsel 99. Başucu Taşı (Kat. No: 55).

Görsel 100. Ayakucu Taşı (Kat. No: 55).

Görsel 101. Genel Görüntü (Kat. No: 55).

Görsel 102. Başucu Taşı (Kat. No: 56).

Görsel 103. Başucu Taşı (Kat. No: 57).

Görsel 104. Ayakucu Taşı (Kat. No: 57).

Görsel 105. Genel Görüntü (Kat. No: 57).

Görsel 106. Başucu Taşı (Kat. No: 58).

Görsel 107. Ayakucu Taşı (Kat. No: 58).

Görsel 108. Genel görüntü (Kat. No: 58).

Görsel 109. Başucu Taşı (Kat. No:59).

Görsel 110. Ayakucu Taşı (Kat. No: 59).

Görsel 111. Genel Görüntü (Kat. No: 59).

Görsel 112. Başucu Taşı (Kat. No: 60).

Görsel 113. Ayakucu Taşı (Kat. No: 60).

Görsel 114. Genel Görüntü (Kat. No: 60).

Görsel 115. Başucu Taşı (Kat. No: 61).

Görsel 116. Genel Görüntü (Kat. No: 61).

Görsel 117. Başucu Taşı Yan Yüzey (Kat. No: 62).

Görsel 118. Başucu Taşı Arka Yüz (Kat. No: 62).

Görsel 119. Ayakucu Taşı (Kat. No: 62).

Görsel 120. Genel Görüntü (Kat. No: 62).

Görsel 121. Başucu Taşı (Kat. No: 63).

Görsel 122. Genel Görüntü (Kat. No: 63).

Görsel 123. Başucu Taşı (Kat. No: 64). (B. Bayram Güngör'den).

Görsel 124. Genel Görüntü (Kat. No: 64).

Görsel 125. Başucu Taşı (Kat. No: 65).

Görsel 126. Başucu Taşı (Kat. No: 66).

Görsel 127. Başucu Taşı (Kat. No: 67).

Görsel 128. Başucu Taşı (Kat. No: 68).

Görsel 129. Genel Görüntü (Kat. No: 68).

Görsel 130. Başucu Taşı Ön Yüz (Kat. No: 69).

Görsel 131. Başucu Taşı Arka Yüz (Kat. No: 69).

Görsel 132. Başucu Taşı (Kat. No: 70).

Görsel 133. Başucu Taşı (Kat. No: 71).

Görsel 134. Başucu Taşı (Kat. No: 72).

Görsel 135. Ayakucu Taşı (Kat. No: 72).

Görsel 136. Genel Görüntü (Kat. No: 72).

Görsel 137. Başucu Taşı (Kat. No: 73).

Görsel 138. Ayakucu Taşı (Kat. No: 73).

Görsel 139. Genel Görüntü (Kat. No: 73).

Görsel 140. Başucu Taşı (Kat. No: 74).

Görsel 141. Ayakucu Taşı (Kat. No: 74).

Görsel 142. Genel Görüntü (Kat. No: 74).

Görsel 143. Başucu Taşı (Kat. No: 75).

Görsel 144. Başucu Taşı (Kat. No: 76).

Görsel 145. Ayakucu Taşı (Kat. No: 76).

Görsel 146. Genel Görüntü (Kat. No: 76).

Görsel 147. Başucu Taşı (Kat. No: 77).

Görsel 148. Başucu Taşı (Kat. No: 78).

Görsel 149. Başucu Taşı (Kat. No: 79).

Görsel 150. Ayakucu Taşı (Kat. No: 79).

Görsel 151. Genel Görüntü (Kat. No: 79).

Görsel 152. Başucu Taşı (Kat. No: 80).

Görsel 153. Başucu Taşı (Kat. No: 81).

Görsel 154. Başucu Taşı (Kat. No: 82).

Görsel 155. Ayakucu Taşı (Kat. No: 82).

Görsel 156. Genel Görüntü (Kat. No: 82).

Görsel 157. Başucu Taşı (Kat. No: 83).

Görsel 158. Ayakucu Taşı (Kat. No: 83).

Görsel 159. Genel Görüntü (Kat. No: 83).

Görsel 160. Başucu Taşı (Kat. No: 84).

Görsel 161. Kapak Taşı Genel Görüntü (Kat. No: 85).

Görsel 162. Kapak Taşı Cepheden Görüntü (Kat. No:85).

Görsel 163. Ayakucu Taşı (Kat. No: 86).

Görsel 164. Genel Görüntü (Kat. No: 86).

Görsel 165. Ayakucu Taşı (Kat. No: 87).

Görsel 166. Ayakucu Taşı (Kat. No:88).

Görsel 167. Genel Görüntü (Kat. No: 88).

Görsel 168. Başucu Taşı (Kat. No: 89).

Görsel 169. Başucu Taşı (Kat. No: 90).

Görsel 170. Başucu Taşı (Kat. No: 91).

Görsel 171. Başucu Taşı (Kat. No: 92).

Görsel 172. Başucu Taşı (Kat. No: 93).

(B. Bayram Güngör Arşivinden).

Görsel 173. Başucu Taşı (Kat. No: 94).

(B. Bayram Güngör Arşivinden).

Görsel 174. Başucu Taşı (Kat. No: 95).
(B. Bayram Güngör Arşivinden).

Görsel 175. Başucu Taşı (Kat. No: 96).
(B. Bayram Güngör Arşivinden).

Görsel 176. Başucu Taşı (Kat. No: 97).
(B. Bayram Güngör Arşivinden).

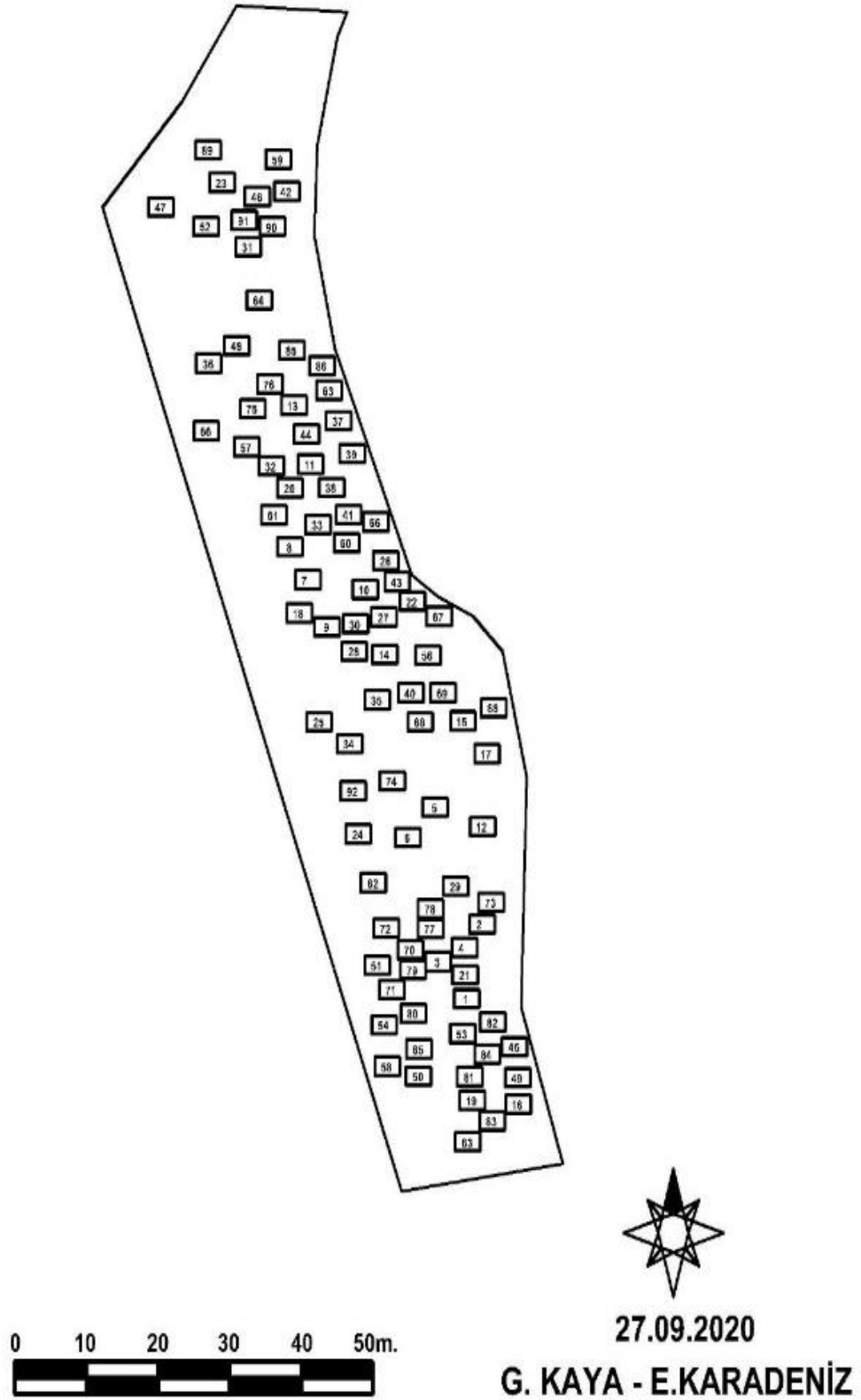

Görsel 177. Başucu Taşı (Kat. No: 98).
(B. Bayram Güngör Arşivinden).

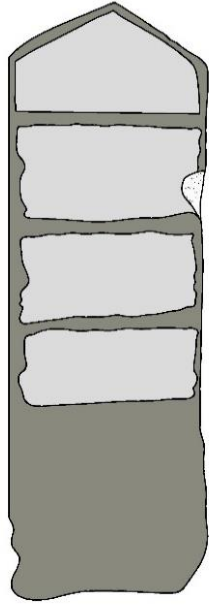

Görsel 178. Genel Görüntü (Kat. No: 98). (B. Bayram Güngör Arşivinden).

ÇİZİMLER

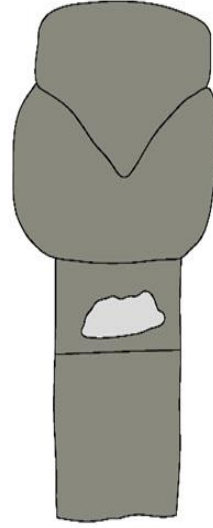

Çizim 1. Alacakapı Mahallesi Mezarlığı Vaziyet Planı.

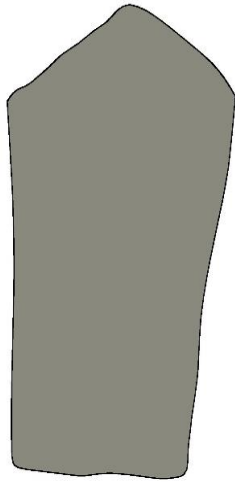
0 30 cm.

Çizim 2. Başucu Taşı (Kat. No: 1).

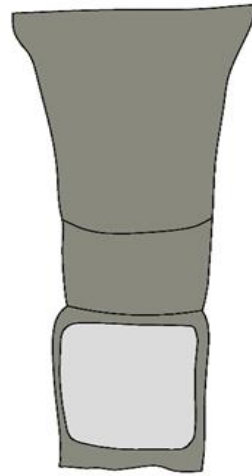
0 30 cm.

Çizim 3. Başucu Taşı (Kat. No: 2).

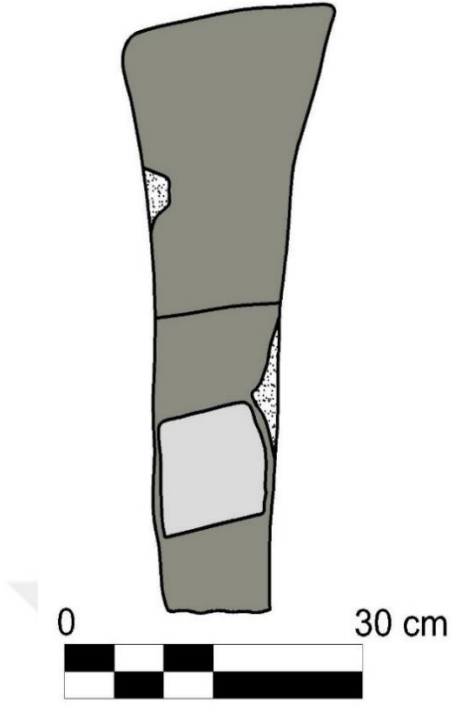
0 30 cm.

Çizim 4. Ayakucu Taşı (Kat. No: 2).

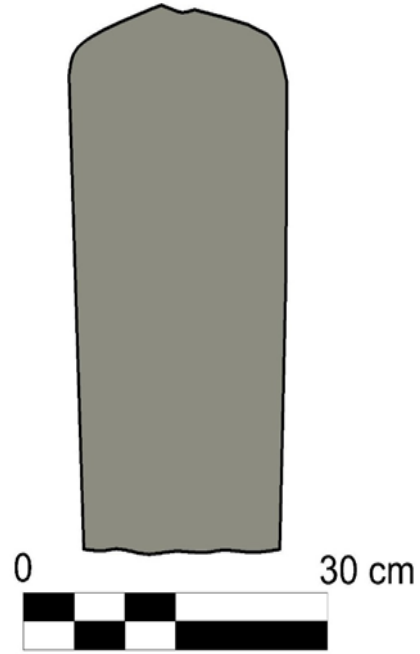

0 30 cm.

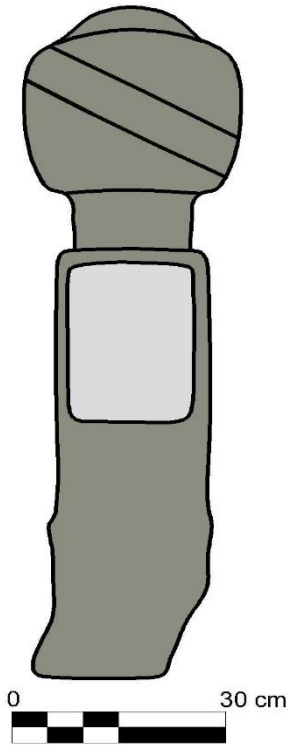
Çizim 5. Başucu Taşı (Kat. No: 3).

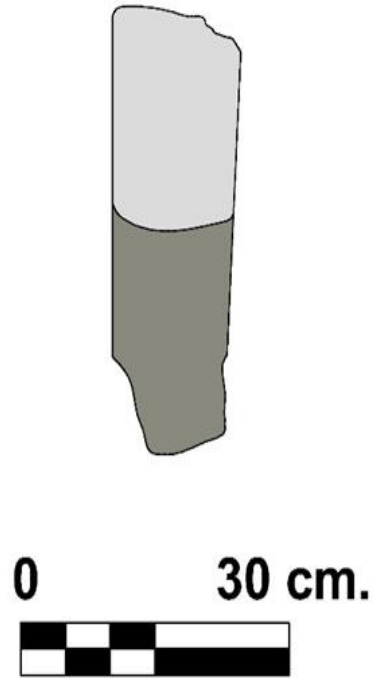
Çizim 6. Başucu Taşı (Kat. No: 4).

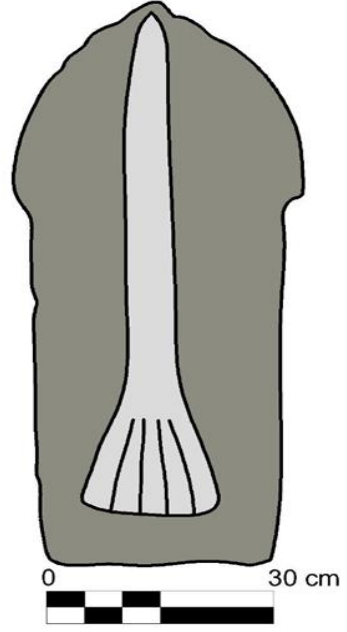
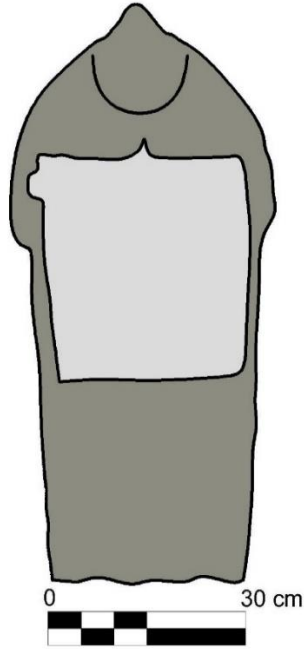
Çizim 7. Ayakucu Taşı (Kat. No: 4).

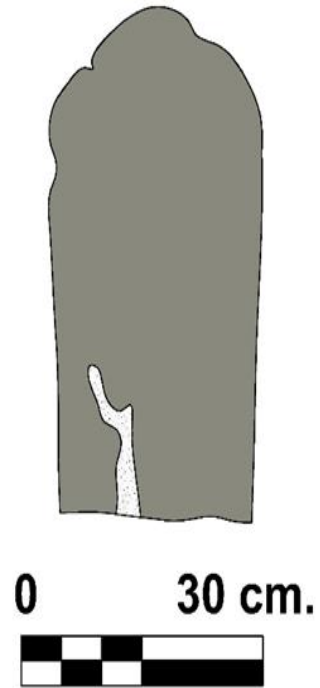
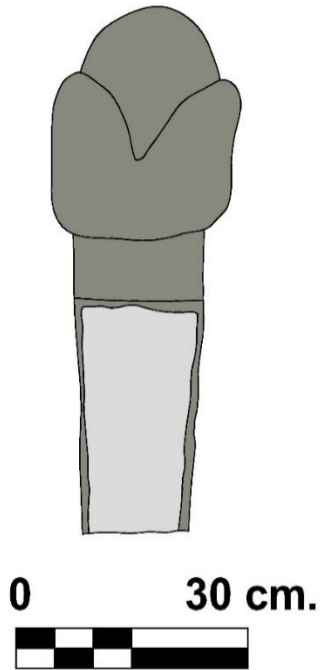
Çizim 8. Başucu Taşı (Kat. No: 5).

Çizim 9. Başucu Taşı (Kat. No: 6).

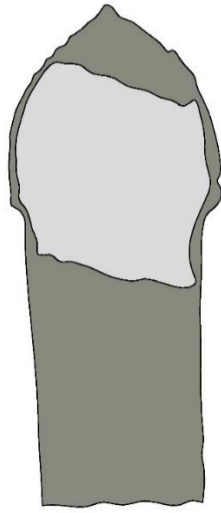

Çizim 10. Başucu Taşı Ön Yüz (kat. No: 7). **Çizim 11.** Başucu Taşı Arka Yüz (Kat. No: 7).

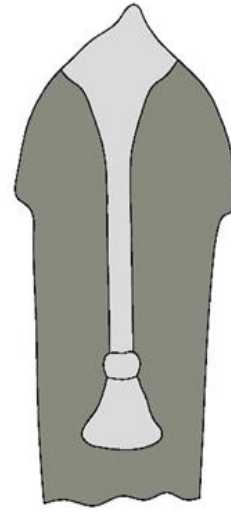
Çizim 12. Başucu Taşı (Kat. No: 8).

Çizim 13. Ayakucu Taşı (Kat. No: 8).

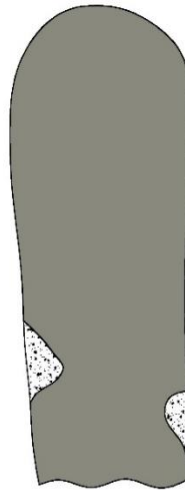
0 30 cm.

Çizim 14. Başucu Taşı Ön Yüz (Kat. No: 9).

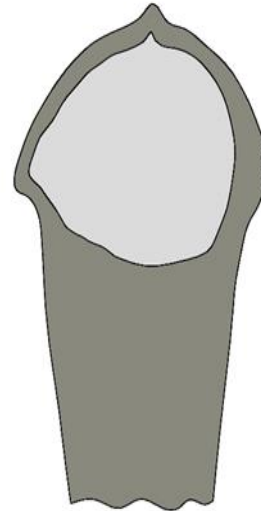
0 30 cm.

Çizim 15. Başucu Taşı Arka Yüz (Kat. No: 9).

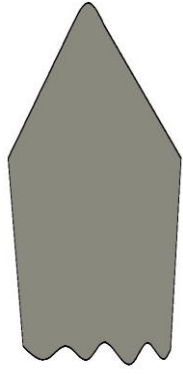
0 30 cm.

Çizim 16. Ayakucu Taşı (Kat. No: 9).

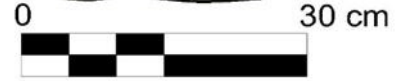
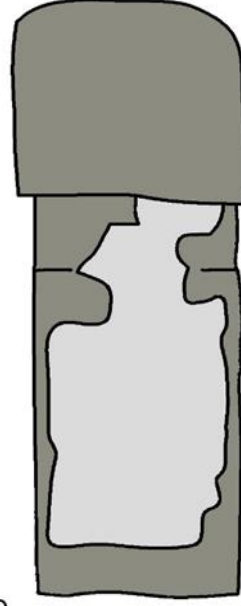

0 30 cm.

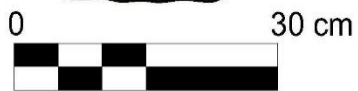
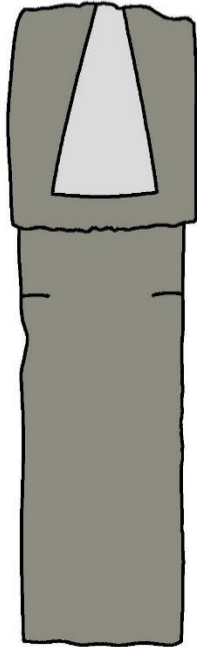
Çizim 17. Başucu Taşı (Kat. No: 10).

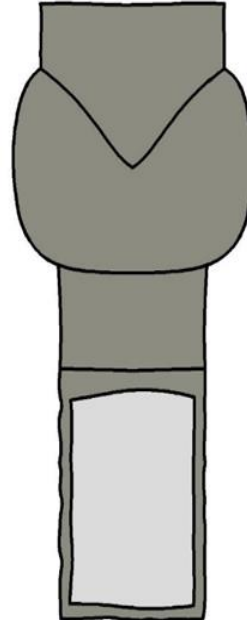
Çizim 18. Ayakucu Taşı (Kat. No: 10).

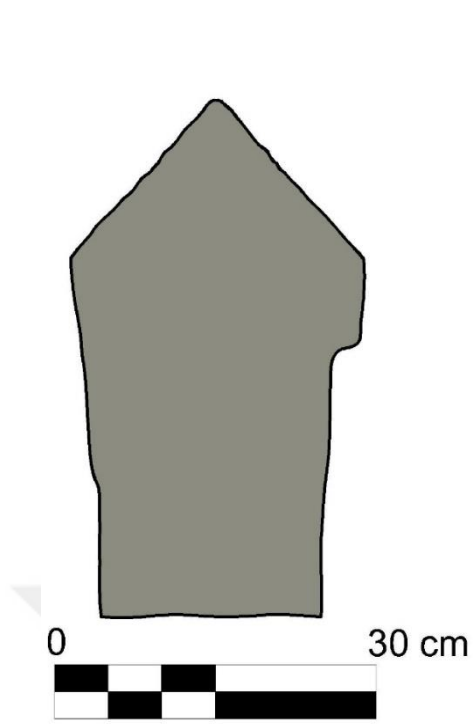
Çizim 19. Başucu Taşı Ön Yüz (Kat. No: 11).

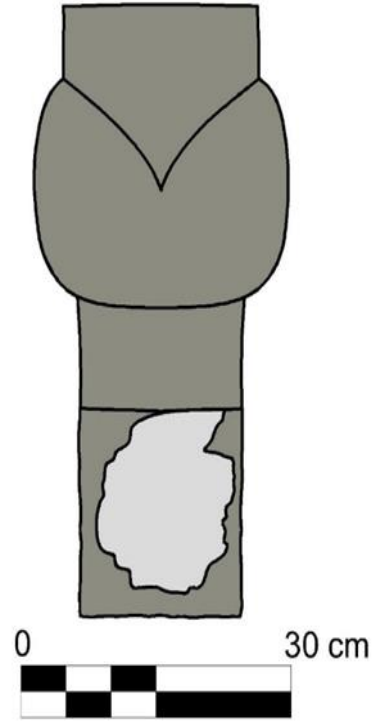
Çizim 20. Başucu Taşı Arka Yüz (Kat. No: 11).

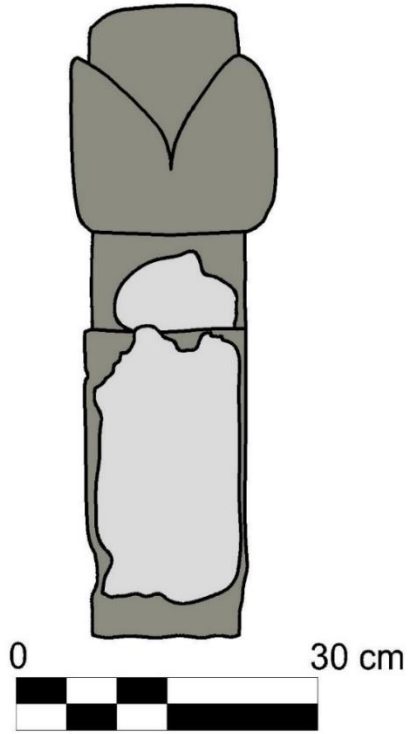
Çizim 21. Başucu Taşı (Kat. No: 12).

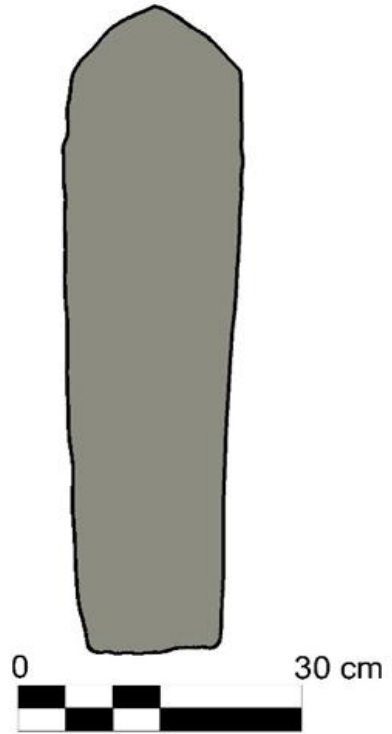
Çizim 22. Ayakucu Taşı (Kat. No: 12).

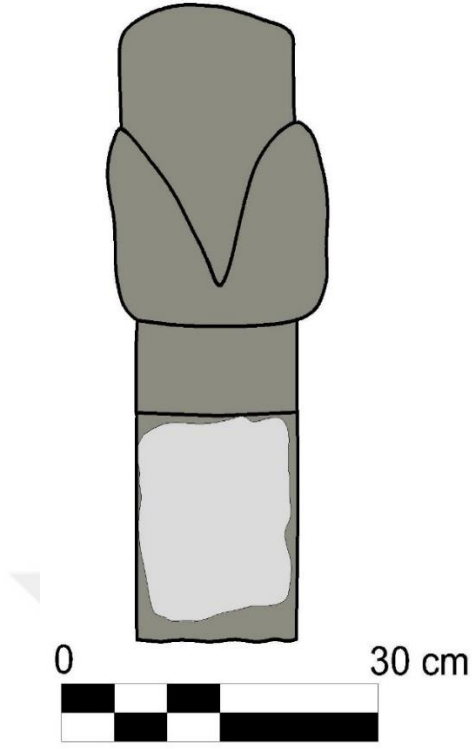
Çizim 23. Başucu Taşı (Kat. No: 13).

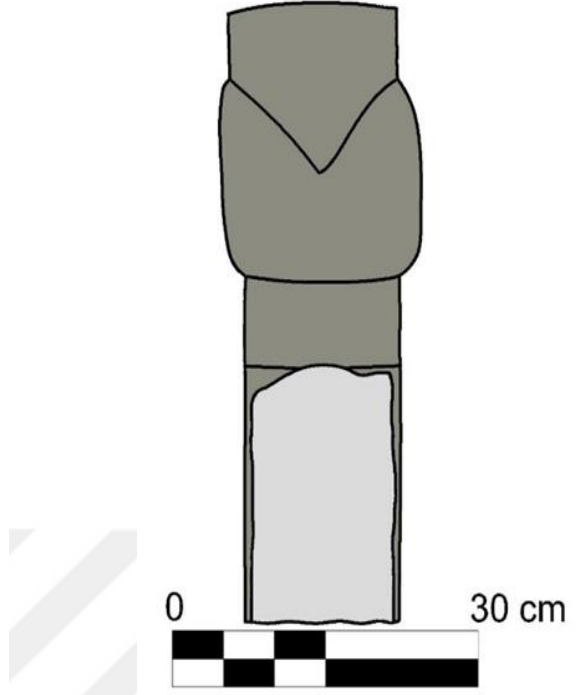
Çizim 24. Başucu Taşı (Kat. No: 14).

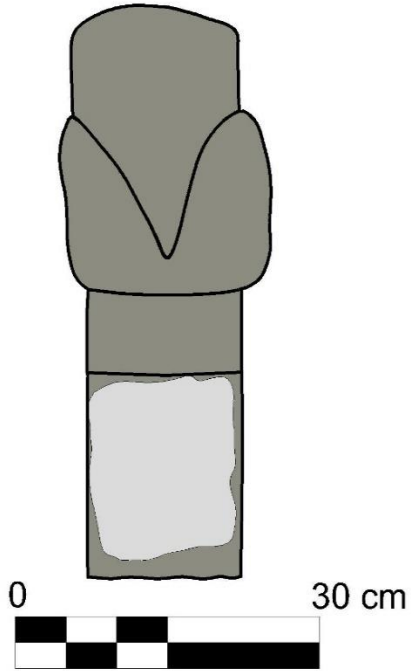
Çizim 25. Ayakucu Taşı (Kat: No:14).

Çizim 26. Başucu Taşı (Kat. No: 15).

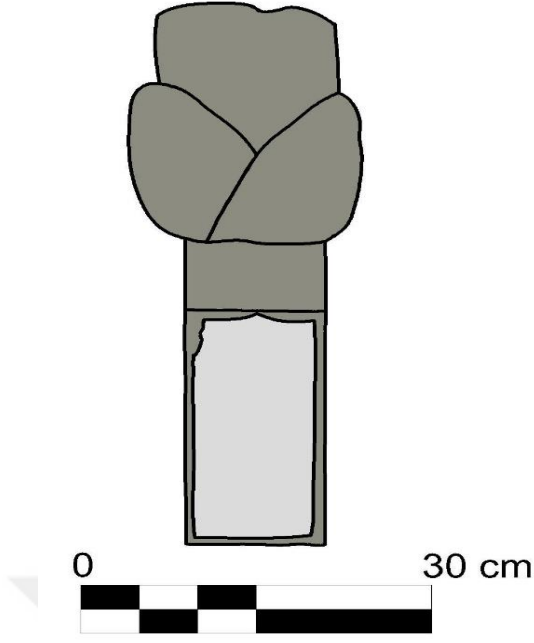
Çizim 27. Başucu Taşı (Kat. No: 16).

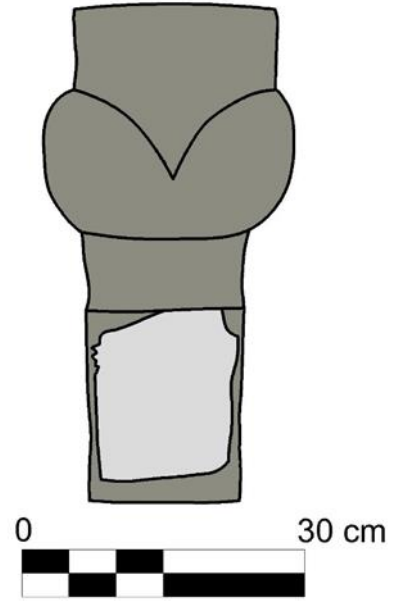
Çizim 28. Başucu Taşı (Kat. No: 17).

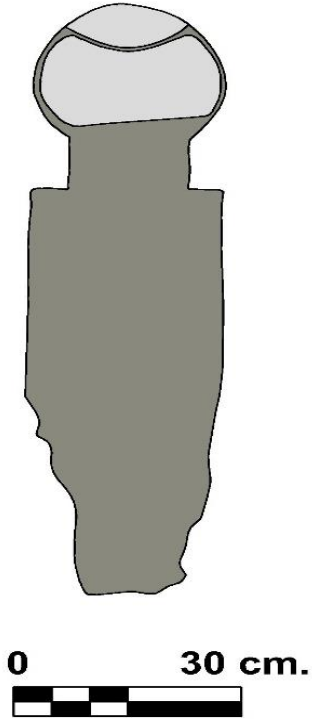
Çizim 29. Başucu Taşı (Kat. No: 18).

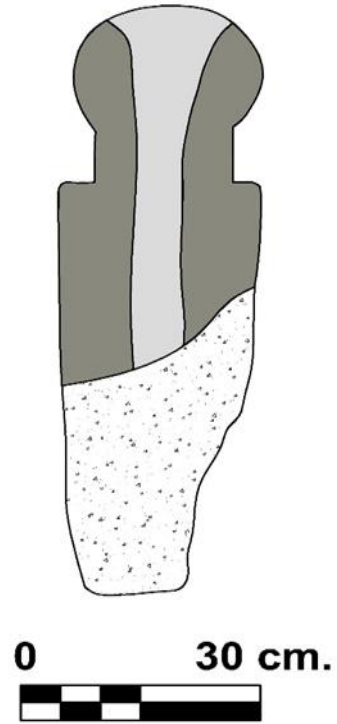
Çizim 30. Başucu Taşı (Kat. No: 19).

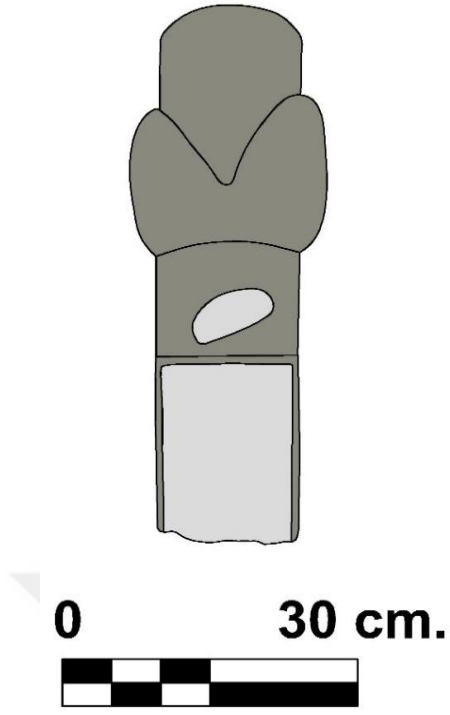
Çizim 31. Başucu Taşı (Kat. No: 20).

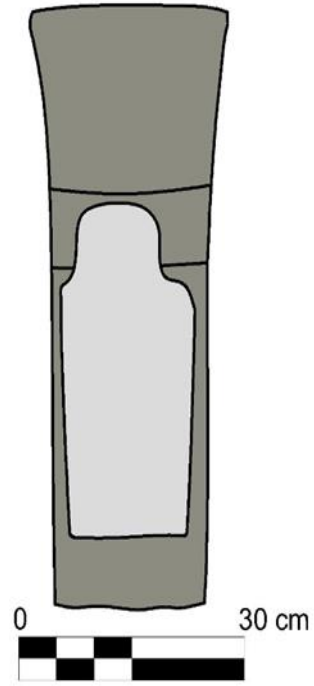
Çizim 32. Başucu Taşı Ön Yüz (Kat. No: 21).

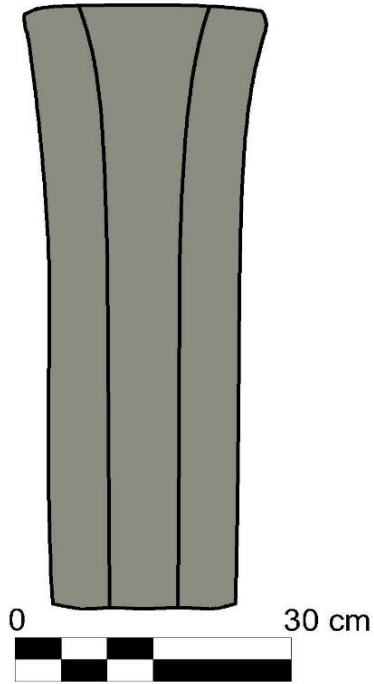
Çizim 33. Başucu Taşı Arka Yüz (Kat. No: 21).

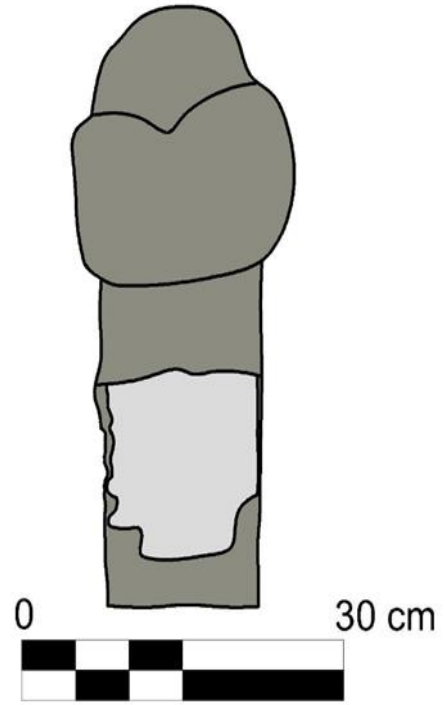
Çizim 34. Başucu Taşı (Kat. No: 22).

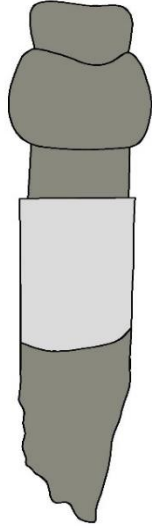
Çizim 35. Başucu Taşı Ön Yüz (Kat. No: 23).

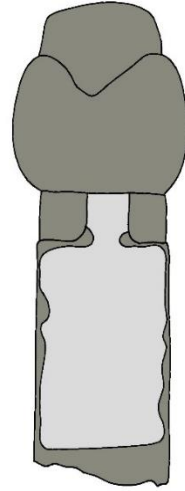
Çizim 36. Başucu Taşı Arka Yüz (Kat. No: 23).

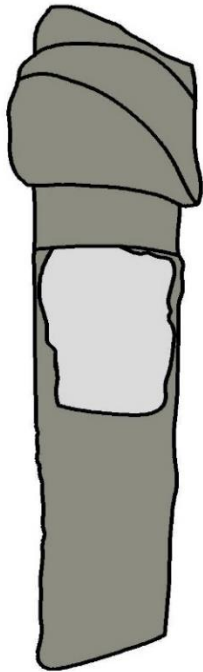
Çizim 37. Başucu Taşı (Kat. No: 24).

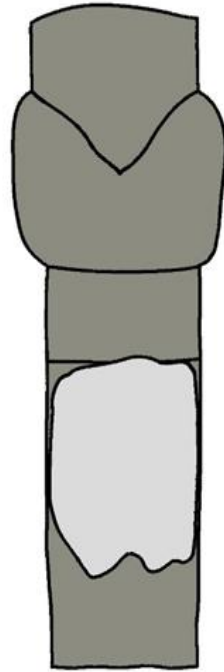
Çizim 38. Başucu Taşı (Kat. No:25).

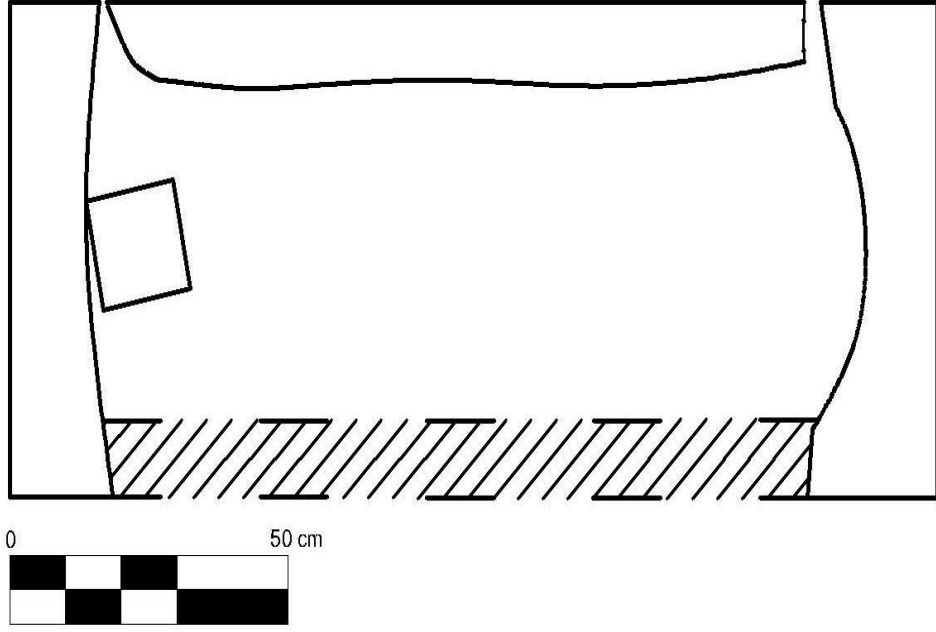
Çizim 39. Başucu Taşı (Kat. No: 26).

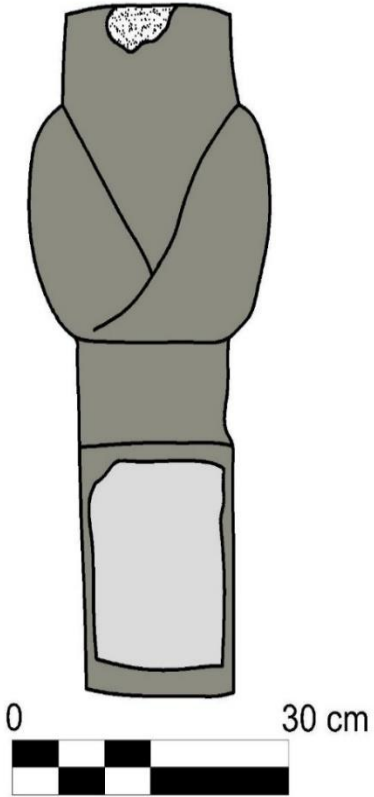
Çizim 40. Başucu Taşı (Kat. No: 27).

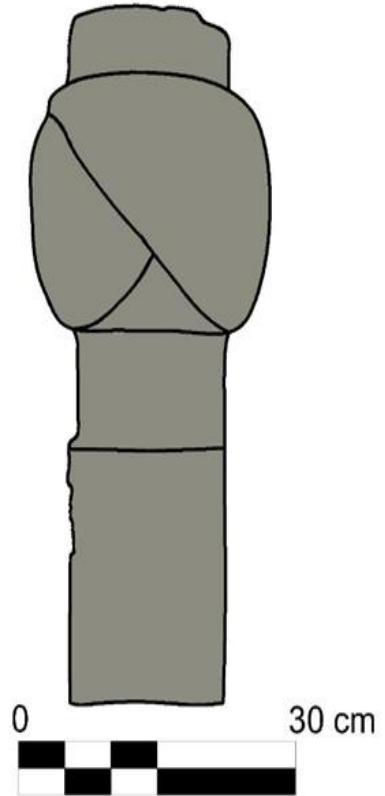
Çizim 41. Başucu Taşı (Kat. No: 28).

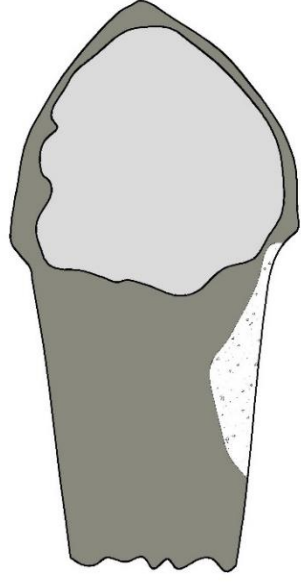
Çizim 42. Genel Görüntü (Kat. No: 28).

Çizim 43. Başucu Taşı Ön Yüz (Kat. No: 29).

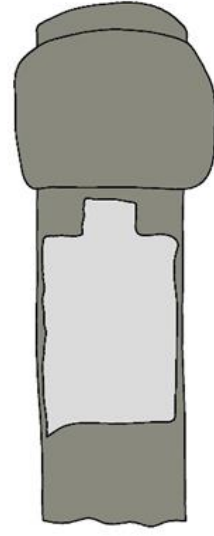

Çizim 44. Başucu Taşı Arka Yüz (Kat. No: 29).

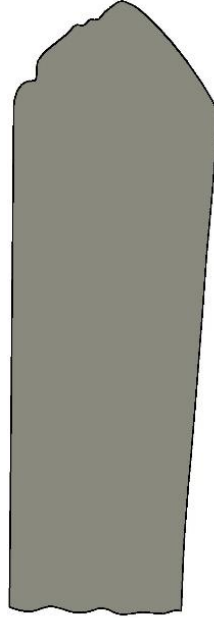
0 30 cm.

Çizim 45. Başucu Taşı (Kat. No: 30).

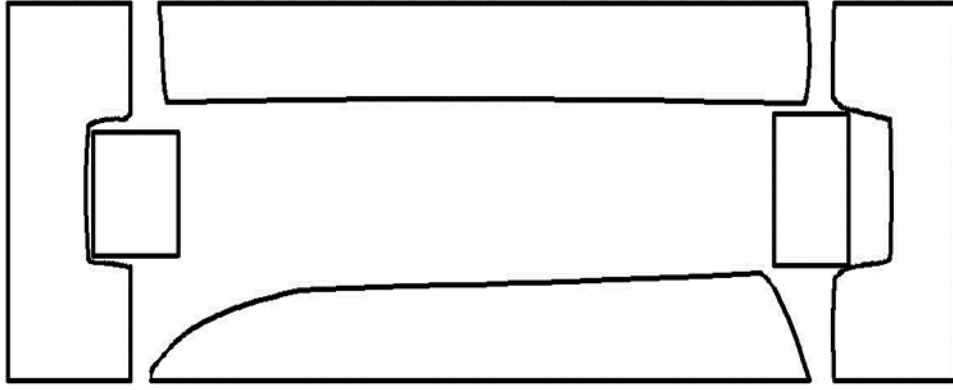
0 30 cm.

Çizim 46. Başucu Taşı (Kat. No: 31).

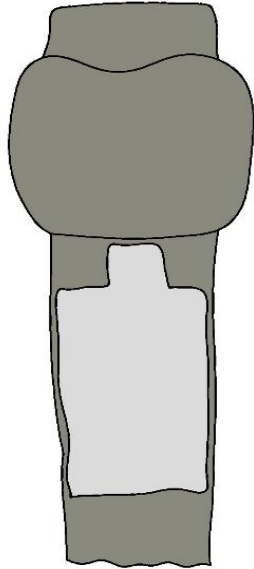

0 30 cm.

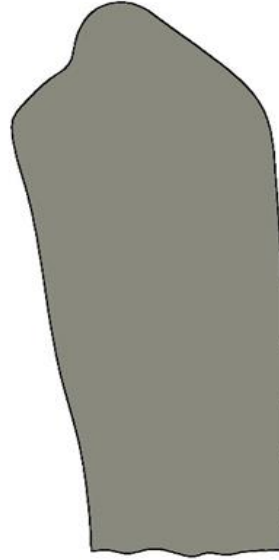
Çizim 47. Ayakucu Taşı (Kat. No: 31).

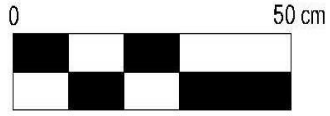
Çizim 48. Genel Görüntü (Kat. No: 31).

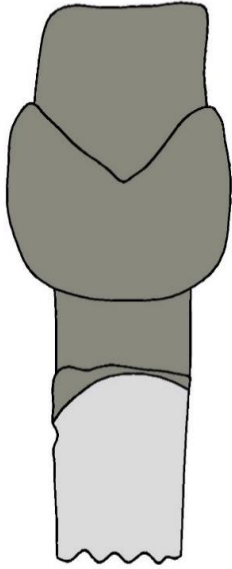
Çizim 49. Başucu Taşı (Kat. No: 32).

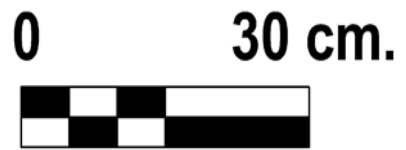
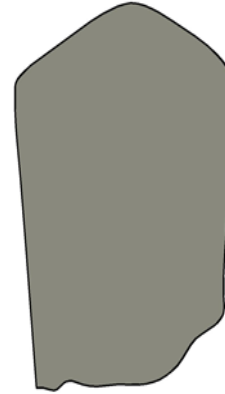
Çizim 50. Ayakucu Taşı (Kat. No: 32).

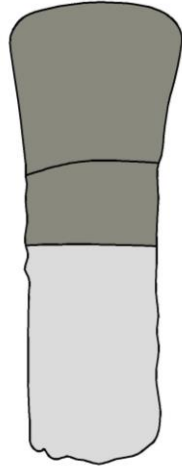
Çizim 51. Genel Görüntü (Kat. No: 32).

Çizim 52. Başucu Taşı (Kat. No: 33).

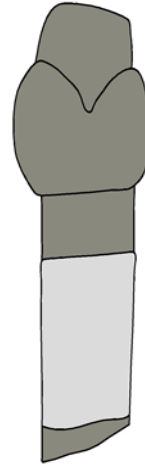
Çizim 53. Ayakucu Taşı (Kat. No: 33).

0 30 cm.

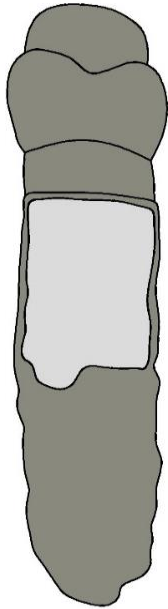
Çizim 54. Başucu Taşı (Kat. No: 34).

0 30 cm.

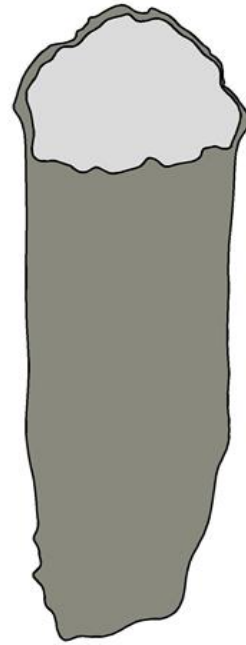
Çizim 55. Başucu Taşı (Kat. No: 35).

0 30 cm.

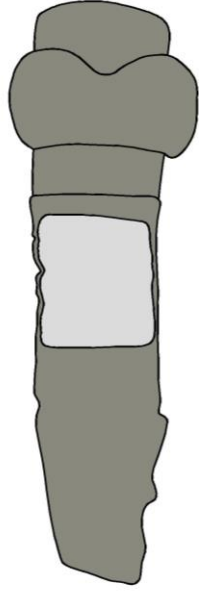
Çizim 56. Başucu Taşı (Kat. No: 36).

0 30 cm.

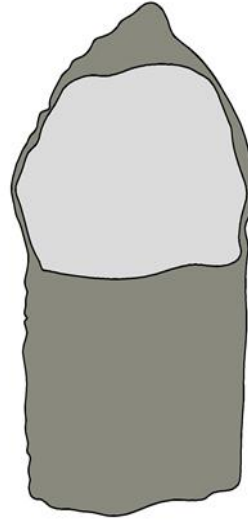

Çizim 57. Başucu Taşı (Kat. No: 37).

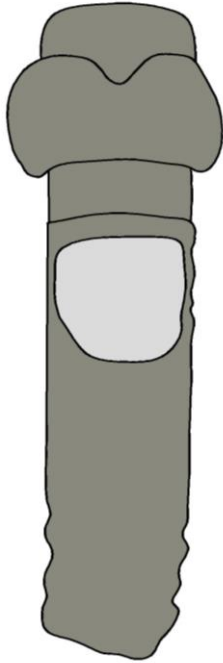
0 30 cm.

Çizim 58. Başucu Taşı (Kat. No: 38).

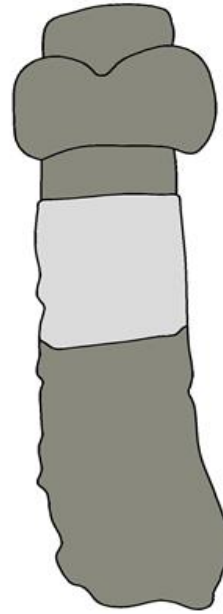
0 30 cm.

Çizim 59. Başucu Taşı (Kat. No: 39).

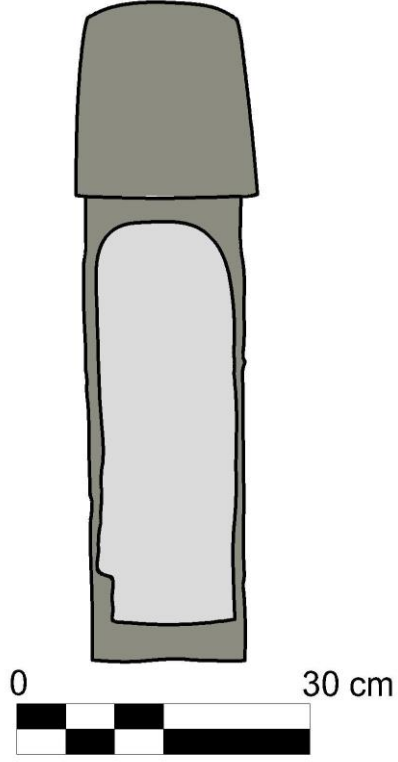
0 30 cm.

Çizim 60. Başucu Taşı (Kat. No: 40).

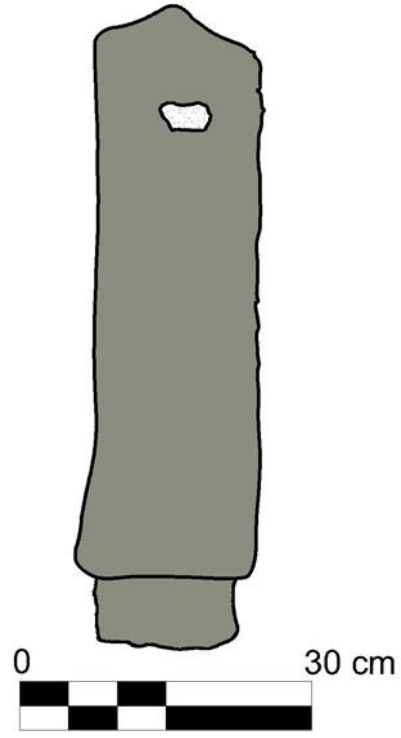

0 30 cm.

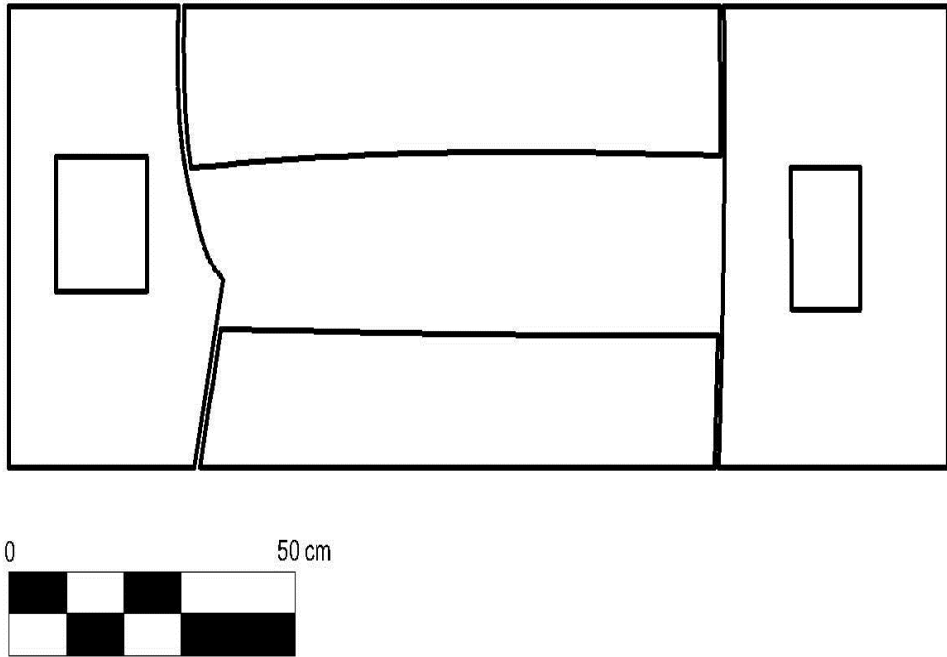
Çizim 61. Başucu Taşı (Kat. No: 41).

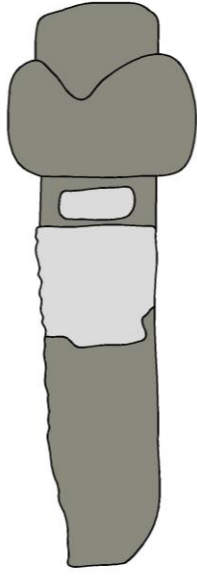
Çizim 62. Başucu Taşı (Kat. No: 42).

Çizim 63. Ayakucu Taşı (Kat. No: 42).

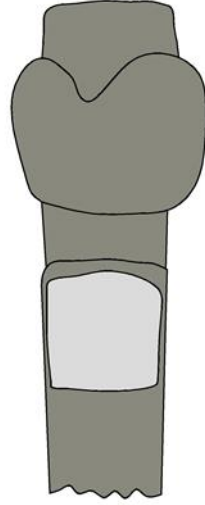

Çizim 64. Genel Görüntü (Kat. No: 42).

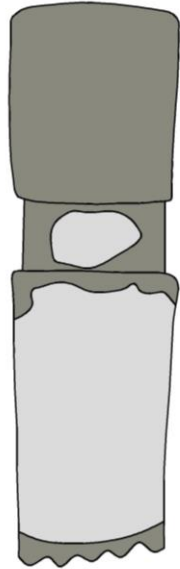
0 30 cm.

Çizim 65. Başucu Taşı (Kat. No: 43).

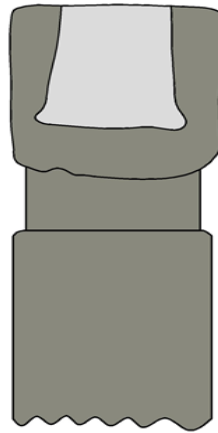
0 30 cm.

Çizim 66. Başucu Taşı (Kat. No: 44).

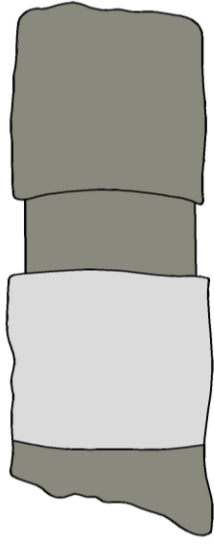
0 30 cm.

Çizim 67. Başucu Taşı Ön Yüz (Kat. No: 45).

0 30 cm.

Çizim 68. Başucu Taşı Arka Yüz (Kat. No: 45).

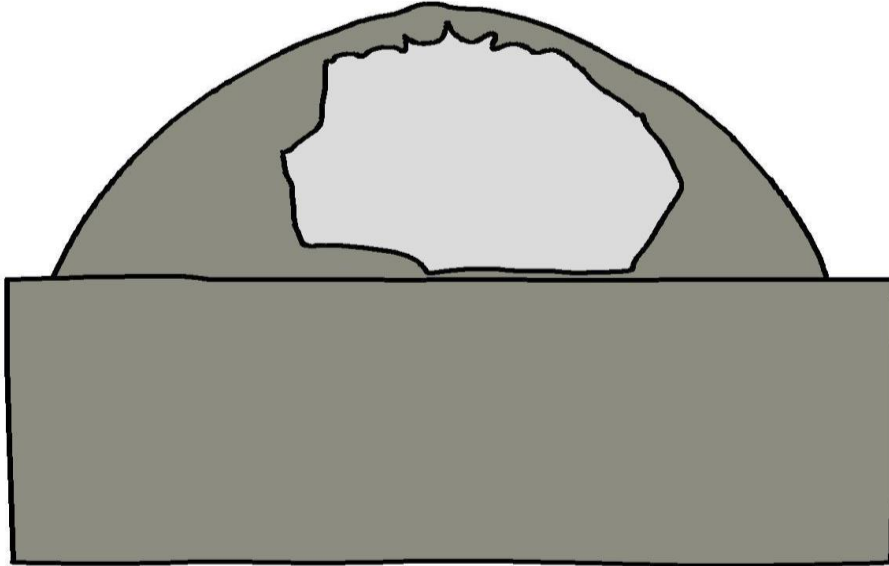
0 30 cm.

Çizim 69. Başucu Taşı (Kat. No: 46).

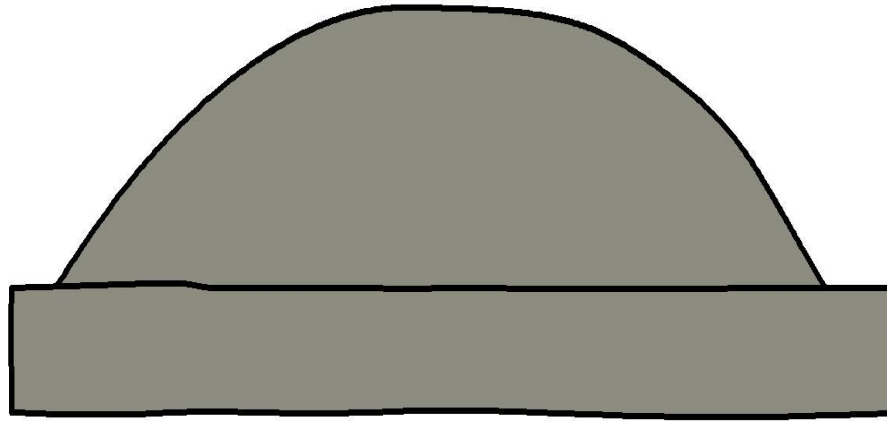
0 30 cm.

Çizim 70. Başucu Taşı (Kat. No:47).

0 30 cm

Çizim 71. Başucu Taşı (Kat. No: 48).

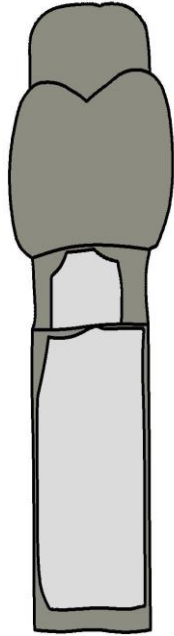

0

30 cm

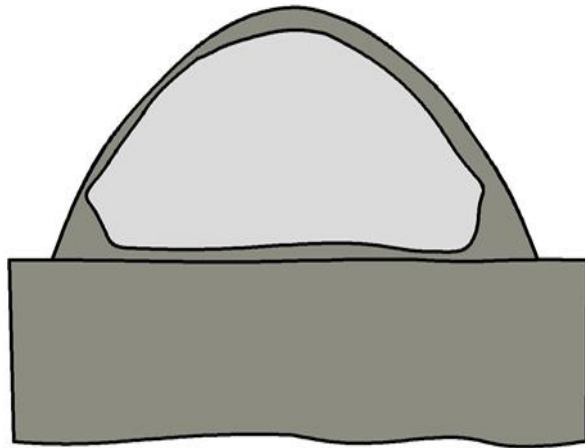

Çizim 72. Ayakucu Taşı (Kat. No: 48).

0

30 cm

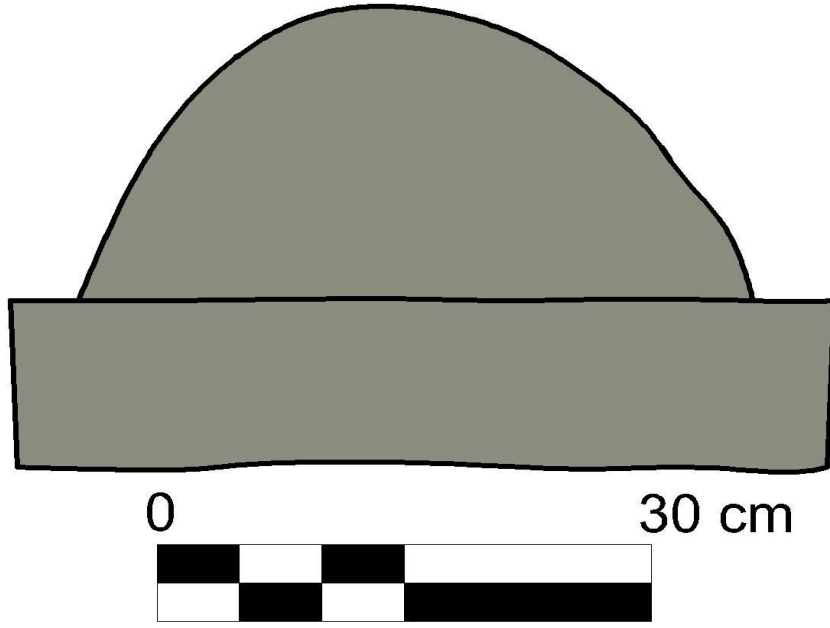
0

30 cm

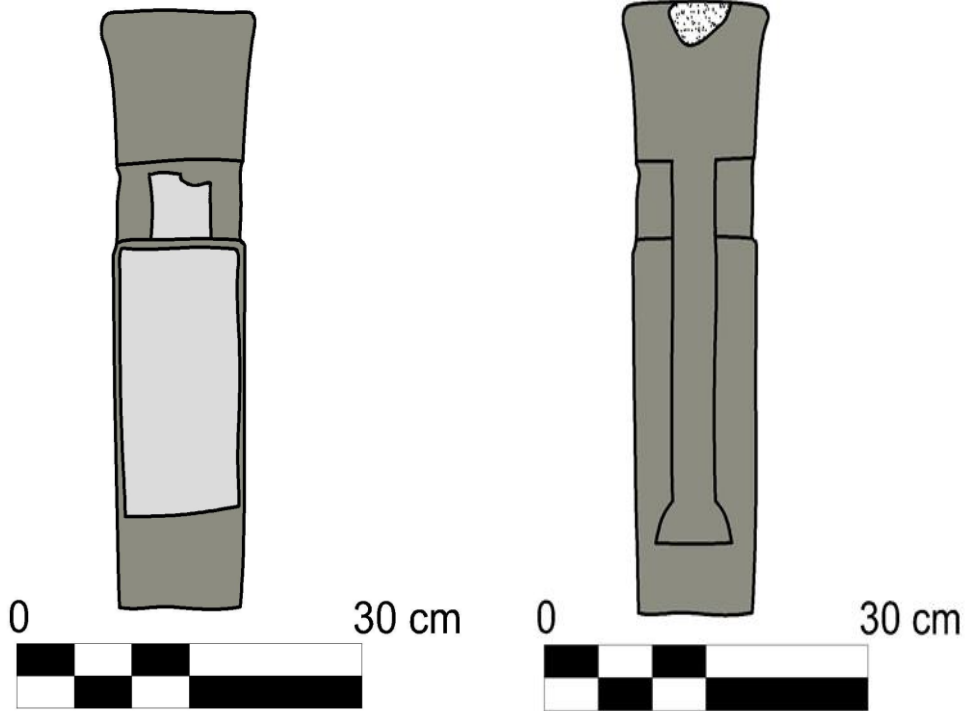

Çizim 73. Başucu Taşı (Kat. No: 49).

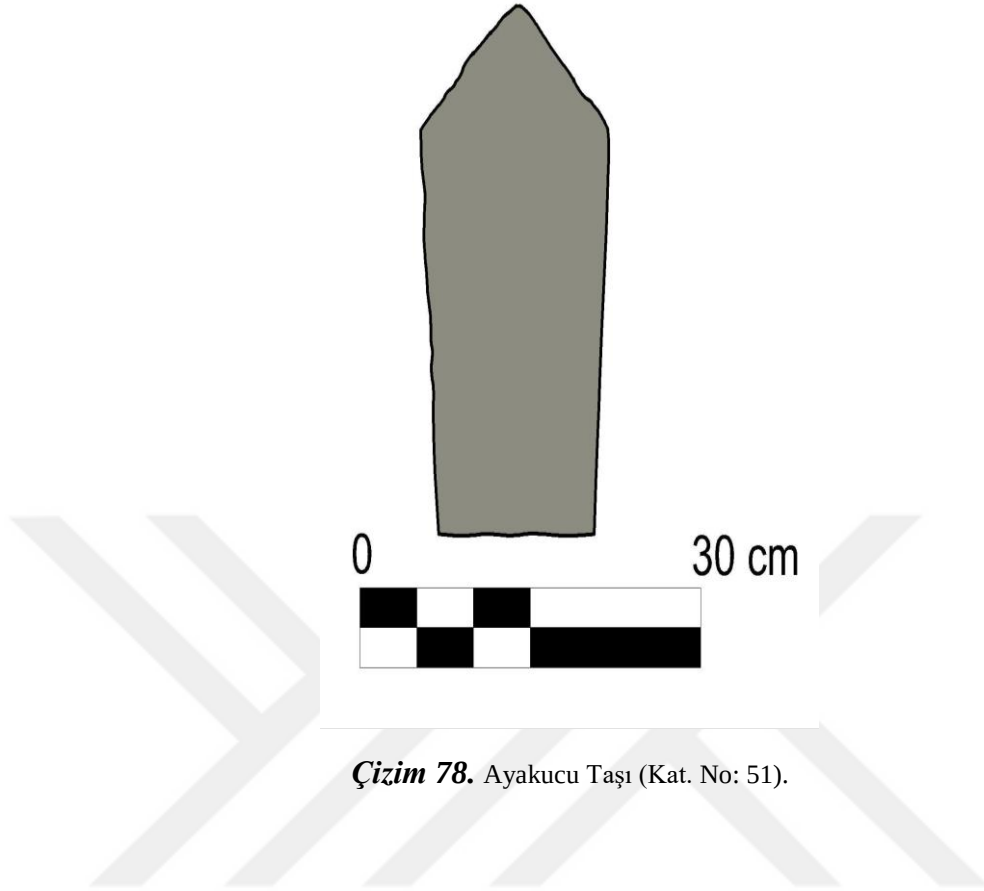
Çizim 74. Başucu Taşı (Kat. No: 50).

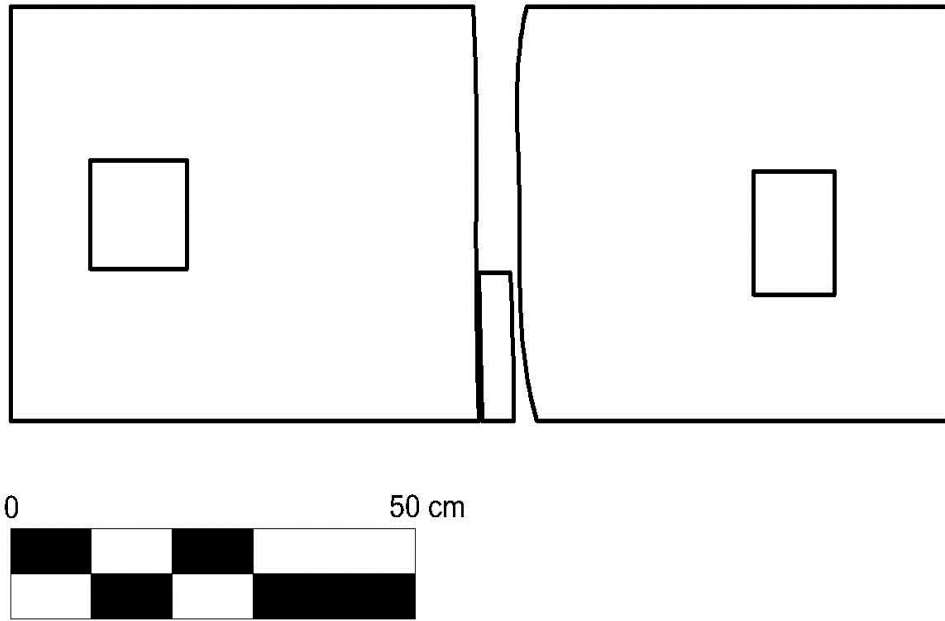
Çizim 75. Ayakucu Taşı (Kat. No: 50).

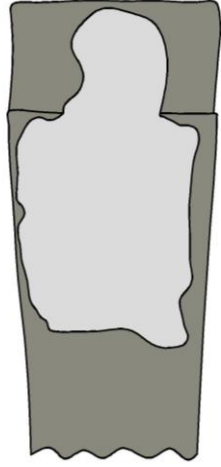
Çizim 76. Başucu taşı Ön Yüz (Kat. No: 51). **Çizim 77.** Başucu Taşı Arka Yüz (Kat. No: 51).

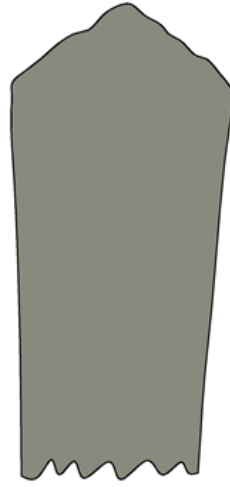
Çizim 78. Ayakucu Taşı (Kat. No: 51).

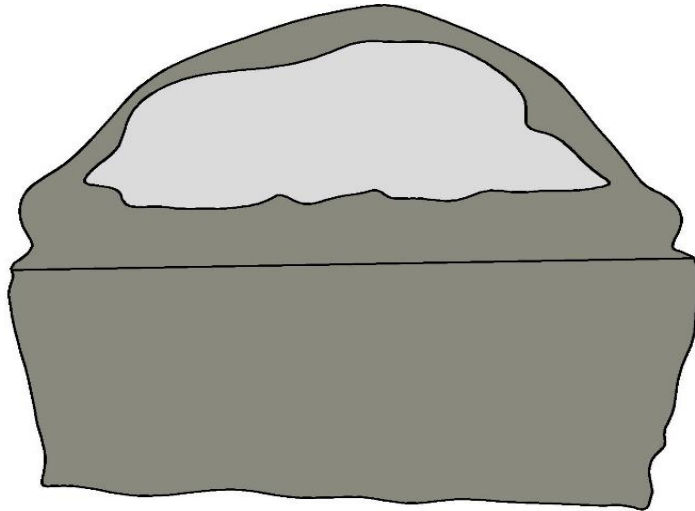
Çizim 79. Genel Görüntü (Kat. No: 51).

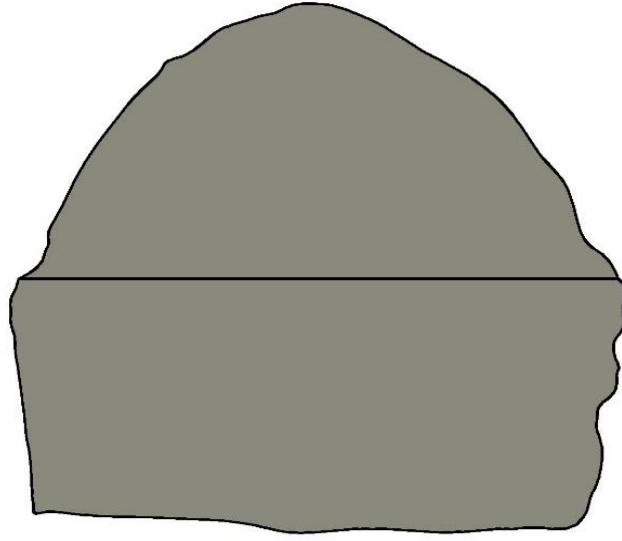
Çizim 80. Başucu Taşı (Kat. No: 52).

Çizim 81. Ayakucu Taşı (Kat. No: 52).

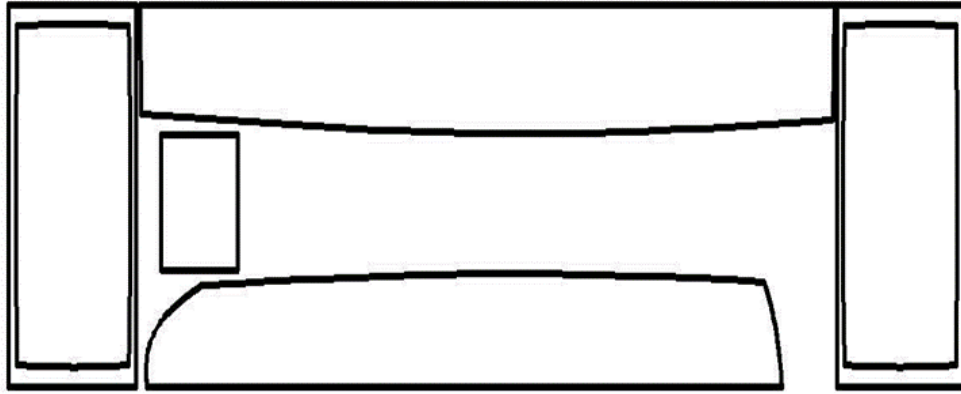
Çizim 82. Başucu Taşı (Kat. No: 53).

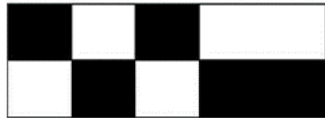
0 30 cm.

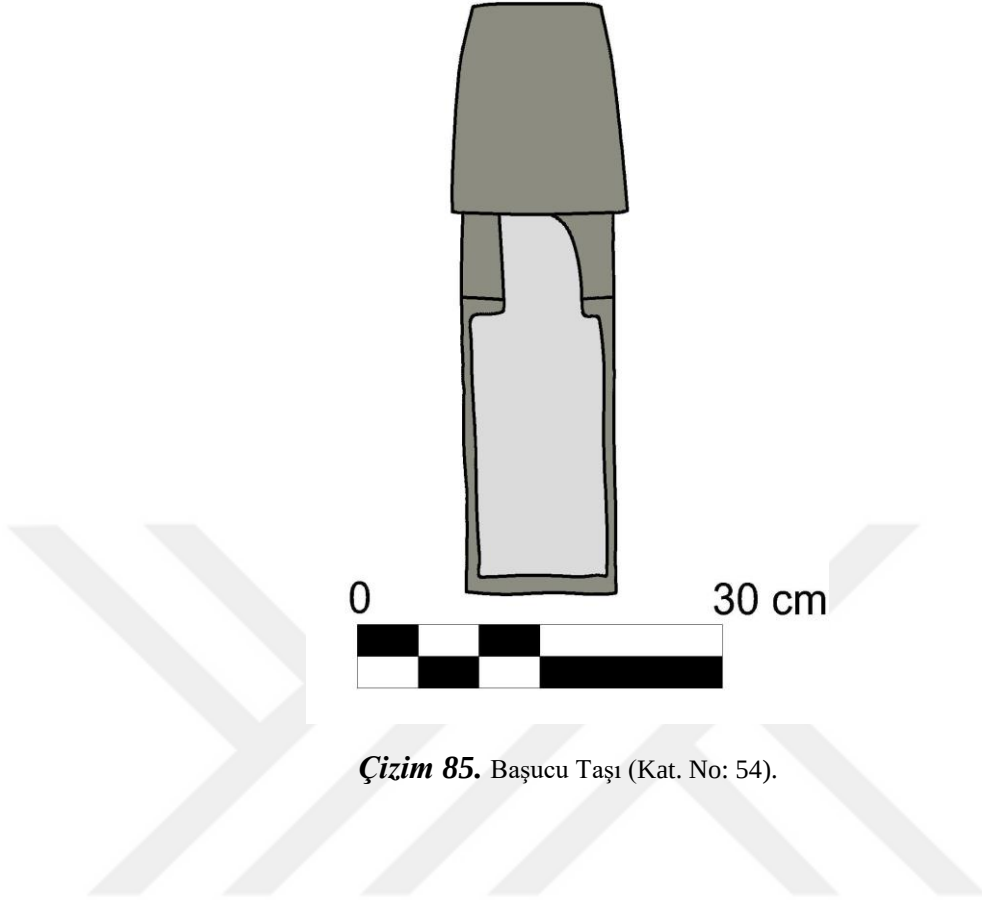
Çizim 83. Ayakucu Taşı (Kat. No: 53).

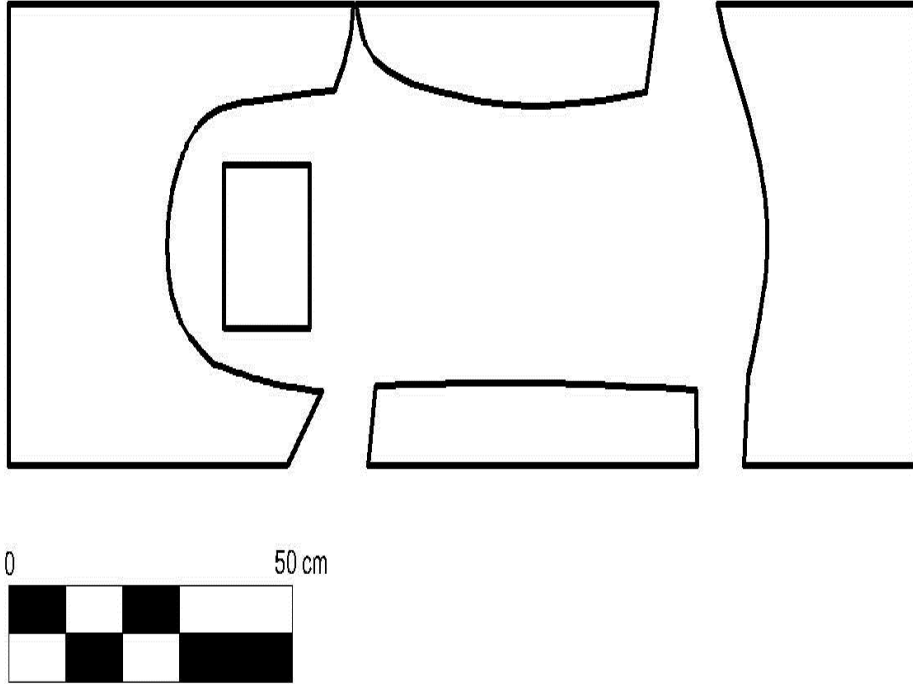
0 50 cm

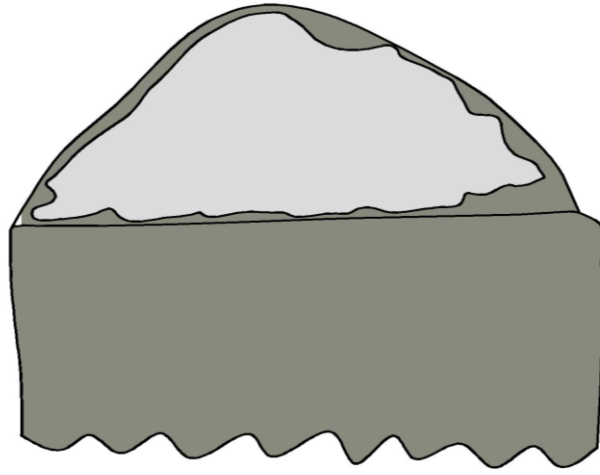
Çizim 84. Genel Görüntü (Kat. No: 53).

Çizim 85. Başucu Taşı (Kat. No: 54).

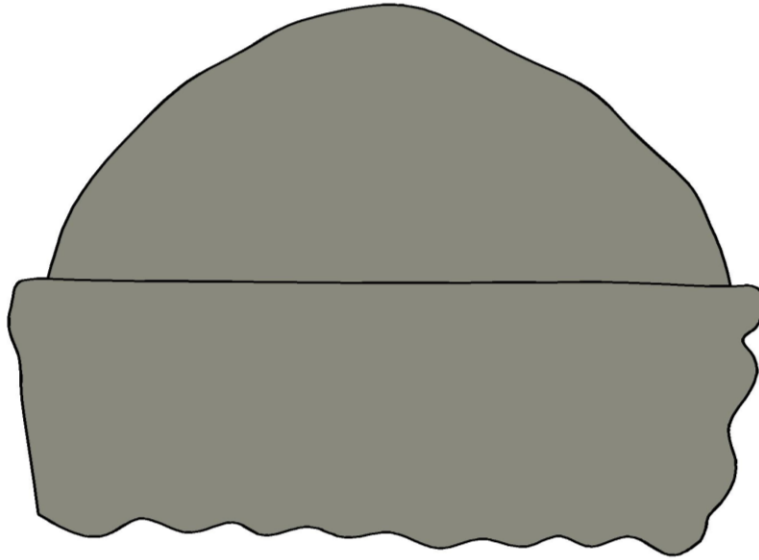

Çizim 86. Genel Görüntü (Kat. No: 54).

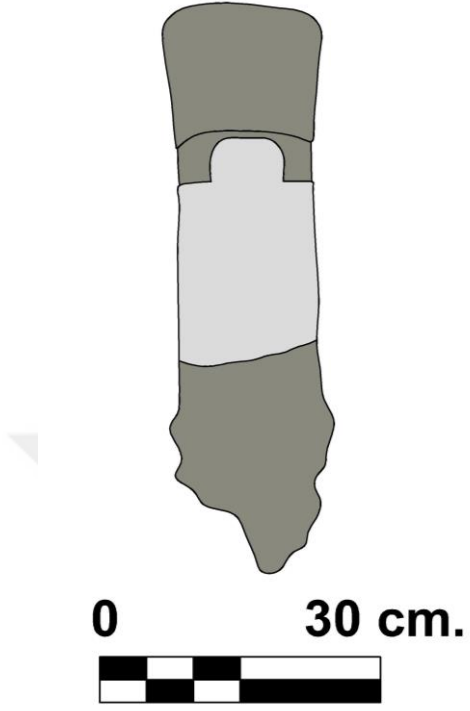
0 30 cm.

Çizim 87. Başucu Taşı (Kat. No: 55).

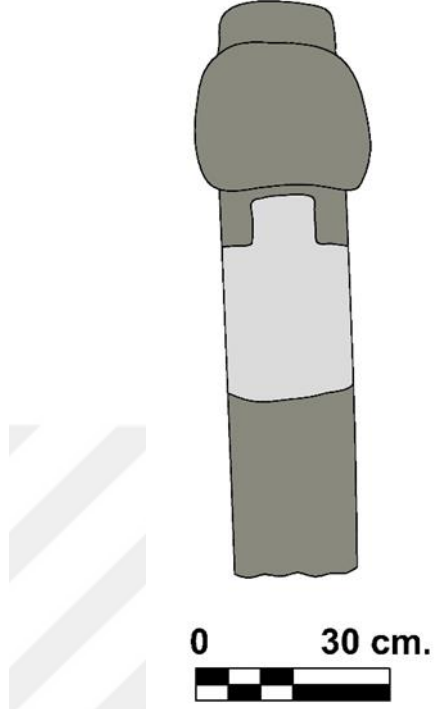

0 30 cm.

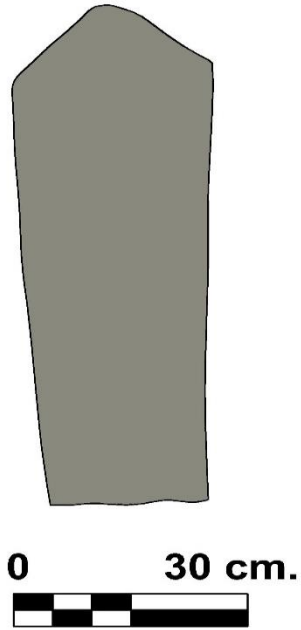
Çizim 88. Ayakucu Taşı (Kat. No: 55).

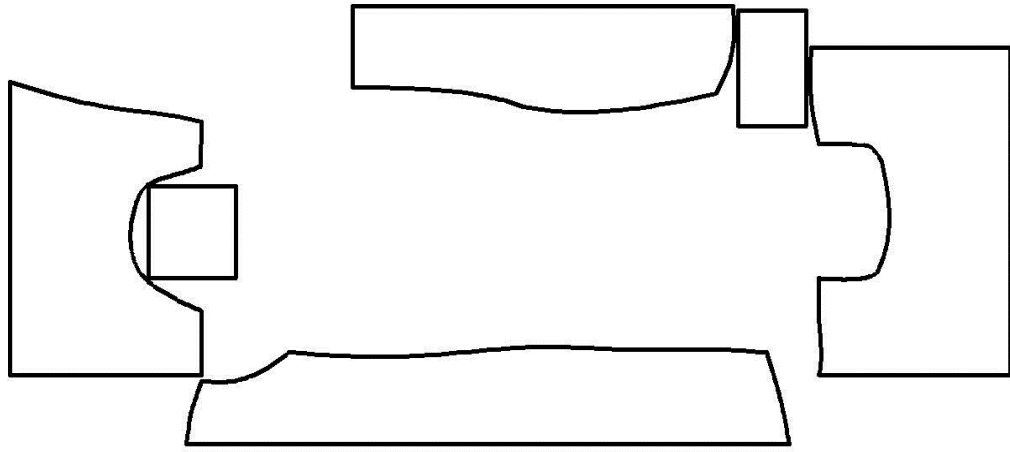
Çizim 89. Başucu Taşı (Kat. No: 56).

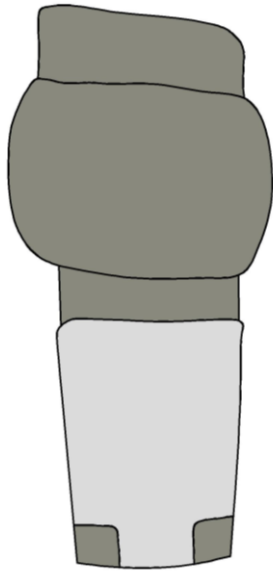
Çizim 90. Başucu Taşı (Kat. No: 57).

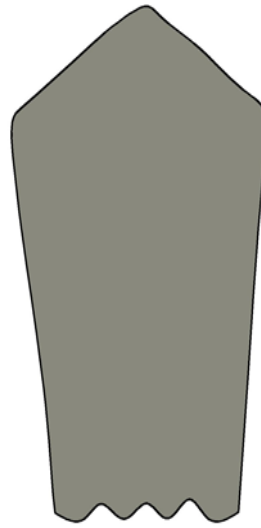
Çizim 91. Ayakucu Taşı (Kat. No: 57).

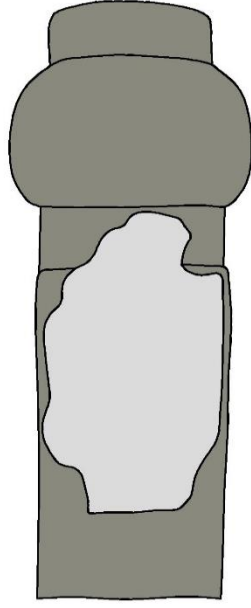
Çizim 92. Genel Görüntü (Kat. No: 57).

Çizim 93. Başucu Taşı (Kat. No:58).

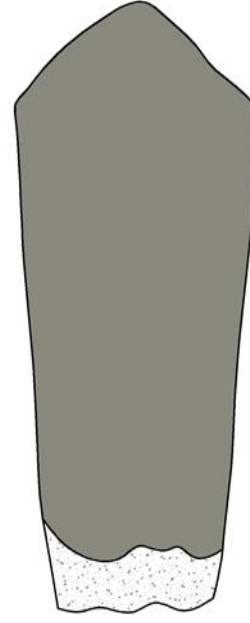

Çizim 94. Ayakucu Taşı (Kat. No: 58).

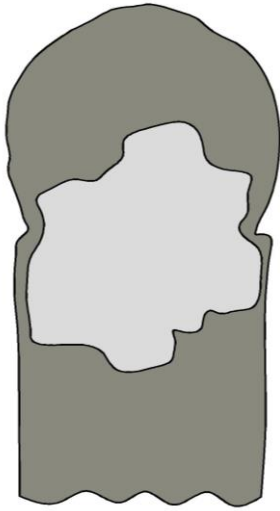
0 30 cm.

Çizim 95. Başucu Taşı (Kat. No: 59).

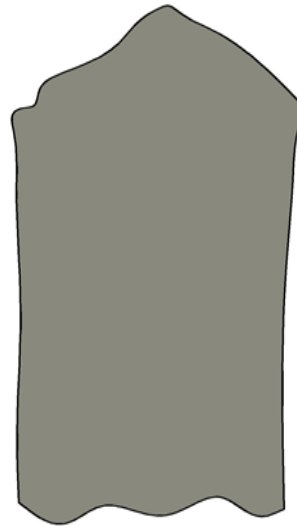
0 30 cm.

Çizim 96. Ayakucu Taşı (Kat. No: 59).

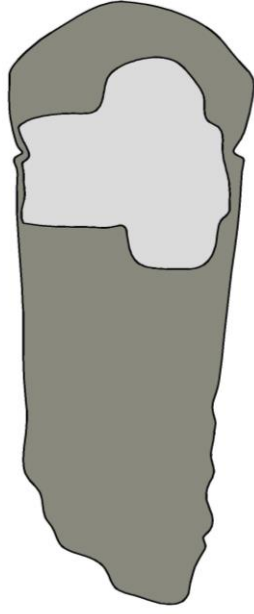
0 30 cm.

Çizim 97. Başucu Taşı (Kat. No: 60).

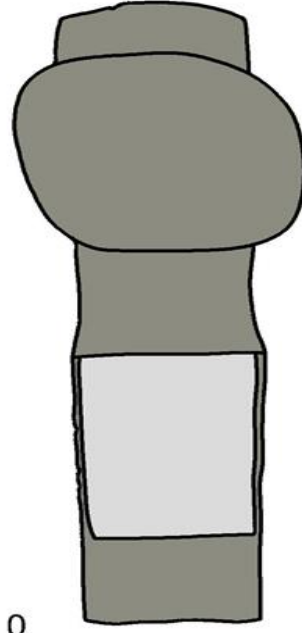

0 30 cm.

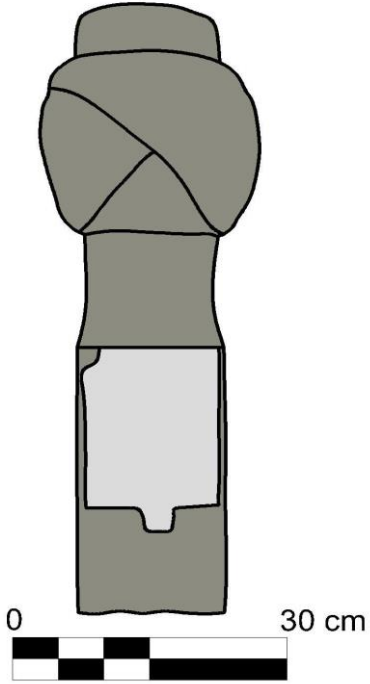
Çizim 98. Ayakucu Taşı (Kat. No: 60).

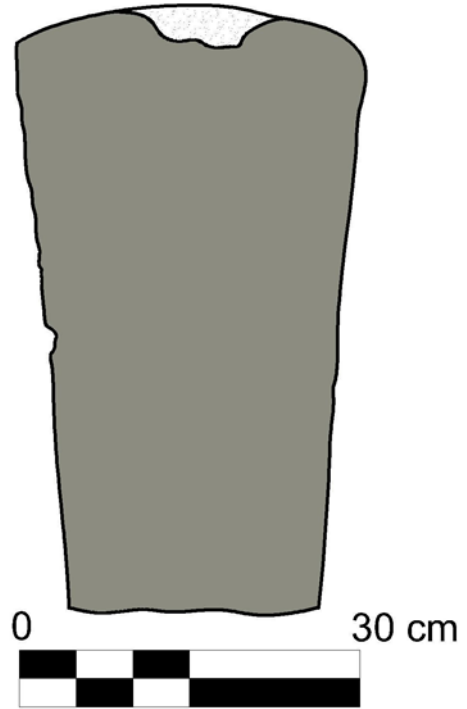
Çizim 99. Başucu Taşı (Kat. No: 61).

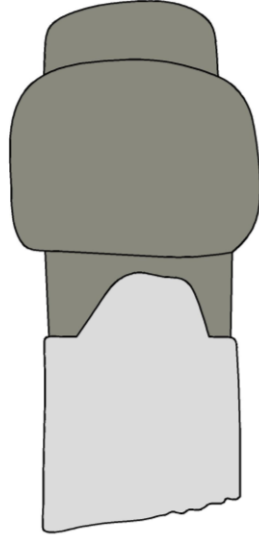
Çizim 100. Başucu Taşı Ön Yüz (Kat. No: 62).

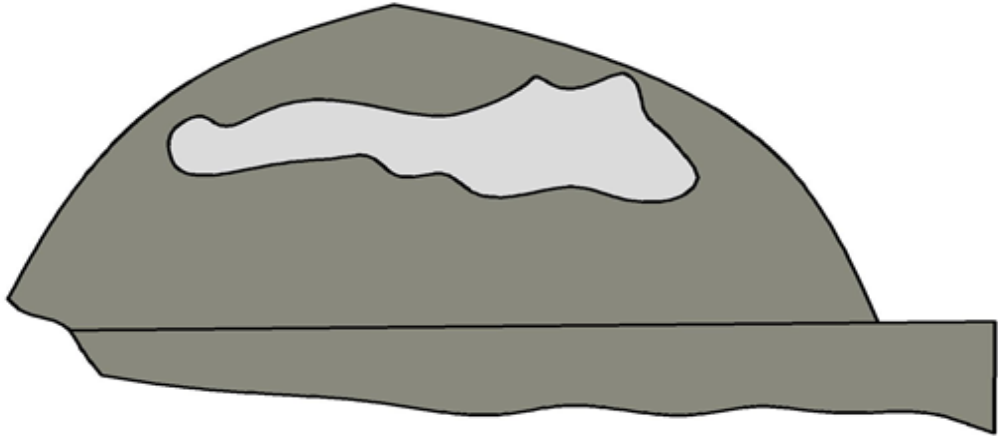
Çizim 101. Başucu Taşı Arka Yüz (Kat. No: 62).

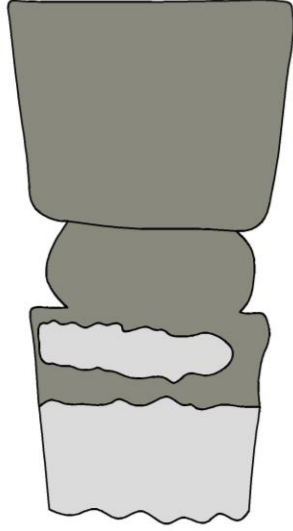
Çizim 102. Ayakucu Taşı (Kat. No: 62).

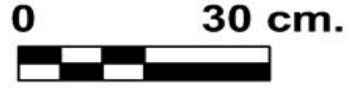
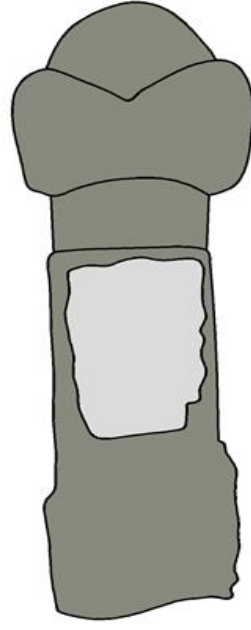
Çizim 103. Başucu Taşı (Kat. No: 63).

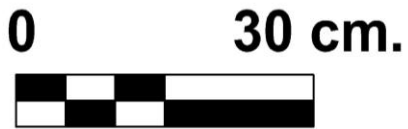
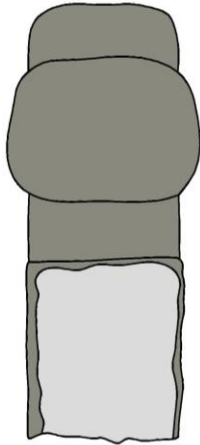
Çizim 104. Başucu Taşı (Kat. No:64).

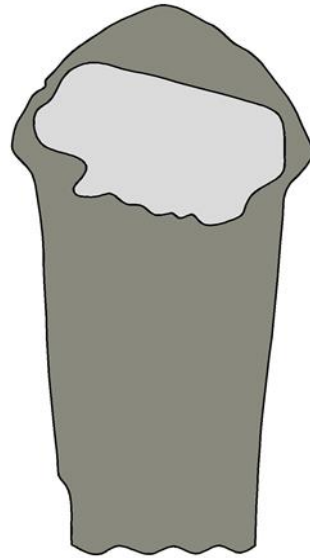
Çizim 105. Başucu Taşı (Kat. No: 65).

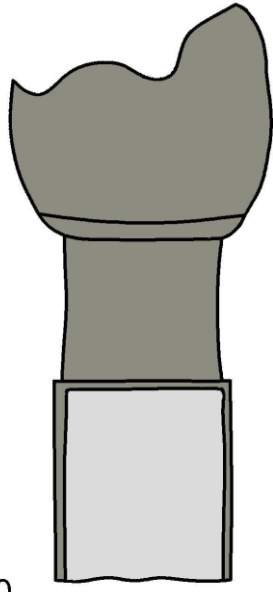
Çizim 106. Başucu Taşı (Kat. No: 66).

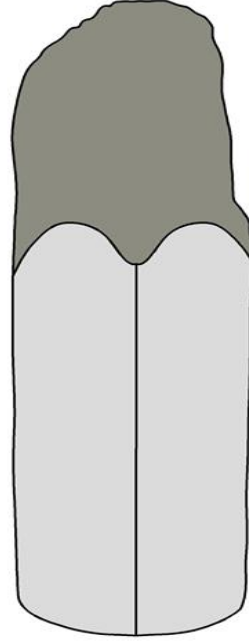
Çizim 107. Başucu Taşı (Kat. No: 67).

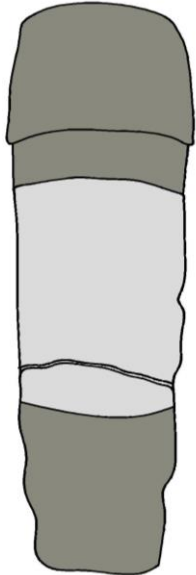
Çizim 108. Başucu Taşı (Kat. No: 68).

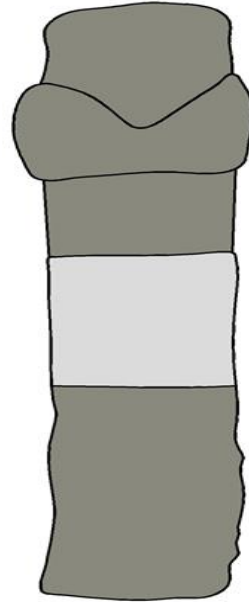
Çizim 109. Başucu Taşı (Kat. No: 69).

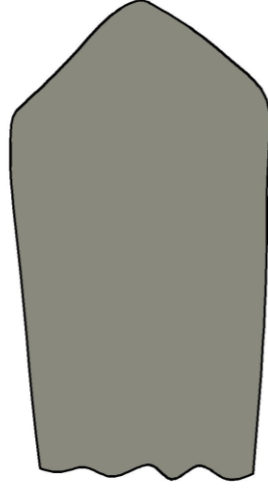
Çizim 110. Başucu Taşı (Kat. No: 70).

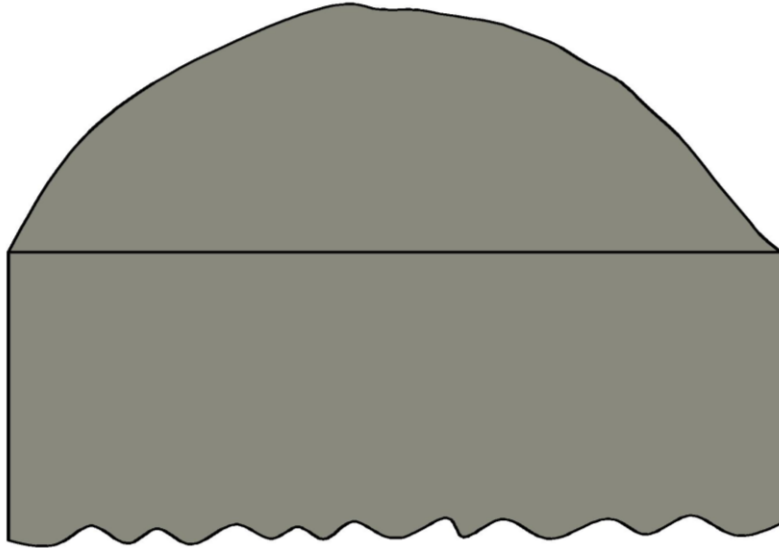
Çizim 111. Başucu Taşı (Kat. No: 71).

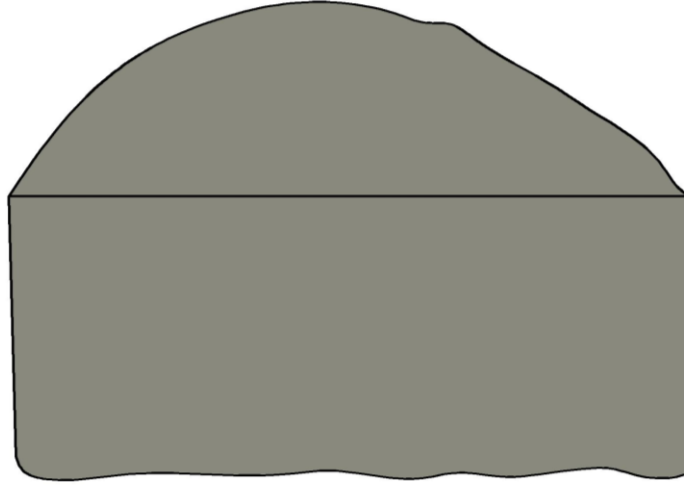
Çizim 112. Başucu Taşı (Kat. No: 72).

Çizim 113. Ayakucu Taşı (Kat. No: 72).

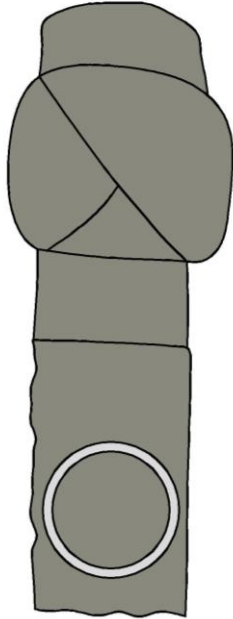

Çizim 114. Başucu Taşı (Kat. No: 73).

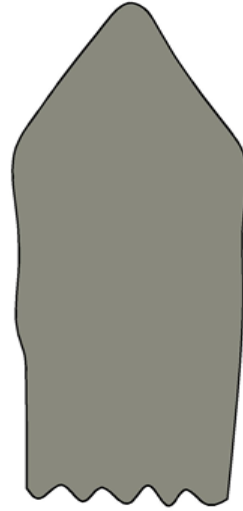
0 30 cm.

Çizim 115. Ayakucu Taşı (Kat. No: 73).

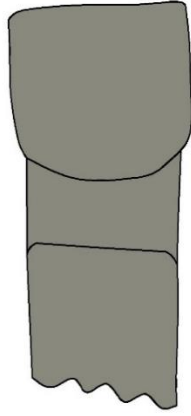
0 30 cm.

Çizim 116. Başucu Taşı (Kat. No: 74).

0 30 cm.

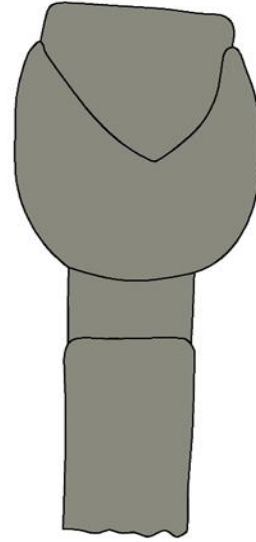
Çizim 117. Ayakucu Taşı (Kat. No: 74).

0 30 cm.

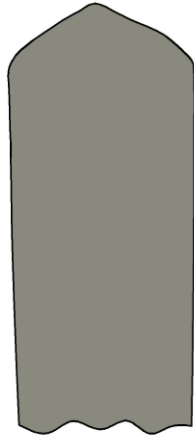
Çizim 118. Başucu Taşı (Kat. No: 75).

0 30 cm.

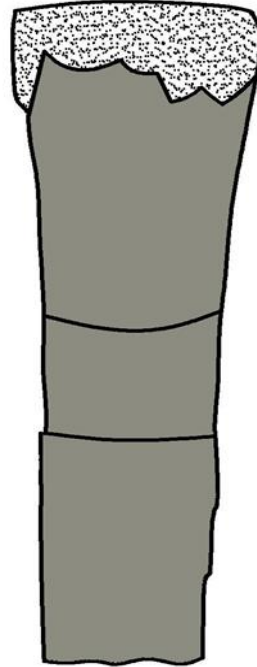
Çizim 119. Başucu Taşı (Kat. No: 76).

0 30 cm.

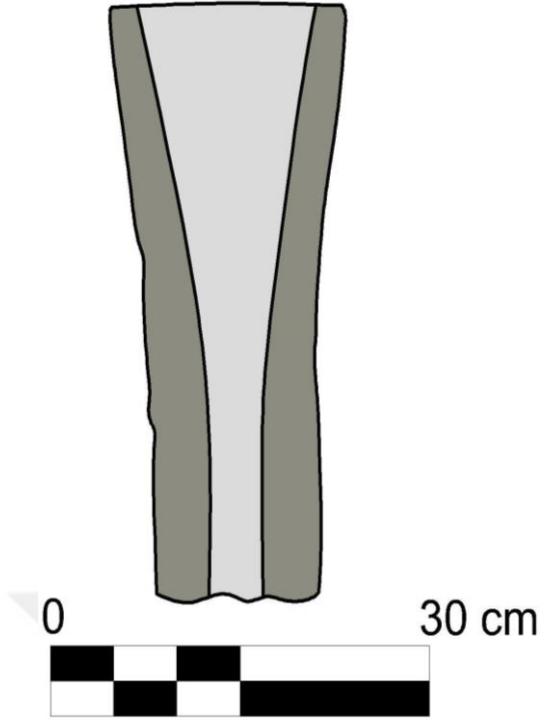
Çizim 120. Ayakucu Taşı (Kat. No: 76).

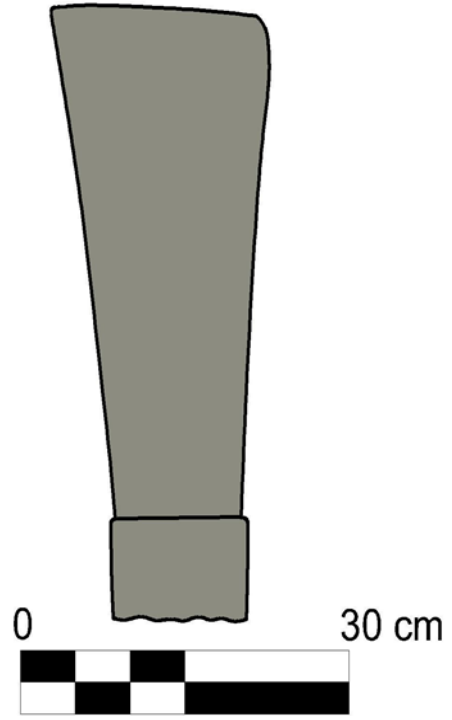
0 30 cm

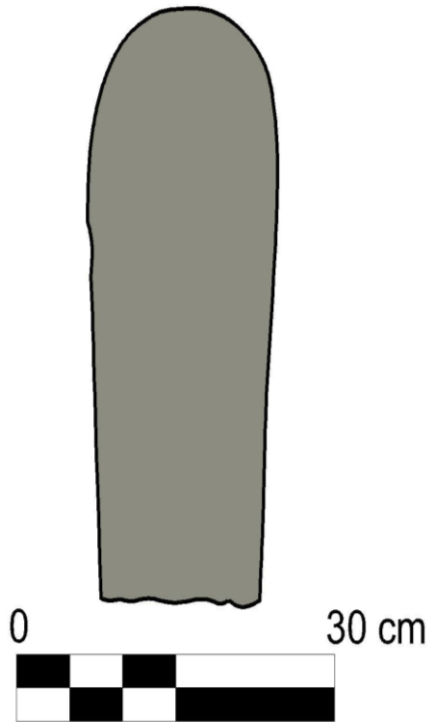
Çizim 121. Başucu Taşı (Kat. No: 77).

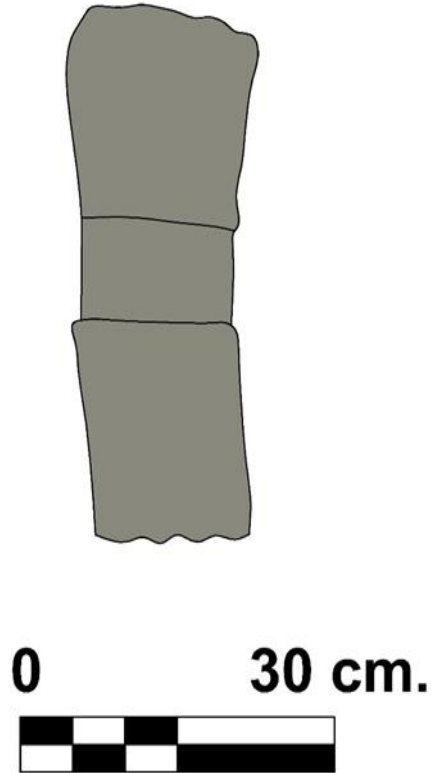
Çizim 122. Başucu Taşı (Kat. No: 78).

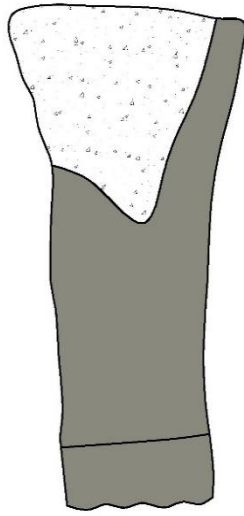
Çizim 123. Başucu Taşı (Kat. No: 79).

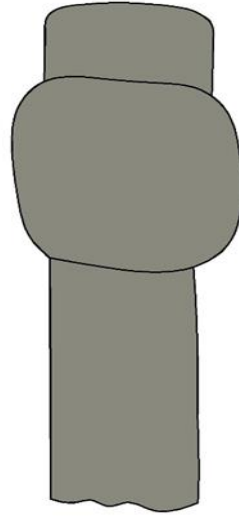
Çizim 124. Ayakucu Taşı (Kat. No: 79).

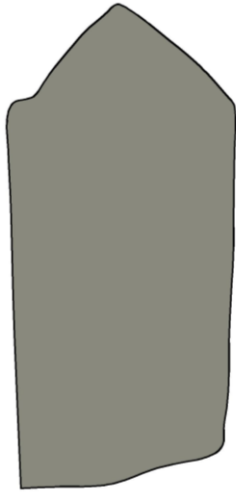
Çizim 125. Başucu Taşı (Kat. No: 80).

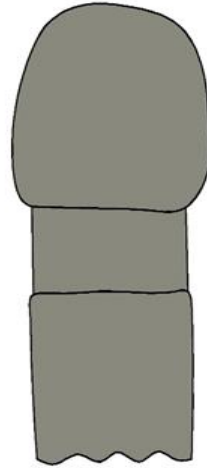
Çizim 126. Başucu Taşı (Kat. No: 81).

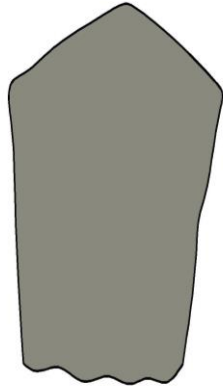
Çizim 127. Başucu Taşı (Kat. No: 82).

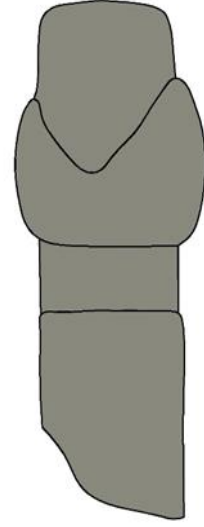
Çizim 128. Ayakucu Taşı (Kat. No: 82).

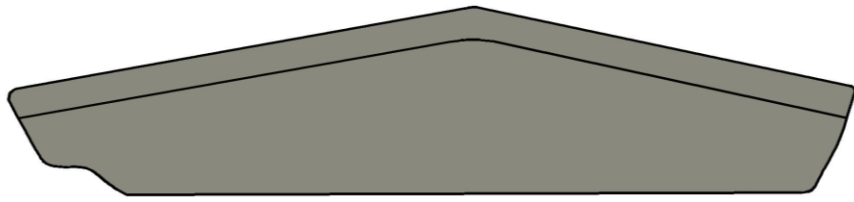
Çizim 129. Başucu Taşı (Kat. No: 83).

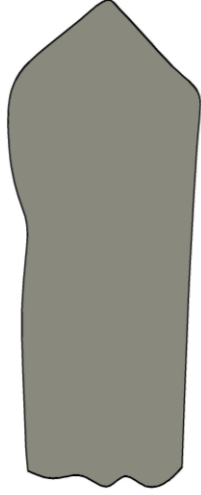
Çizim 130. Ayakucu Taşı (Kat. No: 83).

Çizim 131. Başucu Taşı (Kat. No: 84).

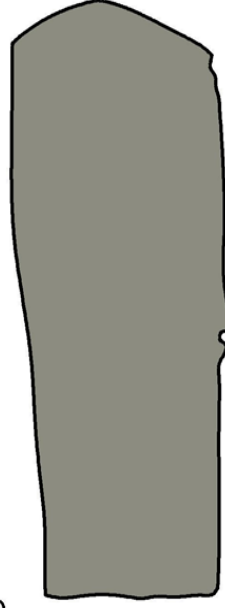
Çizim 132. Genel Görüntü (Kat. No: 85).

0 30 cm.

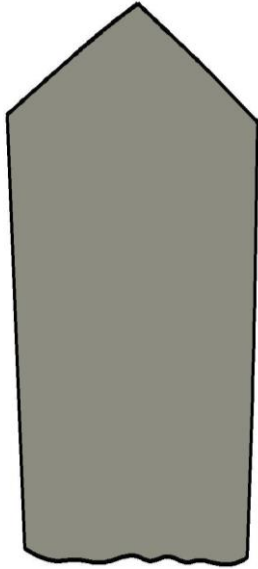
Çizim 133. Ayakucu Taşı (Kat. No: 86).

0 30 cm

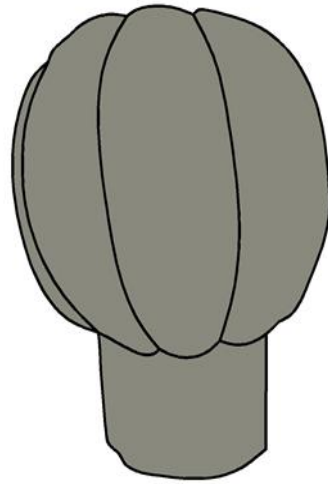
Çizim 134. Ayakucu Taşı (Kat. No: 87).

0 30 cm

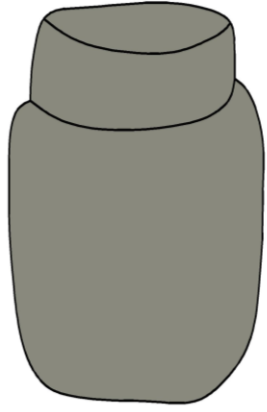
Çizim 135. Ayakucu Taşı (Kat. No: 88).

0 30 cm.

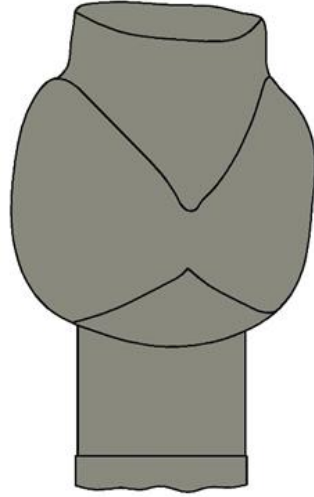
Çizim 136. Başucu Taşı (Kat. No: 89).

0 30 cm.

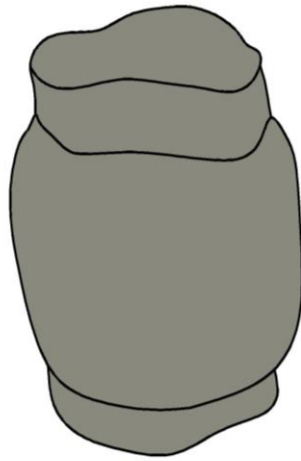
Çizim 137. Başucu Taşı (Kat. No: 90).

0 30 cm.

Çizim 138. Başucu Taşı (Kat. No: 91).

0 30 cm.

Çizim 139. Başucu Taşı (Kat. No: 92).

TABLÖLAR

Tablo 1. Tarih, Cinsiyet, Ait olduğu Kişi, Kitabe, İşleniş Niteliği.

KAT. NO	TARİH		CİNSİYET			AIT OLDUĞU KİŞİ	KITABE		İŞLENİŞ NİTELİĞİ		
	HİCRİ	MİLADİ	KADIN	ERKEK	BELİRSİZ		TALİK	SULUS	ALÇAK KAB.	YÜKSEK KAB.	LINEAR
1	1031	1622	X			Abide Hatun Binn Hacı Gafur		X	X		
2	1129	1717			X	...	X			X	
3	1133	1721		X		Halil Ağa Oğlu Abdi	X		X		
4	1138	1726			X	...	X		X		
5	1140	1727-28		X		... Oğlu Osman	X		X		X
6	1163	1750		X		Hüseyin Oğlu Ahmed	X		X		
7	1179	1766	X			Mehmed Kız Azime	X		X		X
8	1182	1769			X	...	X		X		
9	1195	1781		X		... Ahmed	X		X		
10	1199	1785	X			Hamit Kız Fatma Hatun	X		X		
11	1200	1786		X		Abdullah Oğlu Ali	X		X		
12	1201	1787		X		Muhammed Oğlu ...	X		X		
13	1202	1788		X		İsmail Oğlu ...	X		X		
14	1202	1788		X		Hacı Mustafa Oğlu Osman	X		X		
15	1202	1788		X		Hasan Oğlu Muhammed	X		X		
16	1203	1788		X		Muhammed Ağa Oğlu Ebu Mehmed	X		X		
17	1202	1788		X		... Oğlu Muhammed	X		X		
18	1204	1790	X			Yusuf Kız Elif	X		X		
19	1205	1791		X		Mehmed Ağa Oğlu Hüseyin Ağa	X		X		
20	1207	1793		X		Mehmed Oğlu Ali	X		X		
21	1211	1797	X			Torahim Kız Ayye	X		X		
22	1212	1798		X		... Oğlu	X		X		
23	1212	1798		X		Torahim Oğlu ...	X		X		
24	1214	1800		X		Mustafa Oğlu Torahim	X		X		
25	1214	1800		X		Torahim Oğlu Osman	X		X		
26	1214	1800		X		Hüseyin Beşe	X		X		
27	1217	1802-03		X		Hüseyin Oğlu Mustafa	X		X		
28	1219	1804-05		X		Hasan Oğlu Yusuf	X		X		
29	1220	1805-1806		X		Mehmed Ağa Oğlu Hasan	X		X		
30	1223	1808	X			Mustafa Kız Elif	X		X		
31	1225	1810		X		Hasan Oğlu ...	X		X		
32	1225	1810		X		Mustafa Oğlu Ahmed	X		X		
33	1225	1810		X		Torahim Oğlu ...	X		X		
34	1225	1810		X		Musa Beşe...	X		X		
35	1225	1810		X		Es-seyyid Ebu Bekir oğlu Muhammed	X		X		
36	1225	1810		X		Mecid Efendi Oğlu Hasan	X		X		
37	1230	1815			X	...	X		X		
38	1230	1815		X		... Oğlu İsmail	X		X		
39	1230	1815	X			Mustafa Kız Naile	X		X		
40	1231	1816		X		Ali Mustafa Oğlu Hasan	X		X		
41	1235	1820		X		Mehmed Oğlu Bekir	X				
42	1239	1824		X		Ali Mahmud	X				
43	1242	1827		X		Hasan Oğlu Hamza	X				
44	1245	1830		X		... Abdullah	X				
45	1253	1836-37		X		Sefer Ağa	X				
46	1253-1254	1837-38		X		... Oğlu İsmail ... Efendi	X				
47	1262	1846	X			... Kız Fahri	X				
48	1263	1847		X		Osman Oğlu Mithat	X		X	X	
49	1266	1850		X		... Oğlu Muhammed	X				
50	1281	1865	X			Hasan Kız Hatice	X		X	X	

Tablo 1. Devamı

51	1285	1868-69	X			Forahim Kız	X				
52	1299	1882		X		Hasan Tori Forahim	X		X	X	
53	1311	1894	X			 Kız	X				
54	1318	1900		X		Mehmed Oğlu Forahim	X				
55	1324	1906	X			Mustafa Kız Harice	X		X	X	
56	1326	1908	X			Hüseyin Kız ... han	X				
57	1328	1910		X		Veli Oğlu hüseyin	X				
58	1328	1910		X		 Oğlu	X				
59	1329	1911		X		Şükrü Oğlu Hüseyin	X				
60	1329	1911	X			Ahmet Kız Fatma	X				
61	1331	1913	X			Cemal Kız Safi	X				
62				X		Hasan		X			
63				X		 Oğlu Cemil	X				
64			X			Hüseyin Kız Harice	X		X	X	
65					X		X				
66					X		X				
67				X		 Oğlu Forahim	X				
68			X			 Kız ... Ali	X				
69				X		 Oğlu Halid	X				X
70					X		X				
71				X		... Oğlu	X				
72					X						
73					X					X	
74					X						X
75					X						
76					X						
77					X						
78					X						
79					X						
80					X						
81					X						
82					X						
83					X						X
84					X						
85					X						
86					X						
87					X						
88					X						
89					X						X
90					X						
91					X						
92					X						
93					X						
94					X						
95					X						
96					X						
97					X						
98					X						

Tablo 2. Mezar Tipi Ve Mezar Taşı Formları.

KAT. NO.	ŞAHİDELİ	ÇERÇEVELİ	LAHİT BİÇİMLİ	B. OLMAYAN	KARE	PLAKA	DİKDÖRTGEN	ÇOKGEN	SİLİNDİRİK
1				X		X			
2	X				X				
3				X	X				
4	X				X				
5				X	X				
6				X	X				
7				X		X			
8		X			X				
9		X				X			
10	X					X			
11	X				X				
12		X			X				
13		X			X				
14		X			X				
15		X			X				
16		X			X				
17		X			X				
18				X		X			
19				X	X				
20				X	X				
21				X			X		
22				X	X				
23		X			X				
24				X	X				
25				X	X				
26				X	X				
27		X			X				
28		X			X				
29		X			X				
30		X				X			
31			X		X				
32			X		X				
33	X				X				
34				X	X				
35				X	X				
36				X	X				
37				X		X			
38				X	X				
39				X		X			
40				X	X				
41				X	X				
42			X				X		
43	X				X				
44		X			X				
45				X			X		
46				X			X		
47				X		X			
48		X				X			
49		X			X				
50		X				X			
51			X		X				

Tablo 2. Devamı.

52		X			X					
53			X			X				
54		X			X					
55			X			X				
56				X	X					
57			X		X					
58		X			X					
59			X		X					
60		X				X				
61		X				X				
62		X			X					
63		X			X					
64		X				X				
65				X			X			
66				X	X					
67				X	X					
68		X				X				
69				X	X					
70				X				X		
71				X	X					
72	X				X					
73			X			X				
74	X				X					
75				X	X					
76		X			X					
77				X	X					
78				X	X					
79	X				X					
80		X			X					
81				X	X					
82	X				X					
83		X			X					
84				X	X					
85			X							
86		X								
87		X								
88		X								
89				X	X					
90				X	X					
91				X	X					
92				X	X					
93				X		X				
94				X	X					
95				X	X					
96				X		X				
97				X		X				
98				X					X	

Tablo 3. Başlık Tipi Ve Tepelik Tipi.

KAT. NO.	BAŞLIK TİPİ				TEPELİK TİPİ				
	KAVUK	SARIK	FES	TAKKE	KEMER	ÜÇGEN	DAİRE	DÜZ SONLANAN	KIRIK
1						X			
2	X								
3			X						
4			X						
5		X							
6									X
7					X				
8	X								
9					X				
10					X				
11			X						
12	X								
13	X								
14	X								
15	X								
16	X								
17	X								
18					X				
19	X								
20	X								
21							X		
22	X								
23			X						
24	X								
25	X								
26	X								
27	X								
28	X								
29	X								
30					X				
31	X								
32	X								
33	X								
34			X						
35	X								
36	X								
37					X				
38	X								
39					X				
40	X								
41	X								
42			X						
43	X								
44	X								
45			X						
46			X						
47					X				
48					X				
49	X								
50					X				

Tablo 3. Devamı.

51			X						
52								X	
53					X				
54			X						
55					X				
56			X						
57	X								
58	X								
59	X								
60					X				
61					X				
62	X								
63	X								
64					X				
65			X						
66	X								
67	X								
68					X				
69		X							
70				X					
71			X						
72	X								
73					X				
74	X								
75			X						
76	X								
77			X						
78			X						
79			X						
80			X						
81			X						
82	X								
83				X					
84	X								
85									
86									
87									
88									
89		X							
90	X								
91	X								
92	X								
93					X				
94		X							
95		X							
96					X				
97					X				
98								X	

Tablo 4. Geometrik Bezeme ve Nesneli Bezemede Görülen Motifler.

	GEOMETRİK SÜSLEMLER				NESNELİ SÜSLEMELER				
KAT. NO:	DAİRE	ZİKZAK	KABARA	OK	MEŞALE	HANÇER-KAMA	PÜSKÜL	EŞARP-SAÇ	TANIMLANAMAYAN N.
1		X							
2									
3									
4									
5									
6									
7	X			X					
8									
9					X				
10									
11							X		
12									
13									
14									
15									
16									
17									
18									
19									
20									
21								X	
22									
23								X	
24									
25									
26									
27									
28									
29									
30									
31									
32									
33									
34								X	
35									
36									
37									
38									
39									
40									
41									
42						X			
43									
44									
45							X		
46									
47									
48			X						
49									

Tablo 4. Devamı.

50			X						
51									X
52									
53			X						
54									
55			X						
56									
57									
58									
59									
60									
61									
62									
63									
64			X						
65									
66									
67									
68									
69									
70									
71							X		
72									
73			X						
74	X								
75							X		
76									
77									
78								X	
79									
80									
81									
82									
83									
84									
85									
86									
87									
88									
89									
90									
91									
92									
93									
94									
95									
96									
97									
98									

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı-Soyadı	Gönül KAYA
Doğum Yeri-Tarihi	
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi	ORDU ÜNİVERSİTESİ 2013-2017(SANAT TARİHİ)
Yüksek Lisans	ORDU ÜNİVERSİTESİ 2017-2021
Bildiği Yabancı Diller (varsa)	-
Bilimsel Faaliyetleri (varsa)	-
İş Deneyimi	
Stajlar	-
Projeler	-
Çalıştığı Kurumlar	
İletişim	
E-Posta Adresi	
Tarih	24/08/2021